

RHYBUDD O GYFARFOD

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Emyr Williams

Prif Weithredwr

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Penrhyndeudraeth

Gwynedd LL48 6LF

Ffôn: (01766) 770274

E.bost: parc@eryri.llyw.cymru

Cyfarfod: Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Dyddiad: Dydd Mercher 12 Hydref 2022

Amser: 10.00 y.b.

Gofynnir i'r Aelodau ymuno â'r cyfarfod 15 munud cyn yr amser cychwyn dynodedig

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Gwynedd

Y Cynghorydd: Elwyn Edwards, Annwen Hughes, Louise Hughes, June Jones, Kim Jones, Edgar Wyn Owen, Elfed Powell Roberts, John Pughe Roberts, Meryl Roberts;

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Y Cynghorydd: Ifor Glyn Lloyd, Jo Nuttall, Dilwyn Owain Roberts;

Aelodau wedi'u penodi gan Llywodraeth Cymru

Mr. Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Mrs. Sarah Hattle, Mr. Tim Jones, Ms. Naomi Luhde – Thompson, Ms. Delyth Lloyd.

R H A G L E N

1. **Ymddiheuriadau am absenoldeb a Datganiadau'r Cadeirydd**
Cael unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb a datganiadau'r Cadeirydd.
2. **Diweddariad Corfforaethol**
Derbyn diweddariad llafar gan y Prif Weithredwr.
3. **Hawl i'r Cyhoedd Holi**
Mae'r Awdurdod wedi clustnodi hyd at 20 munud ar ddechrau ei gyfarfod i roi cyfle i aelodau o'r cyhoedd ofyn cwestiynau penodol sy'n ymwneud â gwaith yr Awdurdod (ac eithrio ceisiadau cynllunio) sy'n berthnasol i ddyletswyddau a phwrpasau'r Parc.

Rhaid cyflwyno'r cwestiynau'n ysgrifenedig (trwy'r post neu e-bost) i'r Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Chorfforaethol o leiaf 7 niwrnod cyn y cyfarfod.
4. **Datgan Diddordeb**
Cael unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb gan aelodau neu swyddogion mewn perthynas ag unrhyw eitem fusnes.
5. **Cofnodion** **3 - 13**
Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid arwyddo cofnodion cyfarfodydd yr Awdurdod a gynhaliwyd ar 15fed o Fehefin 2022 fel rhai cywir. (Copïau yma)
6. **Materion er gwybodaeth sy'n codi o'r cofnodion**
7. **Taflen Gweithredu** **14 - 19**
Cyflwyno'r Daflen Gweithredu, er gwybodaeth. (Copi yma)
8. **Cyflwyniad i Archwilydd Cyffredinol Cymru ac Archwilio Cymru**
Derbyn cyflwyniad gan Archwilio Cymru.
9. **Datganiad o Gyfrifon Drafft 2021/22** **20 - 128**
Cyflwyno adroddiad gan y Prif Swyddog Cyllid. (Copi yma)
10. **Adroddiad Blynyddol 2021/22** **129 - 188**
Cyflwyno adroddiad gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol. (Copi yma)
11. **Cyfarfodydd Hybrid yr Awdurdod** **189**
Cyflwyno adroddiad gan y Pennaeth Systemau Gwybodaeth a Chyfathrebu. (Copi yma)
12. **Adroddiadau Gweithgor yr Aelodau** **190 - 192**
Cyflwyno adroddiadau y Gweithgor Aelodau a gynhaliwyd ar 29ain o Fehefin 2022. (Copi yma)
13. **Cyfarfodydd Sefydliadau Eraill**
Cael adroddiadau llafar gan Aelodau am unrhyw gyfarfodydd sefydliadau eraill y buont ynddynt yn ddiweddar fel cynrychiolwyr yr Awdurdod.

**AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI
CYFARFOD CYFFREDINOL BLYNYDDOL
DYDD MERCHER 15 MEHEFIN 2022**

YN BRESENNOL :

Aelodau wedi eu penodi gan Gyngor Gwynedd

Cynghorwyr Elwyn Edwards, Annwen Hughes, Louise Hughes, June Jones, Kim Jones, Edgar Wyn Owen, Elfed Powell Roberts, John Pughe Roberts, Meryl Roberts;

Aelodau a benodwyd gan y Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cynghorwyr Ifor Glyn Lloyd, Jo Nuttall, Dilwyn Owain Roberts;

Aelodau a benodwyd gan Lywodraeth Cymru

Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Mr. Tim Jones, Ms. Naomi Luhde-Thompson, Mr. Mr Owain Wyn;

Swyddogion

Mr. E. Williams, Mr G. I. Jones, Mr. J. Cawley, Mr D. Edwards, Ms. Bethan Hughes, Ms Helen Pye, Ms. Angela Jones, Mrs. A. Gaffey.

Ymddiheuriad

Mrs Sarah Hattle.

Gan fod y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol yn cael ei gynnal o bell, dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol fod y cyfarfod yn cael ei recordio i gynorthwyo i wirio'r cofnodion ac y byddai ar gael ar-lein yn ddiweddarach.

1. Cadeirydd

Amlinellodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol y drefn ar gyfer ethol Cadeirydd ac Is-Gadeirydd i'r Awdurdod a dywedodd wrth yr Aelodau ei fod, yn unol â Rheolau Sefydlog 5.2 a 5.3, wedi derbyn enwebiadau yn cynnig tri Aelod fel Cadeirydd, y Cynghorydd Annwen Hughes, y Cynghorydd Ifor Glyn. Lloyd a Mr. Tim Jones. Gwahoddwyd yr Aelodau i annerch y cyfarfod.

Derbyniodd y Cynghorydd Annwen Hughes a Mr. Tim Jones y gwahoddiad i annerch y cyfarfod, gan gyflwyno eu hunain i Aelodau newydd a darparu crynodeb o'u cefndir a'u profiad.

Diolchodd y Cynghorydd Ifor Glyn Lloyd i'r Aelodau am roi ei enw ymlaen ond dywedodd, gan ei fod yn Gadeirydd presennol Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, yr hoffai dynnu ei enwebiad yn ôl ar yr adeg hon.

Etholwyd y Cynghorydd Annwen Hughes yn Gadeirydd ar yr Awdurdod.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Aelodau am eu cefnogaeth.

2. Is-Gadeirydd

Dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol wrth yr Aelodau ei fod, yn unol â Rheolau Sefydlog 5.2 a 5.3, wedi derbyn enwebiadau yn cynnig tri. Aelodau dros yr Is-Gadeirydd, Mr. Tim Jones, y Cynghorydd Elfed Roberts a'r Cynghorydd Edgar Owen. Gwahoddwyd yr Aelodau i annerch y cyfarfod.

Derbyniodd y Cynghorwyr Edgar Owen ac Elfed Roberts y gwahoddiad i annerch y cyfarfod tra bod Mr. Tim Jones yn dibynnu ar yr anerchiad a roddodd ar gyfer yr etholiad am Gadeirydd . Yn dilyn y rownd gyntaf o bleidleisiau dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol mai'r Cynghorydd Elfed Roberts oedd

wedi derbyn y nifer lleiaf o bleidleisiau y byddai ail rownd o bleidleisio rhwng Mr. Tm Jones a'r Cynghorydd Edgar Owen.

Etholwyd y Cynghorydd Edgar Owen yn Is-Gadeirydd yr Awdurdod.

Diolchodd yr Is-Gadeirydd i'r Aelodau am eu cefnogaeth.

3. Cyhoeddiadau'r Cadeirydd

Diolchodd y Cadeirydd i'r Aelodau am eu cefnogaeth a chroesawodd y cyn-aelodau a'r Aelodau newydd eu hethol i gyfarfod cyntaf yr Awdurdod newydd.

Yna manteisiodd y Cadeirydd a'r Aelodau ar y cyfle i longyfarch y Cynghorydd Ifor Glyn Lloyd ar gael ei ethol yn Gadeirydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy.

4. Diweddariad Corfforaethol

- (1) Llongyfarchodd y Prif Weithredwr y Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd ar eu penodiad a chroesawodd yr Aelodau oedd yn dychwelyd ac a oedd newydd eu penodi i'w cyfarfod cyntaf o'r Awdurdod newydd. Nododd bod yr Awdurdod heddiw wedi ethol ei Gadeirydd benywaidd cyntaf erioed ac o 1 Awst 2022, bydd nifer yr Aelodau benywaidd yn y mwyafrif.
- (2) Dywedodd y Prif Weithredwr fod yr Awdurdod wedi bod yn ffodus iawn yn ei Aelodau, sydd wedi rhoi sefydlogrwydd a chyfeiriad strategol iddo. Dywedodd y Prif Weithredwr fod Mr. Owain Wyn yn mynychu ei gyfarfod Awdurdod olaf fel Aelod a benodwyd gan Lywodraeth Cymru, ac ar ran yr Aelodau a'r Swyddogion, mynegodd werthfawrogiad a diolch am ei gyfraniad gwerthfawr a'i wasanaeth dros y blynyddoedd, yn enwedig yn ystod ei gyfnod fel Cadeirydd yr Awdurdod.
- (3) Rhoddodd y Prif Weithredwr fanylion i'r Aelodau am gyfleoedd hyfforddi a datblygu sydd ar ddod.
- (4) Hysbyswyd yr Aelodau bod yr Awdurdod wedi penodi Pennaeth Personél newydd yn ddiweddar, a fyddai'n dechrau yn ei swydd yn fuan. Dywedodd hefyd fod yr Awdurdod ar hyn o bryd yn y broses o baratoi bid am tua £800k o arian grant ychwanegol.
- (5) Dywedodd y Prif Weithredwr fod y tri Pharc Cenedlaethol yng Nghymru wedi penodi Cadeiryddion newydd a bod yr ysgrifenyddiaeth wedi trosglwyddo i Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog am y ddwy flynedd nesaf.

5. Hawl i'r cyhoedd holi

Hysbyswyd yr aelodau na dderbyniwyd unrhyw gwestiynau gan y cyhoedd.

6. Datgan Budd

Ni ddatganwyd unrhyw fuddiant personol mewn perthynas ag unrhyw eitem.

7. Aelodaeth o'r Awdurdod

Cyflwynwyd - Adroddiad y Prif Weithredwr ar aelodaeth gyfredol yr Awdurdod, er gwybodaeth.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Prif Weithredwr yr adroddiad a gofynnodd i'r Aelodau gadarnhau bod eu manylion cyswllt yn gywir a chaniatáu i'r wybodaeth gael ei chyhoeddi ar wefan yr Awdurdod.

Yn codi wedi hynny:-

1. Nododd swyddogion yr angen i gywiro sillafiad Naomi Luhde-Thompson.

2. Gofynnodd Brian Angell i'w rif ffôn symudol, yn hytrach na'i linell sefydlog, gael ei gyhoeddi ar wefan yr Awdurdod.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

8. Cofnodion

Derbyniwyd cofnodion cyfarfod yr Awdurdod a gynhaliwyd ar 27 Ebrill 2022 a llofnododd y Cadeirydd hwy fel cofnod cywir.

Yn codi wedi hynny, diolchodd Mr. Owain Wyn i'r Prif Weithredwr a chynigiodd y dylai'r Cadeirydd a'r Prif Weithredwr ysgrifennu i ddiolch i'r holl aelodau a oedd yn gadael am eu gwasanaeth a'u hymrwymiad i waith yr Awdurdod.

9. Log Gweithredu

Cyflwynwyd – Log o gamau gweithredu strategol yn deillio o benderfyniadau a wnaed yn ystod cyfarfodydd yr Awdurdod, er gwybodaeth a chamau gweithredu.

Cyfarfod Awdurdod 25.09.19

Eitem Gweithredu 8 – Diweddariad ar y Gyllideb

Dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol fod diweddariad manwl wedi'i ddsbarthu i Aelodau'r Is-grŵp Asedau gyda'r nod o gytuno i gyfarfod pellach yn yr Hydref.

Mewn ymateb i gwestiwn, dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol fod gwrandawriad Aberdyfi i'w gynnal ar 4 Gorffennaf 2022 ac efallai na fydd Dyfarniad y Goruchaf Lys ar gael tan ddyddiad diweddarach.

Cyfarfod Awdurdod 09.12.20

Eitem Gweithredu 7 – Log Gweithredu

Dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol y bydd Grŵp Tasg a Gorffen Maniffesto leuenctid yn cael ei gytuno unwaith y bydd Aelodau newydd wedi'u penodi ar y grŵp.

Cyfarfod Awdurdod 09.02.22

Eitem Gweithredu 13 – Cadernid yr Awdurdod: Telerau ac Amodau Staff

Dywedodd y Prif Weithredwr y byddai'r grŵp newydd o Aelodau yn cyfarfod i ystyried capasiti/rôl y Cyfarwyddwr. Bydd y grŵp hefyd yn penderfynu a ddylid ystyried rôl y Prif Weithredwr os oes angen.

PENDERFYNWYD nodi'r Log Gweithredu fel y'i cyflwynwyd.

10. Twristiaeth Gynaliadwy Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Cyflwynwyd – Adroddiad Twristiaeth Gynaliadwy gan Archwilio Cymru, ynghyd ag Adroddiad Cryno.

Croesawodd y Cadeirydd Nic Selwyn ac Euros Lake o Archwilio Cymru i'r cyfarfod i gyflwyno'r adroddiad. Rhoddwyd cyflwyniad PowerPoint i'r aelodau o'r prif ganfyddiadau a dywedwyd wrthynt fod yr adroddiad yn ymwneud yn bennaf ag Eryri gan gyfeirio at faterion mwy Cenedlaethol ar ddiwedd yr adroddiad, er gwybodaeth.

Rhoddodd yr Aelodau ystyriaeth fanwl i'r adroddiad a gwnaethant y sylwadau a ganlyn:-
- mewn ymateb i gwestiwn, cytunodd y Pennaeth Ymgysylltu i ddarparu rhagor o wybodaeth i'r Cynghorydd Louise Hughes ynghylch Cartrefi Modur a'r dryswch o ran Aires ym Mharc Cenedlaethol Eryri. Byddai swyddogion hefyd yn cysylltu â busnesau lleol i fynd i'r afael â'r camddealltwriaeth hwn.

- mewn ateb i gwestiwn, cadarnhaodd Archwilio Cymru fod Egwyddor Sandford yn dal i fod yn berthnasol a phe bai pwrpasau'r Parc Cenedlaethol yn gwrthdaro, yna cadwraeth fyddai bob amser yn cael blaenoriaeth. Cyfeiriodd y Prif Weithredwr yr Aelodau at y canlyniad yng Nghanlyniad 4 lle teimlai 52% o fusnesau twristiaeth nad oedd gan yr Awdurdod y cydbwysedd cywir rhwng ei ddau bwrpas a gofynnodd am ddadansoddiad pellach ar hyn gan Archwilio Cymru.
- Mewn ymateb i gwestiwn pellach, nododd Archwilio Cymru ei bod yn anodd i Barciau Cenedlaethol ddylanwadu ar ymddygiad ymwelwyr a chadarnhaodd y Rheolwr Partneriaethau fod Prifysgol Bangor yn parhau â'i hymchwil i sbwriel yn y Parc Cenedlaethol. Mae hyn wedi esgor ar ddata sydd wedi ei gynnwys yn Strategaeth Gyfathrebu Parc Cenedlaethol Eryri. Yn sgil y gwaith hwn, roedd yr Awdurdod bellach yn y broses o benodi swyddog ar gyfer y prosiect 'Wyddfa di-blastig'. Teimlai'r Aelod y byddai'n ddefnyddiol cael crynodeb o ganlyniad yr ymchwil hwn er mwyn darparu dealltwriaeth strategol o'r materion hyn sydd a wnelo ymddygiad.
- Trafododd yr Aelodau lwyddiant Cynllun Llysgenhadon 'Llysgennad Eryri' sydd â thros 700 o lysgenhadon ar hyn o bryd. Darparodd y Rheolwr Partneriaethau fanylion pellach am y cynllun sy'n cael ei adolygu'n barhaus ac yn y dyfodol yn anelu at estyn allan ar lefel ymarferol i fusnesau lletygarwch ac ati.
- Gan ymateb i gwestiwn pellach, nododd y Rheolwr Partneriaethau fod adroddiad Archwilio Cymru yn cyfeirio at y gwaith cyfredol gan APCE a Chyngor Gwynedd drwy Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth i sefydlu cynllun strategol a fydd yn cynnwys mewnbwn o bob sector ar draws y Parc Cenedlaethol a Gwynedd, a galluogi swyddogion i greu cynllun gweithredu manwl.
- nododd aelod ei bryderon nad oedd sôn am dwristiaeth gynaliadwy yn llythyr cylch gorchwyl y Gweinidog. Dywedodd Archwilio Cymru eu bod yn hyderus bod Llywodraeth Cymru yn cymryd eu canfyddiadau o ddifrif.
- dywedodd y Pennaeth Ymgysylltu, mewn ymateb i gwestiwn, y bydd cyllid diweddar gan Croeso Cymru yn galluogi Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri i lansio ymgyrch yn yr wythnosau nesaf i geisio dylanwadu ar ymddygiad yng nghefn gwlad. Er yn ddelfrydol dylid cael ymgyrch genedlaethol, teimlwyd y byddai 700 o lysgenhadon yn lledaenu'r neges yn helpu i gefnogi cynnydd yn lleol. Teimlai'r Pennaeth Ymgysylltu fod adroddiad Archwilio Cymru yn mynd at wraidd yr her a wynebai'r Awdurdod ac yn amlygu'r angen i ganfod cydbwysedd ar gyfer y dyfodol drwy weithio gyda Chyngor Gwynedd a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ochr yn ochr â chymunedau lleol.

Diolchodd y Cadeirydd, ar ran yr Aelodau, i Mr. Nick Selwyn a Mr. Euros Lake o Archwilio Cymru am ddod i'r cyfarfod i gyflwyno eu hadroddiad.

PENDERFYNWYD

- 1. nodi'r adroddiad a derbyn yr argymhellion fel y'u nodwyd.**
- 2. i aros am grynodedb o ganlyniad ymchwil gan Brifysgol Bangor i sbwriel yn y Parc Cenedlaethol i gyfarfod yn y dyfodol.**

11. Llythyr Cylch Gorchwyl Tymor y Llywodraeth ar gyfer Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Cyflwynwyd – Llythyr Cylch Gorchwyl Llywodraeth Cymru oddi wrth y Gweinidog dros Newid Hinsawdd, er gwybodaeth.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Prif Weithredwr gefndir i'r Aelodau a dywedodd fod cynnwys y llythyr wedi'i ymgorffori yn y Rhaglen Waith Gorfforaethol.

Trafododd yr Aelodau y canlynol:-

- nodi fod y llythyr am dymor y Llywodraeth.
- cyfeiriad yn y llythyr at ragoriaeth mewn llywodraethu trwy welliant a rhaglen gymorth a system berfformiad flynyddol gryfach, a ellid ei hymestyn i bobl a benodir gan Awdurdod Lleol.
- gweithio gyda Llywodraeth Cymru wrth iddi ddatblygu ei hymagwedd at gynaliadwyedd ffermio i gefnogi ffermwyr ac arwain at Barciau Cenedlaethol gydag ardaloedd mwy bioamrywiol. Cytunodd y Prif Weithredwr fod angen adolygu polisïau i ymateb i heriau megis newid yn yr hinsawdd a chefnogaeth amaethyddol i'r dyfodol ffermwyr. Mae'r Gweinidog yn cydnabod yr heriau wrth symud ymlaen ac mae wedi darparu adnoddau ychwanegol i greu swyddi newydd i fynd i'r afael â hyn.
- bydd adolygiad y Cynllun Datblygu Lleol yn anelu at gefnogi iaith Gymraeg ffyniannus.
- absenoldeb unrhyw gyfeiriad at y cwricwlwm cenedlaethol newydd a manteision addysgu plant am effeithiau newid hinsawdd.
- mewn ymateb i gwestiwn, cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod y gwaith i dathlu amrywiaeth a symud i ddileu anghydraddoldeb ym mhob ffurf yn cael ei wneud gan swyddog o Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro ar ar ran y tri Awdurdod Parc Cenedlaethol yng Nghymru.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys Llythyr Cylch Gwaith Tymor y Llywodraeth, er gwybodaeth.

12. **Penodi Aelodau i wasanaethu ar Bwyllgorau, Paneli, Gweithgorau a Chynrychiolaeth Allanol**

Cyflwynwyd - Adroddiad gan y Prif Weithredwr i benodi Aelodau i wasanaethu ar y Pwyllgorau, Paneli, Gweithgorau a Chynrychiolaeth Allanol a ganlyn.

Yn codi wedi hynny, dywedwyd wrth yr Aelodau bod yr holl Bwyllgorau, Gweithgorau ac ati yn wag a bod enwau'r aelodau blaenorol wedi'u cynnwys er gwybodaeth yn unig. Hefyd gofynnwyd i'r aelodau, lle bo modd, geisio cadw at gyfansoddiad yr Awdurdod ei hun (2:1).

PENDERFYNWYD

1. **penodi Aelodau fel a ganlyn:-**

(1) **PWYLLGORAU**

i) **Pwyllgor Cynllunio a Mynediad - Holl Aelodau'r Awdurdod**

ii) **Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau - Holl Aelodau'r Awdurdod**

iii) **Pwyllgor Safonau** (Mae're Cyfnod yn y Swydd wedi'i sefydlu gan Reoliadau Pwyllgorau Safonau (Cymru) 2001). Yn codi wedi hynny, nododd yr Aelodau y bydd y Pwyllgor Safonau yn cyfarfod ddwywaith y flwyddyn yn y dyfodol.
**Cynghorwyr Dilwyn Roberts, Elfed Roberts; Mrs Sarah Hattle.
+ 3 Aelod Annibynnol**

(2) PANELI

- i) Panel Apeliadau Graddfa Statws Sengl
3 Aelod + 2 ddirprwy Aelod i'w dethol o blith aelodaeth y Pwyllgor Safonau gan y Pwyllgor Safonau

(3) GWEITHGORAU

- i) Gweithgor Aelodau - Holl Aelodau'r Awdurdod
ii) Cyd Weithgor Lleol
Cynghorwyr Elwyn Edwards, Kim Jones, Ifor Glyn Lloyd; Mrs Sarah Hattle.
iii) Bwrdd Rheoli'r Ysgwrn
Cynghorwyr Elwyn Edwards, Elfed Powell Roberts; Ms. Naomi Luhde-Thompson.
iv) Bwrdd Rheoli Plas Tan a Bwlch
Cynghorydd Meryl Roberts; Ms Tracey Evans, Mr Tim Jones.

(4) PWYLLGORAU YMGYNGHOROL YR AWDURDOD

- i) Cynhadledd Ymgynghorol Celyn, Tegid a Thryweryn
Cynghorwyr Elwyn Edwards, Ifor Glyn Lloyd, June Jones;
Mr Brian Angell.
ii) Fforwm Eryri
Cynghorydd Annwen Hughes (Cadeirydd)
Cynghorydd Edgar Owen (Is-Gadeirydd)
Cynghorwyr Kim Jones, Jo Nuttall; Mr Brian Angel.
(Wrth Gefn - Cynghorydd Dilwyn Roberts)
iii) Fforymau Mynediad Lleol
De : Cynghorydd John Pughe Roberts
Gogledd : Mr. Tim Jones
iv) Fforwm Cydraddoldeb Eryri
Cynghorydd Ifor Glyn Lloyd

(5) GRWPIAU TASG A GORFFEN

- i) Is-grŵp Asedau
Cynghorwyr June Jones, Ifor Glyn Lloyd, Meryl Roberts;
Mr. Brian Angell, Ms Tracey Evans, Mr. Tim Jones.
ii) Cyfathrebu
Y Cynghorydd Ifor Glyn Lloyd; Ms. Tracey Evans, Mr. Tim Jones, Ms. Naomi Luhde-Thompson .
iii) Grŵp Maniffesto Ieuencid Europarc
Cynghorwyr Kim Jones, John Pughe Roberts; Ms. Tracey Evans.
iv) Grŵp Tasg a Gorffen Rheoli Traffig
Cynghorwyr Edgar Owen, John Pughe Roberts; Ms. Tracey Evans.

- (v) Grŵp Llywio'r Cyfrif Carbon
Cynghorydd John Pughe Roberts; Mr Brian Angell, Mr Tim Jones.
- (vi) Grŵp Llywio Enwau Lleoedd
Y Cynghorwyr Elwyn Edwards, June Jones, Dilwyn Roberts.
- (viii) Grŵp Llywio'r Strategaeth Hybu'r Gymraeg Newydd
Cynghorydd Elwyn Edwards, Elfed Roberts; Ms Delyth Lloyd.
- (6) CYRFF ERAILL
 - i) Grŵp Rhanddeiliaid Trawsfynydd
Cynghorydd Elfed Powell Roberts
 - ii) Cyd-gyngor Cymru
Cynghorydd Louise Hughes
 - iii) Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol, Pwyllgor Cyswllt Lleol Beddgelert
Cynghorydd June Jones
 - iv) Ymgyrch dros y Parciau Cenedlaethol
(Cynrychiolir y 3 Awdurdod Parc Cenedlaethol Cymreig gan Aelod o'r Awdurdod sy'n dal Ysgrifenyddiaeth Parciau Cenedlaethol Cymru)
 - v) Cynghrair Tirweddau Dynodedig Cymru
Mr Tim Jones
 - vi) Cyngor Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
Cynghorydd Dilwyn Roberts
 - vii) Pen Llyn a'r Sarnau (ACA)
Cynghorydd Louise Hughes
 - viii) Grŵp Gweithredol Menter Goriad Gwyrdd Eryri
Cynghorydd June Jones
 - ix) Fforwm Strategol Rhaglen Ynys Ynni
Cynghorydd Elf Roberts
 - x) Partneriaeth Biosffer Dyfi
Cynghorydd Louise Hughes
 - xi) Cynhadledd Gyswllt Rheilffordd Arfordir y Cambrian
Cynghorydd Meryl Roberts
(Wrth Gefn – Ms. Delyth Lloyd)

13. **Adroddiad Blynyddol i'r Awdurdod**
Cyflwynwyd – Adroddiad gan Gadeirydd y Pwyllgor Safonau.

Adroddwyd – Y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol yn cyflwyno'r adroddiad blynyddol ar ran Cadeirydd y Pwyllgor Safonau, a oedd yn anffodus wedi gorfod gadael y cyfarfod oherwydd ymrwymiad blaenorol. Fe wnaeth y Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol roi'r cefndir a rhoi gwybod am y ddyletswydd statudol ychwanegol a osodwyd ar y Pwyllgor Safonau i baratoi adroddiad blynyddol i'r Awdurdod.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys yr adroddiad.

14. **Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2021/22**
Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer i gymeradwyo'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol i'w lofnodi gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer yr adroddiad a'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2021/22. Yn codi wedi hynny, dywedwyd wrth yr Aelodau y bydd adroddiad monitro cwynion manwl yn cael ei gyflwyno i gyfarfod nesaf y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ym mis Gorffennaf 2022.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad a chymeradwyo'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/22.

15. **(Drafft) Rhaglen Waith Gorfforaethol 2022/23**
Cyflwynwyd - Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol i'r Aelodau drafod a mabwysiadu'r Rhaglen Waith Gorfforaethol (Drafft) fel dogfen waith ar gyfer 2022/23.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol y Rhaglen Waith Gorfforaethol (Drafft) yn fanwl er budd yr Aelodau newydd. Dywedodd fod Archwilio Cymru yn fodlon â'r ffordd yr oedd y wybodaeth yn cael ei chyflwyno a sut yr oedd yn cyd-fynd â chanlyniadau Cynllun Eryri. Cadarnhaodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol fod cynnydd yn erbyn amcanion yn cael ei adrodd i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau.

PENDERFYNWYD

- 1. nodi'r adroddiad.**
- 2. mabwysiadu'r Rhaglen Waith Gorfforaethol yn ffurfiol fel dogfen waith ar gyfer 2022-23.**

16. **Adroddiad Blynyddol ar Wir Weithgaredd Rheoli'r Trysorlys 2021/22**
Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Prif Swyddog Cyllid yn manylu ar weithgarwch Rheoli'r Trysorlys yr Awdurdod yn ystod 2021/22, er gwybodaeth.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Prif Swyddog Cyllid ei hun a Sian Owen, y Pennaeth Cyllid i'r Aelodau newydd. Cyflwynodd ei adroddiad yn fanwl a chadarnhaodd fod cronfeydd a buddsoddiadau'r Awdurdod yn parhau i fod yn ddiogel.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad, er gwybodaeth.

17. **Presenoldeb Aelodau**

Cyflwynwyd – Adroddiad gwybodaeth gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol yn manylu ar bresenoldeb Aelodau yng nghyfarfodydd yr Awdurdod a Phwyllgorau o 1 Ebrill 2021 i 31ain Mawrth 2022.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol yr adroddiad. Yn codi wedi hynny, gofynnodd Aelod a oedd y math hwn o lywodraethu yn dal yn berthnasol wrth i Lywodraeth Cymru ac Archwilio Cymru fesur perfformiad, yn hytrach na phresenoldeb. Dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol y byddai'n ystyried fformat yr adroddiad ar gyfer y dyfodol.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

18. **Safonau'r Gymraeg**

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer ynghyd ag Adroddiad Monitro Safonau Iaith yr Awdurdod 2021/22.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer yr adroddiad a'r cefndir.

PENDERFYNWYD cymeradwyo'r adroddiad ac awdurdodi'r Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer i gyhoeddi Adroddiad Monitro Safonau'r Gymraeg 20 21/22 ar wefan yr Awdurdod.

19. **Adroddiad Monitro Blynyddol Cynllun Eryri 2020/21**

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Rheolwr Partneriaethau ar flwyddyn gyntaf gweithredu Cynllun Rheoli'r Parc Cenedlaethol ar gyfer 2020/21.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Rheolwr Partneriaethau'r adroddiad a chadarnhaodd fod yr holl Bartneriaid wedi darparu tystiolaeth, gyda micro-safle yn cael ei greu i alluogi'r Partneriaid i ddiweddarau'r Cynllun. Cadarnhaodd y Rheolwr Partneriaethau fod cynnydd wedi'i gyflawni ym mhob Canlyniad ar y Cynllun Gweithredu, o dan amgylchiadau anodd iawn, gydag un eithriad (Rhif A2.1) a oedd y tu hwnt i reolaeth yr Awdurdod ar hyn o bryd. Bydd y camau gweithredu'n cael eu hailasesu a'u cynnwys yn Adroddiad Cynnydd Blynyddol nesaf 2021/22.

Croesawodd yr aelodau'r adroddiad, a oedd wedi'i ysgrifennu'n dda ac yn hawdd ei ddeall, er bod cais wedi'i wneud i gynyddu maint y math/ffont mewn rhai manau.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad a'r cynnydd a wnaed hyd yma o ran cyflawni Cynllun Eryri.

20. **Adroddiad y Gweithgor Aelodau**

Cyflwynwyd – Adroddiad y Gweithgor Aelodau a gynhaliwyd ar 6 Ebrill 2022

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

21. **Cynadleddau 2022**

(i) **Cynhadledd Parciau Cenedlaethol y DU 20 22
Parc Cenedlaethol Exmoor, 27ain-29ain Medi 2022.**

Cyflwynwyd – Dyddiad i'w nodi yn y dyddiadur ynghyd ag adroddiad llafar gan y Prif Weithredwr.

Adroddwyd – Dywedodd y Prif Weithredwr ei bod yn arferol anfon pedwar cynrychiolydd, gan gynnwys y Cadeirydd, i'r Gynhadledd.

PENDERFYNWYD anfon pedwar cynrychiolydd i'r Gynhadledd, gan gynnwys y Prif Weithredwr a'r Cadeirydd. Enwebwyd yr aelodau canlynol hefyd i fod yn bresennol:-

Y Cynghorydd Elfed Roberts; Mr Tim Jones.

(Aelodau Wrth Gefn – y Cynghorydd Edgar Wyn Owen a'r Cynghorydd Louise Hughes).

(ii) Cynhadledd Flynyddol CLILC 2022 – Dydd Iau 22 Medi 2022

Venue Cymru, Llandudno

Cyflwynwyd – Dyddiad i'w nodi yn y dyddiadur ar gyfer Cynhadledd Flynyddol 2022 CLILC.

PENDERFYNWYD y dylai'r Cynghorydd Dilwyn Roberts gynrychioli'r Awdurdod yng Nghynhadledd Flynyddol CLILC 2022.

(iii) Cynhadledd Europarc 2022

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Prif Weithredwr i hysbysu'r Aelodau am Gynhadledd EUROPARC 2022 a thrafod cynrychiolaeth o APCE yn y digwyddiad.

Adroddwyd - Dywedodd y Prif Weithredwr y byddai'r Gynhadledd Europarc nesaf yn cael ei chynnal yn Argelès-sur-Mer, Pyrénées Orientales, Ffrainc rhwng 5 a 7 Hydref 2022. Thema'r Gynhadledd fydd "Mae'r Hinsawdd yn Newid! Sut gall Ardaloedd Gwarchoddedig Addasu?"

PENDERFYNWYD

- 1. nodi'r adroddiad ac awdurdodi cynrychiolaeth o Eryri yng Nghynhadledd Europarc 2022.**
- 2. anfon dau gynrychiolydd (1 aelod ac 1 swyddog) i Gynhadledd Europarc ac i'r Cadeirydd a'r Prif Weithredwr gymeradwyo'r ddirprwyaeth.**
- 3. y dylai Mr. Brian Angell gynrychioli'r Awdurdod yng Nghynhadledd Europarc 2022 yn Argelès-sur-Mer, Pyrénées Orientales, Ffrainc gyda Mr. Tim Jones wrth gefn.**

22. Cyfarfodydd Cyrff eraill

Cyflwynwyd – Diweddariadau llafar ar gyfarfodydd diweddar sefydliadau y mae Aelodau wedi'u mynychu fel cynrychiolwyr yr Awdurdod.

Fforwm Mynediad Lleol - Ardal y De
Cynghorydd John Pughe Roberts

Trafodwyd yr hyn a ganlyn yn y cyfarfod diweddar:-

- Ffigurau monitro llwybrau arfordirol
- bu'r Fforwm Mynediad yn trafod eu hawdurdod i gymeradwyo Drafft APCE o'r Diweddariad ar y Strategaeth Adfywio.
- Cyfoeth Naturiol Cymru - Pryderon Cronfa Ddŵr Llyn Tegid ynglŷn â chodi lefelau'r llyn.
- Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy Mapio mynediad.
- diweddariad gan y Gwasanaeth Warden ar wersylla gwyllt.
- mynegwyd pryderon bod gormod o gonau'n cael eu defnyddio yn y Parc Cenedlaethol.
- Prosiect Cwmni Nod Glas - gwariwyd dros £250k ar wella llwybrau troed yng nghyffiniau Dinas Mawddwy.
- diolch i ffermwyr lleol am gadw'r llwybrau troed yn glir a thaclus.

Cyng. Elfed Powell Roberts - Grŵp Rhanddeiliaid Safle Trawsfynydd

Trafodwyd yr hyn a ganlyn yn y cyfarfod diweddar:-

- adeiladu cyfleuster storio gwastraff
- gan fod adroddiadau diweddar wedi ailfywiogi trafodaethau, awgrymodd y Cynghorydd Roberts hynny y dylid gwahodd Cwmni Egnio, a sefydlwyd i gyflwyno prosiectau newydd yn Nhrawsfynydd, i gyfarfod o'r Gweithgor Aelodau yn y dyfodol i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau.

Hysbyswyd yr aelodau bod y Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir wedi mynychu cyfarfod o bell gyda Chwmni Egnio yn ddiweddar fel cyflwyniad. Teimlai'r Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir efallai ei bod yn rhy fuan i estyn gwahoddiad i Gwmni Egnio ar hyn o bryd ond byddai gwahoddiad i gyfarfod o'r Gweithgor Aelodau yn y dyfodol yn cael ei roi pan fyddai cynigion pendant ar gael.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir y byddai manylion y gwaith datgomisiynu yn Nhrawsfynydd yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad yn y dyfodol agos.

PENDERFYNWYD diolch i'r Aelodau a nodi'r adroddiadau.

23. **Cofnodion**

Cyflwynwyd y cofnodion canlynol er gwybodaeth:-

- (1) Cofnodion Cyfarfod Gweithredol Parciau Cenedlaethol Cymru a gynhaliwyd ar 19 Tachwedd 2021 .
- (2) Cofnodion y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau a gynhaliwyd ar 23 Mawrth 2022 .
- (3) Cofnodion y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar 1 Ebrill 2022.

Diolchodd y Cadeirydd i'r holl Aelodau am eu mewnbwn a dymunodd yn dda i Mr. Owain Wyn am ei ymrwymiad i waith Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn ystod ei dymor fel Aelod a benodwyd gan Lywodraeth Cymru.

Daeth y cyfarfod i ben am 14.15

TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

CYFARFOD YR AWDURDOD – 25.09.2019

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
8. Diweddariad o'r gyllideb	<ul style="list-style-type: none"> - adroddiad ar y pwysau cyllidebol a wynebwr gan yr Adran Eiddo i'w gyflwyno i Weithgor y dyfodol. - adroddiad gan Grŵp Prosiect Yr Ysgwrn i'w gyflwyno i'r Aelodau yn y Flwyddyn Newydd. - rhoi copi o ddyfarniad Aberdyfi i'r Aelodau unwaith y bydd ar gael. 	<p>Cyflwyno'r adroddiadau.</p> <p>I e-bostio Aelodau gyda'r dyfarniad.</p>	<p>EJ</p> <p>NJ</p> <p>GIJ</p>	<p>Diweddariad - Cyfarfu'r Is-grŵp Asedau ar 4 Mawrth 2020 ac ystyried adroddiad a oedd yn amlinellu pwysau cyllidebol ac argymhellion i ail-fuddsoddi incwm o safleoedd cynhyrchu incwm mewn cyllidebau cynnal a chadw yn y dyfodol o 2021/22 ymlaen. Adroddiad dilynol i'w baratoi ar gyfer pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau yn yr Hydref. Nodwyd bod Covid 19 yn risg bosibl ac mae wedi arwain at ohirio'r adroddiad oherwydd pwysau ariannol ehangach yn deillio o'r pandemig.</p> <p>Bu i'r Is-grŵp Asedau gyfarfod ar 15fed Ionawr 2021. Bydd adroddiad diweddar yn cael ei gyflwyno i'r Aelodau cyn Ebrill 2022 ac mae penodiad wedi'i wneud i'r swydd Swyddog Eiddo sydd newydd ei chreu.</p> <p>Mae diweddariad manwl wedi'i ddisbarthu i Aelodau'r Is-grŵp Asedau gyda'r nod o alw cyfarfod pellach yn yr Hydref.</p> <p>Diweddariad - ar ddiwedd tymor 2021 bydd y Pennaeth Treftadaeth Ddiwylliannol yn cyflwyno adroddiad i Fwrdd Yr Ysgwrn cyn ei gyflwyno i gyfarfod yr Awdurdod ddiwedd 2021 / dechrau 2022</p> <p style="text-align: right;">CWBLHAWYD</p> <p>Rhoddyd copi o'r dyfarniad i'r Aelodau ar 28.11.19.</p> <p style="text-align: right;">CWBLHAWYD</p>	NA

TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

CYFARFOD YR AWDURDOD – 09.12.2020

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
7 Taflen Gweithredu	Cyfarfod yr Awdurdod 10.04.19 Eitem Weithredu 12 - Maniffesto Ieuenctid Europarc	Symud ymlaen gyda'r weithred yma fel mater o frys.	AD	<p>DIWEDDARIAD: Penodiad wedi ei wneud a bydd y swyddog yn ei swydd yn fuan.</p> <p>DIWEDDARIAD: Dechreuodd y swyddog yn ei swydd ar 4ydd Ebrill 2022. Ers hyn mae'r swyddog wedi dechrau trafodaethau gyda'r Bartneriaeth Awyr Agored ynglŷn â'r Cynllun Ceidwaid Ifanc ac wedi ymweld â PC Sir Benfro i ddysgu am eu gwaith.</p> <p>Ar ôl yr etholiad ac unwaith y bydd aelodau'r Awdurdod yn eu swyddi, bydd cyfarfod o'r 'grŵp tasg a gorffen Maniffesto Ieuenctid' yn cael ei drefnu. Gellir cyflwyno adroddiad cynnydd i'r Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol ym mis Mehefin os oes angen.</p>	NA

TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

CYFARFOD YR AWDURDOD – 13.10.2021

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
11. Adroddiad Cynnydd y Panel Craffu - Enwau Lleoedd	<p>PENDERFYNWYD</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. disgwyl cyngor pellach ar yr opsiynau posibl a allai fod yn agored i'r Awdurdod ar sut i fynd i'r afael ag enwau lleoedd sydd â mwy nag 1 enw. 2. disgwyl adroddiad gan y Panel ar y ffordd orau i'r enwau lleoedd yn Eryri gael eu defnyddio a'u hyrwyddo. 3. bod y Grŵp Llywio (gyda'r un Aelodaeth) yn disodli'r Panel Craffu i fynd i'r afael â'r unrhyw faterion sy'n ymwneud ag enwau lleoedd a godir yn y dyfodol, ac i estyn gwahoddiad i Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy fynychu'r Grŵp Llywio yn ôl yr angen. 	Cyflwyno adroddiad pellach maes o law.	JC	<p>Rhoddodd y Grŵp Llywio ystyriaeth i adroddiad gan Dr Dylan Foster-Evans, Pennaeth Ysgol y Gymraeg, Prifysgol Caerdydd ar 8 Mawrth. Bydd hyn yn sail i swyddogion baratoi arweiniad pellach ar ymdrin â lleoedd gyda mwy nag un enw lle. Yn seiliedig ar hyn, bydd nodyn canllaw cychwynol yn cael ei baratoi gan swyddogion a'i gyflwyno i'w drafod i Weithgor mis Medi. Os yw'r Aelodau'n fodlon â hyn, caiff ei gyflwyno i gyfarfod dilynol o'r Awdurdod.</p> <p>Bydd yr adroddiad hwn hefyd yn cynnwys ffyrdd y gellir dathlu a hyrwyddo enwau lleoedd.</p>	NA

TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

CYFARFOD YR AWDURDOD – 09.02.2022

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
13. Cydnerthedd yr Awdurdod: Telerau ac Amodau Staff	<p>PENDERFYNWYD: Cadeirydd yr Awdurdod i alw cyfarfod o'r Aelodau i ystyried capasiti / rôl y Tîm Rheoli. Enwebwyd yr Aelodau a ganlyn:-</p> <p>Cynghorwyr Annwen Hughes, Alwyn Gruffydd, Elwyn Edwards; Mr Owain Wyn, Mr Tim Jones a Ms Sarah Hattle.</p>	Cadeirydd i alw cyfarfod.	Cadeirydd	<p>Cynhaliwyd cyfarfod cychwynnol ar 30 Mawrth 2022 gyda chyfarfod arall yn cael ei drefnu ar gyfer dechrau Mai 2022.</p> <p>Yn anffodus, ni chynhaliwyd y cyfarfod oedd i'w drefnu ym mis Mai. Bydd cyfarfod pellach o'r grŵp yn cael ei drefnu cyn gynted ag y bydd Aelodau (newydd) wedi'u briffio.</p> <p>Diweddariad - Cadarnhaodd yr Awdurdod ym mis Mehefin 2022 y bydd Cadeirydd ac Is-Gadeirydd yr Awdurdod, Cadeirydd y Pwyllgor Cynllunio a Chadeirydd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ynghyd â Mr. Tim Jones a Ms Sarah Hattle yn cynnal yr adolygiad a bydd cyfarfod yn cael ei alw ar ôl gwyliau'r haf. Dywedwyd mai proses dau gam fydd hwn, yn gyntaf byddai telerau ac amodau/capasiti y Cyfarwyddwyr yn cael eu hystyried ac wedi hynny y panel i ystyried a oes angen adolygu telerau ac amodau/capasiti'r Prif Weithredwr.</p>	NA

TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

CYFARFOD YR AWDURDOD – 27.04.2022

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
9. Grŵp Tasg a Gorffen Llywodraethu	<p>PENDERFYNWYD:</p> <ul style="list-style-type: none"> - yr Awdurdod i ystyried newid i Gynllun Dirprwyo'r Awdurdod i roi'r hawl i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau wneud penderfyniadau terfynol ar adroddiadau ariannol ac adroddiadau eraill (oni bai bod angen cymeradwyaeth yr Awdurdod yn ofynnol yn benodol). - yr Awdurdod i adolygu Rheolau Sefydlog sy'n ymwneud â chontractau gyda hyfforddiant priodol i staff fel y nodir yn yr adroddiad. 	Cyflwyno adroddiad pellach maes o law.	GIJ	I'w symud ymlaen yn yr Hydref unwaith y bydd Awdurdod newydd wedi'i sefydlu ac aelodau newydd wedi ymglyfarwyddo â gwaith yr Awdurdod.	NA
11. Adroddiad Blynyddol yr Ysgwrn	<p>PENDERFYNWYD</p> <ul style="list-style-type: none"> - yn dilyn y newid i aelodaeth yr Awdurdod, i drefnu ymweliad â'r Ysgwrn ar ddyddiad i'w drefnu yn 2022. 	Trefnu cyfarfod i'r holl Aelodau yn y dyfodol.	NJ	<p>I'w symud ymlaen unwaith y bydd Awdurdod newydd wedi'i sefydlu ac aelodau newydd wedi'u briffio.</p> <p>Diweddariad – Mae ymweliad â'r Ysgwrn wedi'i drefnu fel rhan o'r Diwrnod Datblygu Aelodau ar 14eg Hydref 2022.</p>	NA

TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

CYFARFOD YR AWDURDOD – 15.06.2022

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
10. Twristiaeth Gynaliadwy Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri	PENDERFYNWYD: - aros am grynodedb o ganlyniad ymchwil gan Brifysgol Bangor i sbwriel yn y Parc Cenedlaethol i gyfarfod o'r Gweithgor Aelodau yn y dyfodol.	Cyflwyno'r adroddiad yn ôl y gofyn.	AJ	Bydd yr adroddiad yn cael ei gyflwyno i gyfarfod y Gweithgor Aelodau ar 19 Hydref 2022.	NA
22. Cyfarfodydd Cyrff eraill	PENDERFYNWYD: - estyn gwahoddiad i Gwmni Egnio i gyfarfod o'r Gweithgor Aelodau yn y dyfodol pan fydd cynigion pendant ar gael.	Gwahodd Cwmni Egnio maes o law.	JC	Anfonwyd gwahoddiad ar 4 Medi 2022. Bydd swyddogion yn adrodd yn ôl pan fydd cynnydd.	NA

EITEM RHIF 9

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	14 Medi 2022
TEITL	DATGANIAD O GYFRIFON DRAFFT 2021/22
ADRODDIAD GAN	Prif Swyddog Cyllid
PWRPAS	Nodi cynnwys y Datganiad o Gyfrifon drafft a'r cyfnod i'w archwilio gan aelodau o'r cyhoedd.

1. CRYNODEB

Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno'r Datganiad o Gyfrifon Blynyddol drafft ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/22 sy'n rhoi manylion am weithgareddau ariannol yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn. Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys y Datganiad Llywodraethu Blynyddol fel y'i cymeradwywyd yng nghyfarfod yr Awdurdod Mehefin 2022.

Mae'n ofyniad gan y Rheoliadau Cyfrifon ac Archwiliad (Cymru) 2005 (diwygiedig) fod y Prif Swyddog Cyllid yn cymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon Blynyddol drafft erbyn 31 Mai. Yn sgîl effaith pandemig Covid19 caniatwyd estyniad i'r amserlen tan 31 Awst cyhyd bod pob ymdrech yn cael ei wneud i gwblhau mor fuan a phosibl a bod hysbysiad cyhoeddus o'r rheswm am fethu'r terfyn amser gwreiddiol.

Yn dilyn yr archwiliad, bydd cynrhychiolwyr Aelodau'r Awdurdod yn eu cymeradwyo erbyn 30 Tachwedd, y dyddiad hwn eto yn estyniad oherwydd amgylchiadau Covid19. Yn y cyfamser, cyflwynir y Datganiad o Gyfrifon drafft i'r Aelodau er gwybodaeth.

2. ARCHWILIO'R CYFRIFON

Gyrrwyd y cyfrifon i'r archwilwyr ar 6ed o Fedi a bydd yr archwiliad yn cychwyn ar 19eg o Fedi.

Yn unol â'r rheoliadau, bydd yr Archwilydd Penodedig yn cwblhau'r archwiliad a chyflwyno'r adroddiad am y Datganiad o Gyfrifon ger bron Aelodau'r Awdurdod, cyn sicrhau llofnod swyddogol ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru erbyn 30 Tachwedd 2022.

3. ARCHWILIAD CYHOEDDUS O'R CYFRIFON

O dan adran 30 a 31 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004, a rheoliad 13 a 15 o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio Cymru 2005, mae'n ofynnol i'r Awdurdod hysbysu'r cyhoedd bod y cyfrifon ar gael i'w harchwilio am gyfnod o 20 diwrnod gwaith.

Bydd archwiliad cyhoeddus ar gyfer y cyfnod o 20 diwrnod yn cael ei hysbysu ar wefan yr Awdurdod, derbynfa prif swyddfeydd yr Awdurdod a Chanolfan Gwybodaeth Betws y Coed.

Yn ystod y broses archwilio, mae cyfle hefyd i etholwr llywodraeth leol ofyn cwestiynau i'r Archwilydd am y cyfrifon.

4. GOBLYGIADAU O RAN ADNODDAU

Dim. Nid yw'r penderfyniad heddiw yn ymrwymo unrhyw adnodd ychwanegol yn erbyn cyllideb yr Awdurdod.

5. ARGYMHELLIAD

5.1 Nodi cynnwys y Datganiad o Gyfrifon 2021/22.

PAPURAU CEFNDIROL

Dim

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

DATGANIAD O GYFRIFON AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31AIN MAWRTH 2022

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

DATGANIAD O GYFRIFON 2021/22

MYNEGAI

Adroddiad Naratif	3
Y Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad Cyfrifon	11
Datganiad o Bolisiâu Cyfrifyddu.....	12
Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	23
Y Fantolen.....	24
Y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn.....	25
Datganiad Llif Arian.....	27
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	28
Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri	Error! Bookmark not defined.
Datganiad Llywodraethu Blynnyddol 2021-22....	Error! Bookmark not defined.
Rhestr Termiau	107

ADRODDIAD NARATIF

1. Cyflwyniad

Mae'r adroddiad naratif yn darparu esboniad cryno ynghylch y materion mwy arwyddocaol adroddir yn y cyfrifon ac mae'n anelu i ychwanegu at a chynorthwyo i ddehongli'r datganiadau cyfrifyddu a amlinellir ar dudalennau 22 i 26 ac mae'n cynnwys :-

- Y **Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr** sy'n dangos crynodeb enillion a'r colledion a brofwyd gan yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn ariannol. Dylai'r enillion a'r colledion hyn wneud iawn am y symudiad mewn gwerth net.
- **Mantolen** yn nodi sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar 31^{ain} Mawrth 2022.
- Crynodeb yw'r **Datganiad o Symudiadau mewn Cronfeydd** o'r newidiadau sydd wedi digwydd yn rhan isaf y fantolen dros y flwyddyn ariannol.
- Y **Datganiad Llif Arian** sy'n crynhoi'r mewnlifiadau ac all-lifau o arian sy'n deillio o drafodion i bwrpasau refeniw a chyfalaf.

Cefnogir y cyfrifon gan Ddatganiad o Bolisiâu Cyfrifyddu a nodiadau esboniadol.

2. Gweledigaeth a Blaenoriaethau Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Mabwysiadodd yr Awdurdod weledigaeth ar gyfer y Parc yng Nghynllun Rheolaeth Parc Cenedlaethol Eryri yng nghyfarfod 23^{ain} Medi 2020 fel a ganlyn:

Parc Cenedlaethol sy'n gyfoethog yn ddiwylliannol, gydag economi werdd lewyrchus, profiad ymwelwyr o'r radd flaenaf sy'n cyfrannu'n fawr iawn at les ein cenedl.

Erbyn 2045 bydd Eryri yn parhau i fod yn dirlun gwarchoddedig ac esblygol, wedi'i ddiogelu a'i wella i ddarparu amgylchedd naturiol a hanesyddol cyfoethog, amrywiol a chydnerth; yn darparu buddion lles yn genedlaethol ac yn rhyngwladol.

Bydd pwrpasau'r Parc Cenedlaethol yn cael eu cyflawni trwy economi amrywiol a ffyniannus sydd wedi addasu ar gyfer heriau newid yn yr hinsawdd ac yn seiliedig ar adnoddau naturiol – rhinweddau'r dirwedd, cyfleoedd ar gyfer dysgu a mwynhad, y dreftadaeth ddiwylliannol a naturiol. Gyda chymunedau dwyieithog a chynhwysol sy'n ffynnu, bydd gweithio mewn partneriaeth yn dangos ei bod yn bosib cyflawni mwy trwy gydweithio.

Bydd cymunedau wedi mabwysiadu atebion arloesol mewn byd sy'n newid - bydd economi carbon isel wedi cryfhau cyswllt trigolion â'r amgylchedd, gan ddarparu gwell safon byw a sicrhau enw da Eryri fel Parc Cenedlaethol o fri yn rhyngwladol ac fel lle i'r enaid gael llonydd."

Yn unol â'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru 2015) mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu Datganiad Lles 2021-2026 ym Mawrth 2021.

<https://snowdonia.gov.wales/wp-content/uploads/2022/03/DATGANIAD-LLES-APCE-2021-26.pdf>

Mae'r ddogfen hon yn gosod y cyd-destun ar gyfer y rhaglen waith corfforaethol sy'n manylu ar amcanion penodol llesiant a gwelliant, ac a gyflwynir yng nghyfarfod Awdurdod Ebrill yn flynyddol. Mae'r agenda ar gael trwy'r cyswllt canlynol:

<https://snowdonia.gov.wales/wp-content/uploads/2022/04/Awdurdod-27.04.22.pdf>

3. CYD-DESTUN ARIANNOL

Perfformiad Ariannol a Sefyllfa Diwedd Blwyddyn

'Roedd y gyllideb ddiwygiedig fel ag adroddwyd i'r Awdurdod ar 13eg Gorffennaf 2022 fel a ganlyn.

	Cyllideb	Gwirioneddol	Amrywiad
	£	£	£
Cynllunio a Rheoli Tir	1,620,267	1,043,627	576,640
Corfforaethol	5,334,234	3,855,382	1,478,852
Llog a Ennillwyd	- 8,000	- 11,612	3,612
Ariannu Cyfalaf o reffeniw	1,746,003	507,881	1,238,122
Addasiad taliadau cyfalaf	- 591,050	- 591,050	-
Net	8,101,454	4,804,228	3,297,226
GPC a Lefi	- 5,493,051	- 5,493,051	-
Tr i/o gronfeydd wrth gefn	- 2,608,403	688,823	- 3,297,226
Cyfanswm	-	-	-

Addaswyd yr amrywiad net o £3,297,266 ar gyfer trosglwyddiadau diwedd blwyddyn i ac o gronfeydd wrth gefn (gwybodaeth pellach ym mhar. 4.2 o'r adroddiad a gyfeirwyd ato) yn gadael gweddill o £516,324 i'w ddosrannu. Cynhwyswyd y ffigwr hwn yn y balansau diwygiedig wrth gefn gan yr Awdurdod. Mae'r adroddiad yn eitem 8 yn y cyswllt canlynol –

<https://snowdonia.gov.wales/wp-content/uploads/2022/07/Pwyllgor-Perfformiad-ac-Adnoddau13.07.22.pdf>

Tra'n dilyn trefn cwblhau y Datganiad Cyfrifon gwnaethpwyd yr addasiadau canlynol i'r alldro, gyda'r canlyniad o gynyddu'r balans i'w ddosrannu i £537,463.70. Mae'r ffigyrau diwygiedig ar gyfer gwariant net yn ymddangos yn y Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu (nodyn 1 i'r prif ddatganiadau).

	Aldro	Addasiadau	DGA (nodyn 1)
	(£)	(£)	(£)
Cynllunio a Rheoli Tir	1,043,625	2,036	1,045,661
Corfforaethol	3,785,386	(23,175)	3,762,211
	4,829,011	(21,139)	4,807,872
Symudiadau eraill			
Balance	516,324		537,463

Mae'r symudiadau mewn cronfeydd unigol yn nodyn 8 i'r datganiadau ariannol.

4. Crynodeb o'r Prif Bwyntiau :

Mantolen :

Mae gwerth net yr awdurdod wedi cynyddu £10,056k, a'r prif resymau yw lleihad o **£5,396k** yn y **rhwymedigaeth gronfa bensiwn** yn ogystal a cynydd net o **£3,859k** ym mantolen yr Awdurdod. Symudiadau eraill fel a ganlyn:

- **Asedau Cyfredol** – mae'r gwerth wedi lleihau **£130k**, y prif effaith oherwydd

Arian a buddsoddiadau – (£988k) cynydd yn deillio o arian grantiau ag incwm ychwanegol gan gynnwys
£178k cynllun grant ERAMMP
£281k Tiroedd Cynaliadwy, Lleoedd Cynaliadwy, a £89k o ffi gweinyddol heb ei wario yn 2021/22
£480k incwm ychwanegol o ffioedd maesydd parcio

Dyledwyr – bu lleihad o £1,118k yn y balans dyledwyr sydd yn dod ar lleihad net yng ngwerth asedau cyfredol £130k. Mae'r lleihad yn y balans dyledwyr yn ymwneud a llai o arian grantiau wedi dderbyn i gymharu hefo'r flwyddyn flaenorol megis grant prosiect Coedwigoedd Celtaidd a prosiect SMS.

- **Rhwymedigaethau Cyfredol** – Mae'r gwerth wedi lleihau **£585k** yn dilyn –

£342k yn llai o grantiau wedi eu derbyn ymlaen llaw
£195k o leihad ym malans credydwyr masnach

Datganiad Gwariant ac Incwm Cynhwysfawr :

Mae'r cyfanswm cost net gwasanaethau wedi cynyddu £1,192k gyda symudiadau fesul cyfarwyddiaeth yn :

- Cynllunio, Treftadaeth Ddiwylliannol a Rheolaeth Tir + £1,276k
- Corfforaethol (cynnwys Cyfathrebu) - £84k

Prif symudiadau :Gwariant

- £312k o gynydd yng ngwariant net Refcus yn 2021/22 i gymharu hefo 2020/21
- £680k o gynydd yn addasiad cost pensiwn IAS19 i'r gwasanaethau yn 2021/22
- £146k o gynydd yng nghôst dibrisiant i'r gwasanaethau
- £265k llai o wariant ar ddiswyddiadau i gymharu hefo 2020/21
- Llai o wariant cyffredinol ar gynlluniau grant yn 2021/22

Incwm

- £2,024k o leihad mewn gwerth grantiau yn ymwneud a prosiectau dderbyniwyd gan Llywodraeth Cymru.
- £118k yn llai o gyfraniadau o ffynhonnellau heblaw Llywodraeth Cymru

Yn ogystal â derbyn cyllid grant mae'r Awdurdod yn cynhyrchu ei incwm ei hunan. Mae nodyn 1c i'r prif ddatganiadau yn dangos £2,499k (£1,433k yn 2020/21) wedi ei gynhyrchu o ffioedd ac incwm gwasanaeth fel arall. Y prif rannau ydy :

• Ffioedd parcio	£1,276k	(£472k yn 2020/21)
• Ffioedd Cynllunio	£227k	(£248k yn 2020/21)
• Gwerthiannau Canolfannau gwybodaeth	£189k	(£63k yn 2020/21)
• Rhent	£56k	(£32k yn 2020/21)

Mae incwm wedi cynyddu yn gyffredinol wedi codi cyfyngiadau Covid 19, ac mi welodd y parc flwyddyn brysur yn nhermau niferoedd ymwelwyr yn yr ardal.

5. Rhwymedigaeth Bensiwn

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn gyflogwr yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd. Mae'r cyfrifon yn ymgorffori'n llawn beth yw gofynion y Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol 19 (IAS 19).

Mae'r polisi'n adlewyrchu'r ymrwymiad yn y tymor hir i gynyddu cyfraniadau i wneud iawn am unrhyw ddiffyg mewn asedau net priodoledig yn y gronfa bensiwn.

Mae'r rhwymedigaeth bensiwn net yn y Fantolen yn lleihau gwerth net yr Awdurdod o £1,921k ar 31 Mawrth 2022. Mae'r ffigwr damcaniaethol yma wedi lleihau £5,396k ers 31 Mawrth 2021. Y prif reswm am hyn ydyw effaith y newid yn rhagdybiaethau'r Actiwari yn sgîl datblygiadau cenedlaethol (manylder yn nodyn 36).

6. Cost neu Gredyd Anghyffredin yn y Cyfrifon

Y prif eitemau ydy'r :

- grantiau gwerth £1,141k a dderbyniwyd gan Llywodraeth Cymru
- grantiau ac ad-daliadau gwerth £242k a dderbyniwyd yn sgîl y pandemig.

7. Gwariant Cyfalaf

Gwariant cyfalaf yw gwariant ar feddiannu ased sefydlog, neu wariant sy'n 6 yhn yr adroddiad naratif yn cyfeirio atychwanegu at werth ased sefydlog bresennol, nid ei gynnal yn unig.

Roedd gwariant cyfalaf yn ystod 2021/22 yn £1,613k. Dangosir manylion ynghylch y gwariant ym mhob maes gwasanaeth yn nodyn 30. Ariannwyd y gwariant gan grantiau a chyfraniadau oddi wrth gyrff eraill (£1,342) ac ariannu refeniw uniongyrchol (£271k).

Bydd yr holl wariant cyfalaf a gynlluniwyd yn cael ei ariannu o refeniw, grantiau allanol a chronfeydd a ddelir ar gyfer gwariant unwaith ac am byth.

Y prif gynlluniau gan yr Awdurdod ar 31^{ain} Mawrth 2022 ydyw :

- Cynllun Menter Treftadaeth Treflun Dolgellau gydag amcan cost cyfredol o £2m. Cynllun wedi ei raglennu i orffen yn Rhagfyr 2022.
- cynllun Partneriaeth y Carneddau bellach yn ei gyfnod gweithredol ac yn werth £4.17m. Cynllun wedi ei raglennu i orffen erbyn Mawrth 2026.
- y prosiect Coedwigoedd Celtaidd yn brosiect 7 blynedd gwerth £7.6m. Cynllun wedi ei raglennu i orffen yn 2025/26.

8. Cyllido Cyfalaf

Cafodd holl wariant cyfalaf yr Awdurdod, ers iddo gael ei sefydlu ar yr 23^{ain} o Dachwedd 1995, ei ariannu trwy gyfrwng grantiau cyfalaf a chyfraniadau gan y Llywodraeth, y Gymuned Ewropeaidd a grantiau o ffynonellau eraill, o dderbyniadau cyfalaf a gymhwyswyd ac o adnoddau refeniw'r Awdurdod.

Ar 31 Mawrth 2022 nid oedd gan yr Awdurdod unrhyw fenthyciad i ariannu cyfalaf, ac i ddibenion rheolaeth trysorlys bydd yn parhau fel awdurdod di-ddyled.

9. Cronfeydd wrth gefn Defnyddiadwy

Adolygwyd balans y Gronfa Refeniw Gyffredinol yn ystod y flwyddyn fel rhan o adolygiad cronfeydd yr Awdurdod, a bellach yn werth £709k.

Mae gan yr Awdurdod gyfanswm o £9,256k o Gronfeydd Defnyddiadwy penodol ac mae manylion rhain yn nodyn 8 o'r datganiadau ariannol. Dylid nodi fod y rhan fwyaf o'r cronfeydd wedi'u clustnodi ar gyfer dibenion penodol.

10. Llywodraethu

Mae gan yr Awdurdod 18 aelod sy'n gwasanaethau ar Fwrdd yr Awdurdod, y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau a'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad. Mae gan Plas Tan y Bwlch a'r Ysgwrn eu Byrddau Rheolaeth eu hunain yn cynnwys 3 aelod yr un.

Darperir gwybodaeth pellach ar lywodraethu a materion perthnasol i 2021/22 yn y rhan Datganiad Llywodraethu Blynyddol o'r ddogfen hon.

11. Risgiau a Chyfleon

Risgiau

Cofnodir prif risgiau'r Awdurdod yn y Cofrestr Risg Corfforaethol a adolygir yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ac yn flynyddol yn Awdurdod Chwefror.

Nodir 4 risg mwyaf sylweddol yr Awdurdod, ynghyd â'r mesurau i'w lleddfu, yn niwedd rhan 6 o'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Cyfleon

Mae'r Awdurdod wedi derbyn cyllid "un tro" gan Lywodraeth Cymru ar gyfer gwaith ar brosiectau cyfalaf yn cynnwys prosiectau Mynediad a gwelliannau i eiddo'r Awdurdod.

Mae'r Awdurdod yn parhau i ddenu cyllid grant o amrywiol ffynonhellau sy'n galluogi capasiti gweithredu llawer uwch na'r hyn sy'n bosibl trwy grant sylfaenol yn unig. Mae'r crebachu blynyddol ar niferoedd staff yr Awdurdod yn golygu bod elfen o risg gyda chapasiti i gyflawni ar brosiectau'n y dyfodol.

12. Strategaethau'r Awdurdod

Pedwar prif strategaeth yr Awdurdod yw:

- Cynllun Rheolaeth Parc Cenedlaethol Eryri,
- Cynllun Datblygu Lleol Eryri,
- Cynllun Corfforaethol, a
- Rhaglen Waith Corfforaethol.

Mae gwybodaeth ychwanegol am y 4 ynghyd â strategaethau eraill yr Awdurdod ac adolygiad o'u effeithiolrwydd yn rhan 5 o'r Datganiad Llywodraethu Blyneddol.

13. Effaith yr hinsawdd economaidd gyfredol

Mae'r Awdurdod wedi mantioli ei gyllideb am 2022/23 yn seliedig ar y ffigwr Grant Parc Cenedlaethol yn ôl hysbysiad gan swyddogion Llywodraeth Cymru yn Rhagfyr 2021. Mae Llywodraeth Cymru wedi dynodi bydd ffigwr y grant ar gyfer 2023/24 yn parahau yr un fath a ffigyrau 2022/23.

Effaith COVID-19

Mae'r Awdurdod wedi derbyn cymorth ariannol trwy arbediad treth Annomestig, grantiau cymorth busnes gan gynghorau Gwynedd a Chonwy, grantiau cymorth penodol i'r Ysgwrn a'r cynllun seibiant swydd.

Mae'r Awdurdod wedi ystyried sefyllfa tenantiaid a chaniatau gostyngiad rhent fel bo'r angen. Lle mae oediad gyda phrosiectau cyfalaf a grant, mae'r Awdurdod mewn cysylltiad â'r cyllidwyr a phartneriaid perthnasol ac wedi derbyn estyniad amser lle'n briodol e.e. cynlluniau Treftadaeth Treflun Dolgellau a Phartneriaeth Tirwedd Carneddau.

Ar adeg sgwennu'r Datganiad mae llif arian yr Awdurdod yn ddigonol, ond petai achosion pellach difrifol o'r firws byddai angen ail-werthuso y sefyllfa.

Mae'r Awdurdod wedi gwirio Cynllun Rheolaeth y Parc yn erbyn y gwersi a ddysgwyd o Covid. Bydd cychwyn ar adolygu'r Cynllun Datblygu Lleol o fewn y ddwy flynedd nesaf (gyda'r dyddiad penodol ar gyfer yr adolygiad yn dibynnu'n bennaf ar Adroddiad Adolygiad Blyneddol y Cynllun Datblygu Lleol) a bydd hwn hefyd yn ystyried yr heriau i'r ardal sy'n deillio o Covid. Bu datblygu ar y cynllun Llesiant dros yr Hydref / gaeaf gan gynnwys ystyriaeth o faterion Covid. Mae'r Awdurdod yn adolygu'n barhaus yr effaith ariannol tan fydd gwell sefydlogrwydd yn bodoli.

GWYBODAETH BELLACH

Mae gwybodaeth bellach ynghylch y Datganiad Cyfrifon hwn ar gael oddi wrth:

Sian Wyn Owen
Pennaeth Cyllid
Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Swyddfeydd y Parc Cenedlaethol
Penrhyndeudraeth
Gwynedd
LL48 6LF
Ffôn: 01766 772 251
Ebst: sian.owen@eryri.llyw.cymru

Y DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD CYFRIFON

CYFRIFOLDEBAU'R AWDURDOD

Mae'n ofynnol ar i'r Awdurdod:-

- Wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu priodol ei faterion ariannol ac i sicrhau fod un o'i swyddogion gyda chyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny. Yn achos Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, y swyddog hwnnw yw'r Prif Swyddog Cyllid;
- Rheoli ei faterion er mwyn sicrhau defnydd economaidd, effeithlon, ac effeithiol o'i adnoddau a diogelu ei asedau;
- Cymeradwyo ei ddatganiad cyfrifon.

Cafodd y cyfrifon hyn eu cymeradwyo gan yr Awdurdod ar 16 Tachwedd 2022.

Llofnod:

CYNG. ANNWEN HUGHES - CADEIRYDD

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon yr Awdurdod yn unol ag arferion priodol a amlinellir yn y Cod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Llywodraeth Leol yn y DU ('y Cod Ymarfer').

Wrth baratoi'r datganiadau cyfrifon, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi:-

- Dethol polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwyso'n gyson;
- Gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a doeth;
- Wedi cydymffurfio â'r Datganiad Ymarfer a Argymhellir.

Mae'r Prif Swyddog Cyllid hefyd wedi:-

- Cadw cofnodion cyfrifyddu cywir a oedd yn gyfredol;
- Wedi cymryd camau rhesymol i rwystro a darganfod twyll ac anghysonderau eraill.

Tystysgrif y Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Datganiadau Cyfrifon wedi cael eu paratoi'n unol â Chyfrifon Llywodraeth Leol a Rheoliadau Archwilio ac yn cyflwyno'n deg a gwir sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar y dyddiad cyfrifyddu a'i incwm a gwariant i'r flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2021.

Llofnod :

31ain Awst 2022

DAFYDD L. EDWARDS – PRIF SWYDDOG CYLLID

DATGANIAD O BOLISI'AU CYFRIFYDDU

1. Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi'n unol â Chod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Llywodraeth Leol yn y DU ('y Cod Ymarfer').

Mae'r Cod Ymarfer yn ei gwneud yn ofynnol i bolisiau cyfrifyddu gael eu cymhwyso'n gyson. Y gofyniad pwysicaf yw bod y Datganiadau Cyfrifon yn 'cyflwyno'n deg a gwir' berfformiad ariannol a sefyllfa'r Awdurdod.

2. Cysyniadau Cyfrifyddu

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi'n unol â'r egwyddorion a'r cysyniadau cyfrifyddu hanfodol (a threiddiol) a ganlyn :

- Perthnasedd
- Dibynadwyedd
- Cymaroldeb
- Dealladwy
- Materoldeb
- Croniadau
- Busnes Gweithredol
- Uchafiaeth gofynion deddfwriaethol

Mae'r egwyddorion a chysyniadau hyn wedi eu defnyddio wrth ddethol a chymhwyso polisiau cyfrifyddu a thechnegau amcangyfrif ac wrth weithredu barn broffesiynol.

3. Croniadau Gwariant ac Incwm

Mae cyfrifon refeniw a chyfalaf yr Awdurdod yn cael eu cynnal ar sail croniant. Mae'r holl symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod yn cael eu gosod yn y cyfrifon ar yr amser maent yn ddyledus.

- Bydd y refeniw o werthu nwyddau yn cael ei adnabod pan fydd yr Awdurdod yn trosglwyddo'r risgiau arwyddocaol a buddion perchnogaeth i'r prynwr, a phan mae'n debygol y bydd buddiant economaidd neu'r gwasanaeth potensial cysylltiol gyda'r trafodyn hefyd yn trosglwyddo i'r Awdurdod.
- Bydd refeniw o ddarparu gwasanaeth yn cael ei adnabod pan fydd yr Awdurdod yn gallu mesur yn ddibynadwy'r canran sydd wedi ei gwblhau o'r trafodyn ynghyd â'r tebygolrwydd y bydd buddiant economaidd neu'r gwasanaeth potensial cysylltiol gyda'r trafodyn hefyd yn trosglwyddo i'r Awdurdod.
- Bydd cyflenwadau yn cael eu trin fel gwariant fel maent yn cael eu treulio – pan fydd bwlch rhwng y dyddiad mae'r cyflenwadau wedi eu derbyn a'u treulio, byddant yn cael eu dal fel stoc ar y Fantolen.
- Bydd treuliau, mewn cysylltiad â'r gwasanaeth a roddwyd (gan gynnwys gwasanaeth gan weithwyr cyflogedig) yn cael eu cofnodi fel gwariant pan fydd y gwasanaeth wedi ei dderbyn yn hytrach na pryd fydd taliadau'n cael eu gwneud.
- Ble mae refeniw a gwariant wedi eu hadnabod ond nid yw'r arian wedi ei dderbyn neu dalu allan, bydd rhaid creu dyledwr neu gredydwr am y symiau perthnasol ar y Fantolen. Ble mae tebygolrwydd o beidio casglu'r ddyled, bydd rhaid ysgrifennu'r dyledion lawr a chodi tal allan o gyfrif refeniw am yr incwm fydd yn debygol o beidio cael ei gasglu.

4. **Arian Parod a'r Eitemau sydd Gyfystyr ag Arian Parod**

Mae hyn yn cynnwys cyfrifon imprest a chronfeydd parod yr Awdurdod ac arian parod a ddelir "ar alwad" neu wedi ei ddydodi dros y tymor byr gyda banciau lle mae'r arian yn ad-daladwy heb gosb pan geir rhybudd nid hwy na 24 awr.

5. **Eitemau Eithriadol**

Lle mae eitemau o'r fath yn berthnasol i gyfrifon 2021/22, tynnir sylw atynt yn y nodiadau perthnasol e.e. colledion ailbrisiad.

6. **Addasiadau cyn cyfnod, newidiadau mewn polisiau cyfrifyddu ac amcangyfrifon a chamgymeriadau**

Nid oes unrhyw newidiadau o sylwedd yn 2021/22.

7. **Codi tâl ar refeniw am asedau anghyfredol**

Codir tâl ar wasanaethau, gwasanaethau cefnogol a chyfrifon masnachu gyda'r symiau a ganlyn er mwyn cofnodi'r gost o ddal asedau sefydlog yn ystod y flwyddyn:

- Dibrisiant sy'n digwydd i'r asedau a ddefnyddir gan y gwasanaeth perthnasol,
- Ailwerthuso a cholledion nam ar asedau a ddefnyddir gan y gwasanaeth lle nad oes enillion cronus yn y Gronfa Ailwerthuso lle gellir dileu'r colledion yn eu herbyn,
- Amorteiddio asedau sefydlog anghyfyrrdadwy sy'n berthnasol i'r gwasanaeth. Ni ellir codi tal am y symiau hyn yn erbyn Cronfa Gyffredinol yr Awdurdod ac felly maent fel y cyfryw yn cael eu gwyrddroi trwy gyfnewidiad addasu gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf fel y dangosir yn y Datganiad Symudiad yn y Cronfeydd.

8. **Buddion gweithwyr**

8.1 Buddiannau Sy'n Daladwy yn Ystod Cyflogaeth :

Buddiannau gweithwyr tymor byr yw'r rheiny sydd i fod i gael eu setlo o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddiannau fel cyflogau wythnosol a misol, tâl gwyliau blynyddol a thâl cyfnod salwch, bonysau a buddiannau nad ydynt yn rhai ariannol (ee ceir) i weithwyr presennol ac maent yn cael eu cydnabod fel traul gwasanaethau yn y flwyddyn y mae'r gweithwyr yn rhoi gwasanaeth i'r Awdurdod.

8.2 Buddiannau terfynu :

Buddiannau terfynu yw'r symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan yr Awdurdod i ddod â chyflogaeth swyddog i ben cyn y dyddiad ymdeol cyffredin neu benderfyniad swyddog i dderbyn diswyddo gwirfoddol a chodir y rhain ar sail groniadau i'r llinell Costau Heb eu Dosbarthu Costau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fo'r Awdurdod yn amlwg wedi ymrwymo i derfynu cyflogaeth swyddog neu grŵp o swyddogion neu i wneud cynnig i annog diswyddo gwirfoddol.

8.3 Buddion Ôl-gyflogaeth

Mae gweithwyr yr Awdurdod yn aelodau o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a weinyddir gan Gronfa Bensiwn Gwynedd yng Nghyngor Gwynedd. Mae'r cynllun yn darparu buddion diffiniedig i'w haelodau (pensiynau a lym-symiau) sydd wedi eu hennill yn ystod eu hamser gyda'r Awdurdod.

8.4 Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae gan bob aelod arall o'r staff, yn amodol ar rai meini prawf, yr hawl i fod yn aelod o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae'r costau pensiwn a godir ar gyfrifon yr Awdurdod ar gyfer y dosbarth yma o weithwyr yn cael eu pennu gan weinyddwyr y gronfa ac yn cynrychioli cyfran sefydlog o gyfraniad y gweithwyr i'r cynllun.

Mae'r Cynllun Llywodraeth Leol yn cael ei drin fel cynllun budd diffiniedig.

Mae ymrwymiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd i'w priodoli i'r Awdurdod yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraid drwy'r dull rhagamcanu unedau h.y. asesiad o daliadau fydd yn cael eu gwneud yn y dyfodol mewn perthynas â buddion ymddeol a enillwyd hyd yn hyn gan y gweithwyr, yn seiliedig ar gyfradd marwolaeth, cyfradd trosiant gweithwyr, a.y.b. yn ogystal â thafuniad enillion ar gyfer gweithwyr cyfredol.

Gostyngir yr ymrwymiadau i'w gwerth ar sail prisiau cyfredol, gan ddefnyddio graddfa ddisgownt o 2.3% wedi ei gyfrifo fel cyfartaledd cymhwysol 'spot yields' ar fondiau corfforaethol gyda statws credyd AA.

Mae asedau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd i'w priodoli i'r Awdurdod yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail gwerth teg a benderfynir gan Actiwari'r Gronfa.

Dadansoddir y newid yn ymrwymiad net pensiynau i'r cydrannau canlynol:

Cost gwasanaeth yn cynnwys:

- Cost gwasanaeth cyfredol – y cynnydd mewn ymrwymiadau o ganlyniad i flynyddoedd o wasanaeth a enillwyd eleni - dyrennir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i'r gwasanaethau lle mae'r gweithwyr yn gweithio.
- Cost gwasanaeth y gorffennol – mae'r cynnydd mewn ymrwymiadau yn deillio o benderfyniadau yn y flwyddyn gyfredol ble mae eu heffaith yn gysylltiedig â'r blynyddoedd o wasanaeth a enillwyd mewn blynyddoedd cynharach – mae'n cael ei ddebydu i'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o gostau Corfforaethol.
- Llog net ar yr ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net, h.y. y gost llog net i'r Awdurdod - y newid yn ystod y cyfnod yn yr ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net sy'n codi o dreigliad amser sy'n mynd yn erbyn llinell Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr - mae hyn yn cael ei gyfrifo ar sail gweithredu'r gyfradd ddisgownt sy'n cael ei ddefnyddio i fesur yr ymrwymiad buddion diffiniedig ar gychwyn y cyfnod i'r ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net ar gychwyn y cyfnod – gan gymryd i ystyriaeth unrhyw newidiadau yn yr ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net yn ystod y cyfnod o ganlyniad i gyfraniadau a thaliadau budd.

Ailfesuriadau yn cynnwys:

- Enillion ar asedau'r cynllun - gan eithrio symiau sy'n gynwysedig yn llog net ar yr ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net - yn cael eu debydu i'r Reserf Pensiwn fel Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.
- Enillion a cholledion actiwaraidd - newidiadau i'r ymrwymiad pensiwn net oherwydd nad yw'r digwyddiadau wedi cyd-fynd â'r rhagdybiaethau a wnaethpwyd yn y prisiad actiwaraidd diwethaf, neu am fod yr actiwari wedi diweddarau ei ragdybiaethau - yn cael eu debydu i'r Reserf Pensiwn fel Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.
- Cyfraniadau a delir i Gronfa Bensiwn Gwynedd - arian a delir fel cyfraniadau'r cyflogwr i'r Gronfa Bensiwn ar gyfer setliad ymrwymadau sydd ddim yn cael eu cyfrifo fel traul.

Gyda buddion ymddeol, mae'n ofynnol, yn unol â darpariaethau statudol, i Gronfa'r Awdurdod dderbyn cost y swm sy'n daladwy gan yr Awdurdod i'r Gronfa Bensiwn neu'n uniongyrchol i'r pensiynwyr yn ystod y flwyddyn, yn hytrach na'r swm a gyfrifir yn ôl y safonau cyfrifeg Perthnasol. Yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau, mae hyn yn golygu bod angen neilltuo arian i neu allan o'r Reserf Pensiwn er mwyn diddymu'r credydau a'r debydau damcaniaethol ar gyfer buddion ymddeol a rhoi'r debydau am arian a dalwyd i'r Gronfa Bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw symiau sy'n daladwy ond sydd heb eu talu at ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sydd yn deillio o hyn yn y Reserf Pensiwn yn fesur o effaith buddiol i Gronfa'r Awdurdod o orfod trin buddion ymddeol ar sail llif arian yn hytrach na thros y cyfnod y mae'r gweithwyr yn derbyn y budd.

Mae'r Safon Cyfrifeg Rhyngwladol (SCRh) 19 yn rheoli sut y dylid trin a datgelu'r ymrwymadau tymor hir sy'n bodoli mewn perthynas â chostau pensiwn. Mae'n ofynnol i gynghorau lleol Cymru a Lloegr baratoi eu datganiadau ariannol yn unol â gofynion SCRh19.

8.5 Buddion Dewisol

Mae gan yr Awdurdod hefyd bwerau cyfyngedig i wneud dyfarniadau dewisol mewn achosion o ymddeoliadau cynnar. Bydd unrhyw ymrwymadau sydd yn deillio o ddyfarniad o'r fath i unrhyw aelod o staff (yn cynnwys athrawon) yn cael eu cronni yn y flwyddyn y cymerwyd y penderfyniad i wneud y dyfarniad gan ddefnyddio'r un polisiau â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol i gyfrifo amdanynt.

9. Digwyddiadau ar ôl Dyddiad y Fantolen

Digwyddiadau ar ôl Dyddiad y Fantolen yw'r digwyddiadau hynny, yn rhai ffafriol ac anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan fo'r Datganiad Cyfrifon wedi ei awdurdodi i'w gyhoeddi. Gellir dynodi dau fath o ddigwyddiadau:

- y rheiny sy'n rhoi tystiolaeth o'r amodau oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd – mae'r Datganiad Cyfrifon yn cael ei addasu i adlewyrchu'r fath ddigwyddiadau
- y rheiny sy'n arwydd o amodau a gododd ar ôl y cyfnod adrodd – nid yw'r Datganiad Cyfrifon yn cael ei addasu i adlewyrchu'r fath ddigwyddiadau, ond ble y byddai categori o ddigwyddiadau yn cael effaith berthnasol, gwneir datgeliad yn y nodiadau ar natur y digwyddiadau a'u heffaith ariannol ddisgwyliedig.

Nid adlewyrchir digwyddiadau sy'n cymryd lle ar ôl dyddiad awdurdodi i gyhoeddi yn y Datganiad Cyfrifon.

10. Offerynnau AriannolAtebolrwydd Ariannol

Mae'r Awdurdod yn Awdurdod diddyled yn yr ystyr nad oes ganddo unrhyw fenthyciadau.

Asedau Ariannol

Dosberthir asedau ariannol i ddau fath:

- benthyciadau a derbyniadau posib – asedau sydd â thaliadau sefydlog neu benodadwy ond nad ydynt yn cael eu dyfynnu yn y farchnad weithredol.

Y fath offerynnau sy'n berthnasol i'r Awdurdod yw benthyciadau car a wneir i weithwyr (fodd bynnag tybir nad yw'r symiau'n ddigon sylweddol i'w cynnwys).

- asedau sydd ar gael i'w gwerthu – asedau sydd â phris marchnad dyfynedig ac/neu sydd heb daliadau sefydlog neu benodadwy. Nid oes gan yr Awdurdod ased o'r math hwn.

11. Arian tramor

Mae incwm a gwariant sy'n deillio o unrhyw drafodion mewn arian cyfredol o dramor yn cael ei gyfieithu i £ sterling.

12. Grantiau Llywodraeth a Chyfraniadau eraill

P'un a ydynt yn cael eu talu i'r cyfrif, trwy randaliadau neu fel ôl-ddyledion, cydnabyddir grantiau llywodraeth a chyfraniadau a rhoddion trydydd parti fel rhai sy'n ddyledus i'r Awdurdod pan fo sicrwydd rhesymol:

- y bydd yr Awdurdod yn cydymffurfio â'r amodau sydd ynghlwm â'r taliadau, ac
- y derbynnir y grantiau neu gyfraniadau.

Nid yw'r symiau a nodwyd fel rhai sy'n ddyledus i'r Awdurdod yn cael eu rhoi mewn credyd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr hyd oni fydd yr amodau sydd ynghlwm wrth y grant neu'r cyfraniad wedi eu bodloni. Mae'r amodau'n nodi bod rhaid i'r buddiannau economaidd yn y dyfodol neu i'r gwasanaeth posib sydd wedi'i ymgorffori yn yr ased a brynwyd gyda'r arian grant neu gyda'r cyfraniadau gael eu defnyddio gan y derbynnydd fel y nodwyd, neu bydd raid dychwelyd i'r trosglwyddydd y buddiannau economaidd yn y dyfodol neu'r gwasanaeth posib.

Mae'r arian a roddwyd fel grantiau a chyfraniadau lle na chafodd yr amodau eu bodloni yn cael eu cludo ymlaen yn y Fantolen fel credydwyr. Pan fo'r amodau'n cael eu bodloni mae'r grant neu'r cyfraniad yn cael ei roddi mewn credyd yn y llinell gwasanaeth priodol (grantiau refeniw a chyfraniadau a briodolwyd) neu Dreth ac Incwm Grant Amhenodol (grantiau refeniw heb eu hamgáu a'r cyfan o'r grantiau cyfalaf) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Pan fo'r grantiau cyfalaf yn cael eu rhoddi mewn credyd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, maent yn cael eu gwyrddroi allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth gefn.

Pan fo grant heb ei ddefnyddio eto i gyllido gwariant cyfalaf, mae'n cael ei bostio i'r Grantiau Cyfalaf Wrth Gefn – y rhai na chafodd eu defnyddio. Pan fo wedi'i ddefnyddio mae'n cael ei bostio i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf. Mae'r symiau yn y Grantiau Cyfalaf Wrth Gefn na chawsant eu defnyddio yn cael eu trosglwyddo i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf unwaith y cânt eu defnyddio i gyllido gwariant cyfalaf.

13. **Asedau Treftadaeth**

Asedau Treftadaeth yw'r asedau hynny sydd wedi eu cadw mewn ymddiriedolaeth ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol oherwydd eu cysylltiadau diwylliannol, amgylcheddol neu hanesyddol, h.y. mae ganddynt rinweddau hanesyddol, artistig, gwyddonol, geoffisegol neu amgylcheddol. Maent yn cael eu cynnal gan yr Awdurdod yn bennaf am eu cyfraniad tuag at wybodaeth a diwylliant, ond nid ydynt yn cael eu defnyddio gan yr Awdurdod wrth iddo gyflawni ei fusnes arferol. Mae dibrisiant asedau treftadaeth, lle bo hynny'n briodol, yn unol â pholisi cyffredinol yr Awdurdod ar ddibrisiant.

14. **Asedau anghyffyrddadwy**

Cyfrifir am asedau anghyffyrddadwy a brynir ar ffurf trwyddedau meddalwedd fel rhan o'r rhaglen amnewid Technoleg Gwybodaeth, ac maent yn cael eu lleihau i refeniw yn unol â'r dibrisiant costau.

15. **Buddiannau mewn Cwmnïau ac Endidau Eraill**

Mae gan yr Awdurdod fuddiant mewn Partneriaeth Rhwymedigaeth Cyfyngedig ar y cyd gyda 13 Awdurdod Parc Cenedlaethol arall, gyda'r diben o gynhyrchu incwm yn bennaf o nawdd.

16. **Rhestrau Stoc a Chontractau Tymor Hir**

Mae stociau'n cael eu tynnu i'r cyfrif yn ôl cost y prisiau yn achos stociau'r bar, nwyddau i'w hailwerthu a darpariaethau cyffredinol ym Mhlas Tan y Bwlch, y Ganolfan Astudio ac yn achos nwyddau i'w hailwerthu yng Nghanolffannau Gwybodaeth yr Awdurdod. Mae hyn yn gyson â'r polisi a fabwysiadwyd ym mlynnyddoedd y gorffennol. Dan yr ymarfer a argymhellir rhaid dangos y stociau yn ôl y pris isaf o ddau, sef y gost wirioneddol neu'r gwerth dichonadwy net, ond nid yw'r gwahaniaeth yn berthnasol yn yr achos hwn.

17. Prydlesau (Cyllid)

Ar 31/3/2022 nid oes gan yr Awdurdod unrhyw drefniadau brydles cyllid.

18. Prydlesau (Gweithredol)

Mae'r Awdurdod yn rheoli prydlesau gweithredol i:

- Gerbydau,
- Llungopiŵyr a pheiriannau diodydd a byrbrydau.
- Tir ac adeiladau

Codir am daliadau prydles yn llawn yn ôl y dyddiad y maent yn daladwy arno ar sail llinell syth, yn sicrhau tâl blynyddol cyfartal i gyfrifon refeniw gwasanaeth drwy gydol oes y brydles.

Mae'r Awdurdod yn rhentu sawl eiddo i gefnogi ei wasanaethau, a hefyd mae'n derbyn incwm rhent o sawl eiddo a berchenogir. Mae'r eiddo a berchenogir yn cael ei ddal fel asedau sefydlog yn y fantolen. Cyfrifir am yr incwm prydles ar sail llinell syth.

19. Eiddo, Offer a Chyfarpar

Dosberthir asedau sydd â sylwedd ffisegol ac sy'n cael eu dal i'w defnyddio i gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu i eraill, neu i bwrpasau gweinyddol ac y disgwylir iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol fel Eiddo, Offer a Chyfarpar.

Cydnabyddiaeth: Mae gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Offer a Chyfarpar yn cael ei gyfalafu ar sail groniadau, cyn belled â'i fod yn bosib y bydd y buddiannau economaidd i'r dyfodol neu botensial gwasanaeth sy'n gysylltiedig â nhw'n llifo i'r Awdurdod ac y gellir mesur cost yr eitem yn ddibynadwy. Mae gwariant sy'n cynnal ond nad yw'n ychwanegu at botensial ased i gyflenwi buddiannau economaidd i'r dyfodol neu botensial gwasanaeth (hy trwsio a chynnal a chadw) yn cael ei godi fel traul fel ag y mae'n digwydd.

Mesur: Caiff asedau eu mesur yn y lle cyntaf ar gost, yn cynnwys:

- y pris prynu
- unrhyw gostau a briodolir i ddod ag ased i'r lleoliad a'r cyflwr sy'n angenrheidiol iddo fedru cael ei weithredu yn y dull a fwriadwyd gan reolwyr (amcangyfrif cychwynnol o gostau datgymalu a symud yr eitem ac adfer y safle y lleolir ef arno.)

Tybir bod cost asedau a gaffaelir heblaw drwy bryniant i fod eu gwerth teg, oni bai nad oes sylwedd masnachol i'r caffaeliad (hy ni fydd yn arwain at amrywiad yn llif arian yr Awdurdod). Yn yr achos olaf, pan y caffaelir ased drwy gyfnwid, cost y caffaeliad yw swm cario'r ased a roddir i fyny gan yr Awdurdod.

Pan fo enillion yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, maent yn cael eu gwyrddroi allan o Falans y Gronfa Gyffredinol i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf yn y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

Yna mae'r asedau'n cael eu cario i'r Fantolen gan ddefnyddio'r seiliau mesur canlynol:

- isadeiledd, asedau cymunedol ac asedau sy'n cael eu hadeiladu - cost dibrisiant hanesyddol pan wyddys hwnnw
- asedau dros ben – gwerth (marchnad) teg.
- pob ased arall – potensial gwasanaeth ar sail gwerth defnydd presennol (GDP), , a bennir fel y swm a fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd presennol

Pan nad oes tystiolaeth seiliedig ar y farchnad o werth teg oherwydd natur arbenigol ased, defnyddir cost amnewidiol dibrisiedig (CAD) fel amcangyfrif o werth teg.

Pan fo gan asedau nad ydynt yn eiddo oes ddefnyddiol fer neu werth isel (neu'r ddau), defnyddir sail cost hanesyddol dibrisiedig fel procsi ar gyfer gwerth teg. Heblaw am gyfarpar systemau gwybodaeth, mae lefel de minimis o £10,000 wedi ei ddefnyddio ar gyfer cydnabyddiaeth asedau nad ydynt yn gyfredol.

Mae'r asedau a gynhwysir yn y Fantolen ar werth teg yn cael eu hailbrisio yn ddigon aml i sicrhau nad yw eu swm cario'n sylweddol wahanol o'u gwerth teg ar ddiwedd y flwyddyn, ar y lleiaf bob pum mlynedd. Mae cynnydd mewn ailbrisio'n cydweddu â chredydau i'r Gronfa Ailbrisiant Wrth Gefn i gydnabod enillion heb eu gwredu. [Yn eithriadol, gellir credydu enillion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan maent wedi codi o wyrdroi colled a godwyd yn flaenorol yn erbyn gwasanaeth.]

Pan ddynodir lleihad mewn gwerth, cyfrifir amdanynt trwy:

- pan fo balans o enillion ailbrisiant i'r ased yn y Gronfa Ailbrisiant Wrth Gefn, ysgrifennir swm cario'r ased i lawr yn erbyn y balans hwnnw (i fyny at y swm o enillion cronnus)
- pan nad oes balans yn y Gronfa Ailbrisiant Wrth Gefn neu falans annigonol, ysgrifennir swm cario'r ased i lawr yn erbyn llinell(au) y gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mae'r Gronfa Ailbrisiant Wrth Gefn yn cynnwys enillion ailbrisiant a gydnabyddir ers 1 Ebrill 2007 yn unig, dyddiad ei gweithredu'n ffurfiol. Mae'r enillion a gafwyd cyn y dyddiad hwnnw wedi eu cyfnerthu yn y Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

Cydrannu: Mae'r Awdurdod wedi cymhwyso'r egwyddor cydrannu i'r asedau sydd werth £150,000 neu fwy a lle bo'r gwahaniaeth mewn costau dibrisiant yn sylweddol. Mae'r egwyddor hon yn cael ei defnyddio er mwyn sicrhau bod yr elfennau hynny o'r eiddo â bywydau gweithredol gwahanol ac felly gwahanol raddau o ddibrisiant yn cael eu cydnabod ac y rhoddir cyfrif amdanynt.

Amhariad: Mae gwerth asedau'n cael eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn am arwydd o amhariad ar werth. Pan fo arwyddion, ac amcangyfrifir bod gwahaniaethau posib yn berthnasol, yna amcangyfrifir swm adferadwy'r ased a, ble bo hwn yn llai na swm cario'r ased, cydnabyddir colled amhariad ar gyfer y diffyg.

Pan ddynodir colledion amhariad, cyfrifir amdanynt trwy:

- pan fo balans o enillion ailbrisiant i'r ased yn y Gronfa Ailbrisiant Wrth Gefn, ysgrifennir swm cario'r ased i lawr yn erbyn y balans hwnnw (i fyny at y swm o enillion cronnus)

- pan nad oes balans yn y Gronfa Ailbrisiant Wrth Gefn neu falans annigonol, ysgrifennir swm cario'r ased i lawr yn erbyn llinell(au) y gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Pan fo colled amhariad yn cael ei gwyrddroi'n dilyn hyn, credydir y gwyrddroad i'r llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, i fyny at swm y golled wreiddiol, wedi ei addasu ar gyfer Dibrisiant y byddid wedi ei godi pe na fyddai'r golled wedi ei chydabod.

Dibrisiant: darperir ar gyfer dibrisiant yr holl asedau Eiddo, Offer a Chyfarpar trwy ddyraniad systematig o'u symiau dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol. Gwneir eithriad ar gyfer asedau heb oes ddefnyddiol benodadwy gyfyngedig (hy tir rhydd-ddaliad a rhai asedau cymunedol) ac asedau nad ydynt eto ar gael i'w defnyddio (hy asedau sy'n cael eu hadeiladu). Nid yw asedau buddsoddi nac asedau a ddelir ar gyfer eu gwerthu yn cael eu dibrisio.

Cyfrifir dibrisiant ar y seiliau canlynol:

- adeiladau – dyraniad llinell syth dros oes ddefnyddiol yr eiddo fel yr amcangyfrifir gan y prisiwr
- cerbydau, offer, dodrefn a chyfarpar – canran o werth bob dosbarth o asedau yn y Fantolen, fel y cynghorir gan swyddog â chymwysterau addas

Dibrisir ar sail blwyddyn llawn yn y flwyddyn yr adnabyddir yr ased gyntaf yng nghyfrifon yr Awdurdod. Pan fo gan eitem o ased Eiddo, Offer a Chyfarpar gydrannau mawr y mae eu cost yn sylweddol mewn cysylltiad â chost gyfan yr eitem, dibrisir y cydrannau ar wahân. Mae enillion ailbrisiant hefyd yn cael eu dibrisio, gyda swm sy'n cyfateb i'r gwahaniaeth rhwng gwerth presennol dibrisiant a godir ar asedau a'r dibrisiant a fyddai wedi ei godi ar eu cost hanesyddol yn cael ei drosglwyddo bob blwyddyn o'r Gronfa Ailbrisiant Wrth Gefn i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

Gwarediadau ac Asedau Heb fod yn Gyfredol yn Cael eu Dal ar Gyfer Gwerthu

Pan y daw'n bosib y bydd swm cario ased yn cael ei adennill yn bennaf drwy werthiant yn hytrach na pharhau i'w ddefnyddio, caiff ei ailddosbarthu fel Ased sy'n Cael ei Ddal i'w Werthu. Mae'r ased y cael ei ailbrisio yn union cyn ei ailddosbarthu ac yna ei gario ar yr isaf o'r swm hwn a gwerth teg llai costau gwerthu. Pan fo gostyngiad dilynol i werth teg llai costau gwerthu, mae'r golled yn cael ei phostio i'r llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Dim ond hyd at swm unrhyw golledion a gydnabuwyd yn flaenorol yn y Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau y cydnabyddir enillion mewn gwerth teg.

Os nad yw asedau bellach yn cwrdd â'r meini prawf i'w dosbarthu fel Asedau sy'n Cael eu Dal i'w Gwerthu, yna cânt eu hailddosbarthu'n ôl i asedau nad ydynt yn rhai cyfredol a'u prisio ar yr isaf o'u swm cario cyn iddynt gael eu dosbarthu fel yn cael eu dal i'w gwerthu; addasu ar gyfer dibrisiant, amorteiddiad neu ailbrisiadau a fyddai wedi cael eu cydnabod petaent ddim wedi cael eu dosbarthu fel rhai sy'n Cael Eu Dal i'w Gwerthu, a'u swm adferadwy ar ddyddiad y penderfyniad i beidio gwerthu.

Nid yw asedau sydd wedi eu gadael neu eu sgrapio yn cael eu hailddosbarthu fel Asedau sy'n Cael eu Dal i'w Gwerthu.

Pan geir gwared ag ased neu pan gaiff ei ddatgomisiynu, dilëir swm cario'r ased yn y Fantolen (p'un a yw'n Eiddo, Offer a Chyfarpar neu Asedau sy'n Cael eu Dal i'w Gwerthu) i linell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o'r enlliad neu golled ar waredu. Mae derbyniadau o warediadau (os oes rhai) yn cael eu credydu i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr hefyd fel rhan o'r enlliad neu golled ar waredu (hy wedi ei netio i ffwrdd yn erbyn gwerth cario'r ased ar adeg ei waredu). Mae unrhyw enillion ailbrisiant a gronnwyd i'r ased yn y Gronfa Ailbrisiant Wrth Gefn yn cael eu trosglwyddo i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

Mae symiau uwch na £10k a dderbynnir ar gyfer eitem a waredwyd yn cael eu categorio fel derbyniadau cyfalaf. Mae'n ofynnol ar i'r derbyniadau cyfalaf gael eu credydu i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn, ac yna dim ond ar gyfer buddsoddiad cyfalaf newydd y cânt eu defnyddio [neu eu gosod o'r neilltu i leihau angen gwaelodol yr Awdurdod i fenthycia (y gofyniad cyllido cyfalaf)]. Mae derbyniadau'n cael eu meddiannu i'r Gronfa Wrth Gefn o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Nid yw gwerth a ddilëir o warediadau'n cael ei godi ar y Gronfa Gyffredinol. Mae'r symiau hyn yn cael eu meddiannu i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn.

20. **Darpariaethau, Rhwymedigaethau Wrth Gefn ac Asedau Wrth Gefn**

Gwneir darpariaethau pan fo digwyddiad wedi cymryd lle sy'n rhoi rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol i'r Awdurdod sydd yn ôl pob tebyg angen setliad trwy drosglwyddo buddiannau economaidd neu botensial gwasanaeth, ac y gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o faint y rhwymedigaeth. Er enghraifft, efallai bod yr Awdurdod yn rhan o achos llys a allai arwain yn y pen draw at wneud setliad neu dalu iawndal.

Darpariaethau

Codir darpariaethau fel traul ar y llinell gwasanaeth briodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn y daw'r awdurdod yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a cânt eu mesur yn ôl yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y Fantolen o'r gwariant sydd ei angen i setlo'r rhwymedigaeth, gan gymryd i ystyriaeth y risgiau ac ansicrwydd perthnasol.

Rhwymedigaethau wrth gefn

Mae rhwymedigaeth wrth gefn yn codi pan fo digwyddiad wedi cymryd lle sy'n rhoi rhwymedigaeth posib i'r awdurdod, y bydd ei fodolaeth ond yn cael ei gadarnhau neu fel arall o ddigwyddiadau ansicr i'r dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr awdurdod. Mae rhwymedigaethau wrth gefn hefyd yn codi mewn amgylchiadau ble byddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall ond naill ai nad yw'n debygol a bydd angen all-lif o adnoddau neu na ellir mesur maint y rhwymedigaeth yn ddibynadwy.

Ni chydabyddir rhwymedigaethau wrth gefn yn y Fantolen, ond cânt eu datgelu mewn nodyn i'r cyfrifon.

Asedau wrth gefn

Mae ased wrth gefn yn codi pan fo digwyddiad wedi cymryd lle sy'n rhoi ased bosib i'r awdurdod, y bydd ei fodolaeth ond yn cael ei gadarnhau neu fel arall o ddigwyddiadau ansicr i'r dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr awdurdod.

Ni chydabyddir asedau wrth gefn yn y Fantolen ond cânt eu datgelu mewn nodyn i'r cyfrifon ble mae'n debygol y bydd mewnllif o fuddiannau economaidd neu botensial gwasanaeth.

21. Cronfeydd wrth Gefn

Mae'r Awdurdod yn gosod o'r neilltu symiau penodol fel cronfeydd wrth gefn i ddibenion polisi'r dyfodol, neu i ymdrin â risgiau. Crëir cronfeydd wrth gefn trwy feddiannu symiau o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn. Pan y ceir traul sydd i'w gyllido o gronfa wrth gefn, caiff ei godi ar y gwasanaeth priodol yn y flwyddyn honno i'w sgorio yn erbyn y Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Yna meddiannir y gronfa wrth gefn yn ôl i Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn, fel nad oes taliad net yn erbyn y Gronfa Gyffredinol ar gyfer y gwariant.

Cedwir rhai cronfeydd wrth gefn penodol er mwyn rheoli'r prosesau cyfrifyddu ar gyfer asedau nad ydynt yn gyfredol, offerynnau ariannol, buddiannau ymddeol a buddiannau gweithwyr ac nid ydynt yn cynrychioli adnoddau y gellir eu defnyddio gan yr Awdurdod – eglurir y cronfeydd wrth gefn hyn yn y polisïau perthnasol.

22. Gwariant Refeniw a ariennir o Gyfalaf Dan Statud

Mae gwariant yr aethpwyd iddo yn ystod y flwyddyn y gellir ei gyfalafu dan ddarpariaethau statudol ond nad yw'n creu ased nad yw'n gyfredol wedi ei godi fel gwariant i'r gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn. Pan fo'r Awdurdod wedi penderfynu cwrdd â chost y gwariant hwn o adnoddau cyfalaf presennol neu trwy fenthyca, mae trosglwyddiad yn y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn o Falans y Gronfa Gyffredinol i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf yna'n gwyrddroi'r symiau fel nad oes effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol.

23. Treth ar Werth

Mae'r TAW sy'n daladwy yn cael ei gynnwys fel traul dim ond i'r graddau nad yw'n adenilladwy gan Gyllid a Thollau EM. Mae'r TAW y gellir ei dderbyn yn cael ei eithrio o incwm. Arfer yr Awdurdod yw cynnwys yr holl dreth fewngyrch na ellir ei hadennill gan Gyllid a Thollau EM o fewn costau'r gwasanaethau perthnasol. O ganlyniad i'r newid yn nhrefniadau busnes cyfredol Plas Tan y Bwlch, nid oes cost TAW anadferadwy yno ar gyfer 2021/22.

Y DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Dengys y datganiad hwn gostau cyfrifyddu yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn 1084unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol.

2020/21	2020/21	2020/21		2021/22	2021/22	2021/22
Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net		Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net
£'000	£'000	£'000		£'000	£'000	£'000
6,891	- 5,062	1,829	Cynllunio a Rheoli Tir	5,792	- 2,687	3,105
5,304	- 1,597	3,707	Corfforaethol	5,908	- 2,242	3,667
43	-	43	Costau na ellir eu dosbarthu			-
12,238	- 6,659	5,579	Cost net gwasanaethau	11,700	- 4,929	6,772
		5	Gwariant Gweithredu Arall (nodyn 9)	-		
		99	Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi (nodyn 10)	145		
		5,683	Gwariant Gweithredu Net	6,917		
		- 6,246	Incwm grant amhenodol (nodyn 11)	- 5,980		
		- 563	Gwarged (-) / Diffyg ar ddarpariaeth gwasanaethau am y flwyddyn	937		
		296	Diffyg net ar ailbriso asedau nad ydynt yn gyfredol a cholledion amhariad i'r gronfa ailbriso (nodyn 21)	- 4,453		
		2,113	Aседau/ rhwymedigaethau pensiwn (nodyn 36)	- 6,695		
		2,409		- 11,148		
		1,846	Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	- 10,211		

Y FANTOLEN

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau a gydnabyddir gan yr Awdurdod ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net yr Awdurdod (asedau llai rhwymedigaethau) yn cyd-fynd â'r cronfeydd wrth gefn sy'n cael eu dal gan yr Awdurdod. Adroddir ar gronfeydd wrth gefn mewn dau gategori. Mae'r categori cyntaf o gronfeydd wrth gefn yn gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy, h.y. y cronfeydd wrth gefn hynny y gall yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn destun i'r angen i gynnal lefel ochelgar o gronfeydd wrth gefn ac unrhyw derfynau statudol ar eu defnydd (er enghraifft y Gronfa Derbynebion Cyfalaf Wrth Gefn y gellir ei defnyddio ar gyfer gwariant cyfalaf neu i dalu dyledion yn unig). Yr ail gategori o gronfeydd wrth gefn yw'r rheiny na all yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn o gronfeydd wrth gefn yn cynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n dal enillion a cholledion heb eu gwireddu (er enghraifft y Gronfa Ailbrisiad wrth Gefn) ble dim ond ar ôl gwerthu'r asedau y byddai symiau'n dod ar gael i ddarparu gwasanaethau; a chronfeydd wrth gefn sy'n dal gwahaniaethau amseru a ddangosir yn y llinell Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn "Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu dan y rheoliadau".

2020/21		Nodiadau	2021/22
£'000			£'000
17,529	Eiddo, Offer a Chyfarpar	12	21,414
798	Asedau Treftadaeth	13	786
25	Dyledwyr Tymor Hir	17	12
18,352	Asedau Tymor Hir		22,212
5,334	Buddsoddiadau Tymor Byr	15	7,848
117	Rhestrau Stoc	16	116
3,146	Dyledwyr Tymor Byr	17	2,028
3,859	Arian a Chyfateb Arian	18	2,333
12,456	Asedau Cyfredol		12,325
-2,862	Credydwyr Tymor Byr	19	-2,277
0	Darpariaethau		0
-2,862	Asedau Cyfredol		-2,277
-7,317	Rhwymedigaethau Cronfa Bensiwn	36	-1,921
-743	Credydwyr Tymor Hir	19	-397
-8,060	Rhwymediagaethau Tymor Hir		-2,318
19,886	Asedau Net		29,942
-9,137	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	8	-9,256
-10,749	Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu defnyddio	21	-20,686
-19,886	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn		-29,942

Y DATGANIAD SYMUDIADAU MEWN CRONFEYDD WRTH GEFN

Dengys y datganiad hwn y symudiad yn y flwyddyn ar y gwahanol gronfeydd wrth gefn sy'n cael eu dal gan yr Awdurdod, wedi eu dadansoddi i "Gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy" (h.y. y rheiny y gellir eu cymhwyso i ariannu gwariant) a chronfeydd wrth gefn eraill. Mae'r llinell Gwaged (+) neu Ddiffyg (-) ar Ddarpariaeth Gwasanaethau yn dangos gwir gost economaidd darparu gwasanaethau'r Awdurdod, y gwelir mwy o fanylion amdanynt yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r rhain yn wahanol i'r symiau statudol sy'n ofynnol eu codi ar Falans y Gronfa Gyffredinol. Mae'r Cynnydd/Gostyngiad Net cyn llinell Trosglwyddiadau i Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd yn dangos Balans y Gronfa Gyffredinol statudol cyn unrhyw drosglwyddiadau disgrisiwn i neu o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd a wneir gan yr Awdurdod.

Y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn 2021/22

	Balans y Gronfa Gyffredinol a'r Cronfeydd wrth gefn a glustnodir	Cronfa wrth gefn Derbyniion Cyfalaf	Cronfa wrth gefn grantiau cyfalaf heb eu defnyddio	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy	Cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn yr Awdurdod
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans a ddygwyd ymlaen 31 Mawrth 2021	-6,560	-163	-2,413	-9,137	-10,749	-19,886
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	937	0	0	937	0	937
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail gyllid dan reoliadau	-1,374	0	319	-1,055	-9,937	-10,992
Cynnydd/Gostyngiad yn 2021/22	-438	0	319	-118	-9,937	-10,055
Balans a gariwyd trosodd ar 31 Mawrth 2022	-6,998	-163	-2,094	-9,254	-20,686	-29,941
Cronfa Gyffredinol	-709					
Cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd	-6,289					
	-6,998					

Y Datganiad Symudiadau mewn cronfeydd wrth gefn 2020/21

	Balans y Gronfa Gyffredinol a'r Cronfeydd wrth gefn a glustnodir	Cronfa wrth gefn Derbynebion Cyfalaf	Cronfa wrth gefn grantiau cyfalaf heb eu defnyddio	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn defnyddiwyd	Cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn yr Awdurdod
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans a ddygwyd ymlaen o'r 31 Mawrth 2020	-5,618	-163	-2,257	-8,039	-13,693	-21,732
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	-563	0	0	-563	2,409	1,846
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail gyllid dan reoliadau (nodyn 7)	-379	0	-156	-535	535	0
Cynnydd/Gostyngiad yn 2020/21	-942	0	-156	-1,098	2,944	1,846
Balans a gariwyd trosodd ar 31 Mawrth 2021	-6,560	-163	-2,413	-9,137	-10,749	-19,886
Cronfa Gyffredinol	-663					
Cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd	-5,897	(gweler nodyn 8)				
	-6,560					

DATGANIAD LLIF ARIAN

Dengys y **Datganiad Llif Arian** y newidiadau mewn arian a chyfateb ag arian yr Awdurdod yn ystod y cyfnod adrodd. Dengys y datganiad sut mae'r Awdurdod yn cynhyrchu a defnyddio arian a chyfateb ag arian trwy ddsbarthu llif arian fel gweithgareddau gweithredol, buddsoddi a chyllido. Mae'r swm o lif arian neu sy'n deillio o weithgareddau gweithredol yn brif ddangosydd i'r graddau y mae gweithgareddau'r Awdurdod yn cael eu hariannu drwy incwm grant ac ardoll neu gan dderbynwyr y gwasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod. Mae gweithgareddau buddsoddi'n cynrychioli'r graddau y mae all-lif o arian wedi ei wneud ar gyfer adnoddau y bwriedir iddynt gyfrannu at gyflenwad gwasanaeth yr Awdurdod i'r dyfodol. Mae llif arian sy'n deillio o weithgareddau cyllido'n ddefnyddiol i ragweld hawliadau ar lif arian yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthyca) i'r Awdurdod.

2020/21 £'000		2021/22 £'000
- 563	(Gwarged) neu ddiffyg net ar ddarpariaeth gwasanaethau	937
- 1,454	Addasiadau l warged neu ddiffyg net ar ddarpariaeth gwasanaethau am symudiadau heb fod yn arian (nodyn 22)	- 2,524
1,525	Addasiadau ar gyfer eitemau a gynhwyswyd yn y gwarged neu ddiffyg net ar ddarpariaeth gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi a chyllido	1,166
- 492	Llif arian net o Weithgareddau Gweithredol	- 421
- 711	Gweithgareddau Buddsoddi (nodyn 23)	1,958
- 15	Gweithgareddau Cyllido (nodyn 24)	- 12
- 1,218	Cynnydd (-) neu ostyngiad net mewn arian neu gyfateb ag arian	1,525
2,641	Arian neu cyfateb ag arian ar gychwyn cyfnod adrodd	3,859
3,859	Arian neu cyfateb ag arian ar ddiwedd cyfnod adrodd (nodyn 18)	2,333

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL**1. Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu**

Amcan y Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu yw dangos sut y mae'r cyllid sydd ar gael i'r Awdurdod (h.y. grantiau'r llywodraeth, rhenti, ffioedd a thaliadau ac ati,) am y flwyddyn wedi cael eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddiwyd neu a enillwyd gan awdurdodau yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae'r Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu hefyd yn 10841010dangos sut y mae'r gwariant hwn yn cael ei ddyrannu ar gyfer dibenion gwneud penderfyniadau rhwng cyfarwyddiaethau'r cyngor. Mae'r incwm a'r gwariant a gyfrifir amdano o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn cael eu cyflwyno yn llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2021/22					
	Gwariant Net yn erbyn y Gronfa Gyffredinol	Addasaiadau rhwng y sail ariannu a Chyfrifyddu	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	Addasiadau rhwng yr Alldro a'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	Alldro
	(£'000)	(£'000)	(£'000)	(£'000)	(£'000)
Cynllunio, Treftadaeth a Rheoli Tir	2,317	(787)	3,104	2,058	1,046
(cynnwys cyfarthrebu)	3,080	(587)	3,667	(95)	3,762
Costau na ellir eu dosrannu					-
Cost Net Gwasanaethau	5,397	(1,374)	6,771	1,963	4,808
Incwm a Gwariant Arall	-5834	0	-5834	0	0
Gwarged/ Diffyg	(438)	(1,374)	937	1,963	4,808
Balans Agoriadol	-6560				
Gwarged am y flwyddyn	(438)				
Balans Cau	-6998				

2020/21						
	Gwariant Net yn erbyn y Gronfa Gyffredinol (£'000)	Addasiadau rhwng y sail Ariannu a Chyfrifyddu (£'000)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (£'000)	Addasiadau rhwng yr Alldro a'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (£'000)	Alldro (£'000)	
Cynllunio, Treftadaeth Diwylliannol a Rheoli Tir	1,875	46	1,829	323	1,506	
Corfforaethol (cynnwys Cyfathrebu)	3,325	-382	3,707	589	3,118	
Costau na ellir eu dosrannu	0	-43	43	43	0	
Cost Net Gwasanaethau	5,200	-379	5,579	955	4,624	
Incwm a Gwariant arall	-6,142	0	-6,142	-6,142	0	
Gwarged / Diffyg	-942	-379	-563	-5,187	4,624	
Balans Agoriadol	-5,618					
Gwarged am y flwyddyn	-942					
Balans Cau	-6,560					
		-663 Cronfa Gyffredinol				
		-5,897 Cronfeydd wedi eu clustnodi (nodyn 8)				
0	-6,560					

1a Nodyn ar yr Addasiadau rhwng y Sail Ariannu a Chyfrifyddu

Addasiadau o'r Gronfa Cyffredinol i ffigyrau y Datganiad Incwm a Gwariant Chynhwysfawr	Newidiadau ar gyfer dibennion Cyfalaf	Newidiadau Net ar gyfer addasiadau pensiwn	Gwahaniaethau Eraill	Cyfanswm Addasiadau
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cynllunio, Treftadaeth a Rheoli Tir	-156	-632		-788
Corfforaethol (cynnwys cyfarthrebu)	53	-640		-587
Costau na ellir eu dosrannu				
Cost Net Gwasanaethau	-103	-1,272	0	-1,374
Incwm a Gwariant Arall				
Gwahaniaeth rhwng y gwarged/diffyg ar y Gronfa Gyffredinol a'r gwarged/Diffyg ar gyflenwi gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Chynhwysfawr	-103	-1,272	0	-1,374

Addasiadau rhwng sail Ariannu a Chyfrifyddu 2020/21				
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i ddod i ffigyrau y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.	Newidiadau ar gyfer dibennion Cyfalaf	Newidiadau Net ar gyfer addasiadau pensiwn	Gwahaniaethau Eraill	Cyfanswm Addasiadau
	(£'000)	(£'000)	(£'000)	(£'000)
Cynllunio, Treftadaeth Ddiwylliannol a Rheoli Tir	317	-271	0	46
Corfforaethol (gan gynnwys Cyfathrebu)	28	-410	0	-382
Costau na ellir eu dosrannu	0	-43	0	-43
Cost Net Gwasanaethau	345	-724	0	-379
Incwm a Gwariant eraill na ellir eu dosrannu i'r Dadansoddiad Gwariant ag Incwm	0	0	0	0
Gwahaniaeth rhwng y gwarged/diffyg ar y Gronfa Gyffredinol a'r gwarged/diffyg ar gyflenwi gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	345	-724	0	-379

1b Nodyn ar yr Incwm a Gwariant ar sail Cyfadrannol

Incwm ar sail cyfadrannol	2020/21	2021/22
Ffioedd ac incwm arall i wasanaethau	£'000	£'000
Cynllunio, Treftadaeth Ddiwylliannol a Rheoli Tir	(542)	(698)
Corfforaethol (cynnwys Cyfathrebu)	(891)	(1,781)
	(1,433)	(2,479)

Costau 'heb fod yn arian' sylweddol ar sail Cyfadrannol							
	Cynllunio, Treftadaeath a Rheoli Tir		Corfforaeth		Totals		
	2020/21	2021/22	2020/21	2021/22	2020/21	2021/22	
	Dibrisiant	142	132	535	696	677	828
Colledion Ailbrisiad	60	138	197	143	257	281	
Gwariant Refeniw a gyllidir o gyfalaf yn ôl statud	617	250	-	(46)	617	204	
addasiad pensiwn IAS19	176	573	285	569	461	1,142	
Addasiad cronïad budd gweithwyr	52	(21)	57	(6)	461	(27)	
Totals	1,047	1,072	1,074	1,356	2,473	2,428	

1c Nodyn ar Wariant ac Incwm wedi'u Dadansoddi yn ôl Eu Natur

Dadansoddiad Gwariant ac Incwm ar sail natur					
Dadansoddir gwariant ac incwm yr Awdurdod fel a ganlyn					
		2020/21		2021/22	
Gwariant/ Incwm		£'000		£'000	
Gwariant					
Costau Cyflogaeth		5,265		5,703	
Costau eraill i wasanaethau		5,996		5,047	
Costau na ellir eu dosrannu		43		-	
Dibrisiant, amhariad a cholledion ailbrisiad		934		1,107	
Cyfanswm Gwariant		12,238		11,857	
Incwm					
Ffioedd ac incwm eraill i wasanaethau		(1,433)		(2,479)	
Llog net ar yr ymrwymiad net a ddiffinnir (addasiad pensiwn IAS 19)		111		157	
Llog ac incwm buddsoddiad		(12)		(12)	
Grantiau a chyfraniadau Llywodraeth		(5,226)		(2,606)	
Incwm grant amhenodol		(6,246)		(5,980)	
Enilliad ar waredu asedau		5			
Cyfanswm Incwm		(12,801)		(10,920)	
Diffyg/gwaged ar gyflenwi gwasanaethau		(563)		937	

2. Safonau cyfrifyddu sydd wedi eu cyhoeddi ond heb eto wedi'u mabwysiadu

Nid oes safonau sydd yn effeithio ar Ddatganiad Cyfrifon 2021/22.

3. Barn gritigol mewn cymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu

Wrth gymhwyso'r polisiâu cyfrifyddu a nodir ar dudalennau 11-21, bu'n rhaid i'r Awdurdod wneud rhai dyfarniadau am drafodion cymhleth neu'r rhai sy'n cynnwys ansicrwydd am ddigwyddiadau yn y dyfodol. Y dyfarniadau beirniadol a wnaed yn y Datganiad o Gyfrifon yw:

Mae lefel uchel o ansicrwydd ynghylch lefelau ariannu yn y dyfodol ar gyfer llywodraeth leol. Fodd bynnag, mae'r Awdurdod wedi penderfynu nad yw'r ansicrwydd hwn yn ddigonol eto i roi mynegiad y gallai asedau'r Awdurdod gael eu niweidio o ganlyniad i'r angen i gau cyfleusterau a lleihau lefelau darpariaeth gwasanaeth.

4. Rhagdybiaethau a wneir am y dyfodol a ffynonellau mawr eraill o ansicrwydd amcangyfrif

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys ffigyrau amcangyfrifedig sydd wedi eu seilio ar ragdybiaethau a wnaed gan yr Awdurdod ynghylch y dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Gwneir amcangyfrifon gan gymryd i ystyriaeth brofiad hanesyddol, tueddiadau presennol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn sylweddol wahanol i'r rhagdybiaethau ac amcangyfrifon.

Datgelir y rhagdybiaethau a wnaed gan yr Actwari yn gysylltiedig â'r Gronfa Bensiwn yn nodyn 36.

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw'r Canlyniadau Gwirioneddol yn Wahanol i'r Tybiaethau
Atebolrwydd Pensiynau (nodyn 36)	<p>Mae amcangyfrif y rhwymedigaeth net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy'n adlewyrchu'r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir, y gyfradd y rhagwelir y bydd cyflogau'n cynyddu, newidiadau mewn oedran ymddeol, cyfraddau marwolaethau ac, ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, yr adenillion disgwylidig ar asedau'r gronfa bensiwn.</p> <p>Darperir asesiad o'r rhwymedigaethau gan Hymans Robertson. Ceir rhagor o wybodaeth yn nodyn 36.</p>	<p>Gall newidiadau cymharol fach yn y rhagdybiaethau a wneir gael effaith sylweddol ar yr atebolrwydd net pensiwn. Bydd yr atebolrwydd net pensiwn a ddangosir yn y fantolen ddim ond yn dod yn daladwy dros gyfnod ymddeol gweithwyr presennol a rhai wedi ymddeol, felly gellir lledaenu addasiadau i'r rhwymedigaeth dros nifer o flynyddoedd trwy newidiadau yng nghyfraniadau gweithwyr a chyflogwyr. Mae cynnydd yng nghyfraniadau cyflogwyr yn cael effaith uniongyrchol ar y gyllideb.</p> <p>Cyfeirir at effaith y newid mewn rhagdybiaethau yn nodyn 5 o'r Adroddiad Naratif.</p>
Prisiadau eiddo (nodyn 12)	<p>Mae'r Awdurdod yn ailbriso ei asedau bob 5 mlynedd. Cynhaliwyd prisiad llawn diwethaf Ebrill 2021. Mae'n bosibl y gallai gwerthoedd eiddo amrywio'n sylweddol o fewn y ffrâm amser 5 mlynedd. Yn y cyswllt hwn, cynhelir adolygiad blynyddol gan y Pennaeth Cyllid a'r Pennaeth Eiddo i nodi unrhyw brisiadau dros dro (interim) sydd eu hangen.</p> <p>Mae'n seilio ei brisiadau ar ragdybiaethau am gyflwr asedau, bywydau defnyddadwy, gwerthoedd gweddilliol ac amodau'r farchnad.</p> <p>Mae'r dyfarniadau hyn yn cael eu hategu gan y wybodaeth orau sydd ar gael ac yn cael eu gwneud gan briswyr cymwys ond maent yn dal i fod yn seiliedig ar amcangyfrifon.</p>	Byddai amrywiad yng ngwerth eiddo yn effeithio ar y gwerthoedd a ddelir yn y Fantolen ac ar y tâl dibrisio cyfatebol.

5. Eitemau perthnasol o incwm a threuliau

Derbyniodd yr Awdurdod grantiau penodol “un-tro” gan Llywodraeth Cymru gwerth £2,520,566 yn ystod 2021/22. Mae gwerth £377,594.50 ohonynt wedi ei drosglwyddo i gronfeydd wrth gefn.

Derbyniwyd gwerth £242,579 o grantiau cymorth yn sgîl effaith y pandemig.

6. Digwyddiadau ar ôl dyddiad y fantolen

Mae'r Datganiad Cyfrifon wedi eu cymeradwyo ar gyfer cyhoeddiad gan y Prif Swyddog Cyllid ar 27^{ain} Gorffennaf 2021. Nid yw digwyddiadau ar ôl y dyddiad hwn wedi eu adlewyrchu'n y datganiadau ariannol na'r nodiadau. Lle mae digwyddiadau cyn y dyddiad hwn yn rhoi gwybodaeth am y sefyllfa cyn 31^{ain} Mawrth 2022, mae'r ffigyrau yn y datganiadau ariannol a'r nodiadau wedi eu addasu ymhob agwedd o sylwedd i adlewyrchu effaith y wybodaeth hwn.

7. Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu dan y rheoliadau

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir yn y cyfanswm incwm a gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan yr Awdurdod yn y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu cywir i'r adnoddau y manylir arnynt gan ddarpariaethau statudol fel eu bod ar gael i'r Awdurdodi gwrdd â gwariant cyfalaf a referniw i'r dyfodol.

2021/22	Cronfeydd wrth Genf Defnyddiadwy				
	Balans Cronfa Gyffredinol	Cronfeydd wrth gen glustnodwyd	Confeydd wrth gefn Derbynebion Cyfalaf	Cronfa wrth genf Grantiau Cyfalaf heb Gymhwyso	Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn na ellir eu defnyddio
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
ADDASIADAU YN CYNNWYS YN BENNAF Y CYFRIF ADDASIADAU CYFALAF					
Gwyrddroi eitemau a dderbynwyd neu a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr					
Taliadau am ddibrisiant ac amhariad asedau nad ydynt yn gyferedol	-827	0	0	0	827
colledion ar ailbrisiad	-282	0	0	0	282
Cwerth Llyfr asedau a waredwyd	0	0	0	0	0
Cymwysio grantiau a chyfraniadau cyfalaf	224	0	0	0	-224
Gwariant Refeniw a gyllidir o gyfalaf dan statud	-203	0	0	0	203
Mewnosod eitemau na ddebyddwyd neu gredydwyd i'r datganiad Incwm a Gwariant					
Grantiau cyfalaf a dderbyniwyd mewn blynyddoedd ariannol cynt ac a ddefnyddiwyd yn 2021/22	0	0	0	0	0
Grantiau cyfalaf a dderbyniwyd mewn blynyddoedd ariannol cynt ac a drosglwyddwyd i referniw yn 2021/22	61	0	0	0	-61
Taliadau gwariant cyfalaf yn erbyn y Gronfa Cyffredinol	270	0	0	0	-270
ADJUSTMENTS PRIMARILY INVOLVING THE CAPITAL GRANTS UNAPPLIED ACCOUNT					
Grant cyfalaf ddebyniwyd yn 2020/21 a drosglwyddwyd i referniw yn 2021/22	0	0	0	0	0
Grantiau a chyfraniadau cyfalaf na ddefnyddiwyd wedi eu credydi i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	655	0	0	0	-655
ADDASIAD YN CYNNWYS YN BENNAF Y GRONFA DERBYNIADAU CYFALAF					
Derbyniadau cyfalaf a ddefnyddiwyd yn 2021/22	0	0	0	0	0
Derbyniadau cyfalaf na ddefnyddiwyd yn 2021/22	0	0	0	0	0
ADDASIAD YN CYNNWYD YN BENNAF Y GRONFA BENSWIN WRTH GEFN					
Gwyrddroi eitemau yn gysylltiedig a buddianau ymddeol wedi ei debydu neu gredydu i'r datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr	-1,979	0	0	0	1,979
Cyfraniadau penswin cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr yn daladwy yn y flwyddyn	680	0	0	0	-680
ADDASIAD YN CYNNWYS YN BENNAF Y CYFRIF ABSENOLDEBAU CRONNUS					
Y gwahaniaeth yn y swm a godir am daliadau swyddogion ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail groniadau o'r taliadau sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol a'r gofynion statudol	27	0	0	0	-27
Cyfanswm Addasiadau	-1,374	0	0	0	1,374

8. Trosglwyddiadau o/i Gronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd

	Gweddill 31 Mawrth 2020	Trosglwyddiadau allan 2020/21	Trosglwyddiadau i fewn 2020/21	Gweddill 31 Mawrth 2021	Trosglwyddiadau allan 2021/22	Trosglwyddiadau i fewn 2021/22	Gweddill 31 Mawrth 2022
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cronfeydd wrth gefn reffeniw a chyfalaf (symiau wedi eu cymeradwyo fel gwariant clutnodedig)	(372)	50	(234)	(556)	556	(274)	(275)
Cronfa Risgiau Penodol (i gwrdd a phwysau cyllidebol tebygol)	(424)	-	-	(424)			(424)
Cronfa wrth gefn prosiectau cyfalaf (i ariannu ymrwymadau cyfalaf un-tro)	-		-	-			-
Cronfa wrth gefn cynllunio (i gwrdd a chostau ymchwiliad cyhoeddus)	(225)		-	(225)			(225)
Cronfa wrth gefn arian cyfatebol (i bwrpas cronfa cyd-gyfeiriant)	(1,063)	297	(298)	(1,064)	185	(112)	(991)
Cronfa wrth gefn arian cyfatebol - CNC (i bwrpas cronfa cyd-gyfeiriant)	-		-	-	-	-	-
Cronfa wrth gefn reffeniw Cymunrodd	(1,720)	313	(702)	(2,109)	617	(261)	(1,752)
Cronfa wrth gefn incwm Pen y Pass (ar gyfer adnoddau yn perthyn i'r Wyddfa)	(56)		-	(56)			(56)
Cronfa wrth gefn Adain 106 (at bwrpasau cartrefi fforddiadawy)	(240)	50	(105)	(295)		(190)	(485)
Cronfa wrth gefn prosiectau	(405)	190	(289)	(504)	45	(483)	(942)
Cronfa wrth gefn Rheoli Asedau	(234)	29	(239)	(444)	56	(531)	(919)
Cronfa Gwytnwch Staff	(120)	-	-	(120)			(120)
Cronfa Risgiau Masnachol	(100)	-	-	(100)			(100)
Cronfa Ymrwymiad ar y Gronfa Bensiwn	-			-			-
	(4,959)	929	(1,867)	(5,897)	1,459	(1,851)	(6,289)
Cronfeydd Eraill				-			-
Cronfa Gyffredinol	(659)	-	(4)	(663)	-	(44)	(709)
Cyfalaf:				-			-
Grantiau cyfalaf heb eu defnyddio	(2,257)	1,321	(1,477)	(2,413)	1,184	(865)	(2,094)
Cronfa Derbynebion Cyfalaf (i gyllido gwariant cyfalaf yn unig)	(164)	20	(20)	(164)			(164)
	(8,039)	2,270	(3,368)	(9,137)	2,643	(2,760)	(9,256)

9. Gwariant Gweithredol Arall

2020/21		2021/22
£'000		£'000
5	Enillion/colledion ar waredu asedau nad ydynt yn gyfredol	0

10. Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi

2020/21		2021/22
£'000		£'000
111	Cost llog pensiwn a dychweliad disgwylidig ar asedau pensiwn	157
-12	Llog y gellir ei dderbyn ac incwm tebyg	-12
99	Cyfanswm	145

11. Incwm Grant Amhenodol

2020/21		2021/22
£'000		£'000
-3,745	Grant Parc Cenedlaethol	-4,190
-1,249	Ardollau ar Awdurdodau Cyfansoddol	-1,373
-1,252	Grantiau Cyfalaf a Chyfraniadau	-417
-6,246	Cyfanswm	-5,980

12. Eiddo, Offer A Chyfarpar

Symudiadau ar falansau

2021/22	Tir ac Adeiladau	Cerbydau, Offer a Chyfarpar	Cymuned	Asedau Dros Ben	Asedau yn cael eu Adeiladu	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisiad						
Ar 1 Ebrill 2021	20,630	2,247	620	40	210	23,747
Ychwanegiadau		140			106	246
Gwagediadau		(76)				(76)
Ail-brisiad i'r datganiad IaGC						-
Colledion i'r Gronfa Ailbrisiad						-
Ar 31 Mawrth 2022	20,630	2,311	620	40	316	23,917
Dibrisiant ac Amhariad						
Ar 1 Ebrill 2021	(112)	(1,653)	-	-	-	(1,765)
Dibrisiant	(627)	(188)				(815)
Gwarediadau		76				76
Ar 31 Mawrth 2022	(739)	(1,765)	-	-	-	(2,504)
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2022	19,891	546	620	40	316	21,414
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2021	16,617	594	108	-	210	17,529

2020/21	Tir ac Adeiladau	Cerbydau, Offer a Chyfarpar	Cymuned	Asedau dros Ben	Asedau yn cael eu Adeiladu	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisiad						
Ar 1 Ebrill 2020	18,702	1,951	108	0	147	20,908
Ychwanegiadau	615	332	0	0	185	1,132
Gwarediadau	0	-106	0	0	0	-106
Ail-ddosbarthiad : Ased yn cael ei adeiladu l asedau gweithredol	122	0	0	0	-122	0
Ailbrisiad i'r Datganiad IaGC	-250	0	0	0	0	-250
Colledion i'r Gronfa Ailbrisiad	-296	0	0	0	0	-296
Ar 31 Mawrth 2021	18,893	2,177	108	0	210	21,388
Dibrisiant ac Amhariad Cronnus						
Ar 1 Ebrill 2020	-1,791	-1,493	0	0	0	-3,284
Tâl dibrisiant	-485	-180	0	0	0	-665
Gwarediadau	0	90	0	0	0	90
Ar 31 Mawrth 2021	-2,276	-1,583	0	0	0	-3,859
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2021	16,617	594	108	0	210	17,529
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2020	16,911	458	108	0	147	17,624

Dibrisiant

Codir am ddibrisiant asedau sefydlog ar sail llinell syth i ddileu eu cost llai unrhyw werth gweddilliol rhagamcanedig mewn rhandaliadau dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig yr ased ar y seiliau canlynol:-

Tir ac Eiddo Gweithredol	: rhwng 10 – 60 mlynedd
Asedau Cymunedol	: dim
Offer Systemau Gwybodaeth	: 3 blynedd
Cerbydau	: dros 7 mlynedd i werth dim.
Dodrefn ac Offer Arall	: oes weithredol amcangyfrifedig

Ailbrisiadau

Bu ail-brisiad o holl asedau tir ac eiddo ar 1af Ebrill 2021

13. Asedau Treftadaeth

Mae dosbarthiad yr Awdurdod o asedau treftadaeth diriaethol yn ymwneud â :

- **Melin Lechi Ynys y Pandy** - adeilad rhestredig heb ddefnydd gweithredol, a gafodd ei dynnu oddi ar brisiad y tir a'r adeiladau yn 2011/12 gan ei bod islaw'r lefel de-minimis.
- **Craig yr Aderyn** – Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig a gedwir am ei nodweddion amgylcheddol. Prisiad ar sail “gwerth defnydd presennol”.
- **Yr Ysgwrn** – cartref y bardd Hedd Wyn a brynwyd i ddiogelu ei dreftadaeth ddiwylliannol. Prif dŷ wedi ei brisio ar sail “cost adnewyddu wedi ei ddibrisio” a'r bynglo ar sail “gwerth defnydd presennol” (gan ddefnyddio'r “drefn buddsoddi”)

2021/22	Melin Lechi Ynys y Pandy	Craig yr Aderyn	Ysgwrn	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisiad				
Ar 1 Ebrill 2021	0	28	818	846
Ychwanegiad	0	0	0	0
Ailbrisiad i'r DlaGC	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2022	0	28	818	846
Dibrisiant ac Amhariad Cronnus				
Ar 1 Ebrill 2021	0	0	-48	-48
Dibrisiant	0	0	-12	-12
Ar 31 Mawrth 2022	0	0	-60	-60
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2022	0	28	758	786
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2021	0	28	770	798

2020/21	Melin Lechi Ynys y Pandy	Craig yr Aderyn	Ysgwrn	Cyfanswm
	(£'000)	(£'000)	(£'000)	(£'000)
Cost neu brisiad				
1 Ebrill 2020	0	28	818	846
Ychwanegiad	0	0	7	7
Colled ailbrisiad i'r DI&GC	0	0	-7	-7
Colled ailbrisiad I'r Gronfa Ailbrisió	0	0	0	0
31 Mawrth 2021	0	28	818	846
Dibrisiant ac Amhariad				
1 Ebrill 2020	0	0	-36	-36
Dibrisiad			-12	-12
31 Mawrth 2021	0	0	-48	-48
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2021	0	28	770	798
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2020	0	28	782	810

14. Asedau Ar Werth

Ar 31/3/2022 nid oedd ased ar werth gan yr Awdurdod. (Ar 31^{ain} Mawrth 2021 nid oedd unrhyw ased wedi ei ddynodi'n Ased ar Werth).

15. Buddsoddiadau Tymor Byr

Ar 31/3/2022, roedd gan yr Awdurdod adneuron tymor gwerth £7,848k (£5,334k ar 31^{ain} Mawrth 2021).

16. Rhestrau stoc

Mae stoc yn dod i gyfrif ar bris cost. Roedd y stociau a oedd yn cael eu dal ar 31^{ain} Mawrth 2022 yn cynnwys:-

		Gweddill ar 31/03/2021	Gweddill ar 31/03/2022
		£'000	£'000
Canolfannau			
Gwybodaeth	Nwyddau i'w hailwerthu	82	75
Mynediad	Mapiau'r Wyddfa	4	3
	Cerrig a Bagiau	5	7
Plas Tan y Bwlch	Bar	1	1
	Nwyddau i'w hailwerthu	6	7
	Bwydydd a Glanhau	0	2
Gweinyddiaeth a			
Gofal Cwsmer	Dillad Amddifynol	3	3
Amaeth	Coed	10	12
Ysgwrn	Nwyddau Caffi a Siop	3	3
Pen y Pass	Nwyddau i'w hailwerthu	2	2
Llyn Tegid	Nwyddau i'w hailwerthu	1	1
Cyfanswm		117	116

17. Dyledwyr

2020/21		2021/22
£'000		£'000
	Symiau ddaw'n ddyledus o fewn un flwyddyn:	
96	Masnach	93
119	Blaendaliadau	54
2,931	Eraill	1881
3,146		2028
	Dyledwyr Tymor Hir (symiau sy'n dod yn ddyledus ar ôl un flwyddyn)	
25	Benthyciadau Ceir i Weithwyr	12
25		12

18. Arian a chyfateb ag arian

Mae'r balans o Arian a Chyfateb ag Arian yn cynnwys yr elfennau canlynol :

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
£'000		£'000
2	Arian sy'n cael ei ddal gan yr Awdurdod	2
921	Cyfrifon banc cyfredol	418
2,936	Adneuon tymor byr gyda banciau	1,913
3,859	Cyfanswm Arian a Chyfateb ag Arian	2,333

19. Credydwyr

2020/21		2021/22
£'000		£'000
(1,484)	Masnach	(1,305)
(1,378)	Eraill	(972)
(2,862)		(2,277)
	Credydwyr Tymor Hir (symiau sy'n daladwy ar ôl un flwyddyn)	
(743)	Grantiau ymlaen llaw	(397)
(743)		(397)

Mae'r £397k ar gyfer Credydwyr Tymor Hir yn cynrychioli :

- £253k grant Llywodraeth Cymru ar gyfer gwaith ar Hafod Eryri
- £95k grant ERAMMP.
- £48k cyfraniadau perthnasol i brosiect Awyr Dywyll.
- £1k perthnasol i grant TAIS Nant Peris

20. Cronfeydd wrth Gefn Defnyddiadwy

Mae manylion ar symudiadau yng Nghronfeydd wrth Gefn yr Awdurdod fel a nodir yn y Datganiad ar Symudiadau Mewn Cronfeydd Wrth Gefn (a nodyn 8).

21. Cronfeydd wrth Gefn na ellir eu defnyddio

2020/21		2021/22
£'000		£'000
(7,967)	Cronfa wrthgefn Ailbrisiad	(12,420)
(10,385)	Cyfrifon Addasiadau Cyfalaf	(10,446)
7,317	Cronfa wrth gefn Pensiynau	1,921
286	Cyfrif Absenoldebau Cronnus	259
(10,749)		(20,686)

CRONFA AILBRISANT WRTH GEFN

Mae'r Gronfa Ailbrisiant wrth gefn yn cynnwys yr enillion a wnaed gan yr Awdurdod yn deillio o gynnydd yng ngwerth ei Eiddo, Offer a Chyfarpar (ac Asedau Anghyffyrddadwy). Mae'r balans yn gostwng pan fo asedau gydag enillion cronrus yn:

- Cael eu hailbriso i lawr neu eu amharu a'r enillion yn cael eu colli
- Cael eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau a'r enillion yn cael eu colli trwy ddibrisiant, neu
- Cael eu gwaredu a gwireddu'r enillion

Dim ond enillion a gronwyd ers 1 Ebrill 2007 sydd yn y gronfa wrth gefn, y dyddiad crëwyd y Gronfa Wrth Gefn. Mae enillion cronrus a gafwyd cyn y dyddiad hwnnw'n cael eu cadarnhau i'r balans ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

2020/21		2021/22
£'000		£'000
(8,424)	Balans ar 1 Ebrill	(7,967)
296	Ailbrisiant asedau a cholledion amhariad na chodwyd ar y Gwarged/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	(4,453)
296	Gwarged neu ddiffyg ar ailbrisiant asedau nad ydynt yn gyfredol na chawsant eu postio i'r gwarged neu ddiffyd ar Ddarpariaeth y Swm a ddilewyd i'r swm addasiad Cyfalaf	
161	Enillion dibrisiant a ailbriswyd ac a ddilewyd i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf	-
(7,967)	Balans ar 31 Mawrth	(12,420)

Cyfrif Addasiad Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sy'n deillio o wahanol drefniadau ar gyfer cyfrifo ar gyfer defnydd asedau nad ydynt yn gyfredol a chyllido caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny dan ddarpariaethau statudol. Mae'r Cyfrif yn cael ei ddebydu gyda chost caffael, adeiladu neu wella fel dibrisiant, colledion amhariad ac amorteiddiad yn cael eu codi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gyda phostio cymodi o'r Gronfa Ailbrisiad Wrth Gefn i drosi ffigyrau gwerth teg i sail cost hanesyddol). Credydir y Cyfrif gyda symiau a osodir o'r neilltu gan yr Awdurdod fel cyllid ar gyfer costau caffael, adeiladu a gwella.

Mae'r Cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion cronus ar Eiddo Buddsoddiad a chydabyddir yr enillion ar asedau sy'n rhoddion ac sydd eto i'w defnyddio gan yr Awdurdod.

Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion ailbrisiad cronus ar Eiddo, Offer a Chyfarpar cyn 1 Ebrill 2007, y dyddiad y crëwyd y Gronfa Ailbrisiad Wrth Gefn i ddal y fath enillion.

Mae Nodyn 8 yn rhoi manylion ffynhonnell yr holl drafodion a bostiwyd i'r Cyfrif, heblaw am y rheiny oedd yn cynnwys y Gronfa Ailbrisiad Wrth Gefn.

2020/21		2021/22
£'000		£'000
(10,035)	Balans ar 1 Ebrill	(10,385)
	Gwyrddroi eitemau cysylltiedig a gwariant cyfalaf a ddebydwyd neu a greddwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	
677	Taliadau am ddibrisiant ac amhariad o asedau nad ydynt yn gyfredol	827
257	Enillion/colledion ailbrisiant ar Eiddo/ Offer a Chyfarpar	436
16	Gwerth Llyfr offer a waredwyd	0
272	Gwariant Refeniw a ariennir o Gyfalaf dan Statud	204
-	Amcan gost Ased a ddelir fel 'Ased i'w werthu'	
(8,813)		(8,918)
	Addasiadau o'r Gronfa Ailbriso	
(161)	Addasiad Dibrisiant	
(8,974)	Swm Net a ddilewyd o gost asedau nad ydynt yn gyfredol a ddefnyddiwyd yn y flwyddyn	(8,918)
	Ariannu Cyfalaf a gymhwyswyd yn y flwyddyn	
-	Defnydd derbynebion cyfalaf i ariannu gwariant Cyfalaf newydd	
(905)	Grantiau a chyfraniadau Cyfalaf a greddir i'r Datganiad Incwm a Gwariant cynhwysfawr sydd wedi ei cymhwyso i gyllido Cyfalaf	(225)
(334)	Defnydd o grantiau o'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf heb Gymhwyso	(1,034)
(172)	Gwariant Cyfalaf a godwyd yn erbyn balansau'r Gronfa Gyffredinol	(270)
(10,385)	Balans ar 31 Mawrth	(10,446)

Cronfa wrth gefn Pensiynau

Mae'r Gronfa Bensiwn Wrth Gefn yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sy'n deillio o wahanol drefniadau ar gyfer cyfrifo i fuddiannau ôl gyflogaeth a chyllido buddiannau yn unol a darpariaethau statudol. Mae'r Awdurdod yn rhoi cyfrif am fuddiannau ôl gyflogaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel buddiannau a enillwyd gan weithwyr sy'n cronni blynyddoedd o wasanaeth, diweddarau'r rhwymedigaethau a gydnabyddir i adlewyrchu chwyddiant, newid rhagdybiaethau a dychweliadau buddsoddi ar unrhyw adnoddau a osodir o'r neilltu i gwrdd â chostau. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i fuddiannau a enillir gael eu cyllido fel y bo'r Awdurdod yn gwneud cyfraniadau cyflogwr i'r cronfeydd pensiwn neu yn y diwedd yn talu unrhyw bensiynau y mae'n uniongyrchol gyfrifol amdanynt. Felly mae'r balans dyled ar y Gronfa Bensiwn Wrth Gefn yn dangos diffyg sylweddol yn y buddiannau a enillwyd gan weithwyr y gorffennol a'r presennol a'r adnoddau mae'r Awdurdod wedi eu rhoi o'r neilltu i gwrdd â nhw. Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau y bydd ariannu wedi ei roi o'r neilltu erbyn yr amser y daw'r buddiannau'n ddyledus i'w talu.

2020/21		2021/22
£'000		£'000
4,589	Balans ar 1 Ebrill	7,317
2,113	Colledion/ elw actwaraidd ar asedau a rhwymedigaethau pensiynau	-6,695
1,289	Gwyrddroad eitemau cysylltiedig a buddiannau ymddeol a ddebydir ney a gredydir i Warged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	1,979
-674	Cyfraniadau penswin y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr yn daladwy yn y flwyddyn	-680
7,317		1,921

Cyfrif Absenoldebau Cronnus

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronnus yn amsugno'r gwahaniaethau a fyddai fel arall yn codi ar Falans y Gronfa Gyffredinol o gronni ar gyfer absenoldebau digolledol a enillwyd ond na chymerwyd yn y flwyddyn e.e. hawliau gwyliau blynyddol a gariwyd drosodd ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol gael ei niwtraleiddio gan drosglwyddiadau i neu o'r Cyfrif.

2020/21 £'000		2021/22 £'000
177	Balans ar 1 Ebrill	286
(177)	Setliad neu ddiwedd y cronniad a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol	-286
286	Symiau a gronnwyd ar ddiwedd y flwyddyn gyffredol	259
109	Y gwahaniaeth yn y swm a godir am daliadau swyddogion ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail groniadau o'r taliadau sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol a gofynion statudol	
286	Balans ar 31 Mawrth	259

22. Datganiad Llif Arian – Gweithgareddau gweithredol

Mae'r "addasiadau i'r gwarged net neu ddiffyg ar y ddarpariaeth gwasanaethau o symudiadau nad ydynt yn arian parod" yn cynnwys:

2020/21 £'000		2021/22 £'000
(677)	Dibrisiant ac Amhariad	(828)
(257)	Colledion ailbrisiad ar Eido, Offer a Chyfarpar	(283)
(16)	Colled Gwerth Llyfr ar werthiant Asedau	-
(1,298)	Symudiadau mewn Credydwy	951
1,423	Symudiadau mewn Dyledwy	(1,066)
(14)	Symudiad mewn Stoc	1
(615)	Costau darpariaeth gwasanaethau ar gyfer Cuddianau ôl-gyflogaeth	(1,299)
(1,454)	Balance at 31 March	(2,524)

Mae'r llif arian ar gyfer gweithgareddau gweithredol yn cynnwys llog banc a dderbyniwyd gwerth £12k (£11k yn 2020/21).

23. Datganiad Llif Arian - Gweithgareddau Buddsoddi

2020/21 £'000		2021/22 £'000
1,139	Pryniant Eiddo, peiriannau ac offer ac asedau anghyffyrddadwy	247
(10)	Derbyniadau o werthiant eiddo, peiriannau ac offer ac asedau anghyffyrddadwy	-
(133)	Derbyniadau o fuddsoddiadau tymor byr a thymor hir	1,711
(1,707)	Derbyniadau eraill o weithgareddau buddsoddi	-
(711)	Balans 31 Mawrth	1,958

24. Datganiad Llif Arian - Gweithgareddau Ariannu

2020/21 £'000		2021/22 £'000
-24	Ad-daliadau benthyciadau ceir a llog perthnasol	-12
10	Blaendalu benthyciadau ceir newydd	0
-14	Balans 31 Mawrth	-12

25. Lwfansau Aelodau

Talodd yr Awdurdod y symiau canlynol i aelodau'r Awdurdod yn ystod y flwyddyn. Y lwfansau a dalwyd i aelodau oedd:-

2020/21 £'000		2021/22 £'000
91	Lwfansau Aelodau	98
0	Teithio & Chynhaliaeth	0
91		98

Mae gwybodaeth pellach ar wefan yr Awdurdod. Gweler y cyswllt isod : eryri.llyw.cymru/awdurdod/cyhoeddiadau/lwfans-aelodau

26. Tâl Staff

Mae Rheoliad 7A o'r Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2010 yn ei gwneud yn ofynnol datgelu taliadau gweithwyr.

Yn ôl Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014 mae'n ofynnol i'r Awdurdod ddatgelu cymhareb cyflogau rhwng y cyflog canolig o holl weithwyr yr Awdurdod a'r Prif Weithredwr yn ystod y flwyddyn.

2020/21		2021/22
(£'000)		(£'000)
90.5	Prif Weithredwr	91
23.5	Cyflog Canolig APCE	26
3.85	Cymhareb	3.54

Mae'r tâl perthnasol i uwch weithwyr yr Awdurdod fel a ganlyn :

2020/21				2021/22		
Cyflog	Cyfraniad Pensiwn y Cyflogwr	Cyfanswm		Cyflog	Cyfraniad Pensiwn y Cyflogwr	Cyfanswm
£'000	£'000	£'000		£'000	£'000	£'000
91	18	109	Prif Weithredwr	91	18	109
7	1	8	Prif Swyddog Cyllid (Adran 151)*	7	1	8
63	13	76	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol	63	13	76
63	13	76	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cynllunio a Rheoli Tir	63	13	76

* Mae'r Prif Swyddog Cyllid hefyd yn Bennaeth Cyllid yng Nghyngor Gwynedd, mae'r berthynas hon wedi ei datgan yn nodyn 29 – Partion Cysylltiedig.

Derbyniodd dau swyddog arall swm dros £60k (gan hepgor cyfraniad pensiwn ac yswiriant gwladol cyflogwr) yn cynnwys taliad diswyddo yn 2021/22.

Nifer swyddogion a dderbyniodd fwy na £60k yn cynnwys Cyflog a Budd Diswyddo						
2020-21			2021-22			
Cynllunio a Rheoli Tir	Corfforaethol	Cyfanswm	Amrediad	Cynllunio a Rheoli Tir	Corfforaethol	Cyfanswm
0	1	1	60,000 - 64,999	0	1	1
0	1	1	65,000 - 69,999	0	1	1

Buddiannau Terfynu

Mae nifer y pecynnau ymadael â chyfanswm y gost fesul band a chyfanswm cost y diswyddiadau gorfodol ac eraill wedi'u nodi yn y tabl isod:

band cost pecyn ymadael	nifer y diswyddiadau		nifer yr ymadawiadau		Cyfanswm y pecynnau		Cyfanswm cost y pecynnau ymadael	
	2020/21	2021/22	2020/21	2021/22	2020/21	2021/22	2020/21	2021/22
£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
0-40	5	0	0	0	5	0	42	0
40 - 60	0	0	0	0	0	0	0	0
60 - 80	0	0	0	0	0	0	0	0
80 - 100	1	0	0	0	1	0	84	0
100 - 150	1	0	0	0	1	0	130	0
Cyfanswm	7	0	0	0	7	0	256	0

27. Costau archwilio allanol

Mae'r costau yn ôl cynllun archwilio Swyddfa Archwilio Cymru yng nghyswllt archwilio'r Datganiad Cyfrifon, ardystio hawliadau grant ac archwiliadau statudol ac am wasanaethau nad oeddynt yn rhai archwilio a ddarparwyd gan archwilydd allanol yr Awdurdod fel a ganlyn:-

2020/21 £'000	Maes Rheoliadol	2021/22 £'000
28	Ffioedd sy'n daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru yng nghyswllt gwasanaethau archwilio allanol a wnaed gan yr archwilydd penodedig	29
17	Ffioedd sy'n daladwy i Archwilydd Cyffredinol Cymru yng nghyswllt archwiliadau statudol a Mesur LIL 2009	18
45	Cyfanswm	46

Ffigyrau'n unol â Chynllun Archwilio Blynyddol 2021-22 (yn cynnwys addasiad ar ffigyrau cost archwiliad ariannol oherwydd yr angen am waith ychwanegol ac felly'n cynyddu cyfanswm cost 2020/21).

28. Incwm Grantiau

Mae'r Awdurdod wedi rhoi'r grantiau, cyfraniadau a rhoddion canlynol mewn credyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn 2021/22.

2020/21		2021/22
£'000		£'000
	Grantiau Refeniw	
	Credydwyd i Wasanaethau	
	Cynllunio a Rheoli Tir	
409	Cyfoeth Naturion Cymru	25
14	Ymddiriedolaeth Genedlaethol	8
10	RSPB	
653	LIFE	588
2485	Llywodraeth Cymru	354
85	Awdurdod Lleol	42
212	Cronfa Treftadaeth	195
0	Dwr Cymru	
10	Coed Cadw	27
59	Grid Cenedlaethol	77
121	CGGC	85
29	HMRC (cynllun seibiant swyddi)	3
1	Eraill	30
4088		1434
	Corfforaethol	
5	Cyfoeth Naturiol Cymru	255
572	Llywodraeth Cymru	244
72	Awdurdod Lleol	1
225	HMRC (cynllun seibiant swyddi)	24
2	Eraill	1
876		525

2020/21 £'000		2021/22 £'000
	Grantiau Cyfalaf	
	Wedi ei credydu i Incwm Grant Amhenodol	
	Cynllunio a Rheoli Tir	
40	Cronfa Dreftadaeth y Loteri	
245	Llywodraeth Cymru	136
48	Eraill	
333		136
	Corfforaethol	
913	Llywodraeth Cymru	280
6	Eraill	
919		280
1252	Is-gyfanswm	416
	Credydwyd i Wasanaethau	
	Cynllunio a Rheoli Tir	
416	Llywodraeth Cymru	598
187	Cronfa Dreftadaeth y Loteri	126
-1	Eraill	
602		724
	Corporate	
0	Llywodraeth Cymru	0
	Capital Grants Received in Advance	
293	Llywodraeth Cymru	564
34	Cronfa Dreftadaeth y Loteri	
7	Cyngor Mynydda Prydain	
334	Is-gyfanswm	564
2188	Cyfanswm Grantiau Cyfalaf	1704

29. Partïon Cysylltiedig

Mae gofyn i'r Awdurdod ddatgelu trafodion materol gyda phartïon cysylltiedig - cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu ar yr Awdurdod neu i gael eu rheoli neu eu dylanwadu arnynt gan yr Awdurdod. Mae datgeliadau o'r trafodion hyn yn caniatáu i ddarllenwyr asesu i ba raddau y gallai'r Awdurdod fod wedi'i gyfyngu yn ei allu i weithredu yn annibynnol neu yr oedd wedi sicrhau'r gallu i gyfyngu gallu parti arall i fargeinio'n rhydd gyda'r Awdurdod.

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu lefel materoldeb o £1,000 ar gyfer datgelu Trafodion Parti Cysylltiedig perthnasol i Aelodau a Staff.

Llywodraeth Cymru

Mae Llywodraeth Cymru'n cael dylanwad sylweddol trwy ddeddfwriaeth ac arian grant. Datgelir y symiau perthnasol yn nodiadau 11 ("incwm grant amhenodol") a 28 ("incwm grant").

Aelodau

Mae gan Aelodau'r Awdurdod reolaeth uniongyrchol dros bolisiâu ariannol a gweithredol yr Awdurdod. Cofnodir manylion buddiannau'r aelodau yng nghofrestriadau'r Gofrestr Aelodau, y gellir eu harchwilio gan y cyhoedd yn swyddfeydd yr Awdurdod yn ystod oriau gwaith. Gweler cyfanswm lwfansau aelodau a dalwyd yn 2021/22 yn nodyn 25.

Cyrff Cyhoeddus Eraill

Mae'r Awdurdodau cyfansoddiadol hynny lle mae terfyn yr Awdurdod hwn yn rhedeg o fewn eu terfynau hwy yn cyfrannu at gyllid yr Awdurdod trwy lefi statudol a ddynodir gan Lywodraeth Cymru. Mae'r Awdurdodau hyn yn cyflenwi nifer o Aelodau i wasanaethu ar Awdurdod y Parc Cenedlaethol, ac mae'r nifer yn cyfateb yn fras i faint y lefi a gyfrennir a maint eu hardal o fewn y Parc Cenedlaethol. Mae cynrychiolaeth 18 aelod Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri wedi ei rannu fel a ganlyn - Cyngor Gwynedd (9), Cyngor Conwy (3), Llywodraeth Cymru (6). Mae manylion pellach i'w cael o raglen yr Awdurdod ar gyfer y Cyfarfod Cyffredinol Blynnyddol a gynhelir ym mis Mehefin.

Yn ogystal derbynnir grantiau ar gyfer dibenion penodol gan neu drwy gyfrwng awdurdodau lleol a dangosir cyfanswm rhain yn nodyn 28.

Swyddogion

Datganodd Prif Swyddog Cyllid yr Awdurdod ddiddordeb, gan ei fod hefyd yn Bennaeth Cyllid yng Nghyngor Gwynedd. Derbyniodd yr Awdurdod oddeutu £1.1m (yn cynnwys lefi) o Gyngor Gwynedd yn 2021/22 (£1.1m yn 2020/21).

Endidau a reolir neu y dylanwadir yn sylweddol arnynt gan yr Awdurdod

Mae'r Awdurdod yn rhoi grantiau i gyrff at ddibennion penodol trwy Gronfa Partneriaethau Eryri ond ni ystyrir fod gan yr Awdurdod reolaeth, rheolaeth ar y cyd na ddylanwad sylweddol ar y gyrff hyn.

Roedd gan yr Awdurdod contractau gyda Chyngor Gwynedd i ddarparu'r gwasanaethau canlynol yn ystod 2021/22:

- Gweinyddu'r Gronfa Bensiwn a Gwasanaeth Cefnogol y Gyflogres (£7k)
- Gwasanaeth Archwilio Mewnol (5k)

Mae gan yr Awdurdod fuddiant mewn Partneriaeth Rhwymedigaeth Cyfyngedig (Partneriaeth Parciau Cenedlaethol) ar y cyd gyda 13 o'r Awdurdodau Parciau Cenedlaethol eraill gyda'r diben o gynhyrchu incwm yn bennaf o nawdd. Mae corff elusennol wedi ei sefydlu sydd yn ategol i'r Bartneriaeth Parciau Cenedlaethol ar gyfer codi arian i'r parciau cenedlaethol.

30. Gwariant Cyfalaf a Chyllido Cyfalaf

Gweler y cyfanswm o wariant cyfalaf yr aethpwyd iddo yn y flwyddyn yn y tabl isod, ynghyd â'r adnoddau a ddefnyddiwyd i'w gyllido.

2020/21		2021/22
£'000		£'000
0	Gofynion Cyllido Cyfalaf Agoriadol	0
	Buddsoddiadau Cyfalaf	
	Eiddo, Peiriannau ac Offer	
	Cynllunio, Treftadaeth Diwylliannol a Rheoli Tir	
61	Ysgwrn	104
0	Pen y Pass & Llyn Tegid	16
53	Cynllun Lidar (Carneddau)	0
79	Cerbydau	41
30	Offer	28
42	Arsyllfa Symudol a Phrosiectau Awyr Dywyll	45
0	Coedlannau	46
265		280
	Corfforaethol (cynnwys Cyfarthrebu)	
0	Gwefan Newydd	91
0	Uwchraddio cyfleusterau cyhoeddus	53
113	T.G - rhaglen amnewid gyffredinol	52
54	Cyflenwad Trydan i Geir	43
0	Dadcarboneiddio	41
0	Uwchraddio maesydd parcio	40
351	System wresogi Pencadlys	39
0	Cynllun ffeibr Ogwen	20
104	Llwybr Pren Morfa Dyffryn	20
29	Cynllun Partneriaeth yr Wyddfa	16
30	Canolfan Wybodaeth Betws y Coed	7
7	Canolfan Ogwen (TAIS)	2
31	Dol Idris (TAIS)	0
30	Nant Peris (TAIS)	0
70	Cerbydau	0
23	Plas Tan y Bwlch gwelliannau	0
27	Hafod Eryri	0
5	Arbedion Ynni (cynllyn grant)	0
874		424
1,139		704

Gwariant Refebiw Gyllidir o Gyfalaf dan Statud		
Cynllunio a Rheoli Tir		
94	Cynlluniau Amgylched Adeiledig	9
253	Treftadaeth Treflun Dolgellau	167
	Prosiectau Cadwraeth	42
0	Caer Gai	0
7	Cadair Idris	29
33	Ffridd Uchaf	33
25	Prosiect Awyr Dywyll	15
43	Bwlch Mawr - Brithdir	56
2	Gorseddau	0
9	Llyn Nantlle (grant T.C.LL.C)	5
18	Coedlannau (grant .LL.C)	7
28	Coedlannau (grant T.C.LL.C)	101
1	Gwesty St. Davids	0
104	Gwelliannau Mynediad	72
	Pont Llugwy Capel Currig	7
	Lon Gwyrfaei (grant LI.Cymru)	6
	Bioamrywiaeth (grant LI.C)	69
	Crafnant - Capel Currig (grant T.C.LL.C)	147
	Cwm Rhwyddfôr (grant T.C.LL.C)	6
617		771
Corfforaethol		
	Cronfa Cymunedol Eryri	138
-93		138
1,663	Cyfanswm gwariant	1,613
Ffynhonellau Cyllid		
-1,854	Grantiau Llywodreath a Chyfraniadau Eraill	-1,141
-334	Grant a Dderbyniwyd mewn blynyddoedd blaenorol a defnyddiwyd yn 2021/22	-578
99	Ffi Gweinyddol T.C.LI.C	89
505	Grantiau ymlaen llaw dderbyniwyd 2021/22	288
-172	Symiau a neilltwyd o Refeniw: Cyfraniadau Refeniw Uniongyrchol	-271
-1,663		-1,613
Gofyniad Cyllido Cyfalaf Terfynol		
0	Cynydd/ Gostyngiad yng ngofyniad Cyllido Cyfalaf	0

O'r cyfanswm gwariant o £1,613k (£1,663k yn 2020/21), mae £928k (£617k yn 2020/21) yn gysylltiedig ag asedau sefydlog nad ydynt ym mherchnogaeth yr Awdurdod, Mae'r cyllid grantiau a chyfraniadau cysylltiedig yn £724k (£345k yn 2020/21). Felly mae'r gwariant refeniw net a gyllidir o gyfalaf dan statud yn £203k (£272k yn 2020/21).

31. Prydlesau**YR AWDURDOD FEL DALIWR PRYDLES**Prydlesau Ariannol

Nid oes gan yr Awdurdod fel daliwr prydles unrhyw brydlesau ariannol.

Prydlesau Gweithredol

Mae gan yr Awdurdod brydlesau gweithredol yn ymwneud â cherbydau, llungopiwywr, a pheiriannau ffrancio.

Mae'r isafswm taliadau prydles i'r dyfodol o dan brydlesau na ellir eu diddymu mewn blynyddoedd i ddod yn:

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
£'000		£'000
91	Dim hwyrach nag 1 flwyddyn	138
210	Hwyrach nag 1 flwyddyn a dim hwyrach na 5 mlynedd	340
10,105	Hwyrach na 5 mlynedd	12,070
10,406	Cyfanswm	12,548

Codwyd costau prydles o £36,710 (£28,355 yn 2020/21) ar **offer** ar y Gyfarwyddiaeth Corfforaethol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn.

Codwyd costau prydles o £4,899 (£7,159 yn 2020/21) ar **gerbydau** r Awdurdod ar y Gyfarwyddiaeth Corfforaethol yn ystod y flwyddyn.

Codwyd costau prydles o £82,583 (£83,266 yn 2020/21) ar **eiddo** yn erbyn Corfforaethol (£70,103) a Cynllunio a Rheoli Tir (£12,480) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn.

AWDURDOD FEL PRYDLESWRPrydlesau Ariannol

Nid oes gan yr Awdurdod drefniant prydles ariannol ar 31/3/2022.

Prydlesau Gweithredol

Mae'r Awdurdod yn prydlesu eiddo dan brydlesau gweithredol i'r pwrpasau canlynol: masnachol, rhenti daear ar hafotai ym Mhlas Tan y Bwlch, llety swyddfa, pori a hamdden/ mynediad.

'Roedd yr incwm derbyniadwy am 2021/22 yn £56,242 (£32,581 yn 2020/21). Y lleihâd o ganlyniad i effaith y pandemig.

Yr isafswm taliadau prydles i'r dyfodol sy'n dderbyniadwy dan brydlesau na ellir eu diddymu mewn blynyddoedd i ddod yw:

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
£'000		£'000
62	Dim hwyrach nag 1 flwyddyn	60
427	Hwyrach nag 1 flwyddyn a dim hwyrach na 5 mlynedd	397
75,785	Hwyrach na 5 mlynedd	75,706
76,274	Cyfanswm	76,163

Mae'r ffigyrau yn ddarostyngedig i effaith adolygiadau rhent, a'r incwm a gynhrychir ynghyd â niferoedd ymwelwyr ar gyfer Hafod Eryri. Mae rhent Hafod Eryri wedi ei ddarogan ar sail gwerth 2020/21, gan gydnabod dim incwm ar ei gyfer yn 2020/21 na 2021/22.

Mae'r taliad dibrisiant cysylltiedig ar yr asedau perthnasol i brydlesau gweithredol yn £37,569 (2020/21 £37,569).

32. Colledion Amhariad

Ni fu colledion amhariad ar eiddo ac offer yn ystod 2021/22.

33. Rhwymedigaethau Amodol

Ar 31 Mawrth 2022 roedd gan yr Awdurdod y rhwymedigaeth amodol canlynol.

Er y bu'r Awdurdod yn llwyddianus mewn trefniadau Uwch Lys ag apel i'r Llys Apel mewn perthynas i hawl perchennog Hillside, Aberdyfi i weithredu ar ganiatâd cynllunio hanesyddol, mae'r perchennog wedi apelio'r penderfyniad i'r Goruchel Lys. Mae'r apêl wedi cael gwrandawriad ac disgwylir penderfyniad yn fuan. Os bydd yr Awdurdod yn methu, bydd yn wynebu gorchymun costau ar gyfer costau'r Ymgeisydd ynghyd â chostau'r Awdurdod. Mae'r cyfanswm rhwymedigaeth costau yn anodd i'w ragweld ar yr adeg hwn gan eu bod yn ddibynol ar yr Awdurdod yn llwyddo, neu ddim, i amddiffyn ei safbwynt.

34. Asedau Amodol

Ar 31 Mawrth 2022 nid oedd gan yr Awdurdod unrhyw asedau amodol perthnasol.

35. Natur a maint risgiau'n deillio o offerynnau cyllidol

Gall gweithgareddau'r Awdurdod ei wneud yn agored i amrywiaeth o risgiau ariannol:

- **Risg credyd** – y posibilrwydd y gall partion eraill fethu â thalu symiau dyledus i'r Awdurdod,
- **Risg hylifedd** – y posibilrwydd na fydd gan yr Awdurdod arian ar gael i gwrdd â'i ymrwymadau i wneud taliadau,
- **Risg marchnad** – y posibilrwydd y gall yr Awdurdod ddiodef colled ariannol o ganlyniad i newid mewn mesurau fel graddfeydd llog. Gall newid yn y gyfradd gyfnewid dramor olygu risg sylweddol o fewn y prosiect Coedwigoedd Glaw Celtaidd (LIFE).

Rheolwyd y risgiau uchod drwy drefniadau adennill dyledion yr Awdurdod a'r Strategaeth Rheoli Trysorlys Blynyddol, gyda dim effaith negyddol o sylwedd yn 2021/22. Mae gwerth offerynnau cyllidol yr Awdurdod yr un fath a'u gwerth teg.

36. Y Gronfa Bensiwn

Cyfranogi mewn Cynlluniau Pensiwn

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion, mae'r Awdurdod yn gwneud cyfraniadau tuag at gost buddiannau ôl gyflogaeth. Er na fydd y buddiannau hyn yn daladwy hyd nes bo'r gweithwyr yn ymddeol, mae gan yr Awdurdod ymrwymiad i wneud y taliadau sydd angen eu datgelu ar yr adeg mae gweithwyr yn ennill eu hawl i'r dyfodol.

Mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn dau gynllun ôl gyflogaeth :

- Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a weinyddir yn lleol gan Gyngor Gwynedd - mae hwn yn gynllun buddiant diffiniedig cyflog terfynol a ariennir, sy'n golygu fod yr Awdurdod a gweithwyr yn talu cyfraniadau i gronfa, a gyfrifir ar lefel y bwriedir iddi gydbwysu'r rhwymedigaethau pensiwn gydag asedau buddsoddi.
- Ôl fuddiannau ymddeol disgrisiwn wrth ymddeol yn gynnar. Mae hwn yn drefniant buddiant diffiniedig heb ei gyllido, y cydnabyddir rhwymedigaethau iddo pan fo'r dyfarniadau wedi eu gwneud. Ni adeiladwyd unrhyw asedau buddsoddi i gwrdd â'r rhwymedigaethau pensiynau hyn, a rhaid cynhyrchu arian i gwrdd â'r taliadau pensiwn gwirioneddol fel y dônt yn ddyledus. Mae gan yr Awdurdod rwymedigaeth flynyddol wedi ei seilio ar ddyfarniadau yn y gorffennol a wnaethpwyd dan y trefniadau hyn, ond nid yw wedi ychwanegu at y rhwymedigaeth hon mewn blynyddoedd diweddar. Yn hytrach, cydnabyddir unrhyw rwymedigaeth pensiwn ychwanegol sy'n deillio o ganiatáu ymddeol yn gynnar a'i dalu yn y flwyddyn benodol honno.

Trafodion yn Gysylltiedig â Buddiannau ôl Gyflogaeth

Rydym yn cydnabod cost buddiannau ymddeol yn y gost gwasanaethau sy'n destun adroddiad pan gânt eu hennill gan weithwyr, yn hytrach na phan fo'r fath fuddiannau'n cael eu talu yn y pen draw fel pensiynau. Fodd bynnag, mae'r tâl y mae gofyn i ni ei godi yn erbyn y Gronfa Gyffredinol wedi ei seilio ar yr arian sy'n daladwy yn y flwyddyn, felly mae cost gwirioneddol ôl gyflogaeth /buddiannau ymddeol yn cael ei wyrdroi allan o'r Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Mae'r trafodion canlynol wedi'u gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a Balans y Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn.

Newid mewn Gwerth Teg Asedau'r Cynllun, Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir ac Ymrwymiad Net am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022.

Cyfnod yn gorffen 31 Mawrth 2022	Asedau £'000	Ymrwymïadau £'000	(Ymrwymïadau)/ asedau Net £'000
Gwerth Teg asedau'r cyflogwr	41,635	0	41,635
Gwerth presennol ymrwymïadau wedi eu hariannu	0	48,550	(48,550)
Gwerth presennol ymrwymïadau heb eu hariannu	0	402	(402)
Sefyllfa Agoriadol ar 31 Mawrth 2021	41,635	48,952	(7,317)
Cost Gwasanaeth			
- Cost Gwasanaeth Cyfredol *	0	1,822	(1,822)
- Cost Gwasanaeth Hanesyddol (yn cynnwys cwtogiadau)	0	0	(0)
Cyfanswm Cost Gwasanaeth		1,822	(1,822)
Llog Net			
- Incwm llog ar asedau'r cynllun	831	0	831
- Cost llog ar ymrwymiad buddion a ddiffinnir	0	988	(988)
Cyfanswm Llog Net	831	988	(157)
Cyfanswm Cost Buddion a Ddiffinnir a Adnabyddir mewn Elw / (Colled)	831	2,810	(1,979)
Llif Arian			

- Cyfraniadau Aelodau'r Cynllun	218	218	0
- Cyfraniadau'r Cyflogwr	680	0	680
- Buddion a dalwyd	(996)	(996)	0
- Buddion heb eu hariannu a dalwyd	(28)	(28)	0
- Cyfraniadau ynglŷn â buddion heb eu hariannu	28	0	28
Sefyllfa cau a ddisgwylir	42,368	50,956	(8,588)
Ail Fesuriadau			
- Newid mewn rhagdybiaethau demograffig	0	(3,534)	3,534
- Newid mewn rhagdybiaethau ariannol	0	(256)	256
- Profiadau eraill	0	77	(77)
- Enillion ar Asedau ag eithro symiau a gynhwysir yn y llog net	2,954	0	2,954
Cyfanswm yr holl ail-fesuriadau yn Incwm Cynhwysfawr Arall (ICA)	(2,954)	(3,713)	6,667
Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr	45,322	0	45,322
Gwerth presennol ymrwymadau wedi eu hariannu	0	46,875	(46,875)
Gwerth presennol ymrwymadau heb eu hariannu	0	368	(368)
Sefyllfa Cau ar 31 Mawrth 2022	45,322	47,243	(1,921)

NEWID MEWN GWERTH TEG ASEDAU'R CYNLLUN, YMRWYMIAD BUDDION A DDIFFINNIR AC YMRWYMIAD NET AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021.

Cyfnod yn gorffen 31 Mawrth 2021	Asedau	Ymrwymadau	(Ymrwymadau)/ asedau Net
	£'000	£'000	£'000
Gwerth Teg asedau'r cyflogwr	32,215	0	32,215
Gwerth presennol ymrwymadau wedi eu hariannu	0	36,436	(36,436)
Gwerth presennol ymrwymadau heb eu hariannu	0	368	(368)
Sefyllfa Agoriadol ar 31 Mawrth 2020	32,215	36,804	(4,589)
Cost Gwasanaeth			
- Cost Gwasanaeth Cyfredol *	0	1,135	(1,135)
- Cost Gwasanaeth Hanesyddol (yn cynnwys cwtogiadau)	0	43	(43)
Cyfanswm Cost Gwasanaeth	0	1,178	(1,178)
Llog Net			
- Incwm llog ar asedau'r cynllun	741	0	741
- Cost llog ar ymrwymiad buddion a ddiffinnir	0	852	(852)
Cyfanswm Llog Net	741	852	(111)
Cyfanswm Cost Buddion a Ddiffinnir mewn Elw / (Colled)	741	2,030	(1,289)
Llif Arian			
- Cyfraniadau Aelodau'r Cynllun	209	209	0
- Cyfraniadau'r Cyflogwr	646	0	646
- Cyfraniadau ynglŷn â buddion heb eu hariannu	(843)	(843)	0
- Buddion a dalwyd	(28)	(28)	0
- Buddion heb eu hariannu a dalwyd	28	0	28
Sefyllfa cau a ddisgwyllir	32,968	38,172	(5,204)
Ail Fesuriadau			
- Newid mewn rhagdybiaethau demograffig	0	10,557	(10,557)

- Newid mewn rhagdybiaethau ariannol	0	547	(547)
- Profiadau eraill	0	(324)	324
- Enillion ar Asedau ag eithro symiau a gynhwysir yn y llog net	8,667	0	8,667
Cyfanswm yr holl ail-fesuriadau yn Incwm Cynhwysfawr Arall (ICA)	8,667	10,780	(2,113)
Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr	41,635	0	41,635
Gwerth presennol ymrwymadau wedi eu hariannu	0	48,550	(48,550)
Gwerth presennol ymrwymadau heb eu hariannu	0	402	(402)
Sefyllfa Cau ar 31 Mawrth 2021	41,635	48,952	(7,317)

Mae'r cost gwasanaeth cyfredol yn cynnwys lwfans 0.5% am gostau gweinyddol.

Mae'r atebolrwydd hwn yn cynnwys oddeutu £368k mewn perthynas â phensiynau heb eu hariannu gan CPLIL a £0 mewn perthynas â phensiynau heb eu hariannu gan Athrawon. O ran rhwymedigaethau heb eu hariannu ar 31 Mawrth 2022, tybir fod pob pensiwn sydd heb ei ariannu yn daladwy am weddill bywyd yr aelod. Tybir ymhellach fod 90% o bensiynwyr yn briod (neu'n cyd-fyw) pan fyddant yn marw a bod eu priod (neu un sy'n cyd-fyw) yn derbyn 50% o bensiwn yr aelod ar ddyddiad marwolaeth yr aelod.

Gwybodaeth am yr Ymrwymiad Buddion Diffynadwy

	Rhaniad ymrwymiad		Cyfnod Cyfartalog wedi ei Bwysoli adeg y Prisiad Diwethaf.
	£'000	(%)	
Aelodau gweithredol	2,788	75	52
Aelodau gohiriedig	262	7	50
Aelodau pensynwyr	645	18	67
Cyfanswm	3,695	100	

(Mae'r ffigyrau ar gyfer ymrwymadau heb eu hariannu yn unig ac yn hepgor ymrwymadau pensynwyr heb eu hariannu. Mae hyd yr ymrwymiad yn weithredol ar sail y prisiad ffurfiol diwethaf ar 31 Mawrth 2019).

Hanes y Cynllun

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwerth presennol rhwymedigaethau yng Nghynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	(37,044)	(38,018)	(43,173)	(36,804)	(48,952)	(47,243)
Gwerth Teg Asedau yng Nghynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	31,283	32,666	35,421	32,215	41,635	45,322
Gwarged / (diffyg) yn y cynllun :	(5,761)	(5,352)	(7,752)	(4,589)	(7,317)	(1,921)

Dengys y rhwymedigaethau yr ymrwymadau gwaelodol sydd gan yr Awdurdod yn y tymor hir i dalu buddiannau ôl gyflogaeth (ymddeoliad). Mae'r cyfanswm rhwymedigaeth o £47,243k yn cael effaith sylweddol ar werth net yr Awdurdod fel y caiff ei gofnodi yn y Fantolen h.y. ei leihau o £1,921k. Golyga darpariaethau statudol ar gyfer ariannu'r diffyg bod sefyllfa ariannol yr Awdurdod yn parhau'n iach :

- gwneir iawn am y diffyg yn y cynllun llywodraeth leol trwy gyfraniadau uwch dros weddill oes waith gweithwyr (h.y. cyn bod y taliadau'n dod yn ddyledus), fel yr asesir gan actwari'r cynllun,
- dim ond ar gyfer buddiannau disgresiwn pan fo'r pensiynau'n cael eu talu'n wirioneddol mae angen codi cyllid.

Mae cyfanswm cyfraniadau gan yr Awdurdod, fel yr amcangyfrifir gan yr Actwari, am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2022 yn £680k. Mae'r Actwari yn amcangyfrif y bydd cost cyfraniadau'r cyflogwr am y cyfnod hyd at 31 Mawrth 2023 yn £670k.

Nid oes gan y trefniadau Buddiannau Disgresiwn unrhyw asedau i ymdrin â'u rhwymedigaethau. Mae asedau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cynnwys y categorïau canlynol, fesul cyfran o'r cyfanswm ac asedau sy'n cael eu dal :

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
(%)		(%)
70	Buddsoddiadau ecwiti	70
21	Buddsoddiadau dyled	22
8	Eiddo	9
1	Arian	0
100		100

Prif Gategoriâu Asedau'r Cynllun fel Canran o Gyfanswm Asedau'r Cynllun

Mae'r actwari wedi darparu dadansoddiad manwl o asedau'r Gronfa yn unol â gofynion IAS19. Mae'r dadansoddiad hwn yn gwahaniaethu rhwng natur a risg yr asedau hynny ac yn eu torri i lawr ymhellach i'r rheiny sydd â dyfynbris mewn marchnad actif, a'r rheiny nad oes ganddynt. Tybir bod rhaniad asedau Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar yr un gyfran â dyraniad asedau'r Gronfa fel yr oedd ar 31 Rhagfyr 2019. Mae'r tabl isod yn dangos y rhaniad. Mae'r actwari yn amcangyfrif bod gwerth bid asedau'r Gronfa yn £45,322k ar 31 Mawrth 2022, yn seliedig ar

wybodaeth a ddarparwyd gan yr Awdurdod Gweinyddol a chan roi ystyriaeth i enillion mynegai lle bo hynny'n briodol.

Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr

Mae gwerth yr asedau isod ar sail gwerth bid yn unol â gofynion IAS19.

Categori Ased	31 Mawrth 2022				31 Mawrth 2021			
	Prisiau a ddyfynnir mewn marchnadoedd gweithredol (£'000)	Prisiau na ddyfynnir mewn marchnadoedd gweithredol (£'000)	Cyf. (£'000)	%	Prisiau a ddyfynnir mewn marchnadoedd gweithredol (£'000)	Prisiau na ddyfynnir mewn marchnadoedd gweithredol (£'000)	Cyf. (£'000)	%
Ernesau Ecwiti :								
Defnyddiwr	0	0	0	0	0	0	0	0
Cynhyrchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Ynni a gwasanaethau	0	0	0	0	0	0	0	0
Sefydliadau ariannol	0	0	0	0	0	0	0	0
Iechyd a Gofal	0	0	0	0	0	0	0	0
Technoleg Gwybodaeth	0	0	0	0	0	0	0	0
Eraill	0	0	0	0	0	0	0	0
Ernesau Dyled								
Eraill	0	0	0	0	0	0	0	0
Ecwiti Preifat								
Y cyfan	0	2,554.1	2,554.1	6	0	2,588.8	2,588.8	6
Eiddo Diriaethol :								
Eiddo y DU	0	3,887.0	3,887.0	9	0	3,302.2	3,302.2	8
Eiddo Tramor	0	0	0	0	0	0	0	0
Cronfeydd Buddsoddi ac Ymddiriedolaethau Unedol :								
Ecwiti	0	28,803.5	28,803.5	64	0	26,675.7	26,675.7	64
Bondiau	0	0	0	0	0	0	0	0
Is-adeiladwaith	0	885.8	885.8	2	0	733.9	733.9	2
Eraill	0	9,050.3	9,050.3	20	0	8,094.1	8,094.1	19
Arian a Chywerthoedd Arian :								
Y cyfan	141.3	0	141.3	0	240.3	0	240.3	1
Cyfanswm	141.3	45,181	45,322	100	240.3	41,395	41,635	100

Sail ar Gyfer Amcangyfrif Asedau a Rhwymedigaethau

Aseswyd rhwymedigaethau ar sail actwaraidd gan ddefnyddio'r dull credyd uned rhagamcanedig, amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy mewn blynyddoedd i ddod gan ddibynnu ar ragdybiaethau ynghylch graddfeydd marwoledd, lefelau cyflog, ayb. Mae rhwymedigaethau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a Buddiannau Disgresiwn wedi eu hasesu gan Hymans Robertson, cwmni annibynnol o actwaryddion, gyda'r rhagamcanion i Gronfa'r Awdurdod wedi ei seilio ar y gwerthusiad llawn olaf o'r cynllun ar 31 Mawrth 2019.

Y prif ragdybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actwari oedd :

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	
	2021/22	2020/21
Graddfa dychweliad disgwylidig tymor hir ar asedau yn y cynllun :		
Ecwiti	2%	2%
Bondiau	2%	2%
Eiddo	2%	2%
Arian	2%	2%
Rhagdybiaethau Marwoledd :		
Hirhoedledd yn 65 i bensiynwyr presennol :		
• Dynion	21.3 blynedd	21.5 blynedd
• Merched	23.7 blynedd	23.9 blynedd
Hirhoedledd yn 65 i bensiynwyr y dyfodol :		
• Dynion	22.4 blynedd	22.7 blynedd
• Merched	25.7 blynedd	25.9 blynedd
Graddfa chwyddiant (CPI)	3.20%	2.85%
Graddfa cynnydd mewn cyflogau	3.50%	3.15%
Graddfa cynnydd mewn pensiynau	3.20%	2.85%
Graddfa ar gyfer disgowntio rhwymedigaethau'r cynllun	2.70%	2.00%
Defnyddio'r opsiwn i drosi pensiwn blynyddol i lwmp swm ymddeoliad	50% cyn gwasanaeth 1/4/2008 a 75% ôl gwasanaeth 1/4/2008.	50% cyn gwasanaeth 1/4/2008 a 75% ôl gwasanaeth 1/4/2008.

Mae'r amcangyfrif o'r rhwymedigaethau buddion diffinedig yn sensitif i'r rhagdybiaethau actwaraidd sydd wedi'u nodi yn y tabl uchod. Er mwyn meintioli effaith unrhyw newid yn y rhagdybiaethau ariannol a ddefnyddir, mae'r actwari wedi cyfrifo a chymharu gwerth ymrwymadau'r cynllun fel yr oeddynt ar 31 Mawrth 2022 ar seiliau amrywiol. Mae'r dull a ddefnyddiwyd yn gyson â'r dull a fabwysiadwyd i gael y ffigyrau IAS19 a ddarperir yn y nodyn hwn.

Er mwy meintioli'r ansicrwydd ynghylch disgwyliad hyd oes, mae'r actwari wedi cyfrifo'r gwahaniaeth yn y gost i'r Awdurdod pe bai cynnydd o flwyddyn mewn disgwyliad oes. Yn nhermau sensitifrwydd, caiff hyn ei dybio i fod yn gynnydd o thua 3%-5% yn y gost o fudd-daliadau. Yn ymarferol bydd gwir gost cynnydd o flwyddyn mewn disgwyliad oes yn ddibynnol ar strwythr y dybiaeth ddiwygiedig (h.y. os yw gwelliannau mewn cyfraddau goroesi yn bennaf berthnasol i oedrannau iau neu hŷn). Mae'r ffigyrau yn y tabl isod wedi deillio'n seiliedig ar broffil aelodaeth yr Awdurdod fel yr oedd ar 31 Mawrth 2019, dyddiad y prisiad actwaraidd diweddaraf. Mae'r dull a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r dadansoddiad sensitifrwydd a ddangosir isod yn gyson â'r dull a ddefnyddiwyd y flwyddyn cynt.

Effaith ar Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir yn y Cynllun		
Newid tybiaeth	Brasamcan cynnydd i'r Cyflogwr	Brasamcan swm ariannol
	31 Mawrth 2022	31 Mawrth 2022
	(%)	(£'000)
Lleihad 0.1% i'r gwir gyfradd disgownt	2	966
Cynnydd disgwyliad oes o 1 blwyddyn	4	1,890
Cynnydd 0.1% i'r cyfradd codiad cyflog	0	108
Cynnydd 0.1% i'r cyfradd codiad pensiwn	2	851

Rhagolwg Cost Buddion a Ddiffinnir am y cyfnod i 31 Mawrth 2023

	Asedau	Ymrwymadau	(ymrwymiad) / ased Net	
	£'000	£'000	£'000	% of pay
Rhagolwg Cost Gwasanaeth Cyfredol*	0	1,613	(1,613)	(47.6%)
Cost Gwasanaeth Hanesyddol yn cynnwys cwtogiadau	0	0	0	0
Effaith setliadau	0	0	0	0
Cyfanswm Cost Gwasanaeth	0	1,613	(1,613)	(47.6%)
Incwm llog ar asedau'r cynllun	1,223	0	1,223	36.1%
Cost llog ar yr ymrwymiad budd a ddiffinnir	0	1,288	(1,288)	(38.0%)
Cyfanswm Cost Net Llog	1,223	1,288	(65)	(1.9%)
Cyfanswm wedi ei gynnwys yn yr elw a cholledion	1,223	2,901	(1,678)	(49.5%)

* Mae'r cost gwasanaeth cyfredol yn cynnwys lwfans am dreuliau gweinyddol megis 0.5% o'r gyflogres. Mae'r gwerth ariannol yn seliedig ar amcan gwerth y gyflogres o £3,387k.

Gosodir y cyfraniadau a delir gan y Cyflogwr gan Actiwari y Gronfa bob tair blynedd ar adeg prisiad actwiariol y Gronfa (yr un mwyaf diweddar ar 31 Mawrth 2019), neu ar unrhyw adeg arall yn unol â chyfarwyddid yr Awdurdod sy'n gweinyddu'r Gronfa.

Adroddiad archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn cynnwys y Datganiad Symud mewn Cronfeydd Wrth Gefn, y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant, y Fantolen, y Datganiad Llif Ariannol Parod, y polisïau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisïau cyfrifyddu arwyddocaol.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan God Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar 31 Mawrth 2022 ac o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- maent wedi eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan God Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021-22.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Cyrff y Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau ymhellach o dan y safonau hynny yn adran cyfrifoldebau'r archwilydd wrth archwilio datganiadau ariannol fy adroddiad. Rwyf yn annibynnol o'r Awdurdod yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol yr Awdurdod Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi ei chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith a wnaed gennyf, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol sy'n ymwneud â digwyddiadau nac amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r Awdurdod i barhau i fabwysiadu sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o 12 mis o leiaf o'r adeg pan awdurdodir cyhoeddiad y datganiadau ariannol.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau y swyddog ariannol cyfrifol mewn cysylltiad â busnes gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth a gynhwysir yn y Datganiad o Gyfrifon heblaw'r datganiadau ariannol a'm hadroddiad archwilydd arnynt. Y Swyddog Ariannol Cyfrifol sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall a gynhwysir yn y Datganiad o Gyfrifon. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, oni nodir fel arall yn glir yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o sicrwydd ynghylch hynny. Fy

nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson yn berthnasol â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu ei bod yn ymddangos fel arall ei bod wedi ei chamddatgan yn berthnasol. Os byddaf yn nodi anghysondebau perthnasol o'r fath neu gamddatganiadau perthnasol amlwg, mae'n ofynnol imi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf, ar sail y gwaith a wnaed gennyf, yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon wedi ei chamddatgan yn berthnasol, mae'n ofynnol imi adrodd y ffaith honno. Nid oes gennyf ddim i'w adrodd yn hyn o beth.

[Adroddiad ynghylch gofynion eraill](#)

[Barn ar faterion eraill](#)

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Naratif wedi ei baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21; ac
- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi ei baratoi yn unol â'r canllawiau.

[Materion y byddaf yn adrodd arnynt drwy eithriad](#)

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth yr Awdurdod a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- nad oes cofnodion cyfrifyddu digonol wedi eu cadw, neu na dderbyniwyd ffurflenni cyfrifyddu digonol ar gyfer fy archwiliad oddi wrth y canghennau nad yw fy nhîm wedi ymweld â nhw;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nad wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

[Cyfrifoldebau](#)

[Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn cysylltiad â'r datganiadau ariannol](#)

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon a nodir ar dudalen 10, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad o gyfrifon, sy'n rhoi darlun cywir a theg, ac am ba bynnag reolaeth fewnol sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog ariannol cyfrifol i allu paratoi datganiad o gyfrifon sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiad o gyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu'r Awdurdod i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n briodol, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol oni thybir bod hynny'n amhriodol.

[Cyfrifoldebau'r Archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol](#)

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiad perthnasol, boed trwy dwyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn i. Sicrwydd rhesymol yw lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Archwilio

Rhyngwladol (DU) yn canfod camddatganiad perthnasol bob amser pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau godi trwy dwyll neu wall a chânt eu hystyried yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau yw afreoleidd-dra, ac mae'n cynnwys twyll. Rwyf yn cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau a amlinellir uchod er mwyn canfod camddatganiadau perthnasol mewn cysylltiad ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- holi'r rheolwyr, Pennaeth Archwilio Mewnol yr Awdurdod a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri mewn cysylltiad â:
 - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;
 - canfod ac ymateb i risgiau o dwyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig;
 - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- ystyried gan weithredu fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion twyll posibl. Yn rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial am dwyll yn y meysydd canlynol: postio cyfnodolion anarferol, adolygu amcangyfrifon cyfrifyddu gan chwilio am ragfarn a gwerthusais y rhesymeg dros unrhyw drafodiadau sylweddol y tu allan i fusnes arferol.
- cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae'r Awdurdod yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau ar gyfer ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau y datganiad ariannol a phrofi dogfennau ategol er mwyn asesu cydymffurfio â'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr, y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau a chynghorwyr cyfreithiol ynghylch ymglyfreithio a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy wrth-wneud rheolaethau gan reolwyr, profi priodoldeb cofnodion mewn cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r barnau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodiadau arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i fusnes arferol; ac
- rwyf hefyd wedi cyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau o dwyll posibl i'r tîm archwilio cyfan, gan barhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r anhawster cynhenid i ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, a natur, amseru a graddau'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir

yn effeithio ar y graddau y gall fy ngweithdrefnau ganfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan yr Awdurdod Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o fy adroddiad archwilydd.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Tystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
29 Tachwedd 2021

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Cynnal a chadw a chywirdeb gwefan yr Awdurdod :

Cyfrifoldeb yr Awdurdod yw hygyrddedd gwefan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri a'r gwaith o gynnal y wefan honno; nid yw'r gwaith a gyflawnir gan archwilwyr yn cynnwys ystyriaeth o'r materion hyn ac, yn unol â hynny, nid yw'r archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a allai fod wedi cael eu cyflwyno i'r datganiadau ariannol ers eu cyflwyno'n wreiddiol ar y wefan.

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL 2021-22

Mae'r datganiad hwn yn diwallu'r angen i gynhyrchu Datganiad Rheolaeth Fewnol yn unol â Rheoliad 4 o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 (fel y'i diwygiwyd yn 2010)

1. CYFLWYNIAD

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn gyfrifol am sicrhau bod ei weithgareddau'n cael eu cynnal yn unol â'r gyfraith a safonau priodol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a'i gyfrifo amdano yn briodol, ac yn cael ei ddefnyddio mewn ffordd economaidd, effeithlon ac effeithiol.

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn ddarostyngedig i Ddeddf Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar yr Awdurdod i bennu Amcanion Lles sy'n cyfrannu'n uniongyrchol at gyflawni'r 7 Nodau Lles fel y nodir yn y Ddeddf, sef:

- Cymru lewyrchus
- Cymru gydnerth
- Cymru iachach
- Cymru sy'n fwy cyfartal
- Cymru o gymunedau cydlynus
- Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu
- Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang

Ar ben hynny, mae'n rhaid i Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri gyflawni ei ddyletswyddau yn unol ag 'egwyddor cynaliadwyedd statudol', sy'n golygu bod yn rhaid i'r Awdurdod weithredu mewn modd sy'n ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb amharu ar allu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain.

Wrth gyflawni'r cyfrifoldebau eang hyn, mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri hefyd yn gyfrifol am roi trefniadau priodol yn eu lle ar gyfer llywodraethu ei swyddogaethau, hwyluso gweithrediad effeithiol ei weithgareddau, sy'n cynnwys trefniadau ar gyfer rheoli risg a rheolaeth ariannol ddigonol ac effeithiol.

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri wedi cymeradwyo a mabwysiadu cod llywodraethu corfforaethol, sy'n gyson ag egwyddorion Fframwaith CIPFA / Solace "Delivering Good Governance in Local Government". Mae'r datganiad hwn yn esbonio sut mae'r Awdurdod yn cydymffurfio â'r cod a hefyd yn cwrdd â gofynion rheoliad 4(2) o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 mewn perthynas â chyhoeddi datganiad rheolaeth fewnol.

Mae'r Cod Llywodraethu Corfforaethol wedi'i adolygu a'i ddiweddarau eleni gan Grŵp Tasg a Gorffen a sefydlwyd yn benodol i adolygu trefniadau llywodraethu'r Awdurdod i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn addas i'r diben. Mabwysiadwyd y Cod Llywodraethu Corfforaethol newydd yn ffurfiol gan yr Awdurdod ym mis Ebrill 2022.

2. PWRPAS Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

Mae'r fframwaith llywodraethu yn cynnwys y systemau a'r prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd hynny sy'n cyfeirio ac yn rheoli'r awdurdod, a'r gweithgareddau ble mae'n adrodd i, cysylltu ag, ac yn arwain y gymuned. Mae'n galluogi'r awdurdod i fonitro llwyddiant ei amcanion strategol, ac ystyried a yw'r amcanion hynny wedi arwain at ddarparu gwasanaethau addas a chost effeithiol.

Mae'r system rheolaeth fewnol yn rhan allweddol o'r fframwaith hwnnw ac mae wedi'i ddylunio i reoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu'n gyfan gwbl y risg o fethiant i gyflawni polisiâu, nodau ac amcanion; gall felly ond darparu sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd yn hytrach na sicrwydd diamod. Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sy'n adnabod ac yn blaenoriaethu risgiau sy'n berthnasol i gyflawni polisiâu, nodau ac amcanion Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, i werthuso'r tebygolrwydd i'r risgiau hynny gael eu gwireddu a'r effaith petai hynny'n digwydd, ac i reoli'r risgiau mewn ffordd effeithlon, effeithiol ac economaidd.

3. Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

Mae'r Fframwaith Llywodraethu yn cynnwys saith egwyddor i lywodraethu'n dda:

- **Egwyddor 1:** Ymddwyn gydag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cryf tuag at werthoedd moesegol, a pharchu rheolaeth y gyfraith
- **Egwyddor 2:** Sicrhau ein bod yn agored ac yn ymgysylltu â rhanddeiliaid trwy gyfrwng dull cynhwysfawr
- **Egwyddor 3:** Diffinio canlyniadau yn nhermau'r manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy
- **Egwyddor 4:** Penderfynu ar ymriadau angenrheidiol i wneud y gorau o gyflawni'r canlyniadau a fwriedir
- **Egwyddor 5:** Datblygu gallu'r endid, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion ynddo
- **Egwyddor 6:** Rheoli risgiau a pherfformiad trwy gyfrwng rheolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref
- **Egwyddor 7:** Gweithredu arferion da o ran tryloywder, adrodd, ac archwilio i sicrhau atebolrwydd effeithiol

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn datblygu ac yn gweithredu ei gynllunio corfforaethol strategol trwy fabwysiadu:

- Cynllun Eryri (Cynllun Rheolaeth y Parc Cenedlaethol);
- Cynllun Datblygu Lleol Eryri;
- Datganiad Llesiant ac Amcanion Llesiant; a
- Rhaglen Waith Corfforaethol.

Mae'r 4 dogfen yma yn cynrychioli conglfaen gwaith yr Awdurdod wrth gyflawni ei brif bwrpasau, fel y diffinnir yn Ddeddf yr Amgylchedd 1995 ac wrth weithredu ei weledigaeth.

Strwythur Llywodraethu

Mae strwythur llywodraethu'r Awdurdod yn cynnwys 4 prif bwyllgor:

- Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri gyda 18 o Aelodau a benodwyd, ac yn ystod 2021/22 cynhaliwyd 7 cyfarfod.
- Cynhaliwyd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau 3 gwaith yn ystod 2021/22. Fel rhan o'i gylch gwaith mae'n ymgymryd â swyddogaethau pwyllgor archwilio yn unol â gofynion CIPFA.
- Cynhaliwyd y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad 8 gwaith yn ystod 2021/22. Mae'r pwyllgor yn gyfrifol am gyflawni swyddogaethau cynllunio statudol yr Awdurdod.
- Cynhaliwyd y Pwyllgor Safonau'r Awdurdod unwaith yn ystod 2021/22. Mae aelodaeth y pwyllgor, sydd gyda gylch gwaith i hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel gan Aelodau, yn cynnwys 3 Aelod o'r Awdurdod a 3 aelod annibynnol.

Mae'r Rheolau Sefydlog yr Awdurdod (a gyhoeddwyd ar y wefan) yn rhoi disgrifiad manwl o'r trefniadau ar gyfer pob pwyllgor. Ar gyfer pob pwyllgor, mae'r rhaglen, cofnodion ac adroddiadau cysylltiedig â phapurau cefndir i gyd yn cael eu cyhoeddi ar wefan yr Awdurdod.

Tîm Rheoli

Mae strwythur rheoli'r Awdurdod yn cynnwys y Prif Weithredwr (sydd hefyd yn 'Swyddog y Parc Cenedlaethol' ac yn Bennaeth y Gwasanaeth Taledig) a dau Gyfarwyddwr. Mae Tîm Rheoli'r Awdurdod yn cyfarfod bob pythefnos, gyda'r Pennaeth Cyllid a Phennaeth Personél yn mynychu.

Safonau

Mae'r Awdurdod wedi sefydlu Cod Ymddygiad i Aelodau, sy'n cynnwys adran sy'n cyfeirio'n benodol at fuddiannau a Chofrestr Buddiannau Aelodau. Y Cod Ymddygiad i staff yw'r cod ymddygiad safonol cenedlaethol ar gyfer cyflogaion awdurdodau cyhoeddus.

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu'r polisïau a gweithdrefnau canlynol ar gyfer cynnal safonau uchel o ymddygiad ar gyfer staff ac Aelodau, ac i sicrhau atebolrwydd tuag at y cyhoedd:

- Y Drefn Gwyno – wedi'i sefydlu ar fodel drefn cwynion ymarfer da gan yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus;
- Polisi Seinio Rhybudd - i alluogi staff i leisio pryderon difrifol yn hyderus gyda'r sicrwydd o wybod y ceir eu hymchwilio yn drwyadl ac mewn ffordd deg, heb ofni dial;
- Strategaeth Gwrth-dwyll a Llygredigaeth - yn cynnwys mesurau sydd wedi'u cynllunio i rwystro unrhyw weithred o dwyll neu lygredigaeth, a pha gamau y dylid eu cymryd petai rywbeth o'r fath yn digwydd; ac y

- Cynllun Dirprwyo - yn amlinellu sut mae swyddogaethau'r Awdurdod llawn yn cael eu cyflawni trwy ddirprwyo i'w bwyllgorau a'i is-bwyllgorau

Rheoli Risg

Mae Polisi a Strategaeth Rheoli Risg wedi'i sefydlu. Caiff y broses o adnabod risgiau ei chydlynu gan y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer, gyda mewnbwn gan y Tîm Rheoli a'r Penaethiaid Gwasanaeth. Mae'r Gofrestr Risg a'r mesurau lliniaru yn cael eu hadolygu a'i ddiweddarau'n chwarterol.

Archwiliad Mewnol

Mae'r adolygiad o effeithiolrwydd y system o drefniadau rheolaeth a llywodraethu mewnol yn cael ei lywio gan waith yr Archwilwyr Mewnol, a gynhaliwyd gan Gyngor Gwynedd. Darperir y gwasanaeth Archwilio Mewnol yn unol â Chod Ymarfer CIPFA ar gyfer Archwilio Mewnol mewn Llywodraeth leol yn y DU. Mae'r Rheolwr Archwilio Mewnol yn paratoi adroddiad blynyddol sy'n crynhoi canlyniadau gwaith archwilio mewnol yn ystod y flwyddyn.

Archwiliad Allanol

Archwilio Cymru sy'n gweithredu fel archwilydd allanol i'r Awdurdod, ac felly sy'n adrodd ar reolaeth ariannol a pherfformiad yr Awdurdod. Yn ogystal, mae Archwilio Cymru yn rhoi barn ar ddigonolrwydd y gwaith archwilio mewnol.

Swyddog Monitro

Mae'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol wedi'i enwebu fel Swyddog Monitro. Mae gan y Swyddog Monitro'r ddyletswydd benodol i sicrhau bod Aelodau a benodwyd a Swyddogion yr Awdurdod yn cynnal y safon uchaf o ymddygiad ym mhopeth a wnânt. Mae'r Swyddog Monitro yn cynghori ar drefn gyfansoddiadol a chyfreithlondeb gweithredoedd yr Awdurdod.

Rheolaeth Ariannol

Mae trefniadau rheolaeth ariannol yr Awdurdod yn cydymffurfio â gofynion llywodraethu Datganiad CIPFA ar Rôl y Prif Swyddog Cyllid mewn Llywodraeth Leol (2010). Y Prif Swyddog Cyllid (sydd yn Brif Swyddog Cyllid Cyngor Gwynedd) yw'r swyddog sydd â chyfrifoldebau o dan Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

4. MATERION LLYWODRAETHU ARWYDDOCAOL A CHAMAU A GYMERWYD YN YSTOD Y FLWYDDYN

Mae'r Ddeddf Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn gosod dyletswydd craidd ar yr Awdurdod i osod amcanion lleisiant sy'n maxsimeiddio ein cyfraniad at gyflawni'r 7 nodau lleisiant a osodwyd yn y Ddeddf. Dylai amcanion lleisiant yr Awdurdod fod yn amcanion ar gyfer newid yn y tymor hir.

Datblygwyd Datganiad Llesiant ar gyfer yr Awdurdod dros gyfnod o 18 mis ac mae'n nodi Amcanion Llesiant newydd sy'n disgrifio sut y byddant yn helpu'r Awdurdod i gyflawni'r saith nod llesiant ar gyfer Cymru. Mabwysiadwyd y Datganiad Llesiant a'r Amcanion Llesiant fel dogfennau strategol gan yr Awdurdod yn ystod y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 23ain o Fawrth, 2021.

Mae'r Amcanion Llesiant yn canolbwyntio ar dri maes gwaith allweddol - Amgylcheddau Cydnerth, Cymunedau Cydnerth a Ffyrdd Cydnerth o Weithio - ac maent wedi'u halinio â phump is-thema i roi ffocws, fel yr amlinellir islaw.

Amgylcheddau Cydnerth

1. Gwella rheolaeth hamdden ag unrhyw effeithiau negyddol hamdden.
2. Ymateb i heriau newid yn yr hinsawdd.
3. Gwella rheolaeth a'r ddealltwriaeth o'n treftadaeth ddiwylliannol.
4. Mynd i'r afael â heriau a chyfleoedd senarios rheoli tir ar ôl Brexit.
5. Mynd i'r afael â'r dirywiad mewn natur.

Cymunedau Cydnerth

1. Cynnal a chynyddu ansawdd bywyd preswylwyr.
2. Cefnogi pobl ifanc.
3. Hyrwyddo twristiaeth gynaliadwy i ychwanegu gwerth i gymunedau lleol.
4. Hyrwyddo a chefnogi'r Gymraeg yn weithredol.
5. Datblygu economi leol sy'n cefnogi dynodiad a rheolaeth Eryri fel Parc Cenedlaethol.

Ffyrdd Cydnerth o Weithio

1. Datblygu gweithlu medrus.
2. Datblygu a hyrwyddo arfer gorau.
3. Gweithio'n effeithiol mewn partneriaeth.
4. Moderneiddio trefniadau llywodraethu.
5. Cynnal a gwella dealltwriaeth a chefnogaeth cymunedau lleol tuag at waith y Parc Cenedlaethol.

Bydd angen gweithredu i gwrdd â'n nodau llesiant mewn modd cynaliadwy. Mae datblygu cynaliadwy yn golygu pum gofyniad allweddol, sef:

1. Tymor Hir - pwysigrwydd cydbwysio anghenion tymor byr gyda'r angen i ddiogelu'r gallu i gwrdd ag anghenion tymor hir, yn enwedig lle mae'r pethau a wneir i gwrdd ag anghenion tymor byr yn gallu cael effeithiau tymor hir niweidiol.
2. Integreiddio - sut y gall ein nodau llesiant effeithio ar bob un o'r nodau llesiant, sut y gall y nodau llesiant effeithio ar ei gilydd neu ar nodau llesiant cyrff cyhoeddus eraill, yn enwedig lle y gallai camau a gymerwyd gennym i gyfrannu at gwrdd ag un amcan fod yn niweidiol o ran cwrdd ag un arall.
3. Cynnwys - pwysigrwydd cynnwys pobl eraill sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau llesiant, ac i sicrhau bod yr unigolion hynny yn adlewyrchu amrywiaeth poblogaeth Cymru neu ardal ddaearyddol yr Awdurdod.

4. Cydweithio - Gallai gweithredu ar y cyd ag unrhyw unigolyn (neu'r modd y mae gwahanol rannau o'r Awdurdod yn gweithredu gyda'i gilydd) gynorthwyo'r Awdurdod i gyflawni ei nodau llesiant, neu gynorthwyo corff arall i gyflawni ei amcanion.
5. Atal - i ystyried sut y gall defnyddio adnoddau i atal problemau rhag digwydd, neu waethygu, gyfrannu at gwrdd â nodau llesiant yr Awdurdod, neu amcanion corff arall.

Cyflwynwyd y Rhaglen Waith Gorfforaethol ar gyfer 2021/22 i'w chymeradwyo gan yr Aelodau yng nghyfarfod yr Awdurdod ar y 28ain o Ebrill 2021. Mae'r Rhaglen yn gosod y prosiectau, cynlluniau a chamau gweithredu penodol yr ymgymeir â hwy er mwyn cyflawni Amcanion Llesiant a Blaenoriaethau Gwasanaeth yr Awdurdod.

Mae cynnydd yn erbyn y Rhaglen wedi'i adrodd i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 24ain o Dachwedd 2021 ac y 23ain o Fawrth 2022. Mae'r adroddiad blynyddol llawn ar y Rhaglen Waith Corfforaethol yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ym mis Gorffennaf 2022.

Mae adolygiad sylweddol o weithdrefnau ac arferion llywodraethu'r Awdurdod wedi'i gynnal yn ystod 2021/22, gan fod y maes hwn wedi'i ddewis fel un o'r pynciau craffu gan yr Awdurdod.

Roedd cylch gwaith y Grŵp Tasg a Gorffen Adolygu Llywodraethu (fel y'i nodir yn y Cylch Gorchwyl) yn cynnwys canolbwyntio ar rhai o'r cynigion ar gyfer gwella fel y'u nodwyd yn adroddiad Archwilio Cymru ar Wasanaethau Cydnerth a Chynaliadwy a oedd yn ymwneud â llywodraethu.

Yn ogystal, roedd Llywodraeth Cymru wedi gofyn i'r Awdurdod adolygu rhai materion llywodraethu yn dilyn llythyr at y Gweinidog yn mynegi pryderon. Roedd y materion a godwyd yn gyfle i'r Awdurdod adolygu a gwella ei systemau llywodraethu ac o ganlyniad adeiladu ar y diwylliant o ddeialog agored a her adeiladol i uwch arweinwyr wrth iddynt wneud penderfyniadau anodd ynghylch darparu gwasanaethau a'r defnydd o adnoddau.

Un o ganlyniadau allweddol y Grŵp Tasg a Gorffen Adolygu Llywodraethu oedd adolygu a diweddarau Cod Llywodraethu Corfforaethol yr Awdurdod. Mae'r Cod newydd wedi'i fabwysiadu'n ffurfiol gan yr Awdurdod yn ei gyfarfod ar 27 Ebrill 2022.

Nodir canlyniadau allweddol eraill yn y Datganiad hwn o dan y penawdau priodol.

5. EFFEITHIOLRWYDD Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn gyfrifol am gynnal, o leiaf unwaith y flwyddyn, adolygiad o effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu gan gynnwys y system rheolaeth fewnol. Mae'r adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol yn cael ei lywio gan waith yr archwilwyr mewnol a'r rheolwr uwch o fewn yr Awdurdod, sydd â chyfrifoldeb am ddatblygu a chynnal yr amgylchedd llywodraethu, a hefyd gan sylwadau a wnaed gan yr archwilwyr allanol ac asiantaethau adolygu ac arolygiaethau eraill. Mae'r adolygiad hwn yn seiliedig ar y saith egwyddor o'r Cod Llywodraethu Corfforaethol.

Egwyddor 1: Ymddwyn gydag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cryf tuag at werthoedd moesegol, a pharchu rheolaeth y gyfraith

<p>Cod Llywodraethu Corfforaethol</p>	<p>Nodwyd llywodraethu fel un o'r meysydd pwnc i graffu'n fanwl arno yn ystod 2021/22, ac o ganlyniad sefydlwyd Grŵp Tasg a Gorffen Adolygu Llywodraethu. Cyfarfu'r grŵp 4 gwaith rhwng Tachwedd 21 a Chwefror 22.</p> <p>Adolygwyd y Cod Llywodraethu Corfforaethol yn fanwl a'i ailddrafftio gan y Grŵp, i sicrhau ei fod yn parhau i fod yn gonglfaen llywodraethu effeithiol ar gyfer y dyfodol.</p> <p>Trafodwyd y Cod Llywodraethu diwygiedig drafft yn fanwl yn y Gweithgor Aelodau ar y 6ed o Ebrill 2022, cyn ei gyflwyno i'w gymeradwyo'n derfynol a'i fabwysiadu gan yr Awdurdod ddiwedd Ebrill 2022.</p>
<p>Pwyllgor Safonau</p>	<p>Cafodd y Pwyllgor Safonau ddiwrnod llawn ar y 3ydd o Fedi 2021.</p> <p>Yn ystod y bore, cynhaliodd y Pwyllgor Safonau Wrandawriad Apêl a gynhaliwyd yn unol â Threfn Gwyno'r Awdurdod. Cafodd yr apêl ei gwrthod yn y pen draw.</p> <p>Cynhaliwyd sesiwn y prynhawn i ystyried busnes arferol y Pwyllgor Safonau. Yn ystod y cyfarfod hwn, bu'n ystyried nifer o faterion gan gynnwys Rhoi Goddefeb i Aelodau Cyngor Gwynedd a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy.</p> <p>Adolygodd yr Aelodau hefyd Adroddiad Blynyddol yr Ombwdsmon ar gyfer 2020/21, a chawsant wybod am y datblygiadau sy'n berthnasol i'r Awdurdod hwn. Cyflwynwyd yr Adroddiad Monitro Cwynion Blynyddol hefyd i'r Pwyllgor Safonau, er gwybodaeth.</p>
<p>Polisi Seinio Rhybudd</p>	<p>Ymgwymerwyd â'r adolygiad manwl olaf gan y Pwyllgor Safonau ym mis Medi 2016, gyda'r newidiadau a oedd yn deillio o hynny yn cael eu cymeradwyo yng nghyfarfod yr Awdurdod ym mis Rhagfyr 2016.</p> <p>Yn ystod 2021/22, ni dderbyniwyd unrhyw adroddiadau ac ni chodwyd unrhyw bryderon mewn perthynas ag unrhyw Aelod neu Swyddog o'r Awdurdod o dan y Polisi Seinio Rhybudd.</p>

Strategaeth Gwrth-dwyll a Llygredigaeth	<p>Yn ystod 2021/22 ni dderbyniwyd unrhyw gwynion honedig o dwyll neu lygredigaeth mewn perthynas â unrhyw Aelod neu Swyddog o'r Awdurdod, ac ni adnabuwyd unrhyw feysydd sy'n peri pryder gan yr Archwilwyr Mewnol yn ystod eu gwaith archwilio.</p>
Model Cod Ymddygiad	<p>Yn ystod 2021/22, ni fu unrhyw newidiadau neu ddiwygiadau i'r Cod Ymddygiad Enghreifftiol.</p>
Cwynion – Swyddogion	<p>Yn ystod 2021/22, derbyniodd yr Awdurdod gyfanswm o 15 cwyn ffurfiol.</p> <p>Ni fu'r Awdurdod yn destun ymchwiliad ffurfiol gan yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus yn ystod 2021/22.</p> <p>Fodd bynnag, gwnaed cwyn i Gomisiynydd y Gymraeg fod yr Awdurdod yn torri ei Safonau Iaith Gymraeg, drwy fethu â darparu gwasanaeth archebu ar-lein cwbl ddwyieithog ar gyfer maes parcio Pen y Pass. Darparwyd y gwasanaeth gan ddarparwr allanol Just Park.</p> <p>Cychwynnodd y Comisiynydd ymchwiliad a daeth i'r casgliad bod yr Awdurdod wedi methu â chydymffurfio â 3 safon benodol, sef safonau 50, 52 a 56. Datblygodd yr Awdurdod Gynllun Gweithredu y cytunwyd arno gan y Comisiynydd i sicrhau cydymffurfiaeth lawn â'r safonau hyn erbyn Pasg 2022.</p>
Cwynion – Aelodau	<p>Yn ystod 2021/22, ni dderbyniodd Swyddog Monitro'r Awdurdod unrhyw gwynion ffurfiol yn ymwneud â'r Aelodau, a ni chyflwynwyd unrhyw gwynion yn uniongyrchol i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.</p>
Cwynion – Eraill	<p>Yn ystod y flwyddyn cyflwynwyd cwyn yn uniongyrchol i Lywodraeth Cymru ynghylch amrywiol faterion llywodraethu a gweinyddu o fewn yr Awdurdod.</p> <p>Ymatebodd yr Awdurdod i'r honiadau a darparwyd gwybodaeth berthnasol. Rhoddwyd argymhellion ar gamau gweithredu i'r Awdurdod i gryfhau llywodraethu mewn meysydd penodol, ac mae'r Awdurdod wedi'u derbyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Newidiadau i'r Rheolau Sefydlog parthed Cytundebau (manylion newidiadau penodol o dan bennawd y Rheolau Sefydlog parthed Cytundebau). • Gwneud Cais am Gyllid gan Lywodraeth Cymru – adolygu'r broses benderfynu i gwrdd â therfynau

	<p>amser cyflwyno mewn rhai amgylchiadau. Trafodwyd hyn a chytunwyd arno gan yr Aelodau yn y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 23ain o Fawrth 2022.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lefel y cronfeydd wrth gefn i fod yn eitem sefydlog ym mhob cyfarfod rhwng APCE a Llywodraeth Cymru. • Amrywiaeth - bydd cynnydd yn erbyn Cynllun Cydraddoldeb Strategol yr Awdurdod yn cael ei adolygu mewn cyfarfodydd monitro rhwng APCE a Llywodraeth Cymru.
Rheolau Sefydlog	<p>Adolygwyd a diwygiwyd y Rheolau Sefydlog diwethaf gan yr Awdurdod ar y 26ain o Ebrill 2017, yn dilyn derbyn Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Rheolau Sefydlog) (Cymru) (Diwygiad) 2017.</p> <p>Ni chodwyd unrhyw fater yn berthnasol a gweithrediad y Rheoliadau Sefydlog yn ystod 2021/22.</p>
Rheolau Sefydlog parthed Cytundebau	<p>Mae'r Awdurdod wedi derbyn argymhellion Llywodraeth Cymru i sicrhau bod prosesau'r Awdurdod mewn perthynas â chontractau yn ddigon tryloyw, sef:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Y trothwy ar gyfer cyhoeddi manylion contractau a ddyfarnwyd yn cael ei osod yn £1,000. 2. Adolygu'r prosesau ar gyfer adolygu a chofnodi manylion contractau lle mae Aelodau, staff, teuluoedd a ffrindiau wedi cael budd uniongyrchol o ddyfarnu contractau. Bydd hyn nawr yn cael ei ymestyn i'r holl staff, yn ogystal â'r gofyniad presennol ar y penaethiaid gwasanaeth a'r tîm rheoli. 3. Wrth ddyfarnu contractau, dylid gweithredu'r egwyddorion cyffredinol a nodir yn Rheoliadau Contractau Cyhoeddus 2015, hyd yn oed pan na fyddai gwerth contract yn sbarduno gofynion Rheoliadau 2015. <p>Mae fersiwn drafft newydd o'r Rheolau Sefydlog sy'n ymwneud â Chontractau wedi'i gynhyrchu sy'n ymgorffori'r argymhellion uchod ac yn sicrhau cydymffurfiaeth â'r holl reoliadau newydd sy'n ymwneud ag ymadael â'r Undeb Ewropeaidd. Mae angen gwneud rhagor o waith ar y drafft cyn y gellir ei gyflwyno i'r Aelodau i'w fabwysiadu yn 2022/23.</p>
Cynllun Dirprwyo	<p>Cafodd y Cynllun Dirprwyo ei adolygu a'i newid ddiwethaf gan yr Awdurdod yn ei gyfarfod ar y 13eg o Ragfyr 2017.</p>

	<p>Fel rhan o gylch gorchwyl y Grŵp Tasg a Gorffen Adolygu Llywodraethu, ystyriwyd sut yr oedd yr Awdurdod wedi mynd ati i wneud penderfyniadau yn ystod gwahanol gamau o bandemig Covid-19, ac a oedd unrhyw bwyntiau dysgu i'w hymgorffori ar gyfer y dyfodol.</p> <p>Tra cydnabuwyd bod angen gwahaniaethu sut mae angen i'r Awdurdod weithredu ar adegau o argyfwng cenedlaethol ac mewn amseroedd arferol; roedd yn ddi-ddorol nodi bod yr arferion gwaith deinamig a weithredwyd yn ystod cam cyntaf y pandemig wedi'u galluogi o dan y Cynllun Dirprwyo Swyddogion presennol.</p> <p>Daeth y Grŵp i'r casgliad bod y Cynllun Dirprwyo Swyddogion presennol yn parhau i fod yn addas i'r diben, ac felly ni roddwyd unrhyw argymhelliad ar gyfer newidiadau.</p>
<p>Cofrestr Buddiant / Diddordebau Aelodau</p>	<p>Mae'r Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 yn rhoi gofyniad ar yr Awdurdod i gyhoeddi'r Gofrestr gyfredol o Ddiddordebau / Fuddiant Aelodau ar wefan yr Awdurdod.</p> <p>Mae'n gyfrifoldeb ar bob Aelod o'r Awdurdod i ddiweddarau eu cofnod buddion/diddordebau ac i adrodd ar unrhyw newidiadau mewn modd amserol. Serch hynny, mae'r Swyddog Gwasanaethau Aelodau yn anfon copi o'u cofnod cyfredol i bob Aelod ar ôl bob Cyfarfod Blynyddol o'r Awdurdod, ac yn gofyn iddynt eu hadolygu a'i diweddarau os yn berthnasol.</p> <p>Yn ystod 2021/22, rhoddwyd cadarnhad i Lywodraeth Cymru bod y Gofrestr yn gyfredol ac ar gael i'r cyhoedd a bod trefniadau ar waith i sicrhau cydymffurfiaeth.</p>

Egwyddor 2: Sicrhau ein bod yn agored ac yn ymgysylltu â rhanddeiliaid trwy gyfrwng dull cynhwysfawr

<p>Cynllun Cydraddoldeb Strategol</p>	<p>Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol ar y Cynllun Cydraddoldeb Strategol i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar 18fed Tachwedd 2020.</p> <p>Adroddwyd ar gynnydd yr Awdurdod gyda'i gynllun gweithredu o ran cyrraedd ei Amcanion Cydraddoldeb, ynghyd â'r Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb yr ymgwymerwyd â hwy yn ystod y flwyddyn, data monitro cyflog cyfartal a data cydraddoldeb staff.</p> <p>Daeth y Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol i rym yng Nghymru ar 31ain o Fawrth 2021. Rhaid nawr ystyried sut y gall penderfyniadau strategol yr Awdurdod wella anghyfartaledd canlyniadau i bobl sy'n dioddef anfantais economaidd-gymdeithasol. Mae templed asesu effaith newydd wedi'i ddatblygu mewn partneriaeth â chyrrff eraill yn y sector cyhoeddus yng ngogledd Cymru i sicrhau y gallwn cofleidio ein cyfrifoldebau newydd yn llawn.</p>
<p>Ymgynghori Uniongyrchol</p>	<p>Wrth i gyfyngiadau amrywiol Covid-19 barhau yn eu lle drwy gydol y flwyddyn, parhaodd yr Awdurdod i ddefnyddio amrywiol atebion ar-lein i alluogi cyfathrebu, ymgynghori ac ymgysylltu uniongyrchol, fel ei brif ddull o gysylltu.</p> <p>Yn ystod 2021/22, parhaodd yr Awdurdod i ymgysylltu â chymunedau a rhanddeiliaid lleol drwy amrywiaeth o ddulliau, o ymgynghoriadau ysgrifenedig traddodiadol a holiaduron ar-lein i weminarau a chyfarfodydd a gweithdai ar-lein. Pan oedd cyfyngiadau'n caniatáu, cynhaliwyd digwyddiadau ymgynghori mewn person mewn mannau diogel o ran Covid.</p> <p>Tra bod Fforwm Eryri, y Grŵp Cyswllt Amaeth Blynyddol, Fforymau Mynediad y Gogledd a'r De i enwi dim ond rhai, wedi parhau i gael eu cynnal yn rhithiol, mae trafodaethau ar sut i symud ymlaen yn y dyfodol wedi dechrau. Yr hyn sydd wedi dod yn amlwg yw bod llawer yn gweld manteision mawr i gynnal cyfarfodydd ar-lein ac yn dymuno parhau, tra bod eraill yn gweld anfanteision o beidio â chyfarfod mewn person a dymuniad i aildechrau cyfarfodydd o'r fath. Yn ystod y flwyddyn i ddod bydd rhai cyfarfodydd mewn person yn aildechrau, bydd rhai cyfarfodydd yn defnyddio datrysiadau hybrid tra bydd rhai yn aros yn gyfan gwbl ar-lein.</p> <p>Y tu allan i'r ymgynghoriadau uniongyrchol arferol ar fusnes yr Awdurdod sydd wedi digwydd eleni, mae ymgysylltu ac</p>

	<p>ymsgynghori hefyd wedi digwydd gyda chymunedau lleol er mwyn galluogi i wybodaeth gael ei rhannu ac i roi cyfle i bobl roi eu barn ar heriau niferus mae Awdurdod y Parc Cenedlaethol a'i gymunedau wedi wynebu oherwydd y cynnydd yn nifer yr ymwelwyr.</p>
<p>Strategaeth Cyfathrebu a Ymgysylltu</p>	<p>Mae cyfathrebu ac ymgysylltu yn elfen hanfodol ym mhopeth y mae'r Awdurdod yn ei wneud. Mae hefyd yn faes lle mae yna wastad lle i wella, ac mae strategaeth yr Awdurdod yn adlewyrchu hyn.</p> <p>Mae datblygiadau technolegol cyflym a'r twf parhaus mewn llwyfannau cyfryngau cymdeithasol a lefelau cyfranogi yn golygu bod angen i'r Awdurdod ganolbwyntio'n llawn ar gyfathrebu'n effeithiol trwy'r sianeli cywir ar yr adeg iawn gydag ystod eang o gynulleidfaoedd. Mae hyn wedi bod yn amlwg iawn dros y flwyddyn ddiwethaf, lle bu cyfathrebu ac ymgysylltu clir a diamwys wedi bod yn hanfodol.</p> <p>Mabwysiadwyd Strategaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu newydd yr Awdurdod yn ffurfiol gan yr Awdurdod ar y 9fed o Fehefin 2021.</p> <p>Cyflwynwyd yr adroddiad blynyddol ar y strategaeth i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 23ain o Fawrth 2022. Roedd yr adroddiad yn cynnwys data ar gyfer y dangosyddion perfformiad a nodir yn y strategaeth.</p> <p>Mae'r Rheolwr Cynnwys a Brand wedi bod yn gweithio gyda Creo, y cwmni a benodwyd ar gontract i ddatblygu dyluniad y wefan newydd ar gyfer yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn.</p> <p>Lansiwyd y wefan newydd ym mis Ebrill 2022.</p>
<p>Rhyddid Gwybodaeth</p>	<p>Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu Cynllun Cyhoeddi Enghreifftiol y Comisiynydd Gwybodaeth ac wedi cyhoeddi canllaw ar wybodaeth, ac mae'r ddau ohonynt ar gael ar y wefan.</p> <p>Yn ystod 2021, derbyniwyd 33 o geisiadau, ac o'r rhain fe dderbyniodd 30 yr holl wybodaeth y gofynnwyd amdani (91%). O'r 3 chais arall, cafodd 2 eu gwrthod neu eu gwrthod yn rhannol oherwydd nad oedd y wybodaeth y gofynnwyd amdani yn bodoli neu nid oedd yr awdurdod yn cadw'r wybodaeth, a gwrthodwyd 1 cais yn rhannol gan ei fod yn cynnwys data personol trydydd parti, a gafodd ei olygu o'r wybodaeth a ryddhawyd.</p> <p>Ni chyflwynwyd unrhyw gwynion i'r Comisiynydd Gwybodaeth ynghylch unrhyw gais am wybodaeth.</p>

Rhaglenni Pwyllgorau ac Adroddiadau Cysylltiedig	<p>Mae rhaglenni ac adroddiadau cysylltiedig Pwyllgorau'r Awdurdod yn cael eu cyhoeddi ar y wefan o leiaf 3 diwrnod gwaith clir cyn bob cyfarfod.</p> <p>Mae archif o raglenni a dogfennau cysylltiedig o bwyllgorau'r gorffennol hefyd ar gael ar y wefan.</p>
---	---

Egwyddor 3: Diffinio canlyniadau yn nhermau'r manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy

Cynllun Partneriaeth y Wyddfa	<p>Er na chyflwynwyd adroddiad diweddar ffurfiol ar Gynllun Yr Wyddfa i'r Aelodau yn ystod 2021/22, fe ryddhawyd tri chylchlythyr oedd yn rhoi diweddariad ar waith y Bartneriaeth ac fe gafwyd trafodaeth ar yr elfen parcio a thrafnidiaeth yn y Gweithgorau ar yr 22ain o Ionawr 2021 a'r 20fed o Hydref 2021.</p> <p>Ers lansio'r cynllun yn 2018 mae nifer o'r prosiectau cychwynnol wedi eu cyflawni ac mae'r Bartneriaeth yn bwriadu adolygu'r Cynllun yn ystod 2023 gan lansio fersiwn diwygiedig - bum mlynedd ers creu'r Cynllun gwreiddiol.</p> <p>Un o flaenoriaethau'r Cynllun yw gweithredu'r Strategaeth Parcio a Thrafnidiaeth ardal Yr Wyddfa ac Ogwen. Mae nifer o'r elfennau cychwynnol wedi eu rhoi ar waith gyda chefnogaeth gan Drafnidiaeth Cymru. Mae oedi mewn perthynas â Phen Y Pass a'r cais cynllunio a gymeradwywyd yn ddiweddar i osod rhwystr fyddai'n gwella effeithlonrwydd y system rag archebu gan fod pryderon wedi ei godi gan y tiffeddiannwr.</p> <p>Ysgrifennwyd cynllun ardal bwrpasol ar gyfer Nant Gwynant yn ystod y flwyddyn, ar y cyd a'r partneriaid perthnasol yn yr ardal.</p> <p>Mae rhaglen Llysgennad Eryri wedi mynd o nerth i nerth gyda dros 700 wedi cymhwyso a tua 200 wedi ailgymhwyso yn ystod y flwyddyn.</p> <p>Mae cyllid wedi ei sicrhau ar gyfer penodi swyddog i arwain ar y gwaith sy'n ymwneud â Wyddfa ddi-sbwriel gyda'r bwriad o hysbysebu'r swydd eleni.</p> <p>Mae ap Llwybrau Yr Wyddfa ar fin cael ei lansio ar ei newydd wedd gan fod yr ap wedi ei diweddarau'n ddiweddar i gyd-fynd a'r ddeddf hygyrchedd i gyrrff cyhoeddus.</p>
--------------------------------------	---

<p>Cynllun Eryri (Cynllun Partneriaeth Parc Cenedlaethol Eryri)</p>	<p>Mae Cynllun Eryri – sef Cynllun Partneriaeth y Parc Cenedlaethol ar gyfer 2020 – 25, wedi cael ei fabwysiadu'n ffurfiol gan yr Awdurdod yn ei Gyfarfod Blynyddol ar y 23ain o Fedi 2020.</p> <p>Mae Cylch Gorchwyl Fforwm Eryri wedi'i ddiwygio i gynnwys cyfarfodydd partneriaeth o bell, ac mae bellach wedi'i nodi fel y dull gweithredu a ffeirir ar gyfer o leiaf 3 o'r 4 cyfarfod blynyddol.</p> <p>Yn ystod haf 2021, dechreuodd y gwaith o gynhyrchu'r Adroddiad Monitro Blynyddol cyntaf ar gyfer Cynllun Eryri, gyda'r wybodaeth a'r data a gasglwyd yn cwmpasu'r cyfnod o fis Medi 2020 i fis Rhagfyr 2021.</p> <p>Bydd pob Canlyniad yn cael ei asesu mewn perthynas â'r Mesurau Llwyddiant y cytunwyd arnynt gan yr holl Bartneriaid yng Nghynllun Gweithredu gwreiddiol Cynllun Eryri ac adroddir arnynt yn yr adroddiad.</p> <p>Ar ddiwedd mis Mawrth 2022, roedd yr adroddiad yn y broses o gael ei gwblhau a'i gymeradwyo gan Fforwm Eryri, ac wedi hynny bydd yn cael ei gyflwyno i'r Awdurdod.</p>
<p>Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031</p>	<p>Mabwysiadwyd Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031 (CDLI) diwygiedig ar y 6ed o Chwefror 2019.</p> <p>Cyflwynwyd yr ail Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB) i'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad ar yr 20fed o Hydref 2021, ac roedd yn cwmpasu'r cyfnod Ebrill 2020 hyd at ddiwedd mis Mawrth 2021. Cyflwynir yr AMB i Lywodraeth Cymru erbyn 31ain o Hydref 2021 bob blwyddyn.</p> <p>Nododd yr Adroddiad Monitro fod arwyddion cynnar yn pwyntio at newidiadau angenrheidiol yn y dyfodol i CDLI Eryri oherwydd canlyniadau Brexit a'r pandemig Covid-19, newidiadau mewn polisi cenedlaethol megis cyhoeddi Cynllun Cenedlaethol Cymru'r Dyfodol 2040 yn ogystal â pherfformiad rhai agweddau o'r Cynllun.</p>
<p>Cynllun Corfforaethol 2021-22</p>	<p>Gan fod yr Awdurdod bellach wedi mabwysiadu Datganiad Llesiant sy'n cynnwys ei Amcanion Llesiant am gyfnod o bum mlynedd o 2021-26; - ni fydd angen adolygiad blynyddol.</p> <p>Bydd y camau y cytunwyd arnynt yn y Rhaglen Waith Gorfforaethol yn awr yn ddigon i alluogi'r Awdurdod i asesu</p>

	<p>ei gynnydd o ran cyflawni'r Amcanion Llesiant ac felly ni fydd angen adroddiad Dangosyddion Perfformiad ar wahân. Mabwysiadwyd y Rhaglen Waith Gorfforaethol 2021/22 gan yr Awdurdod ar yr 28ain o Ebrill 2021.</p> <p>Rhodddwyd diweddariadau rheolaidd i'r aelodau ar y cynnydd a wnaed o ran cyflawni'r Amcanion Llesiant, a amlinellwyd yn Rhaglen Waith Gorfforaethol 2021/22.</p> <p>Adroddwyd ar gynnydd dau chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 24ain o Dachwedd 2021 a darparwyd adroddiad cynnydd y trydydd chwarter ar yr 23ain o Fawrth 2022.</p> <p>Croesawodd yr aelodau'r cynllun newydd, gan nodi ei fod yn fwy cryno ac yn haws ei ddeall.</p>
--	--

Egwyddor 4: Penderfynu ar ymyriadau angenrheidiol i wneud y gorau o gyflawni'r canlyniadau a fwriedir

<p>Strategaeth y Gyllideb 2021/22</p>	<p>Cadarnhawyd cyllideb refeniw'r Awdurdod ar gyfer 2021/22 gan y Prif Swyddog Cyllid yn ei adroddiad i'r Awdurdod ar y 3ydd o Chwefror 2021. Mae'r adroddiad hwn hefyd yn cadarnhau'r lefi ar awdurdodau cyfansoddol.</p> <p>Cyflwynwyd diweddariad i'r Gyllideb i'r Awdurdod ar y 8fed o Ragfyr 2021 ac i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 23ain o Fawrth 2022.</p> <p>Roedd yr adroddiad mis Mawrth yn amlinellu'r cymorth ariannol a dderbyniwyd i liniaru effeithiau Covid-19, sydd wedi cynnwys grant cymorth gan Lywodraeth Cymru, rhyddhad trethi ac ad-daliadau cyflog trwy'r cynllun seibiant swyddi.</p> <p>Yn dilyn cynnydd o 10% yng ngrant y Parc Cenedlaethol ar gyfer 2021/22, adroddwyd bod gan yr Awdurdod weddill o hyd o £476,251, sydd bellach wedi ei glustnodi ar gyfer dibenion penodol, gan gynnwys gwella cydnerthedd yr Awdurdod, cynyddu capasiti'r Awdurdod, yr agenda datgarboneiddio ac ymrwymadau cyfalaf.</p>
--	---

<p>Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2022/23 – 2025/26</p>	<p>Yn ei gyfarfod ar y 9fed o Chwefror 2022, cyflwynodd y Prif Weithredwr y Cynllun Ariannol Tymor Canolig diwygiedig ar gyfer 2022/23 – 2025/26 i'r Awdurdod, sy'n amlinellu ystod o sefyllfaoedd ariannol a allai wynebu'r Awdurdod dros y pedair blynedd nesaf. Mae'r Cynllun yn amlinellu model o'r adnoddau ariannol sydd eu hangen ar yr Awdurdod ar gyfer y lefelau gwasanaeth y mae'n gobeithio eu darparu yn y tymor canolig.</p> <p>Cadarnhaodd y Cynllun fod y targedau incwm ar gyfer 2022/23 wedi eu cynnal ar yr un lefel â 2021/22. Dywedwyd hefyd y bydd setliad craidd Grant y Parc Cenedlaethol yn debygol o aros ar yr un lefel dros y 3 blynedd nesaf, ac er nad oes darpariaeth ar gyfer chwyddiant, mae hyn o leiaf yn rhoi rhywfaint o sicrwydd o ran sefyllfa ariannol yr Awdurdod.</p> <p>Mae unrhyw arian ychwanegol a dderbynnir trwy grantiau penodol (heblaw grantiau craidd) yn dod â gwaith gweinyddol ychwanegol yn ei sgil, felly mae angen ystyried y pwysau gwaith ychwanegol ar rai o wasanaethau'r Awdurdod.</p>
<p>Rheoli Perfformiad</p>	<p>Fel rhan o'r Grŵp Tasg a Gorffen Adolygu Llywodraethu, mae'r mecanwaith ar gyfer adolygu perfformiad mewn perthynas â Datganiad Llesiant yr Awdurdod a'r Rhaglen Waith Gorfforaethol bellach wedi'u nodi'n ffurfiol.</p> <p>Mae'n cadarnhau y bydd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau yn craffu perfformiad ar y camau gweithredu a gynhwysir yn y Rhaglen Waith Gorfforaethol sy'n rhoi cipolwg ar gynnydd bob chwarter.</p> <p>Hefyd, Adroddiad blynyddol i'w baratoi a'i ystyried gan yr Awdurdod yn dilyn diwedd y flwyddyn i asesu perfformiad cyffredinol ar gyrraedd Amcanion Llesiant yr Awdurdod.</p>

Egwyddor 5: Datblygu gallu'r endid, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion ynddo

<p>Rol Disgrifiadau Aelodau</p>	<p>Fel rhan o gylch gwaith y Grŵp Tasg a Gorffen Adolygu Llywodraethu, adolygwyd y disgrifiadau rôl bresennol ar gyfer Aelodau'r Awdurdod.</p> <p>Gwnaethpwyd newidiadau i gryfhau pwyslais rôl aelodau wrth osod cyfeiriad strategol ac uchelgais ar gyfer yr Awdurdod, gan ddarparu cyflwyniad trosfwaol gan gynnwys</p>
--	--

	<p>pwrpas Parciau Cenedlaethol a rôl yr Awdurdod wrth gyflawni'r dibenion hyn, a chryfhau'r adran ar ddatblygiad personol a rôl.</p> <p>Mabwysiadwyd y disgrifiadau rôl newydd ar gyfer Aelodau a'r Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd gan yr Awdurdod ar yr 27ain o Ebrill 2022.</p>
Presenoldeb Aelodau	<p>Parhaodd pob cyfarfod i gael ei gynnal ar-lein yn ystod y flwyddyn, wrth i donnau newydd o Covid-19 ddod i'r amlwg a chyfyngiadau gael eu tynhau ar wahanol adegau.</p> <p>Mae platform ar-lein Zoom ar gyfer cynnal pwyllgorau a chyfarfodydd eraill bellach wedi'i sefydlu'n dda ar draws yr Awdurdod ac mae'n gweithio'n dda.</p> <p>Roedd presenoldeb aelodau mewn cyfarfodydd yn ystod 2021/22 yn 85%, o gymharu â 90% yn 2020/21 ac 81% yn 2019/20.</p> <p>Mae gwaith ar y gweill gan wasanaeth TG yr Awdurdod i adnabod platform priodol ar gyfer cynnal cyfarfodydd hybrid yn y flwyddyn nesaf ac i argymhell lleoliad priodol ar gyfer hyn.</p> <p>Os bydd yr Awdurdod yn symud ymlaen lawr y trywydd hwn, mae'n debygol y bydd anghenion hyfforddi ychwanegol ar gyfer Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion pwyllgorau a chyfarfodydd, i sicrhau bod cyfarfodydd yn cael eu rheoli'n effeithiol i alluogi pawb i gyfrannu'n llawn.</p>
Hyfforddiant Aelodau	<p>Fel y nodwyd uchod, roedd cyfyngiadau Covid-19 ar waith am y rhan fwyaf o 2021/22, ac felly ychydig iawn o gyfleoedd hyfforddi wyneb yn wyneb oedd ar gael i Aelodau.</p> <p>Fodd bynnag, ar yr 25ain o Fawrth 2022, cynhaliwyd y Diwrnod Datblygu Aelodau mewn person cyntaf ers 2 flynedd.</p> <p>Yn 2021/22, roedd presenoldeb aelodau mewn digwyddiadau hyfforddi yn 75% (69% yn 2020/21).</p> <p>Fel rhan o waith y Grŵp Tasg a Gorffen Adolygu Llywodraethu, mae argymhelliad wedi'i gyflwyno i ddatblygu Strategaeth Datblygu Aelodau. Bydd y gwaith cychwynol yn canolbwyntio ar y newid disgwylidig i Aelodau yn dilyn etholiadau llywodraeth leol ar y 5ed o Fai 2022. Cynigir:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Cynnal asesiad sgiliau cyfunol, a fydd yn orfodol i bob Aelod newydd ei gwblhau; • Bod y sesiynau sefydlu mewnol yn cael eu hadolygu a'u gwella; • Cynnig hyfforddiant ar gadeirio cyfarfodydd i bawb a benodir yn Gadeirydd neu'n Is-Gadeirydd; a • Ystyried penodi mentor ar gyfer pob Aelod newydd ym mis Mai 2022.
Gwerthusiadau Perfformiad a Hyfforddiant Staff	<p>Mae anghenion dysgu a datblygu yn cael eu hadnabod mewn adolygiadau gwerthuso perfformiad blynyddol, ac mae cynllun hyfforddiant yn cael ei gynhyrchu gan y Pennaeth Personél sy'n amlinellu'r blaenoriaethau hyfforddiant ar gyfer y flwyddyn i ddod.</p> <p>Mynegwyd pryder dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau bod canran y staff a arfarnwyd yn parhau i fod yn isel, ac yn 2020/21 roedd wedi gostwng i 32%, sydd heb ei debyg. Oherwydd diffyg adnoddau personél, nid oes data ar gael ar hyn o bryd ar gyfer y ganran a arfarnwyd yn 2021/22.</p> <p>Fodd bynnag, mewn arolwg staff a gynhaliwyd yn 2021/22, cytunodd 87% o'r staff eu bod yn cael cyfleoedd i ddatblygu eu sgiliau (81.5% yn 2020/21).</p>
Strategaeth Adnoddau Dynol	<p>Roedd absenoldebau salwch staff yn 11.5 diwrnod yn 2019/20, ond roedd hyn wedi gostwng yn sylweddol i 3 diwrnod yn 2020/21. Credir bod cyfuniad o'r rhan fwyaf o staff sy'n gweithio gartref a chysylltiadau cymdeithasol cyfyngedig oherwydd cloi lawr wedi lleihau salwch heintus yn sylweddol, sydd wedi arwain at lai o absenoldeb oherwydd salwch ymhlith staff o ganlyniad.</p> <p>Fodd bynnag, nid oes data personél pellach ar gael ar hyn o bryd, gan nad yw'r Adroddiad Diweddarau Blynyddol ar weithredu Strategaeth Adnoddau Dynol yr Awdurdod wedi'i gyflwyno i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau yn ystod 2021/22. Mae hyn oherwydd bod y Pennaeth Personél wedi ymdeol ar y 30ain o Fehefin 2021, a'r methiant dilynol i benodi i'r swydd.</p> <p>Mae'n amlwg bod angen adolygu a diweddarau'r Strategaeth Adnoddau Dynol fel mater o flaenoriaeth. Mae recriwtio a chadw yn risgiau cynyddol i'r Awdurdod fel y mae cynllunio olyniaeth.</p>

	<p>Mae Pennaeth Personél newydd wedi'i phenodi a disgwylir iddi ddechrau yn ei swydd ar y 13eg o Fehefin 2022. Y gobaith yw y bydd y Pennaeth Personél maes o law yn gallu adolygu'r strategaeth a chynhyrchu cynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r materion hyn.</p>
<p>Gwydnwch yr Awdurdod: Telerau ac Amodau Staff</p>	<p>Adnabuwyd adroddiad Archwilio Cymru ar Gydnerthedd yr Awdurdod a gallu'r Awdurdod i gwrdd â heriau cyfredol a heriau sy'n dod i'r amlwg ynghyd â materion yn ymwneud â chadw a recriwtio staff fel materion i fynd i'r afael â hwy.</p> <p>Trafododd yr Aelodau y materion hyn yn fanwl a chomisiynwyd adroddiad, a ddaeth i'r casgliad nad oedd strwythur cyflogau'r Awdurdod yn gystadleuol, o'i gymharu â chyflogwyr eraill yn y sector cyhoeddus.</p> <p>Argymhellodd yr Aelodau hefyd y dylid cynnwys cydnabyddiaeth o ddwyieithrwydd yn yr adolygiad o strwythur tâl yr Awdurdod. Roedd yr Aelodau o'r farn bod y gallu i fod yn ddwyieithog yn hanfodol i alluogi'r Awdurdod i ddarparu ei wasanaethau, ac mae achos busnes i gydnabod hynny yn ei strwythur tâl.</p> <p>Ar ôl ymgynghori â staff ac Undebau, rhoddwyd cymeradwyaeth gan yr Awdurdod ar y 9fed o Ebrill 2022 ar gyfer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Addasiad ym mandiau cyflog yr Awdurdod gan ddau bwynt cyflog (i fyny) ar y meingefn cyflogau. • Diwrnod ychwanegol o wyliau ar Ddydd Gŵyl Dewi o 2022 ymlaen. • Cadw'r pwynt cyflog olaf mewn unrhyw fand cyflog yn amodol ar gyrraedd safon y cytunwyd arni yn y Gymraeg a'r Saesneg.

Egwyddor 6: Rheoli risgiau a pherfformiad trwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref

<p>Datganiadau Ariannol</p>	<p>Ni chwblhawyd y Datganiad Cyfrifon drafft o fewn yr amserlen estynedig sef y 31ain o Awst 2021. Cawsant eu hardystio (yn amodol ar archwiliad) gan y Prif Swyddog Cyllid yr Awdurdod a'u cyflwyno i'r Awdurdod ar y 13eg o Hydref 2021.</p> <p>Cyn hyn, roedd yr Aelodau wedi cymeradwyo'r Adroddiad Alldro ar gyfer 2020/21 mewn cyfarfod arbennig o'r Awdurdod ar yr 30ain o Fehefin 2021.</p> <p>Archwiliwyd y Datganiad Cyfrifon gan Archwilio Cymru, a chyflwynwyd y fersiwn derfynol (ôl-archwiliad) o'r Datganiad Cyfrifon ar gyfer 2020/21 ynghyd â'r Llythyr Cynrychiolaeth Terfynol i'r Aelodau mewn cyfarfod arbennig o'r Awdurdod ar yr 24ain o Dachwedd 2021 i'w cymeradwyo yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) (Diwygio) 2018.</p> <p>Yn yr un cyfarfod, cyflwynodd Archwilio Cymru ei adroddiad ISA260 blynyddol i'r Awdurdod. Cadarnhaodd yr Archwilydd y byddai'n cyflwyno barn ddiamod ar ddatganiadau ariannol a nodiadau cysylltiedig yr Awdurdod.</p>
<p>Rheoli Risg</p>	<p>Mae'r Gofrestr Risg yn cael ei hadolygu a'i diweddarau'n chwarterol gan Benaethiaid Gwasanaeth a'r Tîm Rheoli.</p> <p>Fel y nodir yn y Gofrestr Risg, mae'r cyfrifoldeb dros y risgiau a adnabuwyd yn cael eu dyrannu i swyddogion a enwir ac mae dyddiad targed yn cael ei osod ar gyfer mesurau lliniaru. Mae'r Gofrestr Risg yn cael ei hadolygu gan Aelodau ym mhob Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ac mae unrhyw risgiau sy'n cael eu tynnu i ffwrdd o'r Gofrestr yn cael ei gadarnhau yn flynyddol mewn cyfarfod yr Awdurdod.</p>
<p>Archwilio Allanol</p>	<p>Yng nghyfarfod yr Awdurdod ar yr 28ain o Ebrill 2021, cyflwynodd Archwilio Cymru ei adroddiad yn nodi ei ganfyddiadau yn dilyn ei Adolygiad o Wasanaethau Cydnerth a Chynaliadwy. Mae manylion llawn y canfyddiadau wedi'u nodi o dan Adran 6 (Materion Llywodraethu Arwyddocaol) yn y Datganiad hwn.</p> <p>Yn yr un cyfarfod, cyflwynodd Archwilio Cymru eu Cynllun Archwilio ar gyfer 2021/22. Roedd y Cynllun Archwilio wedi ymgorffori effeithiau posibl Covid-19 ar waith yr Awdurdod yn ogystal ag ar allu Archwilio Cymru i gyflawni ei waith.</p>

	<p>Roedd y Cynllun Archwilio yn nodi trefniadau diwygiedig ar gyfer yr Archwiliad o Ddatganiadau Ariannol, a fyddai'n dibynnu ar bryd y gallai'r Awdurdod gwblhau'r cyfrifon. Roedd hefyd yn nodi'r bwriad o gynnal archwiliad perfformiad a fyddai'n adlewyrchu'r risgiau a'r cyfleoedd a amlygwyd yn adolygiad 2019/20 o gyfranogiad ac adolygiad 2020/21 o gydnerth corfforaethol.</p> <p>Ymhellach i hyn, yng nghyfarfod yr Awdurdod ar yr 8fed o Ragfyr 2021, cyhoeddodd Archwilio Cymru Dystysgrif i gadarnhau, yn dilyn archwiliad o Asesiad yr Awdurdod o'i berfformiad ar gyfer 2020/21, fod yr Awdurdod wedi cyflawni ei ddyletswydd o dan adran 15(2) (8) a (9) o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009.</p> <p>Yng nghyfarfod yr Awdurdod ar yr 9fed o Chwefror 2022, cyflwynodd Archwilio Cymru Gynodeb Archwilio Blynyddol o'r gwaith a gyflawnwyd yn ystod 2021. Nododd yr adroddiad fod yr Archwilydd Cyffredinol wedi rhoi barn wir a theg ddiamod ar ddatganiadau ariannol yr Awdurdod ar yr 29ain o Dachwedd 2021, cyn y dyddiad cau statudol.</p> <p>Dywedwyd hefyd bod Datganiad Llywodraethu Blynyddol ac Adroddiad Naratif yr Awdurdod wedi'u paratoi yn unol â Chod CIPFA a chanllawiau perthnasol.</p> <p>Nododd yr Archwilydd Cyffredinol fod cynnydd wedi'i wneud o ran gwella ansawdd y datganiadau drafft a gyflwynwyd i'w harchwilio ar yr 27ain o Orffennaf 2021. Erys lle i wella ymhellach fod rhai anghysondebau rhwng y datganiadau ariannol a'r papurau gwaith ategol wedi'u nodi.</p> <p>Yng nghyfarfod yr Awdurdod ar yr 28ain o Ebrill 2022, cyflwynodd Archwilio Cymru ei Gynllun Archwilio ar gyfer 2022. Mae'r adroddiad yn nodi'r risgiau archwilio a'r ymateb archwilio arfaethedig i'w cynnal yn ystod y flwyddyn. Mae'r adroddiad hefyd yn nodi nad yw'r archwiliad perfformiad wedi'i gadarnhau eto. Cadarnhawyd y ffioedd archwilio hefyd.</p>
<p>Archwiliad Mewnol</p>	<p>Bydd y Rheolwr Archwilio Mewnol yn adrodd ar waith y flwyddyn ariannol ddiwethaf yng nghyfarfod y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ym mis Gorffennaf.</p> <p>Cynlluniwyd i bedwar archwiliad mewnol gael eu cynnal yn ystod 2021/22, sef Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, Trefniadau Tendro, Rheoli Absenoldebau a Chynlluniau Parhad Busnes.</p>

	<p>Roedd archwiliadau Trefniadau Tendro a Chynlluniau Parhad Busnes wedi cael eu graddio fel “Cyfyngedig” - er bod rheolaethau mewn lle, mae angen gwella cydymffurfiaeth gyda'r rheolaethau a / neu gyflwyno rheolaethau newydd i leihau'r risgiau y mae'r gwasanaeth yn agored iddynt.</p> <p>O ganlyniad i'r raddfa a roddwyd i hyn, cytunwyd ar bwyntiau gweithredu penodol ac ar amserlen i'w gwblhau gyda'r swyddogion perthnasol, er mwyn mynd i'r afael â'r gwendidau a nodwyd.</p> <p>Yn yr archwiliad ar Lesiant Cenedlaethau'r Dyfodol gafodd ei raddio fel “Digonol” - mae yna reolyddion yn eu lle i gyflawni'r amcanion ond mae rhai agweddau lle gellir tynhau'r trefniadau er mwyn lliniaru risgiau ymhellach.</p> <p>Cafodd archwiliad Rheoli Absenoldebau a Llesiant Staff ei radio yn “Uchel” - gellir datgan sicrwydd o briodoldeb gan y gellir dibynnu ar y rheolaethau mewnol mewn lle i gyflawni amcanion.</p>
<p>Iechyd a Diogelwch</p>	<p>Mae'r Grŵp Iechyd a Diogelwch yn cyfarfod bob chwarter i fonitro materion iechyd a diogelwch o fewn yr Awdurdod.</p> <p>Mae'r Adroddiad Iechyd a Diogelwch Blynyddol a gyflwynwyd gerbron y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau yn cynnwys manylion y cyrsiau hyfforddiant a wnaed yn ystod y flwyddyn a'r digwyddiadau / damweiniau a gofnodwyd.</p> <p>Adroddwyd ei bod yn arferol cymharu data o flwyddyn i flwyddyn ar ddiwyddiadau a gofnodwyd, sydd hefyd yn cynnwys digwyddiadau y mae'n rhaid adrodd y neu cylch i'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch o dan y 'Rheoliadau Adrodd ar Anafiadau, Clefydau a Digwyddiadau Peryglus (RIDDOR)'. Fodd bynnag, nid yw data o 2020/21 yn gynrychioliadol oherwydd nifer o ffactorau gan gynnwys gweithio gartref ac atal busnes ym Mhlas Tan y Bwlch.</p> <p>Mynegwyd pryder ynghylch y diffyg data cymaradwy, a chytunwyd y byddai'r Pennaeth Personél yn cylchredeg data pellach yn ôl y gofyn.</p>
<p>Canolfannau Gwybodaeth</p>	<p>Mae gan yr Awdurdod 3 Ganolfan Gwybodaeth ym Metws y Coed, Beddgelert ac Aberdyfi, sydd yn cael eu rheoli gan Reolwr Masnachol y Canolfannau, gyda'r prif nod i sicrhau bod y canolfannau yn hyfyw fasnachol / hunangynhaliol.</p>

	<p>Cyflwynwyd Adroddiad Blynyddol y Canolfannau Croeso i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 24ain o Dachwedd 2021. Roedd yr adroddiad yn rhoi trosolwg o'r flwyddyn 2021/22 hyd yma, a'r camau i'w cymryd yn 2022/23.</p> <p>Adroddwyd bod y cyfyngiad ar niferoedd oherwydd cyfyngiadau Covid a gostyngiad mewn oriau agor yn ffactorau sydd wedi effeithio'n negyddol ar niferoedd ymwelwyr. Yn ogystal, mae lefelau recriwtio a chadw staff yn achosi problemau.</p> <p>Roedd yr adroddiad yn amlinellu niferoedd ymwelwyr manwl a data gwariant y pen ym mhob un o'r Canolfannau.</p>
<p>Strategaethau Benthycyca a Buddsoddi / Rheoli'r Trysorlys</p>	<p>Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol sy'n darparu'r gweithgaredd Rheoli Trysorlys gwirioneddol (benthycyca a buddsoddi) yr Awdurdod yn ystod 2020/21, i gyfarfod yr Awdurdod ar y 9fed o Fehefin 2021.</p> <p>Yn ystod 2020/21 arhosodd gweithgarwch yr Awdurdod o fewn y cyfyngiadau a osodwyd yn wreiddiol. Ni fu unrhyw fenthycyca.</p> <p>Yn 2020/21, cyfanswm y llog a dderbyniwyd o fuddsoddiadau oedd £11,113. Mae llog a dderbyniwyd o fenthyciadau ceir o £1,194 yn cynyddu'r cyfanswm i £12,307 yn erbyn cyllideb o £23,000.</p> <p>Mae swm llog banc a chymdeithas adeiladu o £11,113 ar gyfer 2020/21 yn llawer is na'r swm cyfatebol o £48,077 yn 2019/20. Y prif reswm yw bod cyfraddau llog wedi gostwng yn gyffredinol oherwydd effeithiau'r pandemig, a bod yr Awdurdod wedi rhoi'r gorau i adneuo cyfrifon rhybudd 95 diwrnod ar sail cyngor proffesiynol.</p> <p>Rhodddwyd adroddiad ar lafar Intermin ar Reoli'r Trysorlys yn yr Awdurdod ar y 8fed o Rhagfyr 2021. Dywedodd y Prif Swyddog Cyllid fod cronfeydd a buddsoddiadau'r Awdurdod yn parhau i fod yn ddiogel a bod cyfraddau llog yn parhau i fod yn isel iawn.</p> <p>Cyflwynodd yr Uwch Swyddog Cyllid y Strategaeth Cyfalaf ar gyfer 2022/23 yng nghyfarfod yr Awdurdod ar y 9fed o Chwefror 2022.</p>

	<p>Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg lefel uchel o sut mae gwariant cyfalaf, ariannu cyfalaf a gweithgarwch rheoli'r trysorlys yn cyfrannu at gyflawni gwasanaethau'r Parc Cenedlaethol ynghyd â throsolwg o sut y caiff y risg cysylltiedig ei reoli a'r goblygiadau ar gyfer cynaliadwyedd ariannol yn y dyfodol.</p> <p>Mae'r adroddiad yn cadarnhau bod yr Awdurdod yn cychwyn 2022/23 yn ddi-ddyled. Cymeradwyodd yr Aelodau 'dim newid' i'r cyfyngiad benthyca awdurdodedig a'r ffin weithredol, a chymeradwywyd y Strategaeth Benthyca Cyfalaf a'r Strategaeth Buddsoddi ar gyfer 2022/23, a nodi'r cynnwys sy'n ymwneud a'r Cod Darbodus.</p>
<p>Ganolfan Astudio Plas Tan y Bwlch</p>	<p>Yng nghyfarfod yr Awdurdod Arbennig a gynhaliwyd ar yr 23ain o Hydref 2020, penderfynodd yr Aelodau barhau i weithredu Plas Tan y Bwlch fel llety Gwely a Brecwast yn y tymor byr i ganolig; bwrw ymlaen gyda'r gwaith o ailstrwythuro staff; parhau â'r ddeialog gydag ystod o bartneriaid posibl yn y dyfodol; ac adrodd ar y cynnydd i bob cyfarfod o'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau.</p> <p>Cynyddwyd y risgiau o fethu â chyrraedd y targed cynhyrchu incwm ar gyfer Plas Tan y Bwlch i Uchel ar Gofrestr Risg yr Awdurdod ym mis Mawrth 2022. Amlinellir y manylion o dan adran 6 y datganiad hwn.</p> <p>Mae'r Prif Weithredwr eisoes wedi hysbysu'r Aelodau yn y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 24ain o Dachwedd 2021, y bydd angen ystyried dyfodol Plas Tan y Bwlch ar ddiwedd tymor 2022.</p>
<p>Yr Ysgwrn</p>	<p>Cyflwynwyd Adroddiad Blynyddol Yr Ysgwrn i'r Awdurdod ar yr 28ain o Ebrill 2022.</p> <p>Mae'r adroddiad yn cadarnhau bod gan Yr Ysgwrn orwariant o £7,000 ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2021/22 oherwydd gostyngiad mewn incwm, cost comisiynu Cwricwlwm Yr Ysgwrn a chostau rheoli eiddo oherwydd amrywiol broblemau technegol gyda'r larwm a'r boeler biomas.</p> <p>Mae'r adroddiad hefyd yn nodi'r cynlluniau safle arfaethedig ar gyfer y flwyddyn i ddod ac yn cydnabod bod targedau'r gyllideb yn heriol. Nid yw niferoedd ymwelwyr a thueddiadau incwm cyfatebol yn glir oherwydd yr aflonyddwch a achosir gan bandemig Covid-19.</p>

Egwyddor 7: Rhoi arferion da ar waith o ran tryloywder, adrodd, ac archwilio i sicrhau atebolrwydd effeithiol

<p>Datganiad Polisi Tâl</p>	<p>Mae gofyniad ar Awdurdodau Lleol i baratoi datganiadau polisi tâl o dan Adran 38(1) o Ddeddf Lleoliaeth 2011. Er bod Awdurdodau'r Parciau Cenedlaethol wedi'u heithrio o'r gofyniad hwn ystyriwyd ei fod yn arfer da mabwysiadu datganiad o'r fath, ac yn unol â hynny gwneir hyn yn flynyddol gan y Pennaeth Personél.</p> <p>Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol Polisi Tâl ar gyfer 2021/22 a Datganiad Polisi Tâl yr Awdurdod ar gyfer 2022/23 gerbron y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 23ain o Fawrth 2022 gan sicrhau tryloywder o ran y taliadau cydnabyddiaeth ariannol i staff yn yr Awdurdod.</p> <p>Ar adeg adrodd, dim ond yn ddiweddar y cytunwyd ar y Dyfarniad Cyflog ar gyfer 2021/22, sy'n golygu bod ôl-dâl o fis Ebrill 2021 wedi'i dalu i'r holl staff yng nghyflogau Mawrth 2022.</p>
<p>Adroddiad Blynyddol a Chynllun Gwella 2020/21</p>	<p>Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol a'r Cynllun Gwella ar gyfer 2020/21 yng nghyfarfod yr Awdurdod ar y 13eg o Hydref 2021, cyn iddo gael ei gyhoeddi ar y wefan a'i ddsbarthu i brif ganolfannau'r Awdurdod, llyfrgelloedd cyhoeddus ac ati, o fewn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Mae'n cynnwys Adroddiad Blynyddol y Cadeirydd ar gyfer y flwyddyn, sy'n nodi'r hyn a gyflawnwyd, beth na chafodd ei gyflawni ac unrhyw broblemau a wynebwyd.</p> <p>Mae hefyd yn cynnwys manylion am Flaenoriaethau Gwasanaeth yr Awdurdod ac Amcanion yr Awdurdod a osodir yn flynyddol sy'n bwydo i mewn ac yn dangos sut y bwriedir mynd â'r Parc Cenedlaethol yn ei flaen er mwyn gwireddu gweledigaeth yr Awdurdod; gwerthusiad cryno o'r cynnydd a wnaed o ran cwrdd ag Amcanion yr Awdurdod, y gweithgareddau gwaith allweddol ar gyfer 2020/21, a rheoli perfformiad (gan gynnwys canlyniadau dangosyddion perfformiad ar gyfer y flwyddyn).</p> <p>Dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol wrth yr Aelodau, yn dilyn mabwysiadu Datganiad Llesiant 2021 – 2026, fod y broses bellach wedi newid, ac mai</p>

	<p>dyma'r tro olaf i'r Adroddiad Blynyddol gael ei gyflwyno yn y fformat presennol o dan y Mesur Llywodraeth Leol.</p>
Darlledu Pwyllgorau	<p>Fel rhan o gylch gorchwyl y Grŵp Tasg a Gorffen Adolygu Llywodraethu, ystyriwyd sut y dylid cynnal cyfarfodydd pwyllgor yn y dyfodol yn ogystal â symud ymlaen gyda darlledu pwyllgorau.</p> <p>Trafodwyd argymhellion a wnaed gan y Grŵp Tasg a Gorffen yn y Gweithgor Aelodau ar yr 6ed o Ebrill 2022, cyn eu cyflwyno i'w cymeradwyo'n derfynol a'u mabwysiadu gan yr Awdurdod ddiwedd Ebrill 2022. Y rhain oedd:</p> <p>Darlledu'r Awdurdod a Phwyllgorau Cynllunio a Mynediad yn y dyfodol yn fyw ar y wefan. Recordiadau o'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau i'w uwchlwytho ar ôl y cyfarfod er mwyn i'r cyhoedd eu gweld.</p> <p>Symud ymlaen gyda threfniadau heb gyfieithu cyfraniadau Saesneg.</p> <p>Cyflwyno system cyn-gofrestru ar gyfer y cyhoedd.</p> <p>Staff i ymchwilio i'r lleoliad gorau ar gyfer pwyllgorau hybrid a gwneud argymhelliad i'r Awdurdod maes o law.</p>
Craffu Aelodau	<p>Yn ystod 2021/22, derbyniwyd adroddiad gan y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 14eg o Orffennaf 2021 ynglŷn â chynnydd y Grŵp Tasg a Gorffen ar graffu ar Gyfrif Carbon Eryri (a sefydlwyd yn 2020/21); a derbyniwyd adroddiad gan yr Awdurdod ar y 13eg o Hydref 2021 ar gynnydd y Grŵp Tasg a Gorffen i graffu ar ddiogelu Enwau Lleodedd Cymru.</p> <p>Adroddodd y Grŵp Tasg a Gorffen ar Adolygu Llywodraethu hefyd eu hargymhellion i'r Gweithgor Aelodau ar yr 6ed o Ebrill 2022. Rhan o gylch gorchwyl y grŵp oedd edrych ar Graffu Strategol. Gwnaed nifer o argymhellion, gan gynnwys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grwpiau Tasg a Gorffen i gytuno o'r cychwyn cyntaf ar Gylch Gorchwyl sy'n nodi dyddiad adrodd terfynol, er mwyn sicrhau bod y grwpiau'n parhau i ganolbwyntio. 2. Dylid adolygu penodi Aelodau ar Grwpiau Tasg a Gorffen. Dylid penodi pobl sydd ag arbenigedd neu ddiddordeb yn y pynciau.

	<p>3. Oedi wrth bennu pynciau craffu 2022/23 hyd nes y ceir y Llythyr Cylch Gwaith Terfynol gan y Gweinidog, ac yn amodol ar hyn, cefnogi'r meysydd canlynol ar gyfer Grwpiau Tasg a Gorffen yn y dyfodol, sef:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Camau Gweithredu ar Newid yn yr Hinsawdd • Camau Gweithredu ar yr Argyfwng Bywyd Gwylt a Natur • Cynllunio Wrth Gefn a sut rydym yn delio â Digwyddiadau'r Dyfodol
--	--

6. MATERION LLYWODRAETHU ARWYDDOCAOL A CHAMAU A BWRIEDIR EU CYMRYD AR GYFER 2022/23

Archwilio Cymru: Gwasanaethau Cydnerth a Chynaliadwy

Yn ystod 2020-21 adolygwyd cydnerthedd corfforaethol o bell, trwy astudio ac archwilio dogfennau perthnasol ac anfon arolwg allan i Aelodau a staff yn gofyn am eu barn.

Wrth adrodd ar y canlyniadau ym mis Ebrill 2021, daeth Archwilio Cymru i'r casgliad bod "yr Awdurdod wedi ymateb yn dda yn y pandemig ond mae'r heriau a wynebwyd ganddo wedi amlygu angen i wella'i gydnerthedd a'i gynaliadwyedd yn y tymor hwy".

Cynigion ar gyfer Gwella

Mae'r tabl islaw yn gosod allan y cynigion ar gyfer gwella a adnabuwyd gan Archwilio Cymru wrth ymgymryd â'r adolygiad. Yn ystod 2021/22, bu'r Awdurdod yn gweithio i roi'r cynigion hyn ar waith, ac mae'r canlyniadau wedi'u hadrodd o dan y penawdau penodol yn y Datganiad hwn. Mae rhywfaint o'r gwaith yn parhau i fynd rhagddo a bydd yn cael ei ddatblygu ymhellach yn 2022/23.

CaG1	I gefnogi cydnerthedd dylai'r Awdurdod gadarnhau ac arfarnu ei ffyrdd newydd o weithio mewn perthynas â llywodraethu, parhad busnes a gweithio o bell.
CaG2	I gynyddu effaith prosiectau a ariennir â grantiau i'r eithaf dylai'r Awdurdod ddatblygu fframwaith i arfarnu eu cyfraniad posibl at symud Cynllun Eryri yn ei flaen ac i sicrhau bod cynllunio priodol ar gyfer etifeddiaeth yn digwydd.
CaG3	I gefnogi mwy o gydnerthedd dylai'r Awdurdod ystyried sut a phryd i adael i swyddogion gael profiadau newydd mewn gwasanaethau a thimau ehangach i feithrin sgiliau, gwybodaeth a chapasiti.

Archwilio Cymru: Adolygiad o sut mae'r Awdurdod yn Hyrwyddo Twristiaeth Gynaliadwy
Mae'r archwiliad wedi cymryd lle, ond nid yw Archwiliad Cymru wedi cyhoeddi adroddiad canlyniad yr adolygiad hwn eto.

Proffil Risg yr Awdurdod

Mae'r tri risg uchaf i'r Awdurdod fel y'u diweddarwyd ym mis Mawrth 2022, fel a ganlyn:

Risg	Canlyniad	Gweithred a Nodwyd / Cynnydd hyd yma
Targed Cynhyrchu Incwm (Plas Tan y Bwlch).	Methu â chadw o fewn cyllideb yr Awdurdod.	<p>Yng nghyfarfod yr Awdurdod ar y 23ain o Hydref 2020 cymerwyd y penderfyniad i weithredu Plas Tan y Bwlch fel busnes G&B yn y tymor byr i ganolog, ac i symud ymlaen i ailstrwythuro staff fel amlinellwyd yn yr adroddiad. Mae'r penderfyniad yn golygu bod y risg i'r Awdurdod wedi ei leihau rhywfaint. Fodd bynnag, mae yna risg i'r Awdurdod o hyd, er bod yr effaith a'r effaith debygol wedi lleihau rhywfaint.</p> <p>Yn dilyn y broses o ailagor yr economi, mae Plas wedi cael tymor prysur yn gweithredu fel yr amlinellwyd uchod. Gwnaethom adrodd yn ddiweddar i Fwrdd Plas. Yr un fath â gweddill y sector, rydym wedi dioddef o brinder staff mewn manau ac ansicrwydd Covid. Ar hyn o bryd rydym yn y broses o gyfrifo'r incwm am y flwyddyn hyd yma, ond rydym yn ymwybodol bod gorwariant wedi bod ar staff yn ogystal â chostau tanwydd ar gyfer rhedeg a gwresogi'r Plas. Ni fydd y costau ychwanegol hyn yn cael eu gwrthbwyso gan gynhyrchu incwm ac mae ganddynt y potensial i gael effaith fach ar gyfrifon yr Awdurdod.</p>
Risg (cyhoeddus) o ganlyniad i'r Cynllun Traffig / Polisi Goriad Gwyrdd Eryri	Camreoli yn arwain at ddiffyg hygyrdd yn yr Awdurdod a'i bartneriaid.	<p>Mae datblygu Cynllun Yr Wyddfa wedi sefydlu perthynas well rhwng yr elfennau unigol sy'n ymwneud â rheolaeth ar Yr Wyddfa, gan gynnwys y gwasanaeth Sherpa.</p> <p>Mae is-grŵp i Gynllun yr Wyddfa wedi ei ffurfio i adolygu'r gwasanaeth Sherpa a materion trafndiaeth / parcio yn yr ardal. Mae astudiaeth rheoli traffig ar gyfer Yr Wyddfa ac Ogwen wedi'i chomisiynu a'i derbyn. Mae'r partneriaid wedi ystyried argymhellion yr adroddiad gyda Llywodraeth Cymru. Mae ymgynghoriad cyhoeddus wedi ei gynnal gyda'r cymunedau. Mae Trafnidiaeth Cymru yn ystyried dull gweithredu rhanbarthol ar gyfer materion o'r fath a gallai ffurfio Cydbwyllgorau Corfforaethol sydd â chyfrifoldeb penodol am drafndiaeth ddarparu cyfleoedd pellach.</p> <p>Disgwylir niferoedd digynsail o ymwelwyr dydd y DU eto'r haf hwn wrth i'r cyfnod cloi lacio, a fydd yn achosi problemau i gymunedau lleol.</p>

		Er y cymerir dull gweithredu ar sail partneriaeth, canfyddiad y cyhoedd fydd mai'r Awdurdod sy'n llwyr gyfrifol. Mae nifer o fesurau lliniaru wedi eu rhoi mewn lle gyda partneriaid ar gyfer tymor 2021 ac bydd yn parhau'r tymor 2022.
Agweddau o risg ariannol sy'n gysylltiedig â phrosiect LIFE Coedwigoedd Glaw Celtaidd gan gynnwys methu â chydymffurfio â rheolau caffael neu wariant ar gostau anghymwys gan arwain at beidio â dyfarnu'r grant, neu amrywiad yn y gyfradd gyfnewid Ewro / bunt.	Mae angen i APCE a phartneriaid eraill hunan ariannu gwariant ar agweddau o'r prosiect hyd yn hyn.	<p>Ail adroddiad canol tymor i'r CE (a'r hawliad grant cysylltiedig) i fod i ddod i ben Ebrill 2022. Prosiect wedi cyrraedd trothwy gwariant ar gyfer gwneud yr hawliad hwn mewn pryd.</p> <p>Adborth swyddogol y Comisiwn i'r adroddiad canol tymor cyntaf yn gadarnhaol ar y cyfan, does dim pryderon mawr wedi'u codi. Mynd i'r afael â mân bryderon ochr yn ochr â monitro'r Prosiect mewn pryd ar gyfer yr adroddiad canol tymor nesaf.</p> <p>Llwyddodd y prosiect i gyrraedd y trothwy gwariant oedd ei angen er mwyn hawlio'r cyfanswm o £2m gan y Llywodraeth. Mae cyfraniad ariannol Llywodraeth Cymru nawr wedi dod i ben.</p>

7. BARN

Rydym yn bwriadu cymryd camau i ymdrin â'r materion y cyfeiriwyd atynt yn rhan 6 yn ystod y flwyddyn nesaf er mwyn gwella ein trefniadau llywodraethu ymhellach. Rydym yn fodlon y bydd y camau hyn yn mynd i'r afael â'r angen i wella a bennwyd yn yr adolygiad effeithiolrwydd a byddwn yn monitro eu gweithrediad fel rhan o'n hadolygiad blynyddol nesaf.

EMYR WILLIAMS

**PRIF WEITHREDWR
AWDURDOD PARC
CENEDLAETHOL ERYRI**

DYDDIAD: 15.06.2022

ANNWEN HUGHES

**CADEIRYDD
AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL
ERYRI**

DYDDIAD: 15.06.2022

RHESTR TERMAU

CRONIADAU

Y cysyniad fod incwm a gwariant yn cael ei gydnabod fel y mae'n cael ei ennill neu ei wneud, nid pan fo arian yn cael ei dderbyn neu ei dalu.

TÂL CYFALAF

Taliad i gyfrifon refeniw gwasanaeth i adlewyrchu cost yr asedau sefydlog a ddefnyddir i ddarparu gwasanaeth.

GWARIANT CYFALAF

Gwariant ar gaffael ased sefydlog neu wariant sy'n ychwanegu at werth ased sefydlog presennol, nid ei gynnal yn unig.

DERBYNIADAU CYFALAF

Derbyniadau o ddim llai na £10,000 o werthiant asedau sefydlog. Gellir eu defnyddio ar gyfer cyllido gwariant cyfalaf o'r newydd neu ad-dalu dyled. Ni ellir eu defnyddio i gyllido gwariant refeniw "dydd i ddydd" arferol.

ASEDAU CYMUNEDOL

Aседau y mae'r Awdurdod yn bwriadu eu dal am byth, nad oes ganddynt oes ddefnyddiol y gellir ei phennu, ac sydd o bosib â chyfyngiadau ar gael gwared â hwy.

RHWYMEDIGAETHAU / ASEDAU AMODOL

Mae'r rhain yn deillio o ddiwyddiad hanesyddol ac sy'n ddibynnol ar ddiwyddiadau ac amseriad heb sicrwydd iddynt yn y dyfodol cyn y gellir eu cynnwys yn y cyfrifon.

GWARIANT REFENIW A ARIENNIR O GYFALAF O DAN STATUD

Gwariant a ddyrennir fel cyfalaf i bwrpasau ariannu ond nad yw'n arwain at i wariant gael ei gario yn y fantolen fel ased sefydlog. Yn gyffredinol grantiau yw'r rhain a gwariant ar eiddo nad yw'n perthyn i'r Awdurdod.

CYNLLUN BUDDIANT DIFFINIEDIG

Cynllun pensiwn ble bo rheolau'r cynllun yn diffinio'r buddiannau'n annibynnol ar y cyfraniadau sy'n daladwy, ac nad yw'r buddiannau'n uniongyrchol gysylltiedig â buddsoddiadau'r cynllun.

PRYDLES GYLLID

Prydles sy'n trosglwyddo holl risgiau a gwobrwyon perchnogaeth ased sefydlog i'r prydleswr.

PRYDLES WEITHREDOL

Prydles heblaw prydles ariannol

ASEDAU SEFYDLOG

Aседau diriaethol sy'n rhoi buddiannau i'r awdurdod a'r gwasanaethau y mae'n ddarparu am ragor nag un flwyddyn.

OES DDEFNYDDIOL

Y cyfnod y mae'r awdurdod yn cael buddiannau o ddefnydd ased sefydlog.

BYRFODDAU

CIPFA	Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifo
LASAAC	Local Authority (Scotland) Accounts Advisory Committee
IFRS	Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol
IAS	Safon Cyfrifeg Rhyngwladol

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	14 Medi 2022
TEITL	ADRODDIAD BLYNYDDOL 2021-22
ADRODDIAD GAN	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol
PWRPAS	Argymhell mabwysiadu'r Adroddiad Blynyddol a chymeradwyo ei gyhoeddi

1. CEFNDIR

- 1.1 Rwyf wedi atodi gyda'r adroddiad hwn ddrafft o'r Adroddiad Blynyddol. Pwrpas yr Adroddiad Blynyddol yw adrodd yn ffurfiol ar y cynnydd a wnaed gan yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn i wireddu ein Hamcanion Llesiant. Mae Amcanion Llesiant yr Awdurdod wedi cael eu mabwysiadu yn ein Datganiad Llesiant 2021-26. Mi fydd llawer o'r gwaith sydd wedi ei amlinellu yn yr Adroddiad yn gyfarwydd iawn gan ein bod, wrth gwrs, yn asesu'r cynnydd yn chwarterol yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau. Mae'r Adroddiad hwn yn ceisio cwmpasu'r sefyllfa a oedd yn bodoli ar ddiwedd 2021-22 er mwyn cael syniad o'r hyn oll sydd wedi ei gyflawni yn ystod y flwyddyn a'r heriau sydd yn dal yn ein hwynebu.
- 1.2 Mae'r Adroddiad Blynyddol sydd ynghlwm i'r adroddiad hwn yn cynnwys y wybodaeth ganlynol:
- 1.2.1 Adroddiad y Cadeirydd am y cyfnod 2021/22 sy'n nodi sut mae'r Awdurdod wedi perfformio yn ystod y flwyddyn flaenorol (Ebrill i Fawrth), yr hyn a gyflawnwyd, yr hyn na chyflawnwyd a'r problemau a gafwyd;
 - 1.2.2 Manylion am yr ardal a gwmpesir gan y Parc yn ogystal â'r sylfaen statudol ar gyfer Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri;
 - 1.2.3 Manylion Gweledigaeth Gorfforaethol yr Awdurdod sy'n nodi'r hyn yr ydym yn ceisio ei gyflawni a'i adael ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol;
 - 1.2.4 Manylion Datganiad Llesiant yr Awdurdod a'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy;
 - 1.2.5 Sut y gosodwyd Amcanion Llesiant yr Awdurdod;
 - 1.2.6 Gwerthusiad Cryno o'r cynnydd a wnaed wrth gyflawni Amcanion Llesiant yr Awdurdod;
 - 1.2.7 Rheoli Perfformiad;
 - 1.2.8 Y Fframwaith Gwella; a
 - 1.2.9 Manylion cyswllt.

2. GOBLYGIADAU ADNODDAU

2.1 Mae'r Cynllun yn nodi sut y gwnaeth yr Awdurdod berfformio wrth gyflawni ei flaenoriaethau yn ystod 2021/22 ac felly ni fydd yn cael effaith ar sut mae cyllideb yr Awdurdod yn cael ei gwario.

3. ARGYMHELLIAD

Bod yr Awdurdod yn mabwysiadu'r Adroddiad Blynyddol ac yn cymeradwyo ei gyhoeddi.

PAPURAU CEFNDIR

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

ADRODDIAD BLYNYDDOL AR GYFER 2021/22

Mae Awdurdod y Parc Cenedlaethol yn gyfrifol am baratoi'r Adroddiad Blynyddol a'r Cynllun Gwelliant, yr asesiadau a nodir o'i fewn, a'r rhagdybiaethau a'r rhagamcanion y maent yn seiliedig arnynt. Mae'r Awdurdod hefyd yn gyfrifol am sefydlu systemau rheoli mewnol a rheoli perfformiad priodol ac o'r rhain y deilliodd y wybodaeth a'r asesiadau sydd yn y Cynllun. Mae'r Awdurdod yn fodlon bod yr wybodaeth a'r asesiadau sydd yn y cynllun yn gywir a chyflawn yn eu hanfod a bod y cynllun yn realistig ac yn gyraeddadwy.

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Swyddfa'r Parc Cenedlaethol
Penrhyndeudraeth
Gwynedd, LL48 6LF
www.eryri.llyw.cymru

☎ 01766 770274

☎ 01766 771211

✉ parc@eryri.llyw.cymru

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI ADRODDIAD BLYNYDDOL AR GYFER 2021/22

Rhan	Tudalen(nau)
1. Adroddiad y Cadeirydd	3 – 11
2. Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri	12
3. Gweledigaeth	13
4. Datganiad Llesiant a'r Egwyddor Ddatblygu Cynaliadwy	13 – 15
5. Gosod Amcanion Llesiant yr Awdurdod	16 – 17
6. Amcanion Llesiant yr Awdurdod gyda gwerthusiad cryno o'r cynnydd a wnaed hyd yma	18 – 55
7. Rheoli Perfformiad	55
8. Y Fframwaith Gwella	56 – 57
9. Manylion Cyswllt	58

1. ADRODDIAD Y CADEIRYDD

Cyflwyniad

Croeso i Adroddiad y Cadeirydd 2021-22. Yn gyntaf oll hoffwn ddiolch i Wyn Ellis Jones am ei arweiniad proffesiynol ac ymroddgar fel Cadeirydd dros y ddwy flynedd ddiwethaf.

Rwy'n edrych ymlaen i arwain yr Awdurdod yn y dyfodol agos, er mwyn gwarchod ein cymunedau arbennig a thirweddau unigryw er mwyn i genhedlaethau'r dyfodol ei fwynhau.

Roedd 2021-22 yn flwyddyn heriol arall i'r Awdurdod wrth i gyfyngiadau'r coronafeirws gael eu hymlacio a gweld niferoedd mawr o ymwelwyr eto yn ein Parc Cenedlaethol.

Hoffwn ddiolch i'r holl staff am eu gwaith caled a'u hymroddiad dros y flwyddyn ddiwethaf.

Annwen Hughes

Eryri 70

Ar Hydref y 18fed, dathlodd Eryri 70 mlynedd ers ei ddynodi'n Barc Cenedlaethol, ac er mwyn nodi'r achlysur arbennig paratowyd rhaglen o ddigwyddiadau amrywiol gan Awdurdod y Parc.

Cafodd sawl prosiect cyffrous a digwyddiadau arbennig eu cynnal i ddathlu'r garreg filltir arbennig yma. Comisiynwyd nifer o artistiaid lleol i greu darnau o gelfyddyd sy'n dathlu Eryri, sydd ar gael i'w gwerthfawrogi trwy fap digidol, ac estynnodd ein Gwasanaeth Cadwraeth wahoddiad i Gyngorau Cymuned ein helpu i blannu 5,000 o goed ar draws y Parc, un ar gyfer pob un trigolyn sy'n dathlu pen-blwydd yn 70, a phob un plentyn a enir yn 2021.

Er mwyn cofnodi'r saith degawd, porwyd trwy hen ffotograffau i greu oriel ddigidol o hen luniau . Yn ogystal â defnyddio hen luniau llychlyd o lyfrgell yr Awdurdod, croesawyd lluniau gan y cyhoedd er mwyn cofnodi eu profiadau hwy o fyw, gweithio neu ymweld â'r Parc Cenedlaethol.

Yn arwain at y diwrnod mawr cynhaliwyd taith arbennig o ogledd y Parc i'r de, gyda staff, gwirfoddolwyr, aelodau a phartneriaid yn cwblhau cymalau ar droed, ar ddwy olwyn a thrwy ddŵr! Gorffennodd y daith yn Aberdyfi, a roedd cyfle i bawb ymgynnull unwaith eto mewn dathliad arbennig.

Cynllun Eryri

Bu 2020-21 yn flwyddyn anodd ar gyfer symud ymlaen â gwaith ar lawr gwlad a amlinellwyd yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri oherwydd y cyfyngiadau a gychwynwyd gan bandemig Covid-19.

Mae Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth APCE / Cyngor Gwynedd wedi ei arwyddo i ddatblygu a gwreiddio egwyddorion Twristiaeth Gynaliadwy ar draws y rhanbarth gyda dyddiad dod i ben yn 2035. Bydd asesiad o gynnydd y gwaith hwn yn digwydd yn flynyddol yn erbyn y pwyntiau gweithredu a nodir yng Nghynllun Eryri.

Cytunodd Cyfoeth Naturiol Cymru ar adrannau blaenoriaeth Mynydd Llwybr Moel ar Gader Idris gyda thîm mynediad APCE ar gyfer cam cyntaf prosiect llwybrau mawr. Mae gwaith arall yn cynnwys: Mân waith llwybrau Gwarchodfa Natur Cenedlaethol Rhinogydd yn y rhan wlyb i'r dwyrain o Fwlch Drws Ardudwy; Gwarchodfa Natur Cenedlaethol Cwm Idwal: gwaith ar raddfa fach gan dîm yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol; Gosod gatiâu mynediad newydd wrth fynedfa Gwarchodfa Natur Genedlaethol Llwybr Watkin.

Cynhyrchwyd taflen arhosiad ar gyfer Haf 2021 i annog ymwelwyr i fynd ar y bws i atyniadau a theithiau cerdded i ymwelwyr. Mae'r gwasanaeth he-fyd yn rhan o fenter 1Busticket. Mae deialog rheolaidd yn parhau gyda Trafnidiaeth Cymru i wneud y mwyaf o gyfleoedd i gydweithio â gwasanaethau trafndiaeth prif linell i leihau effeithiau parcio a thrafnidiaeth ar yr amgylchedd.

Mae grŵp Craffu Carbon wedi'i sefydlu gydag aelodau Awdurdod y Parc Cenedlaethol i werthuso polisiau strategol gan gynnwys y Cynllun Eryri . Ar y cyd ag Awdurdod Parciau Cenedlaethol eraill yng Nghymru, mae system ar gyfer sefydlu llinellau sylfaen allyriadau Carbon yn cael ei rhoi ar waith a bwriedir llunio Strategaeth Garbon o'r gwaith sylfaenol hwn.

Gwirfoddoli a Llesiant

Mae gweithgareddau gwirfoddolwyr wedi'u hehangu'n sylweddol yn 2021, ac mae'r rhain yn amlwg yn cael effaith gadarnhaol ar lesiant y rhai sy'n cymryd rhan.

Gan weithio gyda busnesau lleol, mae dau Tramber ar gael i'w defnyddio ar draws y Parc Cenedlaethol, sef sgwteri symudedd wedi'u dylunio'n arbennig ar gyfer pob tirwedd, a gellir eu defnyddio oddi ar y ffordd a hyd yn oed ar dir garw, mwdlyd a glaswellt. Mae un wedi ei leoli ym Meddgelert ar llall yn Nolgellau

Cyfrannodd 73 o wirfoddolwyr Caru Eryri 134 o ddyddiau gwirfoddoli tra cyfrannodd 32 o Wardeiniaid Gwirfoddol Yr Wyddfa 284 o ddyddiau gwirfoddoli tuag at waith yr Awdurdod.

Cyfathrebu'n effeithiol

Rydyn ni yma fel sefydliad i ofalu am Eryri. Heb ymgysylltu â phobl yn effeithiol ynghylch pam fod hyn yn bwysig i'w wneud, ni fyddwn yn llwyddo. Mae llwyddiant ein cenhadaeth wedi'i ymblethu yn ein gallu i gysylltu â'n cynulleidfaoedd targed. Y bwriad yw ymgysylltu yn y fath fodd fel eu bod yn cael eu symud i weithredu - i'n helpu i ofalu am y Parc Cenedlaethol.

Cyrhaeddodd ein negeseuon 9.19 miliwn o argraffiadau ar ein sianeli cyfryngau cymdeithasol yn 2021.

Gwefan Newydd

Lansiwyd gwefan newydd yr Awdurdod ar ddechrau 2022. Dyma benllanw misoedd o waith caled a pharatoi gan nifer o swyddogion ar draws yr Awdurdod.

Mi fydd y wefan newydd yn llawer iawn rhwyddach i ddefnyddwyr ganfod gwybodaeth am Eryri yn ogystal a chanfod gwasanaethau ar wefannau meicro yr Awdurdod a Chynllunio.

Mi fydd gwefan Yr Ysgwrn yn cael ei lansio yng Ngwanwyn 2022 a chynlluniau ar y gorwel i ehangu darpariaeth ar-lein Plas Tan y Bwlch.

Cofrestru Digwyddiadau

Yn 2021 treialodd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri rhaglen beilot ar gyfer cofrestru digwyddiadau.

Mae'r wybodaeth yma yn mynd i'n galluogi ni annog trefnwyr digwyddiadau i gysidro cynnal digwyddiadau ar draws y tymor, yn enwedig yn ardal Yr Wyddfa. Mi fydd hyn yn gyfle hefyd i ni rannu negeseuon o flaen llaw gyda trefnwyr digwyddiadau yn enwedig ar fynydda diogel, trafnidiaeth gynladwy a rheoli sbwriel.

System Rhagarchebu Pen y Pass

Yn Haf 2020 diwethaf, gydag effaith pandemig Cofid-19 yn rhoi cynnydd anferthol mewn gwyliau gartref, gwelwyd niferoedd uwch nag erioed o ymwelwyr ar draws atyniadau twristiaeth Prydain. Achosodd y don o ymwelwyr broblemau parcio a gorboblogaeth, yn enwedig ym mhrif faes parcio Pen y Pass.

Arweiniodd hyn i'r Awdurdod i archwilio beth oedd ar gael i mewn systemau archebu lle parcio a fyddai'n hawdd i'w roi mewn lle heb yr angen i gael isadeiledd newydd ar y safle. Arweiniodd hyn at system rhagarchebu arlein Just Park.

O'r Ebrill hyd at fis Tachwedd 2021 roedd rhaid i bob gyrrwr oedd yn dymuno parcio ym maes parcio Pen y Pass ddefnyddio ap neu wefan JustPark i ragarchebu lle parcio o leiaf 24 awr o flaen llaw. Os yw'r maes parcio'n llawn yna byddant yn cael eu hannog i ddefnyddio'r cyfleusterau Parcio a Theithio yn Nant Peris a Llanberis er mwyn cyrraedd Pen y Pass.

Mae hyn yn rhan o gynllun parcio a thrafnidiaeth hirdymor uchelgeisiol a chynaliadwy yng ngogledd Eryri. Mae'r gwasanaeth yn tanlinellu sut mae traffig, llygredd a sŵn yn cael eu lleihau yn yr ardal fewnol yn ystod y tymor prysur, gan wella profiad yr ymwelydd yn aruthrol.

Mae'r datblygiad yma yn cyd-fynd – ac yn atgyfnerthu- un o negeseuon craidd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar gyfer y tymor ymwelwyr sef i gynllunio o flaen llaw, ac yn pwysleisio'r ffurfiau eraill o deithio sydd ar gael wrth ymweld â'r Wyddfa.

Adfer Mawndiroedd

Prosiect adfer mawndir ym Mwllch y Groes ar ymyl Parc Cenedlaethol Eryri yw'r cyntaf o'i fath yng Nghymru i gael ei gwblhau gydag arian a godwyd trwy werthu carbon, yn dilyn dilysiad gan y Côt Mawndiroedd.

Diolch i nawdd gan Gynllun Rheoli Cynaliadwy Mawndiroedd Cymru, sef prosiect dan arweiniad Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, a chydweithrediad teulu'r Roberts sydd wedi ffermio ym Mhennant, Llanymawddwy ers sawl cenhedlaeth, mae'r prosiect adfer mawndir 66 hectar wedi ei gwblhau'n llwyddiannus.

Dros fisoedd y gaeaf ymgwymerwyd â'r gwaith adfer gan gontractwyr ag arbenigedd mewn mawndiroedd er mwyn ail-broffilio a chau torlannau mawn a rhigolau. Trwy adfer y safle amcangyfrifir y bydd 2,335 tonnau o allyriadau carbon yn cael eu hatal rhag cael eu rhyddhau dros y 35 mlynedd nesaf, sy'n fras yn gyfwerth â'r cyfaint o garbon deuocsid a gynhyrchir wrth losgi llond 632 tanc domestig o olew.

Yn ogystal ag atal rhyddhad carbon o'r mawn a diogelu ei storfa sylweddol o garbon, daw buddion eraill yn sgil y gwaith fel gwell ansawdd dŵr, llif dŵr mwy sefydlog, cynnydd mewn bioamrywiaeth ac amodau cynefin gwell ar gyfer creaduriaid dŵr croyw di-asgwrn-cefn ac adar. Mae'r ardal amgylchynol yn cynnal y darn helaethaf trwy Gymru o orgors sydd fwy neu lai'n gwbl naturiol, a hefyd yr ardal ucheldir pwysicaf ar gyfer adar sy'n magu, yn cynnwys amrywiaeth eang o rywogaethau o bwysigrwydd rhyngwladol.

Cydariannwyd y prosiect trwy Gynllun Rheoli Cynaliadwy Mawndiroedd Cymru ynghyd ag incwm carbon a gynhyrchwyd o werthiant credyd carbon trwy Forest Carbon. Dilyswyd y credydu carbon hyn dan y Côt Mawndiroedd gan eu galluogi i gael eu marchnata gan y sector preifat.

Prosiect Treftadaeth Treflun Dolgellau

Mae gwaith adnewyddu tô 17eg ganrif ar adeilad y Sosban yn Nolgellau wedi cipio gwobr genedlaethol am ei rhinweddau traddodiadol prin gan ddefnyddio Llechi Cymru.

Cyhoeddwyd mai'r cwmni o Sir Fôn, Greenough & Sons oedd enillwyr y categori 'Defnydd gorau o lechi ar gyfer tô treftadaeth' yng ngwobrau Toeau ar Oledf 2020 allan o saith cwmni o gontractwyr oedd ar y rhestr fer.

Roedd y gwaith a barhaodd am 10 wythnos ar adeilad gradd II rhestredig Caffi'r Sosban yng nghanol tref Dolgellau yn cynnwys gwaith oedd unwaith yn draddodiadol i'r ardal ond sydd bellach yn brin iawn i'w weld.

Defnyddiwyd llechi glaslwyd Cwt y Bugail Llechi Cymru ar hap er mwyn dyblygu patrwm y tô gwreiddiol, oedd wedi ei beintio a bitwmen wedi ceisiadau aflwyddianus blaenorol i'w atgyweirio.

Roedd y gwaith adfer yn rhan o Brosiect Treftadaeth Treflun Dolgellau ariannir gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol a Cadw, oedd wedi adnabod yr adeilad fel un o dri adeilad yn y dref oedd wedi ei blaenoriaethu i gael eu hatgyweirio.

Yr Ysgwrn

Ymestynodd Yr Ysgwrn, cartref Hedd Wyn yn Nhrawsfynydd eu cynnig i grwpiau eleni trwy roi mwy o brofiadau a theithiau tywys yn yr awyr agored. Mae'r Ysgwrn yn cynnig taith o amgylch y ffridd, sef tir fferm Yr Ysgwrn – y tir a'r golygfeydd fyddai wedi ysbrydoli nifer o gerddi'r bardd. Mae placiau gyda cherddi Hedd Wyn eisoes wedi eu gosod mewn mannau perthnasol ar y llwybr trwy'r ffridd.

Hefyd maent yn cynnig teithiau tywys llawn o amgylch y ffermdy fel yn y gorffennol yn ogystal â theithiau newydd i grwpiau o amgylch y ffridd a phentref Trawsfynydd.

-

Cân a fideo cerddorol Yr Ochr Draw oedd penllanw prosiect creadigol digidol Yr Ysgwrn a chymuned Trawsfynydd. Yn ystod y cyfnod clo diwethaf bu criw o bobl ifanc a phlant Ysgol Bro Hedd Wyn yn cydweithio gydag amrywiol artistiaid dros Zoom a Meet i greu cân a fideo cerddorol.

Yr artistiaid ynghlwm a'r prosiect oedd y cerddorion Gai Toms a Manon Llwyd, yr artist gweledol Catrin Williams, golygydd Rhys Grail a'r cydlynnydd creadigol Siwan Llynor. Recordiwyd y lleisiau a'r deunydd i'r fideo i gyd mwy neu lai ar ffônau symudol.

Nod y prosiect hwn oedd parhau â'r cyswllt creadigol mewn cyfnod heriol ac i ddathlu bro Trawsfynydd a'i thirwedd. Mae'n gofnod o gyfnod mewn hanes ardal ac yn gân o obaith wrth edrych i'r dyfodol.

Prosiect Cysylltu Comin a Chymunedau Uwch Gwyrfa

Adfer terfynau traddodiadol, cynnal a chadw llwybrau, gwaith celf murlun – dyma ond ychydig o'r buddion ddaeth i gymuned Comin Uwch Gwyrfa dros y ddwy flynedd diwethaf yn sgil prosiect Cysylltu Comin a Chymunedau Uwch Gwyrfa.

Yn pontio rhan fechan o ffin gogledd-orllewin y Parc Cenedlaethol mae Comin Uwch Gwyrfa – sef ardal eang o rostir mynydd, a chynefin arbennig i amrywaieth o lystyfiant ac adar. Er mwyn diogelu'r cynefin arbennig hwn er budd ei fywyd gwyllt yn ogystal â cheisio ehangu'r amrywiaeth o rywogaethau, tra hefyd yn cynnal y borfa ar gyfer y gymdeithas pori sefydlwyd prosiect ar y cyd rhwng Awdurdod y Parc Cenedlaethol a Chymdeithas Porwyr Uwch Gwyrfa. Ariannwyd y prosiect trwy Gronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig Llywodraeth Cymru.

Yn ogystal â'r buddion amgylcheddol o weithredu rhaglen rheoli rhostir, mae tirseiddianwyr lleol hefyd wedi elwa trwy gynllun grantiau arbennig i adfer terfynau carreg traddodiadol. Galluogodd y prosiect well rheolaeth stoc trwy ffensiō terfynnau'r comin a phlannu gwrychoedd mewn manau i hybu bioamrywiaeth, yn ogystal â hwyluso gosod grid gwartheg ym mhentref Fron er mwyn rhwystro defaid rhag dianc oddi ar y comin.

Roedd elfen ymgysylltu yn rhan bwysig o'r prosiect, a bu llawer iawn o gydweithio gyda'r ysgol leol, Ysgol Rhosgadfan, ar furlun mosaig newydd sydd wedi ei osod ar wal yr ysgol. Bu arlunydd lleol, Ann Smith yn gweithio ar y dyluniad gyda'r disgyblion gyda'r weledigaeth o ddathlu rhai o nodweddion arbennig yr ardal.

Un o nodau'r prosiect hefyd oedd annog trigolion i fynd allan i ddarganfod a dysgu mwy am eu milltir sgwâr, ac i'r perwyl hwn y cwblhawyd gwaith cynnal a chadw ar Lwybr Ffynnon Dŵr Oer a Llwybr Tram Rhosgadfan, yn ogystal â chynnal teithiau tywys gyda arbenigwyr yn y maes ecoleg a hanes.

Llysgennad Eryri

Dathlodd lansio cynllun hynod lwyddiannus Llysgennad Eryri flwyddyn o fodolaeth yn 2021. Cynllun sydd wedi cyfoethogi deallusrwydd y diwydiant twristiaeth leol am yr hyn sy'n gwneud Eryri'n arbennig.

Dyma gynllun hyfforddiant ar-lein o safon uchel sy'n cynnig achrediad unigryw i unigolion neu i fusnesau – gyda'r bwriad i addysgu, ac i rannu negeseuon sy'n arwain at warchod yr hyn sy'n gwneud Eryri'n arbennig. Mae'r modiwlau'n frith o gyfraniadau gan arbenigwyr ar draws y rhanbarth o waith celfyddydol gwreiddiol i destun ffeithiol.

Ers lansio, mae'r cynllun wedi mynd o nerth i nerth gyda dros 600 wedi cymhwyso fel Llysgenhadon Eryri yn y flwyddyn gyntaf.

Gyda'r bwriad i ehangu ac esblygu'r ddarpariaeth, mae cynlluniau ar droed ar gyfer mwy o fodiwlau newydd ar gyfer 2022: Y Carneddau, a modiwl arbennig yn cynghori a chefnogi busnesau lletygarwch i leihau eu defnydd o blastig untro.

Awyr Dywyll

Cynhaliwyd Wythnos Awyr Dywyll Cymru am y tro cyntaf yn 2021. Cydweithiodd Prosiect Nos ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri gyda pob un o'r tirweddau dynodedig yng Nghymru er mwyn cyflwyno nifer o ddiwyddiadau byw ac ar-lein ar draws y wlad.

Dros 8 diwrnod yr wyl teithio' ni o gwmpas tirweddau dynodedig Cymru er mwyn deall mwy am yr hyn sy'n mynd ymlaen i warchod ein Awyr Dywyll a'r ffordd y gallwch chi helpu.

Mae'r ymgyrch i warchod ein Awyr Dywyll yn hanfodol bwysig yn y frwydr yn erbyn llygredd golau a newid hinsawdd yn ogystal â gwarchod ein bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol trwy ein cysylltiadau â'n hanes amaethyddol a morwrol.

LIFE Coedwigoedd Glaw Celtaidd

Mae'r Prosiect Coedwigoedd Glaw Celtaidd wedi bod yn gweithio'n agos gyda K Roberts Forestry i wneud rhywfaint o waith hanfodol i adfer coetir hynafol ger Penmaenpwl, Dolgellau. Mae'r safle, a ddisbarthwyd yn rhannol fel Planhigfa ar Safle Coetir Hynafol (a adwaenir yn gryno yn aml fel PAWS), wedi bod o dan orchudd rhywogaethau conwydd ers amser maith, gyda dim ond rhannau o'r coetir yn cadw nodweddion coetir brodorol.

Fodd bynnag, mae'r prosiect wedi ceisio tynnu'r coed conwydd sy'n weddill o'r safle, a fydd yn caniatáu i rywogaethau brodorol ail dyfu o hadau'r coed brodorol aeddfed sy'n aros yno. Bydd hon yn broses raddol iawn a fydd yn cymryd sawl degawd, ond mae'r prosiect yn falch o allu cefnogi'r camau cychwynnol holl bwysig a fydd yn caniatáu i'r trawsnewid tymor hir ddigwydd.

Yr Wyddfa ddi-blastig

Mae CGG wedi cynnal arolwg ar lygredd micro-plastigion yn llwyddiannus fel rhan o astudiaeth gwmpasu i weld a fyddai'n bosibl creu parth Di-Blastig ar Yr Wyddfa.

Nod Partneriaeth Yr Wyddfa, o dan arweiniad Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yw cynyddu ymwybyddiaeth y cyhoedd o lygredd plastig ar fynydd mwyaf poblogaidd y DU ac ystyried ymarferoldeb cyflwyno Ardaloedd Di-Blastig yn y Parc Cenedlaethol.

Nodwyd symiau amrywiol o lygredd microplastig yn yr holl samplau pridd a gasglwyd ar hyd Llwybr prysur Llanberis i gopa'r Wyddfa ym mis Ebrill 2021 a'u dadansoddi gan CGG yn ei Labordai Geowyddoniaeth yng Ngogledd Cymru ar gyfer meintioli ac adnabod micro-plastig. Defnyddiwyd sampl paratoi arloesol newydd a llif gwaith dadansoddol newydd, ar gyfer sgrinio sampl mäs cyflym i nodi crynodiadau uchel o ficro-plastig sy'n sylweddol gyflymach na'r dulliau adnabod â llaw ac optegol presennol. Gellir defnyddio'r llif gwaith hwn i gyfrifo cyfaint, maint a siâp gronynnau plastig mewn sampl.

Defnyddiwyd y canlyniadau i bennu Mynegai Llygredd Microplastig, sydd wedi ei ddylunio i helpu sefydliadau, awdurdodau lleol neu asiantaethau'r llywodraeth i nodi ardaloedd o ollyngiadau a gwastraff plastig lle gallai micro-plastigion fod yn mynd i mewn i'r gadwyn fwyd neu'r amgylchedd naturiol. Ar Yr Wyddfa, gwelwyd y symiau mwyaf o ficro-plastig lle mae pobl yn ymgynnull mewn niferoedd mawr. Roedd gronynnau micro-plastig yn cyfrif am bron i 5% o gyfanswm y sampl a gasglwyd ar y copa. Gronynnau bach, abradrad iawn yn bennaf oedd y rhain a ffurfiwyd o ddarnio deunydd plastig mwy a ffibrau wedi'u dod oddi ar ddillad.

Coed Cefn Gwlad

Yn yr Hydref daeth Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri a Choed Cadw ynghyd i weithredu prosiect newydd arbennig i blannu coed a gwrychoedd o fewn ardal ddynodedig yn y Parc Cenedlaethol.

Yn ogystal â helpu'r amgylchedd yn wyneb newid hinsawdd a'u rôl wrth liniaru llifogydd, mae coed a gwrychoedd hefyd yn ffurfio rhan hanfodol o ecosystem cefn gwlad. Mae gwrychoedd yn chwarae rhan bwysig wrth gysylltu cynefinoedd mewn tirwedd dameidiog.

Mae clystyrau coed a gwrychoedd sy'n ffinio caeau amaethyddol hefyd yn nodweddiadol o dirwedd Eryri, ac yn un o'r rhinweddau sy'n gwneud yr ardal mor arbennig. Ond gyda lledaeniad cyflym clefyd coed ynn mae nifer fawr o'n coed aeddfed dan fygythiad, ac felly un o nodau'r prosiect yma yw ceisio gwneud i fyny am y coed fydd yn cael eu colli i'r clefyd yma.

Diolch i nawdd gan y People's Postcode Lottery – ariannodd Coed Cadw dros £25,000 o waith ffensio er mwyn gwarchod y coedlannau a'r gwrychoedd newydd tra maent yn sefydlu. Meithrinfa goed Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ym Mhlas Tan y Bwlch ddarparodd y coed a plannwyd 8,000 o goed brodorol a 1,800 metr o wrych. Mae ardal y prosiect yn cwmpasu 27 o Gynghorau Cymuned, o Feddgelert yn y gogledd yr holl ffordd i lawr i Aberdyfi a Phennal yn y de, ac yn ymestyn i'r dwyrain hyd at Rydymain a Mawddwy.

Tirwedd Llechi Cymru

Mae Tirwedd Llechi Gogledd-orllewin Cymru wedi dod yn Safle Treftadaeth y Byd UNESCO.

Roedd Tirwedd Llechi Gogledd Orllewin Cymru, sy'n ymestyn drwy sir Gwynedd, ar flaen y gad o ran cynhyrchu ac allforio llechi yn ystod y bedwaredd ganrif ar bymtheg. Mae llechi wedi cael eu cloddio yn yr ardal am dros 1,800 o flynyddoedd ac wedi cael eu defnyddio i adeiladu rhannau o gaer Rufeinig Segontium yng Nghaernarfon a chastell Edward I yng Nghonwy.

Fodd bynnag, dim ond yn ystod y Chwyldro Diwydiannol y gwelwyd cynnydd yn y galw wrth i ddinasoedd ledled y byd ddatblygu, gyda llechi o chwareli Gwynedd yn cael eu defnyddio'n eang ar doeau cartrefi gweithwyr, adeiladau cyhoeddus, mannau o addoliad a ffatrioedd. Drwy ddathlu ein hanes, rydym am adfywio ein cymunedau a chreu cyfleoedd cyffrous er budd cymunedau a busnesau Gwynedd a Gogledd Orllewin Cymru yn y dyfodol.

Mae Grŵp Llywio Partneriaeth Llechi Cymru wedi bod yn gweithio'n ddiwyd er mwyn cyrraedd y statws yma, Mi fydd yn gyfle i ddathlu ein hanes, adfywio ein cymunedau a chreu cyfleoedd cyffrous er budd cymunedau a busnesau Gogledd Orllewin Cymru yn y dyfodol.

Cynllunio yn yr Iaith Gymraeg

Gan fod yr iaith Gymraeg yn hanfodol i ddiwylliant Eryri, mae'r polisi hwn yn sicrhau bod anghenion a buddiannau'r iaith Gymraeg yn cael eu hystyried wrth benderfynu pob cais cynllunio o fewn y Parc.

Yn ogystal, cyhoeddwyd dogfen ganllaw cynllunio atodol ddiwy-giedig, 'Cynllunio a'r Iaith Gymraeg' ar wefan yr Awdurdod yn ystod Gorffennaf 2021.

Partneriaeth Tirwedd y Carneddau

Er gwaethaf yr anawsterau bu'n flwyddyn brysur a chynhyrchiol dros ben ar y bartneriaeth.

Dros y flwyddyn cafwyd 176 gwirfoddolwr unigol yn cymryd rhan mewn dros 210 o ddiwrnodau gwirfoddoli. 26 o ddigwyddiadau mewn person. 26 sgwrs ar-lein a 6 o ddiwrnodau ymgysylltu gydag ysgolion.

Y dyfodol

Mae'r Awdurdod a'i staff yn parhau i ddatrys, ffynnu a blodeuo yn eu tasgau, prosiectau a strategaethau trwy amseroedd anodd ac ansicr. Rydym yn edrych ymlaen i weld beth fydd yn wynebu'r Parc Cenedlaethol dros y flwyddyn nesaf.

2. AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

2.1. Parc Cenedlaethol Eryri

Dynodwyd Parc Cenedlaethol Eryri ym 1951 o dan Ddeddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad 1949.

Mae'r Parc Cenedlaethol yn ymestyn dros 213,200 hectar o gefn gwlad sy'n amrywio o fynyddoedd a gweundir i goetir ac arfordir. Mae tua 25,000 o bobl yn byw yn y Parc a chredir bod 10.5 miliwn yn ymweld â'r ardal bob blwyddyn.

Mae tua 59% o drigolion y Parc Cenedlaethol yn siarad Cymraeg.

2.2. Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Sefydlwyd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri gan Ddeddf yr Amgylchedd 1995 fel awdurdod lleol un pwrpas. Mae ganddo'r pwrpasau canlynol yn ôl diffiniad y Ddeddf:

- Gwarchod a gwella'r harddwch naturiol, y bywyd gwyllt a'r dreftadaeth ddiwylliannol; a
- Hyrwyddo cyfle i'r cyhoedd ddeall a mwynhau nodweddion arbennig y Parc (Cenedlaethol).

Erys y cyfrifoldeb am gynllunio, cadwraeth, rheoli tir, mynediad a hamdden â'r Awdurdod, ond nid yw'n gyfrifol am ofalu am yr henoed, ysgolion, priffyrdd, gwagio biniau ysbwriel a dyletswyddau eraill Awdurdod Lleol.

Â'r Ddeddf yn ei blaen i ddweud bod yn rhaid i Awdurdod y Parc Cenedlaethol feithrin lles economaidd a chymdeithasol cymunedau lleol yn y Parc Cenedlaethol er mwyn bodloni Pwrpasau'r Parciau Cenedlaethol ac i'r diben hwnnw bydd yn cydweithredu ag awdurdodau lleol a chyrrff cyhoeddus y mae eu swyddogaethau'n cynnwys hybu datblygiad economaidd a chymdeithasol o fewn ardal y Parc Cenedlaethol.

At hyn, o dan Ddeddf yr Amgylchedd 1995, yr Awdurdod yw'r awdurdod cynllunio lleol ar gyfer y Parc Cenedlaethol cyfan. Mae'r Awdurdod felly'n gyfrifol am gynhyrchu Cynllun Rheolaeth y Parc, y Cynllun Datblygu Lleol ac am benderfynu ceisiadau cynllunio.

3. GWELEDIGAETH

Mabwysiadodd yr Awdurdod weledigaeth ar gyfer y Parc ym mis Rhagfyr 2009 yn dilyn ymgynghoriad allanol helaeth â'r cyhoedd a'n rhanddeiliaid allweddol. Mae'r weledigaeth ar gyfer y Parc (yng Nghynllun Rheolaeth y Parc) fel a ganlyn:

Erbyn 2035, bydd Eryri'n parhau i fod yn dirlun a warchodir, yn cael ei ddiogelu a'i wella i ddarparu amgylchedd naturiol gyfoethog ac amrywiol; yn rhoi buddiannau cymdeithasol, economaidd a lles yn genedlaethol ac yn rhyngwladol.

Cyflenwir pwrpasau'r Parc Cenedlaethol trwy economi amrywiol a ffyniannus sydd wedi addasu i heriau newid yn yr hinsawdd, wedi ei seilio ar adnoddau naturiol – nodweddion y tirlun, cyfleoedd i ddysgu a mwynhau, treftadaeth ddiwylliannol a naturiol. Gyda chymunedau dwyieithog bywiog a chynhwysol, bydd gweithio mewn partneriaeth wedi dangos y gellir cyflawni mwy trwy undod.

Bydd cymunedau wedi mabwysiadu datrysiadau arloesol mewn Byd sy'n newid - bydd economi carbon isel wedi cryfhau cysylltiad y preswylwyr â'r amgylchedd, gan roi gwell safon byw a sicrhau enw da Eryri fel Parc Cenedlaethol sy'n enwog yn rhyngwladol ac un o'r lleoedd i enaid gael llonydd.

4. DATGANIAD LLESIANT A'R EGWYDDOR DATBLYGU CYNALIADWY

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) ("y Ddeddf") yn rhoi pwrpas cyffredin cyfreithiol rwymol, sef y saith nod lles. Y saith nod lles yw fel a ganlyn:

Cymru Lewyrchus	Cymru Gydnerth	Cymru Iachach	Cymru Fwy Cyfartal	Cymru o Gymunedau Cydlynus	Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang
-----------------	----------------	---------------	--------------------	----------------------------	---	---------------------------------------

I'r Awdurdod, dyletswydd graidd y Ddeddf (dyletswydd llesiant) yw bod yn rhaid i ni bennu amcanion llesiant sy'n gwneud y gorau o'n cyfraniad tuag at gyflawni'r nodau llesiant a nodir uchod. Wrth wneud hynny, mae'n rhaid i ni gymryd pob cam rhesymol i gwrdd â'r amcanion llesiant hynny yn unol â'r egwyddor o ddatblygu cynaliadwy.

Dylai amcanion llesiant yr Awdurdod fod yn amcanion ar gyfer newid tymor hir. Byddwn yn cwrdd â'n hamcanion llesiant drwy gyfres o gamau a gall y camau gweithredu hyn fod yn rhai tymor byr, canolig neu hir ar gyfer newid, neu yn gyfuniad o'r rhain.

Mae amcanion llesiant yr Awdurdod wedi'u nodi yn Natganiad Llesiant yr Awdurdod 2021-26 ac maent hefyd wedi'u nodi yn Adran 6 y ddogfen hon. Maent yn cael eu gosod allan yn y fath fodd fel eu bod yn dangos yn glir sut mae pob un ohonynt yn berthnasol i bob un o'r saith nod llesiant. O dan yr amcanion llesiant unigol, ceir gyfres o gamau sydd angen eu cyflawni ac mae'r rhain unwaith eto wedi eu hasesu'n unigol o ran sut y maent yn berthnasol i bob un o'r saith nod llesiant. Bydd y camau sydd i'w cymryd fel y nodir uchod ac yn Adran 5 yn cael eu cefnogi gan Raglen Waith fanwl yr adroddir arni ac a archwilir gan yr Awdurdod yn rheolaidd drwy gydol y flwyddyn. Yna gellir mesur y cynnydd yn ôl y Dangosyddion Perfformiad Lleol a fabwysiadwyd at y diben penodol hwnnw.

Mae cefnogi'r nodau llesiant yn ddyletswydd gyfochrog y mae'n rhaid i bob corff cyhoeddus ei chyflawni drwy ddatblygu cynaliadwy. Gweler isod fanylion pellach ynghylch yr hyn a olygir gan ddatblygu cynaliadwy.

Bydd angen gweithredu i gwrdd â'n hamcanion llesiant mewn modd cynaliadwy. Mae datblygu cynaliadwy yn golygu pum gofyniad allweddol, sef:

1. **Tymor Hir** - pwysigrwydd cydbwyso anghenion tymor byr gyda'r angen i ddiogelu'r gallu i gwrdd ag anghenion tymor hir, yn enwedig lle mae'r pethau a wneir i gwrdd ag anghenion tymor byr yn gallu cael effeithiau tymor hir niweidiol.
2. **Integreiddio** - sut y gall ein nodau llesiant effeithio ar bob un o'r nodau llesiant, sut y gall y nodau llesiant effeithio ar ei gilydd neu ar nodau llesiant cyrff cyhoeddus eraill, yn enwedig lle y gallai camau a gymerwyd gennym i gyfrannu at gwrdd ag un amcan fod yn niweidiol o ran cwrdd ag un arall.
3. **Cynnwys** - pwysigrwydd cynnwys pobl eraill sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau llesiant, ac i sicrhau bod yr unigolion hynny yn adlewyrchu amrywiaeth poblogaeth Cymru neu ardal ddaearyddol yr Awdurdod.
4. **Cydweithio** - Gallai gweithredu ar y cyd gydag unrhyw unigolyn (neu'r modd y mae gwahanol rannau o'r Awdurdod yn gweithredu gyda'i gilydd) gynorthwyo'r Awdurdod i gyflawni ei nodau llesiant, neu gynorthwyo corff arall i gyflawni ei amcanion.
5. **Atal** - i ystyried sut y gall defnyddio adnoddau i atal problemau rhag digwydd, neu waethygu, gyfrannu at gwrdd â nodau llesiant yr Awdurdod, neu amcanion corff arall.

Ar ôl asesu gofynion datblygu cynaliadwy gydag amcanion llesiant yr Awdurdod, mae'n ymddangos bod datblygu cynaliadwy yn rhan annatod o'n hamcanion llesiant, a nodir manylion pellach isod:

Tymor Hir: Mae pob un o nodau llesiant yr Awdurdod yn cwmpasu dyheadau tymor hir yr Awdurdod, yn benodol sut y byddwn fel Awdurdod yn cynnal ein busnes yn y dyfodol ac ethos ein ffordd o feddwl. Mae hyn yn cynnwys mwy o gydweithio gyda'n rhanddeiliaid, mwy o ymwybyddiaeth o fanteision iechyd y Parc Cenedlaethol i bobl yn gyffredinol, heriau newid yn yr hinsawdd, grymuso ein

cymunedau tra'n cydnabod bod rhaid i'r Awdurdod barhau i weithredu o fewn yr adnoddau ariannol llai sydd ar gael iddo.

Integreiddio: Mae rhai o'n hamcanion llesiant yn cael mwy o effaith ar nodau llesiant unigol nag eraill. Fel rhan o'r broses o fabwysiadu ein hamcanion llesiant, ystyriodd yr Awdurdod sut maent yn cwrdd â'r nodau llesiant, a nodir y rhain nid yn unig mewn perthynas â phob un o'r amcanion llesiant ond hefyd ar gyfer y camau gweithredu tymor byr a thymor canolig penodol sy'n gysylltiedig ar hyn o bryd â'n amcanion llesiant.

Cynnwys: Mae'r rhan fwyaf o'n hamcanion llesiant yn cynnwys pobl eraill. Trwy gyfathrebu'n effeithiol ac ehangu dealltwriaeth y cyhoedd ar bynciau mor amrywiol â'r heriau a wynebir gan Eryri wrth ymateb i newid hinsawdd, mynd i'r afael ag unrhyw effeithiau negyddol hamdden tra'n gwella dealltwriaeth o'n treftadaeth ddiwylliannol, disgwylir y bydd cyfathrebu o'r fath yn adlewyrchu poblogaeth Cymru. Yn yr un modd bydd sicrhau bod ein cymunedau'n gydnerth yn wyneb yr heriau y maent yn eu hwynebu wrth gwrs yn ymwneud nid yn unig â phoblogaeth ardal ddaearyddol yr Awdurdod ond hefyd boblogaeth Cymru gyfan, gan mai dim ond trwy gynnwys pawb ym mhopeth rydym yn ei wneud y gallwn fod yn llwyddiannus yn y pen draw. Mae ein hamcan Ffyrdd Cydnerth o weithio, er nad yw'n cynnwys pobl eraill yn uniongyrchol, yw'r amcan sy'n sicrhau bod uchelgeisiau hirdymor yr Awdurdod yn parhau i fod yn gyraeddadwy.

Cydweithio: Fel Awdurdod Parc cymharol fach, mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri bob amser wedi cydnabod y manteision sylweddol a geir drwy gydweithio ag eraill a thrwy weithio mewn partneriaeth barhaus. Erbyn hyn, mae'r ffordd hon o feddwl wedi treiddio i mewn i ffabrig yr Awdurdod a'i staff, ac nid yw'n syndod bod ein holl amcanion llesiant yn golygu cydweithio. Bydd ein holl amcanion llesiant yn cynnwys cymysgedd o gydweithio mewnol ac allanol.

Atal: Ni ddylai fod yn syndod bod atal yn elfen ganolog o amcanion llesiant yr Awdurdod, o ystyried ein pwrpasau statudol. Trwy gynnwys ein cymunedau ac eraill yng ngwaith yr Awdurdod; trwy gyfathrebu'n effeithiol o ran y cyfleoedd go iawn sydd gan y Parc Cenedlaethol i'w cynnig; drwy sicrhau ein bod yn cynnig amodau ffafriol ar gyfer adfer cynefinoedd; drwy gymryd y camau gweithredu hyn, a rhai eraill, yn awr, gallwn ddechrau ar y broses o addasu i heriau newid yn yr hinsawdd. Os nad yw adnoddau'n cael eu defnyddio'n awr i ymdrin â'r materion hyn, mae perygl gwirioneddol y bydd yr heriau sy'n wynebu cenedlaethau'r dyfodol yn anorchfygol.

Mae amcanion llesiant yr Awdurdod wedi'u nodi yn Adran 6. Mae cynnydd ar weithredu ei amcanion llesiant yn cael ei adolygu'n rheolaidd gan Bwyllgor Perfformiad ac Adnoddau'r Awdurdod. Mae'r ddogfen hon, sef Adroddiad Blynyddol yr Awdurdod, yn cael ei hystyried gan yr Awdurdod ar ôl i'r flwyddyn ariannol ddod i ben ac mae'n rhoi trosolwg o'r cynnydd a wnaed yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

5. GOSOD AMCANION LLESIANT YR AWDURDOD

Yn 2018-19 cyfunodd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ei amcanion gwella yn ei Gynllun Corfforaethol (datganiad llesiant) a chynhyrchodd un ddogfen. Roedd y dull hwn yn gyson ar draws y tri Awdurdod Parc Cenedlaethol ac fe'i cefnogir gan ac fe'i archwiliwyd gan Archwilio Cymru.

Ers cyhoeddi'r adroddiad "Gwerthfawr a Chydnerth" ym mis Gorffennaf 2018, a nododd flaenoriaethau Llywodraeth Cymru ar gyfer Tirweddau Dynodedig Cymru, mae'n ofynnol i amcanion llesiant yr Awdurdod fodloni'r 10 thema drawsbynciol a geir yn y ddogfen:

1. Tirweddau i bawb
2. Enghreifftiau o reoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy
3. Atal colli bioamrywiaeth
4. Ynni gwyrdd a datgarboneiddio
5. Gwireddu potensial economaidd tirweddau
6. Datblygu twristiaeth a hamdden awyr agored
7. Iaith Gymraeg ffyniannus
8. Pob tirwedd yn bwysig
9. Cyflawni drwy gydweithio
10. Arloesi gydag adnoddau

Roedd datgymhwysiad Mesur Llywodraeth Leol 2009 yn caniatáu i'r Awdurdod fabwysiadu amcanion tymor hwy a oedd yn hwyluso gwell alirhwng gwaith yr Awdurdod a Chynllun Rheoli'r Parc, y Cynllun Datblygu Lleol, mecanweithiau adrodd a sefydlu amcanion realistig a CAMPUS ar gyfer rhaglenni gwaith blynyddol.

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn nodi bod yn rhaid i'r Awdurdod gyflawni datblygu cynaliadwy ac wrth wneud hynny mae'n rhaid iddo osod a chyhoeddi amcanion ("amcanion llesiant") sydd wedi'u cynllunio i wneud y mwyaf o'i gyfraniad tuag at gyflawni pob un o'r nodau llesiant, a chymryd pob cam rhesymol (wrth arfer ei swyddogaethau) er mwyn cyflawni'r amcanion hynny.

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod adlewyrchu'r pwrpasau a'r dyletswyddau o dan Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 1995.

Yn 2019 cytunodd yr Aelodau ar yr angen i adolygu amcanion yr Awdurdod i sicrhau eu bod yn adlewyrchu ac yn cyd-fynd yn well â'r blaenoriaethau a nodwyd yn y dogfennau a nodir uchod ac yn darparu ar gyfer blaenoriaethau Llywodraeth Cymru ar gyfer tirweddau dynodedig Cymru.

Mabwysiadwyd amserlen gan yr Awdurdod i fabwysiadu amcanion llesiant a strategol newydd ar gyfer y cyfnod 2021-26.

Cynhaliwyd cyfres o sesiynau ymgysylltu wedi'u hwyluso gan Aelodau a/neu staff drwy gydol 2020 pryd y nodwyd meysydd allweddol. Daeth tair prif thema i'r amlwg, dwy yn w arynebu allan ac un yn wynebu i mewn. Yn unol â'r tair prif thema, datblygwyd pum is-thema arall er mwyn canolbwyntio ar:

AMGYLCHEDDAU CYDNERTH:

1. Gwella rheolaeth hamdden ac unrhyw effeithiau negyddol hamdden,
2. Ymateb i heriau newid hinsawdd,
3. Gwella rheolaeth a dealltwriaeth o'n treftadaeth ddiwylliannol,
4. Mynd i'r afael â heriau a chyfleoedd senarios / amgylchiadau perthnasol i reoli tir ar ôl Brexit,
5. Mynd i'r afael â'r dirywiad mewn natur.

CYMUNEDAU CYDNERTH:

1. Cynnal a chynyddu ansawdd bywyd trigolion,
2. Cefnogi pobl ifanc,
3. Hyrwyddo twristiaeth gynaliadwy i ychwanegu gwerth at gymunedau lleol,
4. Hyrwyddo a chefnogi'r Gymraeg yn weithredol,
5. Datblygu economi leol sy'n cefnogi'r dynodiad a'r rheolaeth o Eryri fel Parc Cenedlaethol.

FFYRDD CYDNERTH O WEITHIO:

1. Datblygu gweithlu medrus,
2. Datblygu a hyrwyddo arfer gorau,
3. Gweithio mewn partneriaeth yn effeithiol,
4. Moderneiddio trefniadau llywodraethu,
5. Cynnal a gwella dealltwriaeth a chefnogaeth cymunedau lleol i waith y Parc Cenedlaethol.

Yn ystod haf 2020, cynhaliodd yr Awdurdod ymgynghoriad anffurfiol cychwynnol gyda rhanddeiliaid i bennu a oedd y themâu cychwynnol yn adlewyrchu'r amcanion a gweledigaeth Awdurdod y Parc Cenedlaethol tra'n defnyddio'r adnoddau sydd ar gael yn y ffordd fwyaf cynaliadwy. Roedd yr adborth yn cadarnhau'r themâu ac yn cynnig awgrymiadau ar gyfer newidiadau a gwelliannau pellach.

Cynhaliwyd ymgynghoriad ffurfiol ddiwedd 2020 cyn sesiynau Aelodau/Staff pellach i drafod, ystyried a datblygu amcanion llesiant drafft terfynol a Rhaglen Waith Gorfforaethol.

Newidiodd sefyllfa'r Awdurdod fel pob sector arall yn ddramatig oherwydd yr angen i ddiogelu iechyd y cyhoedd yn erbyn pandemig Covid-19 a'r gofynion i ymdrin â'r bygythiad i gymdeithas. Yn unol â hynny, roedd hyn yn golygu bod angen newidiadau i Flaenoriaethau Gwasanaeth yr Awdurdod ac i rai elfennau o'r amcanion llesiant eu hunain er mwyn galluogi'r Awdurdod i ganolbwyntio ymdrechion ac adnoddau ble mae eu hangen.

Gellir gwneud sylwadau ar hwn neu fersiynau ar gyfer y dyfodol o'r Adroddiad Blynyddol trwy anfon e-bost at ewan.jones@eryri.llyw.cymru neu yn ysgrifenedig at Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, Swyddfa'r Parc Cenedlaethol, Penrhyndeudraeth, Gwynedd LL48 6LF.

Mae'r Amcanion Llesiant a fabwysiadwyd gan yr Awdurdod wedi'u nodi'n llawn yn Adran 6 y ddogfen hon ynghyd â chrynodeb o werthusiad o gynnydd ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/22.

6. AMCANION LLESIANT YR AWDURDOD GYDA GWERTHUSIAD CRYNO O'R CYNNYDD A WNAED HYD YMA

AMGYLCHEDDAU CYDNERTH	Llewyrchus	Cydnherth	Iachach	Mwy Cyfartal	Cymunedau Cydlynus	Diwylliant Bywiog	Cyfrifol ar lefel fyd-eang
Byddwn yn cyflawni hyn drwy:							
AC1 Wella rheolaeth hamdden ac unrhyw effeithiau negyddol hamdden	✓	✓	✓		✓		✓
AC2 Ymateb i heriau newid yn yr hinsawdd	✓	✓	✓	✓	✓		✓
AC3 Wella rheolaeth a dealltwriaeth o'n treftadaeth ddiwylliannol	✓			✓	✓	✓	✓
AC4 Mynd i'r afael â heriau a chyfleoedd senarios rheoli tir ar ôl Brexit	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
AC5 Mynd i'r afael â'r dirywiad mewn natur		✓	✓				✓

AC1 – Gwella rheolaeth hamdden ac unrhyw effeithiau negyddol hamdden

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Monitro nifer yr ymwelwyr trwy ddefnyddio teclynnau cyftri pobl er mwyn sefydlu effaith defnyddwyr ar draws y Parc Cenedlaethol.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
AC1: Rydym wedi sicrhau bod llwybrau'r ucheldir yn cael eu cynnal a'u cadw'n dda i reoli effeithiau erydiad a blaenoriaethu gwaith yn seiliedig ar nifer y defnyddwyr llwybrau troed <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.2)</i>	Ar hyn o bryd rydym yn gweithio ar gynnal a chadw nifer o declynnau cyftri pobl (cownteri) sydd wedi dod i ben eu hoes ond yn parhau i gasglu a dadansoddi data ar gyfer adroddiad 2021. Cynhelir rhywfaint o ymchwil marchnad i gwmnïau eraill sy'n darparu technolegau tebyg i sicrhau bod y dechnoleg fwyaf addas yn cael ei defnyddio am bris cystadleuol. Caiff adroddiad niferoedd ymwelwyr 2021 ei ddsbarthu cyn bo hir.	Bydd data'n cael ei fonitro'n agos er mwyn nodi / cadw llygad ar unrhyw dueddiadau.
AC1, 2: Rydym wedi lleihau effeithiau parcio a thrafnidiaeth ar yr amgylchedd a'r dirwedd <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.4)</i>		

<p>AC1: Rydym wedi lleihau unrhyw effeithiau negyddol gweithgareddau hamdden <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.5)</i></p>		
---	--	--

<p>Mae argymhellion yr adolygiad Parcio a Thrafnidiaeth ar gyfer ardaloedd Yr Wyddfa ac Ogwen yn cael eu symud ymlaen, gyda'r prosiectau canlynol yn cael eu hariannu gan Lywodraeth Cymru trwy Trafnidiaeth Cymru (TC):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sefydlu system rag-archebu awtomatig canol tymor ar gyfer Pen y Pass 2. Nodi cynigion rhwydwaith beiciau a chynllun llogi beiciau 3. Gweithdai uwchgynllunio cymunedol gyda 4 pentref porth ac adnoddau ar-lein 4. Ymchwilio a datblygu system fonitro fyw gadarn traffig ar ffyrdd dynesu ac mewn meysydd parcio a ystyrir yn ddulliau 'ysgafn' o ran adnoddau 5. Astudiaeth rheoli trafndiaeth gyhoeddus: Diffinio rhwydwaith a gweithrediad gwasanaethau bysiau yn y dyfodol, gan gynnwys cysylltiadau ehangach â gwasanaethau trên - o bosibl i feysydd awyr perthnasol 		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC1: Byddwn wedi datblygu a gweithredu egwyddorion a throthwyon arweiniol mewn perthynas ag effeithiau ymwelwyr ar yr amgylchedd a'r dirwedd <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.1)</i></p> <p>AC1, 2: Rydym wedi lleihau effeithiau parcio a thrafnidiaeth ar yr amgylchedd a'r dirwedd <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.4)</i></p> <p>AC1: Rydym wedi lleihau unrhyw effeithiau negyddol gweithgareddau hamdden <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.5)</i></p> <p>AC1: Gan ddefnyddio'r strategaeth marchnata brand fel sylfaen, byddwn wedi datblygu cynllun a rennir gyda phartneriaid ar y wybodaeth a ddarparwn i ymwelwyr, gyda phwyslais ar y Rhinweddau Arbennig a newid ymddygiad <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.3)</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. System beilot yn ei lle o Ebrill-Tachwedd 2021. System rwystr ANPR wedi'i chyflwyno am Ganiatâd Cynllunio i'w drafodd ym mhwyllgor Rhagfyr 2021. 2. Mae angen datblygu cynllun strategol i amlinellu'r rhwydwaith arfaethedig, sut y caiff ei ddatblygu dros amser a sut y caiff y broses ei llywodraethu ar draws y Bartneriaeth. Bydd angen i'r holl Bartneriaid allweddol gymeradwyo'r cynllun strategol hwn 3. Cwblhawyd y cam cychwynnol ym mis Chwefror-Mawrth 2021. Adborth i gymunedau yn ystod Hydref-Gaeaf 2021 yn dilyn gweithdy Partneriaeth yr Wyddfa a chyflwyniad i Weithgor APCE ym mis Hydref. 4. Cwblhawyd 5. Cwblhawyd Mai 2021. Mae gwelliannau i'r rhwydwaith Sherpa presennol yn cael eu symud ymlaen erbyn mis Mawrth 2022 ac mae ail-frandio Sherpa'r Wyddfa allan i dendr ar hyn o bryd ar y cyd â Chyngor Gwynedd. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wedi'i gyflawni ond yn parhau i gynnal trafodaethau gyda'r Landlord am ganiatâd i osod rhwystrau. 2. Gwaith yn parhau i ddatblygu ymhellach. 3. Cwblhawyd y cam cychwynnol. I'w ddatblygu ymhellach yn ddarostyngedig i gyllid. 4. Monitro effeithiolrwydd. 5. Wedi'i gwblhau ond bydd angen parhau i weithio ar welliannau gyda'n partneriaid.

Ymgyrch Negeseuon Tymor 2021 i godi ymwybyddiaeth o Rinweddau arbennig, dylanwadu ar ymddygiad cadarnhaol a mynd i'r afael â gwersylla anghyfreithlon – fe'i gweithredwyd ac adroddwyd ar y canlyniadau/cyrhaeddiad.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC1, 2: Rydym wedi lleihau effeithiau parcio a thrafnidiaeth ar yr amgylchedd a'r dirwedd <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.4)</i></p> <p>AC1: Rydym wedi lleihau unrhyw effeithiau negyddol gweithgareddau hamdden <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.5)</i></p> <p>AC1: Gan ddefnyddio'r strategaeth marchnata brand fel sylfaen, byddwn wedi datblygu cynllun a rennir gyda phartneriaid ar y wybodaeth a ddarparwn i ymwelwyr, gyda phwyslais ar y Rhinweddau Arbennig a newid ymddygiad <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.3)</i></p>	<p>Cwblhawyd ymgyrch 2021 – adborth cychwynnol da iawn a ffigurau yn edrych yn addawol iawn.</p> <p>Cyfarfodydd rheolaidd gyda Chynghorau Gwynedd a Chonwy ynglŷn â heriau cartrefi modur. Mae Gwynedd ar hyn o bryd yn ymgynghori ar y potensial o dreialu Aires, a Chonwy yn edrych ar rwystro aros dros nos mewn cilfannau o amgylch ardal Capel Curig.</p>	<p>Monitro effeithiolrwydd cynllun peilot Gwynedd a pharhau i drafod beth ellir ei wneud i gwrdd â heriau'r dyfodol.</p>

Gwell darpariaeth ar gyfer ymgysylltu â'r cyhoedd yng Nghanolfan Groeso Betws y Coed trwy uwchraddio'r cyfleusterau i ymwelwyr.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC1: Rydym wedi lleihau unrhyw effeithiau negyddol gweithgareddau hamdden <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.5)</i></p> <p>AC1: Gan ddefnyddio'r strategaeth marchnata brand fel sylfaen, byddwn wedi datblygu cynllun a rennir gyda phartneriaid ar y wybodaeth a ddarparwn i ymwelwyr, gyda phwyslais ar y Rhinweddau Arbennig a newid ymddygiad <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.3)</i></p>	<p>Cais cynllunio wedi'i gyflwyno Mehefin '21 am waith o ffordd Ffordd yr Orsaf.</p> <p>Disgwylir i'r gwaith uwchraddio gael ei gwblhau ddiwedd Gorffennaf 2022</p>	<p>Prosiect wedi'i oedi ychydig ond bron wedi'i gwblhau</p>

Nodi a meintioli gwaith mynediad i liniaru effeithiau pwysau pobl.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC1: Byddwn wedi datblygu a gweithredu egwyddorion a throthwyon arweiniol mewn perthynas ag effeithiau ymwelwyr ar yr amgylchedd a'r dirwedd <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.1)</i></p> <p>AC1: Rydym wedi sicrhau bod llwybrau'r ucheldir yn cael eu cynnal a'u cadw'n dda i reoli effeithiau</p>	<p>Mae gwaith yn parhau gyda'r "Rhestr blaenoriaethu prosiectau mynediad" – prosiectau bach i fawr.</p> <p>Enghreifftiau - prif safleoedd pwysau: Yr Wyddfa: gwaith ar gysylltiadau cymunedol ar y gweill ac ar y prif lwybrau i'r copa. Cadair Idris: Gwaith ar lwybr Mynydd Moel.</p>	<p>Bydd gwaith yn parhau hyd y gellir rhagweld.</p>

<p>erydiad a blaenoriaethu gwaith yn seiliedig ar nifer y defnyddwyr llwybrau troed (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.2</i>)</p> <p>AC1: Rydym wedi lleihau unrhyw effeithiau negyddol gweithgareddau hamdden (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.5</i>)</p>	<p>Cwblhawyd y gwaith ar brosiect Fridd Uchaf – prosiect mawr yn darparu dewis amgen diogel a chreu llwybr cylchol newydd. Mae gwaith diweddar yn cynnwys gwaith cynnal a chadw o Gapel Curig i Crafnant. Buddsoddi mewn cyswllt cymunedol pwysig.</p>	
---	--	--

Sicrhau fod llwybrau a hyrwyddir yn cael eu harolygu, eu cynnal a'u gwella'n rheolaidd pan fo angen.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC1: Rydym wedi sicrhau bod llwybrau'r ucheldir yn cael eu cynnal a'u cadw'n dda i reoli effeithiau erydiad a blaenoriaethu gwaith yn seiliedig ar nifer y defnyddwyr llwybrau troed (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.2</i>)</p> <p>AC1: Rydym wedi lleihau unrhyw effeithiau negyddol gweithgareddau hamdden (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.5</i>)</p>	<p>Mae gwaith yn parhau ac yn cael ei gofnodi gyda Dangosyddion Perfformiad</p>	<p>Gweithredu parhaus.</p>

Gweithio ar draws yr Awdurdod i integreiddio rhaglenni gwaith a datblygu Cynlluniau Ardal.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC1, 2: Rydym wedi lleihau effeithiau parcio a thrafnidiaeth ar yr amgylchedd a'r dirwedd (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.4</i>)</p> <p>AC1: Rydym wedi lleihau unrhyw effeithiau negyddol gweithgareddau hamdden (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.5</i>)</p> <p>AC1: Gan ddefnyddio'r strategaeth marchnata brand fel sylfaen, byddwn wedi datblygu cynllun a rennir gyda phartneriaid ar y wybodaeth a ddarparwn i ymwelwyr, gyda phwyslais ar y Rhinweddau Arbennig a newid ymddygiad (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.3</i>)</p>	<p>Adolygodd Pennaeth y Gwasanaeth Wardeiniaid ac Uwch Wardeiniaid gynlluniau ym mis Ebrill 2022 gyda dyraniad cyllideb 2022-23. Yn ogystal, cyfarfodydd gydag adrannau eraill i'w cynnal i sicrhau gwaith cydweithio pellach i'r dyfodol.</p>	<p>I'w symud ymlaen yn 2022.</p>

AC2 – Ymateb i heriau newid yn yr hinsawdd

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Sicrhau gweithrediad y polisiau CDLI cyfredol sy'n cyfrannu at liniaru newid yn yr hinsawdd.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC1, 2: Rydym wedi lleihau effeithiau parcio a thrafnidiaeth ar yr amgylchedd a'r dirwedd (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.4</i>)</p> <p>AC2, 4: Mae allyriadau carbon Parc Cenedlaethol Eryri yn cael eu lleihau (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A3.1</i>)</p> <p>AC2, 4: Rydym wedi diogelu a chynyddu faint o garbon sy'n cael ei storio yn Eryri (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A3.2</i>)</p>	<p>Adolygodd Pennaeth y Gwasanaeth Wardeiniaid ac Uwch Wardeiniaid gynlluniau ym mis Ebrill 2022 gyda dyraniad cyllideb 2022-23. Yn ogystal, cyfarfodydd gydag adrannau eraill i'w cynnal i sicrhau gwaith cydweithio pellach i'r dyfodol.</p>	<p>I'w symud ymlaen ymhellach yn 2022.</p>

Parhau â phrosiectau Datgarboneiddio ym mhrif adeiladau APCE i leihau colledion gwres a gwastraff ynni – dechreuodd gyda chynigion cyllido TCLIC LIC ar gyfer 2020/21 a chytunwyd ar gylch pellach o gyllid prosiect 2021/22.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC1, 2: Rydym wedi lleihau effeithiau parcio a thrafnidiaeth ar yr amgylchedd a'r dirwedd (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.4</i>)</p> <p>AC2, 4: Mae allyriadau carbon Parc Cenedlaethol Eryri yn cael eu lleihau (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A3.1</i>)</p>	<p>Pob prosiect wedi'i gwblhau erbyn diwedd y flwyddyn ariannol</p>	<p>Wedi ei gwblhau</p>

Effeithlonrwydd ynni a lleihau ôl troed carbon adeiladau APCE i fod yn rhan annatod o'r Cynllun Rheoli Asedau newydd (CRA) (i'w fabwysiadu o Ebrill 2022) ac yn cyd-fynd â thargedau Ffyniant i Bawb Cymru - Ystad Gyhoeddus Carbon Isel.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC2, 4: Mae allyriadau carbon Parc Cenedlaethol Eryri yn cael eu lleihau (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A3.1</i>)</p>	<p>Data Cyfrifiannell Carbon wedi'i gyflwyno ar gyfer blynyddoedd gwaelodlin 2019/20 a 2020/21 i Lywodraeth Cymru. Anfonwyd data hefyd at Aquaterra (ymgyngorwyr i DL yng Nghymru) a fydd yn adrodd gydag argymhellion ar feysydd targed allweddol ar gyfer lleihau carbon. Aros am ail adroddiad Cyllideb Garbon Llywodraeth Cymru.</p>	<p>Parhau gyda'r gwaith yn y flwyddyn ariannol nesaf.</p>

Datblygu Cynllun Gweithredu i APCE fod yn garbon niwtral erbyn 2030.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC2, 4: Mae allyriadau carbon Parc Cenedlaethol Eryri yn cael eu lleihau (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A3.1</i>)</p> <p>AC2, 4: Rydym wedi diogelu a chynyddu faint o garbon sy'n cael ei storio yn Eryri (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A3.2</i>)</p>	<p>Mae cyllid wedi'i sicrhau drwy grant Tirweddau Cynaliadwy, Lleoedd Cynaliadwy Llywodraeth Cymru. Bydd yr astudiaeth yn ystyried sut y gall y Tirweddau Dynodedig ddod yn sefydliadau carbon niwtral. Dyfarnwyd y contract i Aquatera ac Afallen. Roedd adroddiadau unigol i'w cyflwyno i bob sefydliad yn gynnar ym mis Mawrth 2022 ond bu ychydig o oedi ac yn unol â hynny bydd cyflwyniad yn cael ei roi i Aelodau yn ystod Gweithgor Mehefin</p>	<p>Mae angen datblygu'r Cynllun Gweithredu ymhellach.</p>

Comisiynu adroddiad i nodi sut y gall yr Awdurdod gynorthwyo i sicrhau bod ardal y Parc Cenedlaethol yn garbon niwtral erbyn 2050 i gynnwys cyfeirnod penodol i reoli tir a gweithio tu hwnt i eiddo'r Awdurdod.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC2, 4: Mae allyriadau carbon Parc Cenedlaethol Eryri yn cael eu lleihau (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A3.1</i>)</p> <p>AC2, 4: Rydym wedi diogelu a chynyddu faint o garbon sy'n cael ei storio yn Eryri (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A3.2</i>)</p>	<p>Mae cyllid wedi'i sicrhau drwy grant Tirweddau Cynaliadwy, Lleoedd Cynaliadwy Llywodraeth Cymru. Mae Small World Consulting Ltd wedi eu penodi i wneud y gwaith. Er y rhagwelwyd yn wreiddiol y bydd adroddiad cyntaf Eryri ar gael erbyn diwedd y flwyddyn galendr bu oedi cyn derbyn yr adroddiad terfynol. Rhoddir cyflwyniad i Aelodau yn ystod Gweithgor Mehefin</p>	<p>Bron a'i gwblhau.</p>

AC3 – Gwella rheolaeth a dealltwriaeth o'n treftadaeth ddiwylliannol

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Sicrhau fod Rhaglen Waith Cynllun Partneriaeth Tirwedd y Carneddau ar gyfer 2021/22 wedi'i chwblhau mewn pryd i sicrhau bod y Prosiect yn parhau i fod ar y trywydd iawn i'w gwblhau erbyn 2025.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac ehangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol a nwyddau cyhoeddus ehangach <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1)</i></p> <p>AC3: Rydym wedi cefnogi atgyweirio ac adfer adeiladau rhestredig, wedi cefnogi diogelu Henebion Rhestredig ac wedi datblygu a gweithredu prosiectau ar raddfa tirwedd sydd o fudd i'r amgylchedd hanesyddol. <i>(yn unol Chynllun Eryri A6.1. A6.2. A6.3)</i></p>	<p>Mae'r cynllun yn parhau i fynd rhagddo'n dda a chyflwynir hawliadau grant ac adroddiadau cynnydd mewn modd amserol. Cynhelir cyfarfodydd rheolaidd gyda Mentor y Gronfa Dreftadaeth i roi diweddariadau a cheisio cyngor. Mae prosiectau'n cael eu cynllunio a'u darparu yn unol â'r amserlen ddiwygiedig. Mae'r gwaith o adolygu amserlen y cynllun ac ailbroffilio gwariant yn unol â hynny yn dasg barhaus oherwydd effaith pandemig Covid 19, fodd bynnag mae'r ddarpariaeth yn sefydlog ac mae cynnydd da iawn yn cael ei wneud ar feysydd prosiect.</p>	<p>Parhau i fonitro cynnydd o ran cwblhau erbyn 2025.</p>

Adolygu cynnydd wrth gyflawni Cynllun Treftadaeth Treflun Dolgellau yn barod ar gyfer cwblhau'r cynllun erbyn mis Rhagfyr 2022.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac ehangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol a nwyddau cyhoeddus ehangach <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1)</i></p> <p>AC3: Rydym wedi cefnogi atgyweirio ac adfer adeiladau rhestredig, wedi cefnogi diogelu Henebion Rhestredig ac wedi datblygu a gweithredu prosiectau ar raddfa tirwedd sydd o fudd i'r amgylchedd hanesyddol. <i>(yn unol Chynllun Eryri A6.1. A6.2. A6.3)</i></p>	<p>Mae Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol wedi cymeradwyo estyniad amser ar gyfer y prosiect oherwydd effaith Covid-19 ar y prosiect. Dyddiad cwblhau'r prosiect newydd yw 31 Rhagfyr 2022. Mae nifer o brosiectau bellach wedi'u cwblhau'n llwyddiannus ond, fel bob amser gyda phrosiectau o'r natur hwn Mae problemau gyda rhai. Mae'r rhain yn cael eu trafod yn rheolaidd gyda'r Gronfa Dreftadaeth ac mae'n debygol y bydd estyniad amser prosiect yn cael ei gynnig. Bydd Grŵp Gwlân Dolgellau yn cymryd rhan mewn gwaith ymgysylltu</p>	<p>Mae'r Prosiect yn parhau yn foddhaol. Parhau i gysylltu â'r Gronfa Dreftadaeth i ddatrys unrhyw faterion sy'n weddill.</p>

	cymunedol newydd gyda swyddogion yr Awdurdod, yn benodol yn gwneud gwaith arolwg archaeolegol o amgylch melinau yr Arran. At ei gilydd, mae'r prosiect yn datblygu'n dda iawn.	
--	--	--

Datblygu prosiect Treftadaeth Ddiwylliannol Harlech ac Ardudwy a fydd yn galluogi'r Awdurdod i wneud cais am arian allanol maes o law.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac ehangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol a nwyddau cyhoeddus ehangach <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1)</i></p> <p>AC3: Rydym wedi cefnogi atgyweirio ac adfer adeiladau rhestredig, wedi cefnogi diogelu Henebion Rhestredig ac wedi datblygu a gweithredu prosiectau ar raddfa tirwedd sydd o fudd i'r amgylchedd hanesyddol. <i>(yn unol Chynllun Eryri A6.1. A6.2. A6.3)</i></p>	<p>Mae criw o wirfoddolwyr yn gweithio ar brosiect Hen Dref Harlech.</p> <p>Mae 4 adeilad masnachol yn Harlech wedi'u nodi ar gyfer grantiau cadwraeth.</p> <p>Mae pob un o'r 4 adeilad wedi cael cynnig cymorth ar gyfer gwaith cyfalaf allanol. Mae elfennau ymgysylltu cymunedol y prosiectau yn cael eu cynllunio ar gyfer 2022 ac rydym yn hyderus y byddant yn cael eu cyflawni yn unol ag amserlen y prosiect. Mae'r rhaglen yn cynnwys teithiau tywys, arolygon archeolegol gyda Phrifysgol Sheffield, celf gymunedol a rhaglen barhaus o gofnodi hanes llafar.</p>	<p>Parhau i weithredu'r prosiect.</p>

Cyfrannu'n weithredol at raglen waith Cynllun Gweithredu Safle Treftadaeth y Byd Tirweddau Llechi Gogledd Orllewin Cymru.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac ehangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol a nwyddau cyhoeddus ehangach <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1)</i></p> <p>AC3: Rydym wedi cefnogi atgyweirio ac adfer adeiladau rhestredig, wedi cefnogi diogelu Henebion Rhestredig ac wedi datblygu a gweithredu prosiectau ar raddfa tirwedd sydd o fudd i'r amgylchedd hanesyddol. <i>(yn unol Chynllun Eryri A6.1. A6.2. A6.3)</i></p>	<p>Mae swyddogion yn parhau i gyfrannu'n weithredol at waith y gwahanol grwpiau rheoli STB ac mae Headland Design wedi'u comisiynu i ymgymryd â gwaith dehongli newydd ym Melin Lechi Ynysypandy yng Nghwmystradllyn. Bydd Pensaer Cadwraeth yn cael ei benodi yn 2022/23 i roi cyngor ar waith cadwraeth pellach i lywio Cynllun Rheoli Ynysypandy.</p>	<p>Monitro'r effaith y bydd penodi Pensaer Cadwraeth yn ei chael ar unrhyw raglen waith yn y dyfodol.</p>

Cyfrannu'n weithredol at raglen waith barhaus y Grŵp Amgylchedd Hanesyddol (GAH) dan arweiniad Cadw a'i weithgorau cysylltiedig, gan gynnwys Llesiant, Lliniaru Newid Hinsawdd, mawndiroedd a Threftadaeth Leol.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac ehangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol a nwyddau cyhoeddus ehangach <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1)</i></p> <p>AC3: Rydym wedi cefnogi atgyweirio ac adfer adeiladau rhestredig, wedi cefnogi diogelu Henebion Rhestredig ac wedi datblygu a gweithredu prosiectau ar raddfa tirwedd sydd o fudd i'r amgylchedd hanesyddol. <i>(yn unol â Chynllun Eryri A6.1. A6.2. A6.3)</i></p>	<p>Mae gwaith yn mynd rhagddo a disgwylir i'r Awdurdod gael ei benodi i ddarparu agweddau penodol ar becyn cymorth treftadaeth leol yn gynnar yn 2022/23.</p>	<p>Monitro cynnydd.</p>

Monitro effeithiau parhaus Covid gyda'r bwriad o gynnal a datblygu Yr Ysgwrn fel amgueddfa a chanolfan ddiwylliannol o fri cenedlaethol gan gynnwys cyflwyno'r prosiect arddangosfa 'Geiriau Diflanedig' ar y safle yn 2022-23.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac ehangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol a nwyddau cyhoeddus ehangach <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1)</i></p> <p>AC3: Rydym wedi cefnogi atgyweirio ac adfer adeiladau rhestredig, wedi cefnogi diogelu Henebion Rhestredig ac wedi datblygu a gweithredu prosiectau ar raddfa tirwedd sydd o fudd i'r amgylchedd hanesyddol. <i>(yn unol â Chynllun Eryri A6.1. A6.2. A6.3)</i></p>	<p>Mae cynllunio ar gyfer 2022/23 yn parhau ac ail-agorodd Yr Ysgwrn ar Ebrill 1af, 2022. Mae archebion grŵp yn isel iawn ar hyn o bryd o gymharu â data 2019, fodd bynnag rydym yn hyderus y bydd prosiectau megis y cwricwlwm newydd ar gyfer Yr Ysgwrn yn gwella yn hwyluso ymgysylltiad ysgolion. Mae digwyddiadau a gweithgareddau yn cael eu cynllunio i ymgysylltu â chynulleidfaoedd newydd ac i gynyddu incwm. Mae rôl y Rheolwr Profiad Ymwelwyr yn cael ei hysbysebu ar hyn o bryd.</p>	<p>Mae'n bwysig bod rôl y Rheolwr Profiad Ymwelwyr yn cael ei llenwi cyn gynted â phosibl a bod y cynllun busnes yn llwyddo. Bydd hyn yn cael ei fonitro yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf a thu hwnt.</p>

Trwy gydweithrediad â'r Grŵp Tasg a Gorffen Enwau Lleoedd dan arweiniad Aelodau a Chyngor Gwynedd, sefydlu a mabwysiadu canllawiau i lywio'r defnydd a wneir o enwau lleoedd gan APCE.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac hangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol anesyddol a nwyddau cyhoeddus ehangach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1</i>)</p> <p>AC3: Rydym wedi cefnogi atgyweirio ac adfer adeiladau rhestredig, wedi cefnogi diogelu Henebion Rhestredig ac wedi datblygu a gweithredu prosiectau ar raddfa tirwedd sydd o fudd i'r amgylchedd hanesyddol. (<i>yn unol â Chynllun Eryri A6.1. A6.2. A6.3</i>)</p>	<p>Mae'r gwaith hwn wedi dechrau gyda chanllawiau a gynigiwyd gan Brifysgol Cymru a swyddfa Comisiynydd y Gymraeg. Mae'r ffocws cychwynnol ar nodweddion daearyddol (y mae tua 3.5K ohonynt), a defnyddiwyd peilot o 200 o enwau llynnoedd i ddechrau.</p> <p>Ar hyn o bryd mae swyddogion yn aros am adroddiad yr Athro Dylan Foster Evans gan gynnwys canllawiau ar gyfer defnyddio enwau lleoedd mewn cyd-destun topograffig. Bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r aelodau maes o law.</p>	<p>Adroddiad i'w gyflwyno i'r aelodau.</p>

Datblygu Cynllun Gwerthuso Ardaloedd Cadwraeth a Chynllun Rheoli/Cynllun Cyflawni fel llinell sylfaen o wybodaeth ar gyfer datblygu prosiectau cyfalaf posibl yn y blynyddoedd dilynol.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac hangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol anwyddau cyhoeddus ehangach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1</i>)</p> <p>AC3: Rydym wedi cefnogi atgyweirio ac adfer adeiladau rhestredig, wedi cefnogi diogelu Henebion Rhestredig ac wedi datblygu a gweithredu prosiectau ar raddfa tirwedd sydd o fudd i'r amgylchedd hanesyddol. (<i>yn unol â Chynllun Eryri A6.1. A6.2. A6.3</i>)</p>	<p>Ym mis Ebrill 2021, sicrhawyd cyllid drwy gronfa Tirweddau Cynaliadwy, Lleoedd Cynaliadwy Llywodraeth Cymru i ddatblygu'r prosiect hwn. Paratowyd briff i werthuso a chreu Cynlluniau Rheoli ar gyfer y 14 Ardal Gadwraeth gydag argymhellion ôl-osod ynni a elwir yn 'Ardaloedd Cadwraeth sy'n Addas ar gyfer yr 21ain Ganrif'. Mae gwaith maes wedi'i gwblhau ar bob Ardal Gadwraeth, gyda Gwerthusiadau drafft a Chynlluniau Rheoli Cadwraeth wedi'u paratoi. Mae gwaith ar y gweill i ymgynghori â Swyddogion perthnasol APCE, Cynghorau Cymuned, a Swyddogion Cadw i baratoi fersiynau mwy terfynol a chyfieithedig o'r dogfennau i fod yn destun Ymgynghoriad Cyhoeddus ar ôl mis Mawrth 2022.</p>	<p>Symud ymlaen i'r cam nesaf cyn gynted â phosibl.</p>

AC4 – Mynd i'r afael â heriau a chyfleoedd senarios rheoli tir ar ôl Brexit

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Cynorthwyo i ddatblygu a dylunio cynigion rheoli tir yn y dyfodol gyda Llywodraeth Cymru a Chyfoeth Naturiol Cymru, i sicrhau bod Eryri yn elwa o gynigion yn y dyfodol a bod nodau strategol Cynllun Eryri yn cael eu hadlewyrchu yng nghynigion y dyfodol.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC2, 4: Rydym wedi diogelu a chynyddu faint o garbon sy'n cael ei storio yn Eryri (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A3.2</i>)</p> <p>AC2, 4, 5: Rydym wedi parhau i ehangu gweithredoedd cyfredol y Bartneriaeth i reoli a lleihau maint y rhywogaethau goresgynnol (<i>yn unol â Chynllun Eryri A4.2</i>)</p>	Dim cynnydd gan Lywodraeth Cymru o ran datblygu'r rhaglen.	Aros am gynnydd ar y mater gan Lywodraeth Cymru.

Cynnal perthynas waith agos gyda'r sector tir i sicrhau bod gan yr Awdurdod ddealltwriaeth o oblygiadau parhaus Brexit ar reoli tir.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC2, 4: Mae allyriadau carbon Parc Cenedlaethol Eryri yn cael eu lleihau (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A3.1</i>)</p> <p>AC2, 4: Rydym wedi diogelu a chynyddu faint o garbon sy'n cael ei storio yn Eryri (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A3.2</i>)</p> <p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac hangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol anwyddau cyhoeddus ehangach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1</i>)</p> <p>AC2, 4, 5: Rydym wedi parhau i ehangu gweithredoedd cyfredol y Bartneriaeth i reoli a lleihau maint y rhywogaethau goresgynnol (<i>yn unol â Chynllun Eryri A4.2</i>)</p>	Gwaith parhaus.	Parhaus

AC5 – Mynd i'r afael â'r dirywiad mewn natur

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Datblygu cynllun gweithredu yn seiliedig ar ddealltwriaeth a chynnwys e.e. SoNaRR (adroddiad Cyflwr Adnoddau Naturiol), Adroddiad Cyflwr y Parc Cenedlaethol ayb. i hysbysu'r blaenoriaethau ar gyfer adfer natur yn Eryri.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac hangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol anwyddau cyhoeddus ehangach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1</i>)</p> <p>AC5: Mae dirywiad bioamrywiaeth yn cael sylw trwy weithgareddau cynnal a chadw, adfer, ehangu a chysylltedd (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.2</i>)</p> <p>AC2, 4, 5: Rydym wedi parhau i ehangu gweithredoedd cyfredol y Bartneriaeth i reoli a lleihau maint y rhywogaethau goresgynnol (<i>yn unol â Chynllun Eryri A4.2</i>)</p>	<p>Wedi ymrwymo'n llwyr i raglen ERAMP a phrosiect ENRAW.</p> <p>Gwaith yn mynd rhagddo gyda phartneriaeth a swyddog Bioamrywiaeth newydd yn ei le. Yn parhau i fod yn debyg i ALLau eraill</p>	<p>Mae angen datblygu'r Cynllun Gweithredu fel bod gennym well dealltwriaeth o'r her sylweddol iawn hon.</p>

Parhau i ddarparu gwelliant bioamrywiaeth trwy'r broses rheoli datblygu a sicrhau cydymffurfriad ag unrhyw ganllawiau sydd ar ddod a gyhoeddir gan Lywodraeth Cymru.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac ehangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol a nwyddau cyhoeddus ehangach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1</i>)</p> <p>AC5: Mae dirywiad bioamrywiaeth yn cael sylw trwy weithgareddau cynnal a chadw, adfer, ehangu a chysylltedd (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.2</i>)</p> <p>AC2, 4, 5: Rydym wedi parhau i ehangu gweithredoedd cyfredol y Bartneriaeth i reoli a lleihau maint y rhywogaethau goresgynnol (<i>yn unol â Chynllun Eryri A4.2</i>)</p>	<p>Dal i aros am gyhoeddiad Canllawiau Llywodraeth Cymru ond mae gwelliannau bioamrywiaeth yn parhau i gael eu cyflawni trwy'r broses rheoli datblygu.</p>	<p>Tra bod gwaith yn parhau ar lefel Awdurdod, disgwylir canllawiau Llywodraeth Cymru a all gyfyngu ar gynnydd.</p>

Sicrhau bod CCA ar fioamrywiaeth yn cael ei gynhyrchu erbyn 2023 i gefnogi'r broses Rheoli Datblygu.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac ehangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol a nwyddau cyhoeddus ehangach <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1)</i></p> <p>AC5: Mae dirywiad bioamrywiaeth yn cael sylw trwy weithgareddau cynnal a chadw, adfer, ehangu a chysylltedd <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.2)</i></p> <p>AC2, 4, 5: Rydym wedi parhau i ehangu gweithredoedd cyfredol y Bartneriaeth i reoli a lleihau maint y rhywogaethau goresgynnol <i>(yn unol â Chynllun Eryri A4.2)</i></p>	<p>Dal i aros i ganllawiau Llywodraeth Cymru ar wella bioamrywiaeth gael eu cyhoeddi. Mae hyn yn golygu na all y CCA gael ei symud ymlaen ar hyn o bryd.</p>	<p>Aros am ganllawiau Llywodraeth Cymru.</p>

Parhau i ddarparu prosiectau cymeradwy sy'n mynd i'r afael â nodau Cynllun Eryri (e.e. CTL Carneddau, LIFE (Coedwig Law Geltaidd, Cyforgorsydd, Corsydd Crynedig, prosiect y Gylfinir) CRhC Dinas Mawddwy, Rhaglen Genedlaethol Mawn, ENRAW, prosiectau Awyr Dywyll) a datblygu rhaglenni pellach.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac ehangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol a nwyddau cyhoeddus ehangach <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1)</i></p> <p>AC5: Mae dirywiad bioamrywiaeth cael sylw trwy weithgareddau cynnal a chadw, adfer, ehangu a chysylltedd <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.2)</i></p> <p>AC2, 4, 5: Rydym wedi parhau i ehangu gweithredoedd cyfredol y Bartneriaeth i reoli a lleihau maint y rhywogaethau goresgynnol <i>(yn unol â Chynllun Eryri A4.2)</i></p>	<p>Mae'r rhan fwyaf o brosiectau ar y trywydd iawn, ac mae Mind the Gap y Grid Cenedlaethol yn aros am y dyddiad dechrau. Mae cyfraniad y Carneddau yn segur oherwydd colli aelod allweddol o staff, mae mesurau ar gyfer llenwi'r bylchau ar waith.</p>	<p>Mae angen monitro'r prosiectau hyn yn ofalus. Gall trosiant staff fod yn risg i brosiectau o'r fath ac mae angen i'r Awdurdod fod yn ymwybodol o hynny.</p>

Symud ymlaen ag arolwg ledled y Parc Cenedlaethol o safleoedd Coed a Choetiroedd Hynafol (PAWS).		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac ehangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol a nwyddau cyhoeddus ehangach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1</i>)</p> <p>AC5: Mae dirywiad bioamrywiaeth cael sylw trwy weithgareddau cynnal a chadw, adfer, ehangu a chysylltedd (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.2</i>)</p> <p>AC2, 4, 5: Rydym wedi parhau i ehangu gweithredoedd cyfredol y Bartneriaeth i reoli a lleihau maint y rhywogaethau goresgynnol (<i>yn unol â Chynllun Eryri A4.2</i>)</p>	<p>Arolwg a gwaith Blwyddyn 2 wedi'i gwblhau.</p>	<p>Aros am ddyfarniad o arolygon a gwaith blwyddyn 3.</p>

CYMUNEDAU CYDNERTH	Llewyrchus	Cydnherth	Iachach	Mwy Cyfartal	Cymunedau Cychlynus	Diwylliant Bywiog	Cyfrifol ar lefel fyd-eang
	Byddwn yn cyflawni hyn drwy:						
CC1 Cynnal a gwella ansawdd bywyd preswylwyr	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
CC2 Cefnogi pobl ifanc	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
CC3 Hyrwyddo twristiaeth gynaliadwy i ychwanegu gwerth i gymunedau lleol	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
CC4 Hyrwyddo a chefnogi'r Gymraeg yn weithredol	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
CC5 Datblygu economi leol sy'n cefnogi dynodiad a rheolaeth Eryri fel Parc Cenedlaethol	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

CC1 – Cynnal a gwella ansawdd bywyd preswylwyr

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Datblygu adnodd ar-lein fel rhan o'r wefan newydd sy'n ymwneud â gweithgareddau a llwybrau yn y Parc Cenedlaethol wedi'i dargedu a'i deilwra'n briodol.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 2, 4: Rydym wedi hyrwyddo a galluogi ystod amrywiol o weithgareddau sy'n gwella lles pobl (<i>yn unol â Chynllun Eryri B1.2</i>)</p> <p>CC1, 2, 3, 5: Rydym wedi annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.2</i>)</p>	Gwefan newydd wedi'i lansio gydag adnoddau ar-lein cysylltiedig.	Monitro adborth ar wefan newydd ac ystadegau ar ddefnydd.

Fel rhan o'r Strategaeth Gwirfoddolwyr APCE ac mewn cydweithrediad â phartneriaid, parhau i ehangu cyfleoedd gwirfoddoli o fewn y Parc Cenedlaethol sy'n cynnwys gweithgareddau corfforol a diwylliannol.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 2, 4: Rydym wedi hyrwyddo a galluogi ystod amrywiol o weithgareddau sy'n gwella lles pobl (<i>yn unol â Chynllun Eryri B1.2</i>)</p>	<p>Lansio a chyflwyno cynllun Caru Eryri yn llwyddiannus y tymor hwn, lle bu Cymdeithas Eryri, APCE a'r Bartneriaeth Awyr Agored yn cydweithio i recriwtio a chydlynu gwirfoddolwyr i gynnal patrolau sbwriel a darparu gwybodaeth i ymwelwyr safleoedd 'pot mêl,' wedi'i hwyluso'n rhannol gan oriau ychwanegol i Wirfoddolwr. Swyddog Llesiant trwy gyllid gan Lywodraeth Cymru. Bydd data yn cael ei feintioli yn y chwarter nesaf.</p> <p>Yn ogystal â'r cynllun mawr hwn, mae gweithgareddau ychwanegol wedi cynnwys gweithio gyda'r Cyngor Astudiaethau Maes i ddarparu diwrnodau cadwraeth gwirfoddol ar gyfer grwpiau DofE, a gweithio gyda'r Adran Gadwraeth i ddarparu cyfleoedd gwirfoddoli gwerth chweil i grwpiau corfforaethol.</p>	<p>Cwblhawyd</p>

Datblygu cyfleoedd gwirfoddoli i bobl anabl.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 2, 4: Rydym wedi hyrwyddo a galluogi ystod amrywiol o weithgareddau sy'n gwella lles pobl (<i>yn unol â Chynllun Eryri B1.2</i>)</p>	<p>Fel rhan o gynllun Caru Eryri darparwyd amrywiaeth o lwybrau i weddu i ystod o alluoedd. Trwy hysbysebu'r diwrnodau gwirfoddoli mewn ffordd sy'n ei gwneud yn glir i'r gwirfoddolwr pa lefel o anhawster fyddai'r gweithgaredd. I bobl sy'n chwilio am ffordd i wirfoddoli gyda'r Parc Cenedlaethol nad yw'n cynnwys diwrnod mynydd llawn, rydym yn darparu'r opsiwn o lwybr patrôl sy'n cynnwys mwy o yrru cerbyd neu gael eu lleoli yn y maes parcio gyda'r fan wybodaeth hefyd.</p>	<p>Cwblhawyd</p>

Sicrhau bod cynllunio yn cymryd rôl ragweithiol wrth annog tai fforddiadwy trwy weithio gydag asiantaethau eraill yn y sector hwn, er mwyn ceisio cyflawni'r targed blynyddol a nodir yn y CDLI.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CC1, 2, 4: Rydym wedi gweithio gyda phartneriaid i fynd i'r afael â materion sylfaenol a datblygu atebion arloesol i ddarparu tai fforddiadwy sy'n diwallu anghenion lleol (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C3.1</i>)	Gwaith parhaus	Mae'r cam hwn yn anghyflawn ac mae angen rhagor o waith arno yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf.

Datblygu Cynllun Warden Gwirfoddolwyr y Parc Cenedlaethol (ar gyfer de y Parc Cenedlaethol).

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CC1, 2, 4: Rydym wedi hyrwyddo a galluogi ystod amrywiol o weithgareddau sy'n gwella lles pobl (<i>yn unol â Chynllun Eryri B1.2</i>)	Lansiwyd y cynllun, gwirfoddolwyr wedi cael eu recriwtio ac yn cynnal diwrnodau gwirfoddoli gyda wardeniaid y de	Cwblhawyd.

Defnyddio cyllid TCLIC i hyrwyddo Cronfa Gymunedol Eryri er mwyn galluogi grwpiau cymunedol i ddatblygu prosiectau datgarboneiddio lleol, cydnerthedd cymunedol a rheoli twristiaeth.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CC1, 3, 5: Rydym wedi creu cynllun ac yn canolbwyntio adnoddau ar hyrwyddo, datblygu a chynnal a chadw llwybrau pellter hir wedi'u marcio'n dda, llwybrau hygyrch, llwybrau aml-ddefnyddiwr (yn enwedig llwybrau beicio a llwybrau beicio mynydd), hyrwyddo llwybrau a chysylltiadau a dolenni rhwng trefi a phentrefi. (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B2.1</i>)	Lansio cynllun gyda llawer o ddiddordeb gan gymunedau lleol. Ceisiadau yn cael eu rhoi ar y rhestr fer ac yn cael eu hystyried gan y panel i gael eu penderfynu. Cymeradwywyd 13 o brosiectau ar draws y rhanbarth. Dim ond nifer fach o brosiectau sydd ar ôl i wneud eu hawliadau terfynol. Bydd y Rheolwr Partneriaeth yn cynnig placiau i'w gosod ar leoliad i'r rhai sydd wedi derbyn grant.	Prosiect bron wedi'i gwblhau.
CC1, 2, 3, 5: Rydym wedi annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.2</i>)		
CC1,3,5: Rydym wedi archwilio a gweithredu cyfleoedd i annog trafniadaeth wyrddach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B4.2</i>)		

CC2 – Cefnogi pobl ifanc

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Paratoi Maniffesto leuenctid drafft i'w drafod a'i gymeradwyo gan yr Aelodau.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CC2, 3, 4: Rydym wedi creu cyfleoedd i bobl ifanc fod yn llysgenhadon dros iaith a diwylliant yr ardal (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1</i>)	Roedd y gwaith i fod i gael ei arwain gan Swyddog leuenctid – i'w benodi ym mis Tachwedd 2021. Bu oedi gyda'r recriwtio, cynhaliwyd cyfweiliadau ym mis Ionawr/Chwefror 2022, dechreuodd y Swyddog leuenctid yn ei swydd fis Ebrill 2022. Bydd gwaith yn cael ei flaenoriaethu nawr.	Prosiect wedi'i oedi

Ail ddechrau'r cynllun Ceidwaid Ifanc a mabwysiadu cynllun ar gyfer De'r Parc.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CC2, 3, 4: Rydym wedi creu cyfleoedd i bobl ifanc fod yn llysgenhadon dros iaith a diwylliant yr ardal (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1</i>)	Roedd gwaith i fod i gael ei arwain gan Swyddog leuenctid – i'w benodi ym mis Tachwedd 2021. Oedi o ran recriwtio, cynhaliwyd cyfweiliadau ym mis Ionawr/Chwefror 2022. Swyddog leuenctid wedi dechrau yn ei swydd Ebrill 2022. Bydd gwaith i fabwysiadu Cynllun yn cael ei flaenoriaethu.	Prosiect wedi'i oedi

Cefnogi cynllun cenedlaethol Kickstart trwy ddarparu lleoliadau gwaith ar gyfer pobl ifanc 16-24 oed.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CC2, 3, 4: Rydym wedi creu cyfleoedd i bobl ifanc fod yn llysgenhadon dros iaith a diwylliant yr ardal (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1</i>)	Methodd yr ymdrech recriwtio cychwynnol â denu ymgeiswyr. Mae swyddogion yn adolygu'r manylebau person ar gyfer y swyddi cyn ystyried proses recriwtio bellach.	Prosiect wedi'i oedi

CC3 – Hyrwyddo twristiaeth gynaliadwy i ychwanegu gwerth i gymunedau lleol

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Datblygu mesurau newydd a sefydlu llinell sylfaen ar gyfer effeithiau twristiaeth trwy STEAM sy'n integreiddio mesurau cynaliadwyedd, amgylcheddol a chymdeithasol, yn ogystal â'r mesurau economaidd presennol.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 2, 3, 5: Rydym wedi annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.2</i>)</p> <p>CC1,3,5: Rydym wedi archwilio a gweithredu cyfleoedd i annog trafniadaeth wyrddach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B4.2</i>)</p>	<p>Gwaith yn mynd rhagddo'n dda. Mae data gwaelodlin wedi'i gwblhau ar gyfer BL1, bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Awdurdod maes o law.</p>	<p>Adroddiad i'w gyflwyno i'r Awdurdod.</p>

Cynnal arolwg ymwelwyr a thrigolion a ariennir trwy'r Gronfa Gomisiynu i sefydlu llinellau sylfaen ar gyfer arolygon yn y dyfodol ac er mwyn: llywio'r broses o wneud penderfyniadau ar dwristiaeth gynaliadwy; mesur enw da Awdurdod y Parc Cenedlaethol; nodi anghenion ymwelwyr a thrigolion yn awr ac yn y dyfodol; mesur demograffeg; sicrhau ein bod yn deall agweddau ein grwpiau anodd eu cyrraedd; darganfod sut mae pobl yn cyrraedd y Parc; sefydlu profiad ymwelwyr o gyfleusterau a llety; ymwybyddiaeth o Rinweddau Arbennig; pa mor wybodus yw pobl cyn ymweld â'r Parc, a ble maent yn cael eu gwybodaeth.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 2, 3, 5: Rydym wedi annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.2</i>)</p> <p>CC1,3,5: Rydym wedi archwilio a gweithredu cyfleoedd i annog trafniadaeth wyrddach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B4.2</i>)</p>	<p>Dadansoddiad wedi'i dderbyn a'i gyflwyno i staff ac aelodau'r Awdurdod mewn Gweminar ar 2/18/22. Adroddiad i'w gwblhau a'i gyflwyno i'r Tîm Rheoli ac aelodau'r Awdurdod yn ffurfiol cyn Medi 2022.</p>	<p>Adroddiad i'w gyflwyno.</p>

Datblygu cyfleoedd i annog trafndiaeth mwy gwyrdd trwy'r canlynol: Dilyn yr argymhellion o'r adolygiad o drafndiaeth a pharcio yn ardaloedd Yr Wyddfa ac Ogwen.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 2, 3, 5: Rydym wedi annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.2</i>)</p> <p>CC1,3,5: Rydym wedi archwilio a gweithredu cyfleoedd i annog trafndiaeth wyrddach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B4.2</i>)</p>	<p>System beilot ar waith o Ebrill-Tachwedd 2021. System rwystr ANPR wedi'i chyflwyno ar gyfer Caniatâd Cynllunio.</p> <p>Mae cytundebau bws Sherpa yn cael eu datblygu gyda chynghorau Gwynedd a Chonwy; Mae Trafnidiaeth Cymru yn ariannu gwelliannau i'r rhwydwaith Sherpa ar gyfer 2022 drwy Lywodraeth Cymru. Mae gwaith parhaus ar drafndiaeth gyhoeddus ehangach a strategaethau parcio yn cael ei symud ymlaen mewn Partneriaeth ar draws y rhanbarth.</p> <p>Cynllun rhag-archebu wedi'i ail-lansio ar gyfer 2022 ac yn rhedeg yn dda. Grŵp Cyflawni wedi'i gytuno a'i sefydlu gyda Gwynedd, Conwy a TC.</p>	<p>Parhau i weithredu a monitro cynnydd/problemau.</p>

Gweithredu model Twristiaeth Gynaliadwy ar draws y rhanbarth. Cwmpasu Cam 1 bron wedi'i gwblhau ac mae Cam 2 wedi'i gadarnhau, i'w ariannu gan TC.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 2, 3, 5: Rydym wedi annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.2</i>)</p> <p>CC1,3,5: Rydym wedi archwilio a gweithredu cyfleoedd i annog trafndiaeth wyrddach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B4.2</i>)</p>	<p>Fel y prosiect uchod. Mae prosiectau pellach yng nghylch gwaith TC gan gynnwys Teithio Llesol; gwelliannau i'r rhwydwaith Sherpa ac ail-frandio bysiau Sherpa; astudiaeth rheoli parcio gan gynnwys datblygu cyfnewidfeydd i gysylltu â rhaglen Metro Gogledd Cymru. Ymgynghori cymunedol yn parhau gyda sesiwn adborth ar 2/16/22.</p> <p>Datblygu strategaeth Twristiaeth Gynaliadwy ar gyfer Gwynedd ac Eryri trwy Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth gyda Chyngor Gwynedd a chan gynnwys Conwy wledig.</p>	<p>Parhau i ddatblygu yn ddarostyngedig i gyllid.</p>

Annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol, trwy Ymgyrch Tymor 2021 a thrwy ddatblygu Profiadau Parc Cenedlaethol Cymru.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 2, 3, 5: Rydym wedi annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.2</i>)</p> <p>CC1,3,5: Rydym wedi archwilio a gweithredu cyfleoedd i annog trafniadaeth wyrddach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B4.2</i>)</p>	<p>Ymgyrch Tymor 2021 wedi'i chyflawni'n llwyddiannus. Canlyniadau ymgyrchoedd 2021: Argraffiadau: 6.42 miliwn. (Y nifer o weithiau y cafodd postiadau eu harddangos i ddefnyddiwr) Ymgysylltiad: 328,000. (Y nifer o weithiau y gwnaeth defnyddwyr ymgysylltu â phost trwy hoffi, roi atebion, ymatebion, sylwadau ac ati)</p> <p>Cliciau/gweithrediadau dolen postio: 24,633 (Y nifer o weithiau y gwnaeth defnyddiwr glicio ar ddolen yn y post/proffil):</p> <p>Ymweliadau â thudalen barcio newydd yr Wyddfa ar wefan y Parc Cenedlaethol, a oedd yn cynnwys gwybodaeth fanwl am archebu ymlaen llaw: 156,421 o ymweliadau â thudalennau a'r dudalen yr ymwelwyd â hi fwyaf ar wefan APCE yn ystod y cyfnod adrodd.</p>	<p>Paratoi Ymgyrch newydd ar gyfer y tymor nesaf.</p>

Parhau i ddatblygu cynllun Llysgenhadon Eryri a'u defnyddio i helpu i ledaenu negeseuon mewn perthynas â'r uchod.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 2, 3, 5: Rydym wedi annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.2</i>)</p> <p>CC1,3,5: Rydym wedi archwilio a gweithredu cyfleoedd i annog trafniadaeth wyrddach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B4.2</i>)</p> <p>CC2, 3, 4: Rydym wedi creu cyfleoedd i bobl ifanc fod yn llysgenhadon dros iaith a diwylliant yr ardal (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1</i>)</p>	<p>Ar ddechrau'r flwyddyn roedd dros 600 o Lysgenhadon wedi cymhwyso ac rydym wedi cael cyswllt rheolaidd â nhw ynglŷn â negeseuon, rhannu ein nodau a'n gwerthoedd craidd ac esblygiad parhaus y cynllun.</p> <p>Lansiwyd modiwl gloywi ar gyfer 2022 ym mis Tachwedd 2021 gyda defnydd llwyddiannus o lysgenhadon presennol, ar hyn o bryd mae 687 o Lysgenhadon Eryri achrededig. Lansiwyd modiwl Di-blastig ym mis Chwefror 2022 wedi'i anelu at y rheini sydd ym maes busnes lletygarwch ac mae wedi cael derbyniad da. Mae'r holl fodiwlau yn cael eu diweddarau ar hyn o bryd - erbyn diwedd mis Mawrth 2022.</p>	<p>Parhau i ddatblygu Llysgenhadon Eryri</p>

Sicrhau bod y CDLI presennol yn gweithredu ei bolisiâu'n gadarnhaol i gyfrannu at dwristiaeth gynaliadwy, sy'n ychwanegu gwerth i gymunedau lleol.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 2, 3, 5: Rydym wedi annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.2</i>)</p> <p>CC1,3,5: Rydym wedi archwilio a gweithredu cyfleoedd i annog trafndiaeth wyrddach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B4.2</i>)</p>	Adroddiadau blynyddol – dim gwybodaeth ar gael	I'w adrodd maes o law

Trwy'r Strategaeth Gyfathrebu, tynnu sylw at fuddion iechyd a llesiant yr amgylchedd naturiol a datblygu negeseuon allweddol sy'n gysylltiedig ag Eryri o amgylch y rhain, yn benodol trwy gynhyrchu tudalen we.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 2, 3, 5: Rydym wedi annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.2</i>)</p> <p>CC1,3,5: Rydym wedi archwilio a gweithredu cyfleoedd i annog trafndiaeth wyrddach (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B4.2</i>)</p>	<p>Yn cael ei datblygu fel rhan o wefan newydd i'w lansio ym mis Tachwedd 2021</p> <p>Lansiad mewnol wedi'i gwblhau, lansiad cyhoeddus ym mis Mawrth 2022</p>	Cwblhawyd

Treialu datblygiad cynnwys ar-lein gan hyrwyddo llwybrau a chyfleoedd i wella iechyd a llesiant yn y Parc Cenedlaethol. Mae'r gwaith yn amlwg iawn yn y briff ar gyfer paratoi'r wefan newydd a rôl y Rheolwr Brand a Chynnwys. Yn ddarostyngedig bod cyfyngiadau Covid-19 wedi cael eu cymhwyso yn ystod y cyfnod hwn.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CC1, 3, 5: Rydym wedi creu cynllun ac yn canolbwyntio adnoddau ar hyrwyddo, datblygu a chynnal a chadw llwybrau pellter hir wedi'u marcio'n dda, llwybrau hygyrch, llwybrau aml-ddefnyddiwr (yn	Yn cael ei datblygu fel rhan o wefan newydd i'w lansio ym mis Tachwedd 2021. Bydd gwaith yn parhau ar ôl ei lansio i ddatblygu cynnwys pellach.	Cwblhawyd

enwedig llwybrau beicio a llwybrau beicio mynydd), hyrwyddo llwybrau a chysylltiadau a dolenni rhwng trefi a phentrefi. <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B2.1)</i>	Lansiad mewnol y wefan wedi'i gwblhau, lansiad cyhoeddus ym mis Mawrth 2022. Bydd gwybodaeth newydd a diddorol am amrywiol lwybrau yn rhan o hyn.	
---	---	--

CC4 – Hyrwyddo a chefnogi'r Gymraeg yn weithredol

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Cynhyrchu Strategaeth Hyrwyddo'r Iaith Gymraeg 5 mlynedd newydd ar gyfer y cyfnod 2022-26.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC2, 3, 4: Rydym wedi creu cyfleoedd i bobl ifanc fod yn llysgenhadon dros iaith a diwylliant yr ardal <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1)</i></p> <p>CC4, 5: Rydym yn arwain trwy esiampl wrth sicrhau bod yr iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru yn cael ei hyrwyddo a'u defnyddio mewn digwyddiadau, gweithgareddau a gwybodaeth <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1)</i></p>	<p>Fel sy'n ofynnol yn unol â Safonau'r Gymraeg, lluniwyd adroddiad asesu a'i gyflwyno i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ym mis Tachwedd ar berfformiad y Strategaeth Hyrwyddo iaith gyfredol. Roedd hyn yn sail i gynhyrchu strategaeth newydd ar gyfer y pum mlynedd nesaf.</p> <p>Fel rhan o'r adroddiad, cynhaliwyd arolwg ar-lein o ganfyddiadau a barn pobl am ddefnydd yr Awdurdod o'r Gymraeg a hyrwyddwyd trwy gyfryngau cymdeithasol. Ymatebodd cyfanswm o 1,159 o bobl i'r arolwg. Mae gwaith wedi dechrau ar y Strategaeth newydd, a bydd y data o'r arolwg yn helpu i lywio'r broses ddatblygu. Bydd gwaith i gwblhau'r Strategaeth yn digwydd drwy'r haf.</p>	Bwrw ymlaen â gwaith ar y Strategaeth newydd

Mae'r Cynllun Cyfathrebu ac Ymgysylltu newydd yn cynnwys cynlluniau i wella ymwybyddiaeth ymwelwyr o'r iaith a'r diwylliant Cymraeg.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC4, 5: Rydym yn arwain trwy esiampl wrth sicrhau bod yr iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru yn cael ei hyrwyddo a'u defnyddio mewn digwyddiadau, gweithgareddau a gwybodaeth <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1)</i></p>	<p>Cynllun wedi ei ddatblygu, ei gymeradwyo gan yr Awdurdod ac yn awr yn cael ei weithredu.</p>	Cwblhawyd

Parhau i ddatblygu Yr Ysgwrn fel canolfan ddiwylliannol sy'n hyrwyddo diwylliant Cymraeg a mynd ati i ddarparu cyfleoedd i gymdeithasu trwy gyfrwng y Gymraeg.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 2, 4: Rydym wedi hyrwyddo a galluogi ystod amrywiol o weithgareddau sy'n gwella lles pobl (<i>yn unol â Chynllun Eryri B1.2</i>)</p> <p>CC2, 3, 4: Rydym wedi creu cyfleoedd i bobl ifanc fod yn llysgenhadon dros iaith a diwylliant yr ardal (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1</i>)</p> <p>CC4, 5: Rydym yn arwain trwy esiampl wrth sicrhau bod yr iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru yn cael ei hyrwyddo a'u defnyddio mewn digwyddiadau, gweithgareddau a gwybodaeth (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1</i>)</p> <p>CC4: Rydym wedi darparu cyfleoedd i ddysgwyr Cymru yn yr ardal (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.2</i>)</p>	<p>Cyfyngwyd ar y cyfleoedd yn ystod y 2 chwarter cyntaf oherwydd cau'r safle (oherwydd Covid a gwaith mewnlol yn cael ei wneud ar y caffi a'r gwasanaeth gweini). Fodd bynnag, bu Awst a Medi yn gymharol lwyddiannus a darperwyd sylfaen ar gyfer adeiladu gweithgareddau ar gyfer y flwyddyn nesaf.</p> <p>Cynhaliwyd gweithgareddau Wythnos Amgueddfa Cymru yn Yr Ysgwrn ar gyfer teuluoedd ac oedolion gan gynnwys gweithdy celf a digwyddiadau awyr dywyll. Cefnogwyd y gweithgareddau hyn yn ariannol gan arian Wythnos Amgueddfeydd Cymru. Mae'r safle bellach wedi cau am fisoedd y gaeaf.</p>	Parhaus

Datblygu'r prosiect arddangosfa 'Geiriau Diflanedig' trwy gydweithrediad ag Amgueddfa Cymru ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro (gyda chefnogaeth cronfa TCLIC), gan ddod ag arddangosfa 'Geiriau Diflanedig' / 'The Lost Words' i Gymru am y tro cyntaf ac arddangos camp ddwyieithog epig y blodeugerddi.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC4, 5: Rydym yn arwain trwy esiampl wrth sicrhau bod yr iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru yn cael ei hyrwyddo a'u defnyddio mewn digwyddiadau, gweithgareddau a gwybodaeth (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1</i>)</p> <p>CC4: Rydym wedi darparu cyfleoedd i ddysgwyr Cymru yn yr ardal (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.2</i>)</p> <p>CC4: Rydym wedi amddiffyn enwau lleoedd Cymreig (<i>yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.3</i>)</p>	<p>Canfuwyd nad oedd y syniad prosiect cychwynnol yn gyflawnadwy o fewn yr amserlen a roddwyd. Mae swyddogion wedi ailgynnau trafodaethau gydag APC Arfordir Penfro ac Amgueddfa Genedlaethol Cymru gyda'r bwriad o ddiwygio'r cynllun prosiect gwreiddiol a cheisio cyllid o ffynhonnell wahanol. Mae swyddogion yn obeithiol y gellir cyflawni'r prosiect yn 2023.</p>	Prosiect i'w gyflawni yn 2023

Diogelu a hyrwyddo'r defnydd o enwau lleoedd Cymraeg trwy ddatblygu canllawiau ar gyfer defnyddio enwau lleoedd gan APCE.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC4, 5: Rydym yn arwain trwy esiampl wrth sicrhau bod yr iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru yn cael ei hyrwyddo a'u defnyddio mewn digwyddiadau, gweithgareddau a gwybodaeth <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1)</i></p> <p>CC4: Byddwn wedi amddiffyn enwau lleoedd Cymreig <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.3)</i></p>	<p>Mae'r gwaith hwn wedi dechrau, gyda chanllawiau wedi'u defnyddio a chynllun peilot o 200 o enwau lleoedd wedi'i gymhwyso. Bydd gwaith pellach yn parhau yn ddiweddarach yn y flwyddyn ac yn gynnar yn 2022. Bydd hyn yn cael ei adrodd i'r Grŵp Llywio, ac yn y pen draw i'r Pwyllgor P&A.</p> <p>Mae'r rhestr beilot wedi'i chyflwyno i Bwyllgor Enwau Lleoedd Cymru i'w safoni. Cyfarfu'r grŵp llywio eto yn Chwarter 4 i ailedrych ar fentrau addysg a marchnata ynghylch enwau lleoedd ac i drafod y canllawiau drafft.</p> <p>Ar hyn o bryd mae swyddogion yn aros am adroddiad gan yr Athro Dylan Foster Evans yn darparu canllawiau arfaethedig ar gyfer defnyddio enwau lleoedd topograffig.</p>	<p>Aros am adroddiad pellach.</p>

Darparu cyfleoedd i wirfoddolwyr ddysgu a defnyddio'r Gymraeg trwy'r strategaeth wirfoddoli.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC4, 5: Rydym yn arwain trwy esiampl wrth sicrhau bod yr iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru yn cael ei hyrwyddo a'u defnyddio mewn digwyddiadau, gweithgareddau a gwybodaeth <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1)</i></p> <p>CC4: Rydym wedi darparu cyfleoedd i ddysgwyr Cymraeg yn yr ardal <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.2)</i></p>	<p>Mae strategaeth newydd wedi'i chymeradwyo gan yr Awdurdod ac yn cael ei gweithredu ar hyn o bryd.</p> <p>Mae cynllun wardeniaid gwirfoddol newydd wedi'i lansio yn Ne'r Parc gan ddefnyddio'r un model â'r cynllun hirsefydlog ar Yr Wyddfa – gwirfoddolwyr rhugl eu Cymraeg yn cael eu paru â dysgwyr Cymraeg i'w galluogi i ymarfer eu sgiliau Cymraeg.</p>	<p>Parhau</p>

Bydd prosiect Lleisiau ac Enwau Lleoedd y Carneddau a Chynllun Treftadaeth Ddiwylliannol Harlech ac Ardudwy yn cofnodi, diogelu a dathlu enwau lleoedd Cymru trwy ddigwyddiadau mapio cymunedol, cyfweiliadau hanes llafar, prosiectau allgymorth a dehongli.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC4, 5: Rydym yn arwain trwy esiampl wrth sicrhau bod yr iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru yn cael ei hyrwyddo a'u defnyddio mewn digwyddiadau, gweithgareddau a gwybodaeth <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1)</i></p> <p>CC4: Byddwn wedi amddiffyn enwau lleoedd Cymreig <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.3)</i></p>	<p>Dechreuodd y prosiect yn llwyddiannus gyda sesiynau cyhoeddus yn cael eu cynnal yn ardal y Carneddau. Er y bu rhywfaint o oedi oherwydd y cyfyngiadau ar ddigwyddiadau cyhoeddus o'r fath a achoswyd gan y pandemig, ystyrir bod sylfaen dda i adeiladu arno ymhellach dros y flwyddyn nesaf.</p> <p>Cynhaliwyd nifer o sesiynau cofnodi enwau lleoedd yn ystod hydref 2021. Roedd yr ymateb yn wych a bydd y wybodaeth a gasglwyd yn sail i ddehongliad pellach o ardal y Carneddau.</p> <p>Mae'r gwaith hwn yn parhau.</p>	Gwaith yn parhau

Sicrhau bod Polisi Datblygu 18: yr Iaith Gymraeg a gwead Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau yn cael ei ddefnyddio'n effeithiol yn y broses rheoli datblygu.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC4, 5: Rydym yn arwain trwy esiampl wrth sicrhau bod yr iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru yn cael ei hyrwyddo a'u defnyddio mewn digwyddiadau, gweithgareddau a gwybodaeth <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1)</i></p> <p>CCC 4: Rydym wedi gweithredu mesurau yn y Cynllun Datblygu Lleol a Chanllawiau Cynllunio Atodol cysylltiedig sy'n annog datblygiadau newydd i gynnal neu wella datblygiad y Gymraeg <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1)</i></p>	<p>Parhaus ac ar hyn o bryd rydym yn asesu ein prosesau mewnol i sicrhau bod y polisi hwn yn cael ei ddefnyddio'n effeithiol.</p>	Parhaus

Sicrhau mabwysiadu y CCA wedi'i ddiweddaru ar Gynllunio a'r Gymraeg erbyn diwedd 2021.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC4, 5: Rydym yn arwain trwy esiampl wrth sicrhau bod yr iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru yn cael ei hyrwyddo a'u defnyddio mewn digwyddiadau, gweithgareddau a gwybodaeth <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1)</i></p> <p>CC 4: Rydym wedi gweithredu mesurau yn y Cynllun Datblygu Lleol a Chanllawiau Cynllunio Atodol cysylltiedig sy'n annog datblygiadau newydd i gynnal neu wella datblygiad y Gymraeg <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1)</i></p>	Mabwysiadwyd y CCA wedi'i ddiweddaru ar Gynllunio a'r iaith Gymraeg yn ffurfiol ym mis Mehefin 2021.	Cwblhawyd

CC5 – Datblygu economi leol sy'n cefnogi dynodiad a rheolaeth Eryri fel Parc Cenedlaethol

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Sicrhau gweithrediad cadarnhaol polisiâu cyfredol y CDLI i ddatblygu economi leol sy'n cefnogi dynodiad y PC.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 2, 3, 5: Rydym wedi annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.2)</i></p> <p>CC1,3,5: Rydym wedi archwilio a gweithredu cyfleoedd i annog trafndiaeth wyrddach <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B4.2)</i></p>	Gwaith parhaus	Parhaus

Economi Werdd: Sicrhau bod yr Awdurdod yn ymwneud yn llawn â chynigion datblygu.

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CC1, 3, 5: Rydym wedi creu cynllun ac yn canolbwyntio adnoddau ar hyrwyddo, datblygu a chynnal a chadw llwybrau pellter hir wedi'u marcio'n dda, llwybrau hygyrch, llwybrau aml-ddefnyddwyr (yn enwedig llwybrau beicio a llwybrau beicio mynydd), hyrwyddo llwybrau a chysylltiadau a dolenni rhwng trefi a phentrefi. <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B2.1)</i></p> <p>CC1, 2, 3, 5: Rydym wedi annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.2)</i></p> <p>CC1,3,5: Rydym wedi archwilio a gweithredu cyfleoedd i annog trafniadaeth wyrddach <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B4.2)</i></p> <p>CC4, 5: Rydym yn arwain trwy esiampl wrth sicrhau bod yr iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru yn cael ei hyrwyddo a'u defnyddio mewn digwyddiadau, gweithgareddau a gwybodaeth <i>(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1)</i></p>	<p>Mae'n dal yn rhy gynnar i ystyried y mater hwn yn yr adolygiad o'r CDLI (yn debygol o ddechrau ym mis Hydref 2022?), ond mae swyddogion yn ymwybodol o faterion yn ymwneud â'r economi werdd ar gyfer gwneud penderfyniadau o ddydd i ddydd.</p>	<p>I'w ystyried yn y flwyddyn ariannol nesaf.</p>

FFYRDD CYDNERTH O WEITHIO	Llewyrchus	Cydnertth	Iachach	Mwy Cyfartal	Cymunedau Cydlynus	Diwylliant Bywiog	Cyfrifol ar lefel fyd-eang
Byddwn yn cyflawni hyn drwy:							
CW1 Datblygu gweithlu medrus	✓	✓	✓				
CW2 Datblygu a hyrwyddo arfer gorau	✓	✓	✓	✓			
CW3 Gweithio'n effeithiol mewn partneriaeth	✓	✓	✓	✓	✓		
CW4 Moderneiddio trefniadau llywodraethu	✓	✓		✓			✓
CW5 Cynnal a gwella dealltwriaeth a chefnogaeth cymunedau lleol i waith y Parc Cenedlaethol		✓	✓	✓	✓	✓	✓

CW1 – Datblygu gweithlu medrus

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Ymgysylltu â'n staff ar bob lefel i gynorthwyo rheoli perfformiad: Bydd holl aelodau staff yr Awdurdod yn cael eu gwerthuso o fewn 12 mis. Cynnal asesiadau anghenion hyfforddi yr holl staff o fewn 12 mis.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW1, 2: Rydym wedi buddsoddi yn ein staff i sicrhau bod ganddynt yr arbenigedd a'r sgiliau sydd eu hangen i gwrdd â heriau presennol ac yn y dyfodol.	Gwneir cynnydd parhaus gyda chynnal gwerthusiadau staff. Bydd anghenion hyfforddi yn cael eu nodi o'r gwerthusiadau a gwblhawyd. Gyda swydd y Pennaeth Personél bellach yn wag, bu llithriad eleni.	Pennaeth Personél newydd bellach yn ei swydd. Gweithrediadau parhaus.

Cefnogi staff i fynychu grwpiau cymheiriaid y Parc Cenedlaethol i'w hysbysu am ddatblygiadau ac i gynorthwyo rheoli perfformiad a dealltwriaeth o fewn eu priod ddisgyblaethau.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW1, 2: Rydym wedi buddsoddi yn ein staff i sicrhau bod ganddynt yr arbenigedd a'r sgiliau sydd eu hangen i gwrdd â heriau presennol ac yn y dyfodol.	Cynhelir cyfres o gyfarfodydd grwpiau cyfoedion yn yr Hydref. Bydd presenoldeb APCE yn rhithwir yn hytrach nag yn bersonol ar hyn o bryd. Mae cyfarfodydd rhith-grwpiau cyfoedion yn cael eu cynnal yn barhaus y mae staff APCE yn eu mynychu fel y bo'n briodol.	Parhaus ond gyda chyfyngiadau Covid bellach wedi eu codi mae symudiad tuag at gyfarfodydd wyneb yn wyneb yn gyffredinol.

Datblygu ein gweithlu ymhellach a rhoi pob cyfle i staff ddatblygu i gwrdd â heriau'r dyfodol.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW1, 2: Rydym wedi buddsoddi yn ein staff i sicrhau bod ganddynt yr arbenigedd a'r sgiliau sydd eu hangen i gwrdd â heriau presennol ac yn y dyfodol.	Parhaus. Mae cyfleoedd secondiad yn cael eu hystyried a'u cynnig lle bo hynny'n ymarferol.	Parhaus.

Datblygu a chefnogi Aelodau i reoli'r Awdurdod yn effeithiol.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW1, 2: Rydym wedi buddsoddi yn ein staff i sicrhau bod ganddynt yr arbenigedd a'r sgiliau sydd eu hangen i gwrdd â heriau presennol ac yn y dyfodol.	<p>Gwahoddwyd yr holl Aelodau i fynychu'r cyrsiau canlynol: Hyfforddiant ar-lein GDPR / Seiberddiogelwch / Troseddau Seiber.</p> <p>Diwrnod Datblygu Aelodau Derbyniodd yr aelodau hyfforddiant gan Gymorth Cynllunio Cymru ar Gynlluniau Lle ym Mharc Cenedlaethol Eryri - (cwrw rhithwir ½ diwrnod)</p> <p>Partneriaeth Awyr Dywyll Gogledd Cymru Derbyniodd 14 aelod hyfforddiant ar y Bartneriaeth Awyr Dywyll (Gweithgor Aelodau).</p> <p>Ystyriodd y Grŵp Tasg a Gorffen Llywodraethu y mater hwn ymhellach a pharatowyd papur ar gyfer yr Awdurdod maes o law Cynhaliwyd diwrnod hyfforddi ar brosiect Partneriaeth y Carneddau a oedd yn cynnwys agweddau ar waith dehongli a chadwraeth.</p> <p>Sicrhawyd bod cyfanswm o 10 diwrnod hyfforddi ar gael i Aelodau drwy gydol blwyddyn 2021-22 gyda 59% yn manteisio arnynt.</p>	Parhaus

CW2 – Datblygu a hyrwyddo arfer gorau

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Rhannu cyflawniadau prosiectau Datgarboneiddio trwy gyllid TCLIC gyda chyrrff eraill o fewn tirweddau dynodedig a'r ystad gyhoeddus ehangach.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW2, 3: Mae Cynllun Eryri yn cael ei weithredu'n llwyddiannus.	<p>Dechreuwyd hyn yn dilyn cyfarfod cychwynol gyda grŵp Swyddogion Datgarboneiddio Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru, sydd i'w gynnal yn rheolaidd. Bydd cysylltiadau gwaith agosach â thirweddau dynodedig yn cael eu sefydlu trwy weithdai ar Gyfrifo Carbon tirweddau dynodedig Cymru.</p> <p>Cynhelir cyfarfodydd deufisol rheolaidd yn awr, gan alluogi cyfleoedd i rannu arfer gorau a syniadau sydd hefyd wedi arwain at drafodaethau gyda staff tirweddau dynodedig eraill. Potensial ar gyfer cyfnewid gwybodaeth/ymweliadau safle yn y dyfodol er mwyn darparu cyfleoedd i weithio'n agosach.</p>	Parhaus.

Pan y'i penodir, Pennaeth Personél newydd i goladu gwybodaeth parthed arfer gorau mewn Parciau Cenedlaethol eraill, cael adborth gan staff a drafftio papur i'w drafod/ystyried gan y Gweithgor Aelodau.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW1, 2: Rydym wedi buddsoddi yn ein staff i sicrhau bod ganddynt yr arbenigedd a'r sgiliau sydd eu hangen i gwrdd â heriau presennol ac yn y dyfodol.	Doedd neb wedi cael eu penodi i'r rôl hon ar ddiwedd y flwyddyn.	Mae Pennaeth Personél newydd bellach wedi'i phenodi ac yn ei swydd.

CW3 – Gweithio'n effeithiol mewn partneriaeth

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Cynllun Eryri yn cael ei weithredu'n llwyddiannus a chyflwyno'r adroddiad cynnydd blynyddol cyntaf i'r Awdurdod.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW2, 3: Mae Cynllun Eryri yn cael ei weithredu'n llwyddiannus.	Mae adroddiad blynyddol yn cael ei baratoi ar hyn o bryd. Mae holl bartneriaid Fforwm Eryri wedi rhoi adborth ar eu cynnydd yn ystod y flwyddyn gyntaf o weithredu. Mae drafft cyntaf yr adroddiad blynyddol wedi'i gyflwyno i'r Tîm Rheoli ac yn cael ei fireinio i'w gyflwyno i Aelodau'r Awdurdod a Phartneriaid.	Monitro parhaus yn ystod oes Cynllun Eryri.

Diwygio'r Cynllun Gweithredu ar gyfer Cynllun Partneriaeth yr Wyddfa i gynnwys y cynnydd sylweddol wrth ei weithredu, a sefydlu Dangosyddion Perfformiad newydd.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW2, 3: Mae Cynllun Eryri yn cael ei weithredu'n llwyddiannus.	Mae cynnydd o ran gweithredu a DP wedi'u hadolygu a'u cyflwyno i Aelodau'r Awdurdod. Mae Cynllun Yr Wyddfa i gael ei adolygu yn ei gyfanrwydd yn 2022-23.	Aros am Gynllun Yr Wyddfa wedi'i adolygu

Cefnogi gwaith y Bartneriaeth Tirweddau Dynodedig Cenedlaethol (PTDC) yng Nghymru.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW2, 3: Mae Cynllun Eryri yn cael ei weithredu'n llwyddiannus.	Mae gwaith ar lefel swyddogion yn parhau gyda dau swyddog bellach wedi'u penodi i gynorthwyo gyda gwaith y PTDC (a gynhelir gan Barc Cenedlaethol Arfordir Penfro). Mae'r seminar cyntaf wedi'i gynnal ar gyfer sefydliadau partner. Cynhelir adolygiad o gynllun grant TCLIC yn y cyfarfodydd partneriaeth sydd i ddod. Mae PTDC yn gweithio gyda TDau (Tirweddau Dynodedig) a LIC i sicrhau y gall y TD gyflawni blaenoriaethau Llywodraeth Cymru. PTDC hefyd yn cydlynu gwaith ar y cyd TD o dan y rhaglen TCLIC.	Parhaus

Parhau i gefnogi gwaith Awdurdodau Parciau Cenedlaethol ledled y DU, y Bartneriaeth Parciau Cenedlaethol, Sefydliad Parciau Cenedlaethol a mentrau cydweithredol cysylltiedig eraill.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW2, 3: Mae Cynllun Eryri yn cael ei weithredu'n llwyddiannus.	Mae'r cynllun busnes ar gyfer CPC yn cael ei adolygu am y tair blynedd nesaf. Mae'r trefniadau ar gyfer yr uned gyfathrebu ar y cyd wedi'u hymestyn am gyfnod o 12 mis ac ar ôl hynny bydd y trefniadau'n cael eu hadolygu.	Adolygu trefniadau maes o law

CW4 – Moderneiddio trefniadau llywodraethu

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Sefydlu Grŵp Tasg a Gorffen Aelodau/ Staff i drafod a datblygu trefniadau llywodraethu modern yn APCE.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW2, 4: Rydym wedi cynnal adolygiad o'r trefniadau llywodraethu presennol i sicrhau bod yr Awdurdod yn parhau i weithredu'n effeithiol ac y bydd yn ddigon addasadwy i gwrdd â heriau yn y dyfodol. Monitro unrhyw newidiadau i sicrhau eu bod yn gweithio yn ôl y bwriad.	Mae'r Grŵp Tasg a Gorffen wedi cynnal sawl cyfarfod yn ystod y chwarter. Cyflwynwyd yr adroddiad terfynol i'r Aelodau i gyfarfod mis Mawrth o'r Gweithgor Aelodau	Bwrw ymlaen â chamau gweithredu y cytunwyd arnynt.

Uwchraddio i system ffôn newydd a darparu hyfforddiant cysylltiedig i staff.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW2, 4: Rydym wedi cynnal adolygiad o'r trefniadau llywodraethu presennol i sicrhau bod yr Awdurdod yn parhau i weithredu'n effeithiol ac y bydd yn ddigon addasadwy i gwrdd â heriau yn y dyfodol. Monitro unrhyw newidiadau i sicrhau eu bod yn gweithio yn ôl y bwriad.	Gweithredwyd y system newydd yn llawn a darparwyd hyfforddiant cysylltiedig. Mae'r holl waith papur perthnasol wedi'i gwblhau.	Cwblhawyd

Gosod Gweinyddwyr Systemau Gwybodaeth newydd yn eu lle.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW2, 4: Rydym wedi cynnal adolygiad o'r trefniadau llywodraethu presennol i sicrhau bod yr Awdurdod yn parhau i weithredu'n effeithiol	Contract wedi'i ddyfarnu. Oedi wrth ddsbarthu ar weinyddion oherwydd nad oes microsglodion ar gael ledled y DU. Wal dân, storfa	Parhaus

ac y bydd yn ddigon addasadwy i gwrdd â heriau yn y dyfodol. Monitro unrhyw newidiadau i sicrhau eu bod yn gweithio yn ôl y bwriad.	ac ati ar amser a bydd agweddau o'r gwaith yn cael eu cwblhau. Mae'n bosibl y bydd gweinyddwyr yn cael eu gohirio tan fis Mai 2002	
---	--	--

Datblygu a lansio Gwefan newydd ar gyfer Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
CW2, 4: Rydym wedi cynnal adolygiad o'r trefniadau llywodraethu presennol i sicrhau bod yr Awdurdod yn parhau i weithredu'n effeithiol ac y bydd yn ddigon addasadwy i gwrdd â heriau yn y dyfodol. Monitro unrhyw newidiadau i sicrhau eu bod yn gweithio yn ôl y bwriad.	Lansiwyd y wefan newydd	Cwblhawyd

CW5 – Cynnal a gwella dealltwriaeth a chefnogaeth cymunedau lleol i waith y Parc Cenedlaethol

Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan gwella pan:

Datblygu cyfleoedd gwirfoddoli pellach yn Yr Ysgwrn i wella'r garfan bresennol o wirfoddolwyr, gan geisio recriwtio pobl ifanc sy'n awyddus i ddatblygu sgiliau newydd ac ennill profiad, gan ganolbwyntio ar ddarparu gweithgareddau gan wirfoddolwyr yn ogystal â rolau mwy traddodiadol fel tywyswyr ymwelwyr.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CW5: Mae cyfleoedd i gymunedau lleol, ysgolion, grwpiau anodd eu cyrraedd a difreintiedig i ymgysylltu ag amgylchedd a threftadaeth ddiwylliannol Eryri, a dysgu amdano, a sut y gallant helpu i ofalu amdano wedi cael eu nodi. <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn A5.1)</i></p> <p>CW5: Rydym wedi cefnogi, hyrwyddo a darparu cyfleoedd gwirfoddoli sy'n helpu i amddiffyn a gwella'r amgylchedd a threftadaeth ddiwylliannol <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn A5.2)</i></p> <p>CW5: Byddwn yn cynyddu cyfleoedd ar gyfer deialog rhwng Awdurdod y Parc Cenedlaethol a sefydliadau cymunedol <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn C4.1)</i></p>	<p>Cyfyngwyd ar y cyfleoedd i ddechrau oherwydd cau'r Ysgwrn am gyfnod hir, tan fis Gorffennaf 2021 o ganlyniad i'r pandemig, yn ogystal â nerfusrwydd ymhlith gwirfoddolwyr 'hŷn' ynglŷn â bod yn agored i risgiau Covid.</p> <p>Trefnwyd ymweliad ar gyfer gwirfoddolwyr APCE yn hydref 2021. Caeodd y safle am y gaeaf ym mis Hydref 2021, felly ni fu unrhyw gyfleoedd pellach i ymgysylltu â gwirfoddolwyr. Bydd Ffair Wirfoddolwyr yn cael ei chynnal yng ngwanwyn 2022.</p>	Parhaus

Pan gaiff ei mabwysiadu, gweithredu'r mesurau yn y Strategaeth Ymgysylltu i sicrhau bod cymunedau lleol yn deall ac yn ymwybodol o waith yr Awdurdod.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CW5: Mae cyfleoedd i gymunedau lleol, ysgolion, grwpiau anodd eu cyrraedd a difreintiedig i ymgysylltu ag amgylchedd a threftadaeth ddiwylliannol Eryri, a dysgu amdano, a sut y gallant helpu i ofalu amdano wedi cael eu nodi. <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn A5.1)</i></p> <p>CW5: Byddwn yn cynyddu cyfleoedd ar gyfer deialog rhwng Awdurdod y Parc Cenedlaethol a sefydliadau cymunedol <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn C4.1)</i></p>	<p>Strategaeth wedi'i datblygu, ei chymeradwyo gan yr Awdurdod, ac yn cael ei gweithredu ar hyn o bryd. Mae arolwg cymunedol a busnes yn rhoi mewnwelediad defnyddiol ar gyfer mireinio camau gweithredu.</p> <p>Gwaith yn mynd rhagddo i gyfleu negeseuon trwy'r cyfryngau cymdeithasol a thrwy gyfrwng y wasg draddodiadol a lleol a chenedlaethol.</p>	Parhaus

Parhau i ymgysylltu â chymunedau lleol ar agweddau o Astudiaeth Rheoli Traffig Ardal yr Wyddfa.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CW5: Byddwn yn cynyddu cyfleoedd ar gyfer deialog rhwng Awdurdod y Parc Cenedlaethol a sefydliadau cymunedol <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn C4.1)</i></p>	<p>Gweler adroddiadau manwl yn gynharach o dan AC 1 am lawer o'r manylion. Yn ogystal, mae digwyddiad ymgysylltu sydd ar gael i'w ail-wyllo ar wefan Partneriaeth yr Wyddfa.</p>	Mynd rhagddo

Ymgysylltu â chymunedau a'u hysbysu trwy gyfarfodydd â Chynghorau Cymuned.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CW5: Mae cyfleoedd i gymunedau lleol, ysgolion, grwpiau anodd eu cyrraedd a difreintiedig i ymgysylltu ag amgylchedd a threftadaeth ddiwylliannol Eryri, a dysgu amdano, a sut y gallant helpu i ofalu amdano wedi cael eu nodi. <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn A5.1)</i></p> <p>CW5: Byddwn yn cynyddu cyfleoedd ar gyfer deialog rhwng Awdurdod y Parc Cenedlaethol a sefydliadau cymunedol <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn C4.1)</i></p>	<p>Ar 18 a 20 Mai 2021, cynhaliwyd 2 weminar gyda Chynghorau Cymuned a Thref a rhanddeiliaid (un ar gyfer Gogledd y Parc ac un ar gyfer y De). Rhoddodd y weminar drosolwg o'r heriau a wynebwyd ers dechrau'r pandemig a gwybodaeth am y paratodau ar gyfer tymor yr haf sydd i ddod. Roedd hyn yn cynnwys gwybodaeth am dwristiaeth gynaliadwy, ymgyrch gyfathrebu 'Cynllunio, Darganfod, Diogelu' 2021, meysydd parcio a rheoli traffig a Chynllun Llysgenhadon Eryri. Dilynydd y weminar gan holiadur i alluogi cymunedau lleol i godi materion sydd</p>	Mynd rhagddo

	bwysicaf iddynt o ran effaith ymwelwyr ac i ofyn am adborth ar gamau gweithredu'r Awdurdod.	
--	---	--

Adfer cyswllt â pherchnogion tir a phartion â diddordeb trwy gyfarfodydd Fforymau Mynediad Parc Cenedlaethol Eryri.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CW5: Mae cyfleoedd i gymunedau lleol, ysgolion, grwpiau anodd eu cyrraedd a difreintiedig i ymgysylltu ag amgylchedd a threftadaeth ddiwylliannol Eryri, a dysgu amdano, a sut y gallant helpu i ofalu amdano wedi cael eu nodi. <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn A5.1)</i></p> <p>CW5: Rydym wedi cefnogi, hyrwyddo a darparu cyfleoedd gwirfoddoli sy'n helpu i amddiffyn a gwella'r amgylchedd a threftadaeth ddiwylliannol <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn A5.2)</i></p> <p>CW5: Byddwn yn cynyddu cyfleoedd ar gyfer deialog rhwng Awdurdod y Parc Cenedlaethol a sefydliadau cymunedol <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn C4.1)</i></p>	<p>Cynhelir cyswllt gyda 3 chyfarfod rhithwir yn cael eu cynnal ym mis Mawrth, Mehefin a Medi gyda Fforymau Mynediad Lleol Gogledd a De.</p>	<p>Cwblhawyd</p>

Parhau i gysylltu â'r gymuned ffermio ac undebau ffermio trwy gyfarfodydd y Grŵp Cyswllt Amaethyddol.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CW5: Mae cyfleoedd i gymunedau lleol, ysgolion, grwpiau anodd eu cyrraedd a difreintiedig i ymgysylltu ag amgylchedd a threftadaeth ddiwylliannol Eryri, a dysgu amdano, a sut y gallant helpu i ofalu amdano wedi cael eu nodi. <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn A5.1)</i></p> <p>CW5: Byddwn yn cynyddu cyfleoedd ar gyfer deialog rhwng Awdurdod y Parc Cenedlaethol a sefydliadau cymunedol <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn C4.1)</i></p>	Trefnwyd a chynhaliwyd Cyfarfod Blyneddol Grŵp Cyswllt Amaethyddol ar 23 Tachwedd, 2021.	Cwblhawyd

Cynnwys ein cymunedau lleol ym mhob agwedd bwysig o waith yr Awdurdod e.e. cyflawni Cynllun Eryri, Ilunio Canllawiau Cynllunio Atodol, Strategaethau Ymgysylltu wrth ddatblygu prosiectau newydd ayb.		
Dangosydd Perfformiad	Canlyniad	Camau i'w Cymryd
<p>CW5: Mae cyfleoedd i gymunedau lleol, ysgolion, grwpiau anodd eu cyrraedd a difreintiedig i ymgysylltu ag amgylchedd a threftadaeth ddiwylliannol Eryri, a dysgu amdano, a sut y gallant helpu i ofalu amdano wedi cael eu nodi. <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn A5.1)</i></p> <p>CW5: Rydym wedi cefnogi, hyrwyddo a darparu cyfleoedd gwirfoddoli sy'n helpu i amddiffyn a gwella'r amgylchedd a threftadaeth ddiwylliannol <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn A5.2)</i></p> <p>CW5: Byddwn yn cynyddu cyfleoedd ar gyfer deialog rhwng Awdurdod y Parc Cenedlaethol a sefydliadau cymunedol <i>(yn unol â Chynllun Eryri Allbwn C4.1)</i></p>	Prosiectau perthnasol wedi eu cyflwyno i Gyngorau Cymuned ac mae'r Rheolwr Partneriaethau yn aelod o sawl Fforwm Cymunedol. Mae Llysgennad Eryri wedi ei ddatblygu gyda mewnbwn sylweddol gan drigolion a chymunedau Eryri. Mae Strategaeth Parcio a Thrafnidiaeth ar gyfer Yr Wyddfa ac Ogwen yn cael ei datblygu law yn llaw â chymunedau'r ardal. Rheolwr Partneriaethau wedi cyflwyno Cynllun Eryri i Un Llais Cymru, Undebau Amaethyddol, grwpiau Merched a Wawr a Chyngorau Cymuned.	Parhaus

Gwerthusiad o'r cynnydd hyd yma:

Er gwaethaf yr heriau presennol, gellir gweld bod cynnydd da wedi'i wneud. O ystyried yr ystod eang o waith efallai nad yw'n syndod bod rhai agweddau nad ydynt wedi'u cwblhau yn unol â'r cynllun, yn enwedig o ystyried maint y gwaith dan sylw o ystyried yr adnoddau cyfyngedig sydd ar gael i'r Awdurdod. Mae'r sefyllfa hon yn debygol o waethygu'n sylweddol dros y blynyddoedd nesaf gan fod yr Awdurdod wedi derbyn cyllideb sefydlog ddangosol ar gyfer y cylch cyllido nesaf. Gyda chwyddiant ar hyn o bryd yn fwy na 10% y flwyddyn mae hyn yn debygol o fod yn gyfystyr â thoriad yn y byd go iawn o o leiaf 20% o gyllideb yr Awdurdod. Mae'r Awdurdod yn parhau i ddangos cydnerthedd sylweddol wrth addasu a pharhau i ddarparu gwasanaeth tra ar yr un pryd yn cynllunio ar gyfer y dyfodol yn ystod y cyfnod anodd hwn, ond mae toriad byd go iawn o'r fath yn sicr o effeithio ar ei allu i ddarparu.

7. RHEOLI PERFFORMIAD

Bob blwyddyn mae'r Archwilydd Cyffredinol yn adrodd ar ba mor dda y mae cynghorau, awdurdodau tân ac achub, a pharciau cenedlaethol Cymru yn cynllunio ar gyfer gwella a chyflawni eu gwasanaethau.

Adwaenir yr adroddiad fel yr Adroddiad Gwelliant Blynyddol. Mae'r adroddiad wedi'i seilio ar waith Archwilio Cymru ac yn tynnu ar arolygiaethau perthnasol yng Nghymru ac mae'n cyflwyno darlun o welliant dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae'r adroddiad yn cynnwys cynllunio, cyflawni a gwerthuso gwelliant gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri (yr Awdurdod).

Cadarnhaodd yr Adroddiad fod yr Awdurdod yn bodloni ei ofynion statudol mewn perthynas â gwelliant parhaus ond yn sgil yr ystod eang o wasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod a'r heriau y mae'n eu hwynebu, byddai'n anarferol pe na baent yn darganfod pethau y gellir eu gwella.

Yn ystod y flwyddyn, ni wnaeth yr Archwilydd Cyffredinol unrhyw argymhellion ffurfiol. Fodd bynnag, gwnaed nifer o gynigion ar gyfer gwella a chafodd y rhain eu hailadrodd yn yr adroddiad. Bydd Archwilio Cymru yn monitro cynnydd yn eu herbyn ac argymhellion perthnasol a wnaed yn yr adroddiadau cenedlaethol fel rhan o'u gwaith asesu gwelliant.

8. Y FFRAMWAITH GWELLIANT

Mae gan Aelodau'r Awdurdod ran annatod i'w chwarae wrth sicrhau bod y fframwaith gwelliant yn darparu proses gadarn ar gyfer sicrhau ein bod yn cyflawni allbynnau llwyddiannus.

Fel rhan o'r broses hon, mae'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau yn ystyried adroddiadau chwarterol ar weithrediad Rhaglen Waith Gorfforaethol yr Awdurdod am y flwyddyn sy'n asesu llwyddiant yr Awdurdod wrth gyflawni ei Amcanion Llesiant.

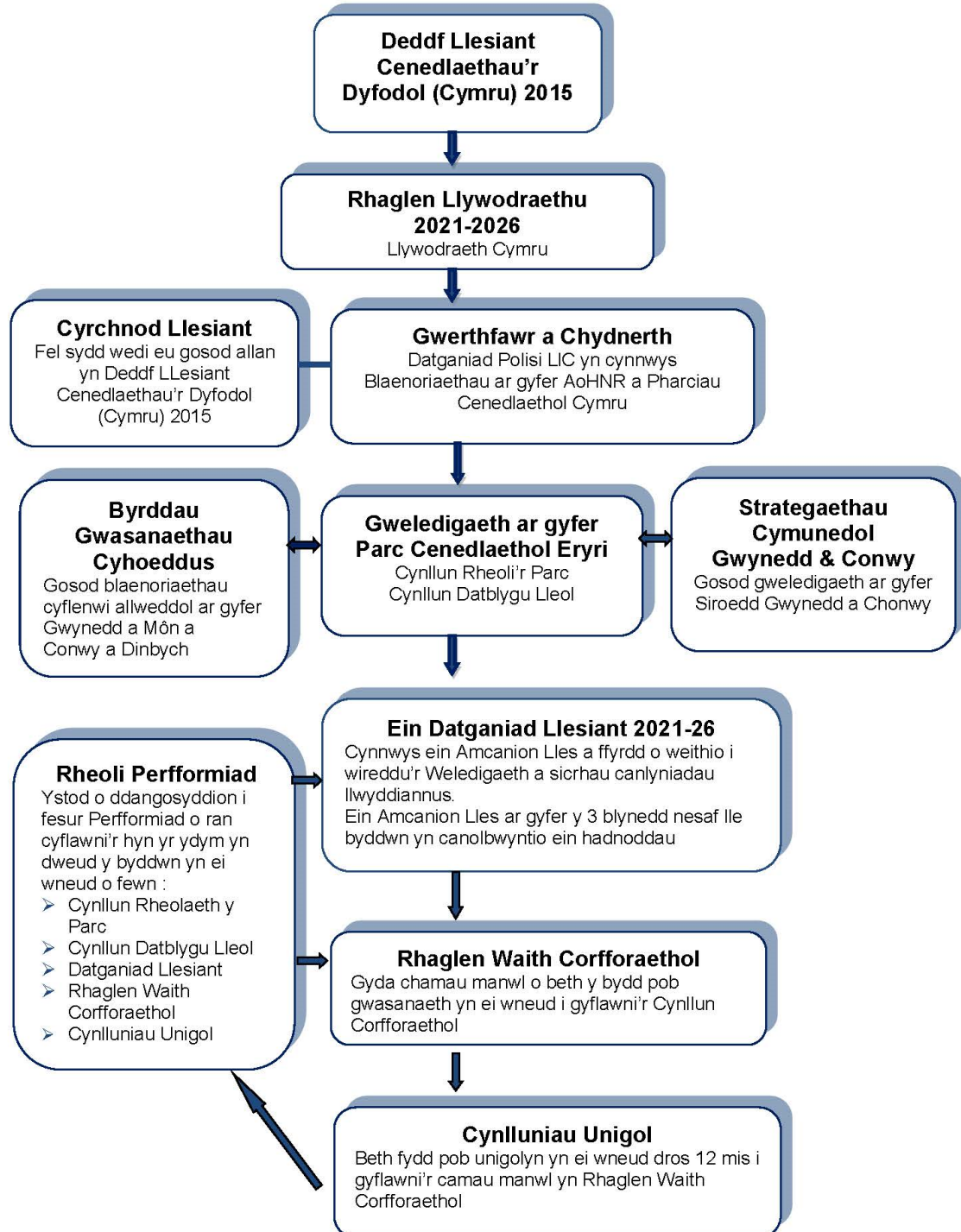
Mae'r broses werthuso a ddilynir gyda holl staff yr Awdurdod yn sicrhau bod perfformiad yn cael ei fonitro ac mae'n gyfle i'r staff gael adrodd ar ddiwedd tasgau unigol mewn perthynas â'r Amcanion Gwelliant yn ogystal ag unrhyw broblemau y deuir ar eu traws.

Mae'r fframwaith gwelliant wedi'i nodi ar y dudalen nesaf.

Yr EDEFYN AUR

FFRAMWAITH CYNLLUNIO CORFFORAETHOL APCE

9. MANYLION CYSWLLT

Os oes gennych unrhyw ymholiadau am y ddogfen hon, cysylltwch naill ai drwy ysgrifennu neu e-bostio:

Iwan Jones

Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol / Director of Corporate Services

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri / Snowdonia National Park Authority

Ffôn / Phone: 01766 772204

e-bost / e-mail: ewan.jones@eryri.llyw.cymru

CYFARFOD	Cyfarfod yr Awdurdod
DYDDIAD	14 Medi 2022
TEITL	CYFARFODYDD HYBRID YR AWDURDOD
ADRODDIAD GAN	Pennaeth Systemau Gwybodaeth a Chyfathrebu
PWRPAS	Cytuno ar y trefniadau ar gyfer cynnal cyfarfod yr Awdurdod a'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad ar ffurf hybrid

CEFNDIR

Yn dilyn y penderfyniad a wnaed yng nghyfarfod yr Awdurdod ar y 27 Ebrill, 2022 i symud ymlaen gyda chynnal cyfarfodydd hybrid yn y dyfodol roedd angen gwneud ychydig o waith ymchwil i'r lleoliad gorau ar gyfer eu cynnal.

Yn wreiddiol roeddem am gynnal gweminar lle buasai angen i'r cyhoedd gofrestru ymlaen llaw i wyllo'r cyfarfodydd yn fyw. Yn dilyn sesiwn hyfforddiant, darganfuwyd nad oedd ffurf gweminar yn cwrdd â gofynion y cyfarfodydd. Yn yr ail sesiwn hyfforddiant, aethom yn ôl i'w gynnal ar ffurf cyfarfod ac fe weithiodd pethau'n rhwyddach. O ganlyniad, 'rydym wedi ymchwilio i, ac wedi gosod system yn ei lle, lle nad oes angen i'r cyhoedd gofrestru ymlaen llaw mwyach i weld y cyfarfod yn fyw, sy'n opsiwn mwy hyblyg.

GOBLYGIADAU ADNODDAU

Y bwriad felly yw defnyddio ystafelloedd ym Mhlas Tan y Bwlch ar gyfer cyfarfod mewn person gyda'r opsiwn hefyd i fynychu'r cyfarfodydd yn rhithiol. Mae'r adran SG wedi archebu cyfarpar pwrpasol ar gyfer y cyfarfodydd allan o'u cyllideb hwy. Ar ôl cynnal profion, yn awr 'rydym angen archebu ychydig yn rhagor o feicroffonau a sgrin deledu fwy.

ARGYMHELLIAD

Yn dilyn y sesiynau hyfforddiant a'r gwaith ymchwil, argymhellwn yr hyn a ganlyn:

1. Ein bod yn cynnal y cyfarfod Perfformiad ac Adnoddau yn hybrid fel arbrawf ac yn ei recordio ar y 30 o Dachwedd
2. Os yw pwynt 1 yn llwyddiant rydym yn argymhell ein bod yn symud ymlaen gyda'r system hybrid hon yng nghyfarfod yr Awdurdod ar 8 Chwefror a'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad ar 7 Rhagfyr.

PAPURAU CEFNDIROL

ADRODDIAD Y GWEITHGOR AELODAU A GYNHALIWDYD AR 29 MEHEFIN 2022

PRESENNOL:

Aelodau wedi eu penodi gan Gyngor Gwynedd

Y Cyngorwyr Elwyn Edwards, Annwen Hughes, Louise Hughes, Kim Jones, June Jones, Edgar Wyn Owen, Elfed Powell Roberts, John Pughe Roberts;

Aelodau wedi eu penodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cyngorwyr, Ifor Glyn Lloyd, Jo Nuttall, Dilwyn Owain Roberts;

Aelodau a benodwyd gan Lywodraeth Cymru

Mr. Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Ms. Naomi Luhde-Thompson, Mr. Owain Wyn;

Swyddogion

Emyr Williams, G. Iwan Jones, Jonathan Cawley, Rhys Owen, Rachael Harvey, Elen Hughes, Sarah Roberts;

Yn bresennol

Dr. Dmitry Yumashev, Small World Consulting.

Ymddiheuriad

Y Cyngorydd Meryl Roberts; Mrs. Sarah Hattle, Mr. Tim Jones, Mr. Dafydd Edwards, Swyddog Adran 151.

1. Dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol:-
 - nid oedd y cyfarfod yn agored i'r cyhoedd .
 - roedd y cyfarfod yn cael ei recordio i gynorthwyo i wirio'r cofnodion.
2. **Ethol Cadeirydd**
PENDERFYNWYD ethol y Cyngorydd Edgar Wyn Owen yn Gadeirydd ar Gweithgor Aelodau.
Diolchodd y Cadeirydd i'r Aelodau am eu cefnogaeth.
3. **Datgan Budd**
Ni ddatganwyd unrhyw Fudd Personol mewn perthynas ag unrhyw eitem.
4. **Cofnodion**
Derbyniwyd cofnodion cyfarfod y Gweithgor Aelodau a gynhaliwyd ar 6 Ebrill 2022 ac arwyddodd y Cadeirydd hwy fel cofnod cywir.
5. **Asesiad Ôl Troed Carbon a'r Llwybr Arfaethedig i Sero Net**
Cyflwynwyd – Cyflwyniad ar yr Asesiad Ôl Troed Carbon a'r Llwybr Arfaethedig i Sero Net gan Small World Consulting.

Adroddwyd – Darparodd y Prif Weithredwr grynodedb o rôl y Gweithgor Aelodau i'r aelodau newydd. Dywedodd nad oedd yr adroddiad yn ddogfen bolisi ond y bwriad oedd codi ymwybyddiaeth o allbynnau Carbon yn Eryri ac i gefnogi Aelodau ar y ffordd ymlaen. Cyngorodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir ar rôl Grwpiau Tasg a Gorffen y Cyfrif Carbon yn y broses o ffurfio Strategaeth Garbon ar gyfer yr Awdurdod yn y dyfodol.

Croesawodd y Prif Weithredwr Dr. Dmitry Yumashev o Small World Consulting i'r cyfarfod i gyflwyno'r adroddiad. Rhoddwyd cyflwyniad PowerPoint i'r aelodau o'r prif ganfyddiadau a dywedwyd wrthynt fod yr adroddiad yn benodol i Barciau Cenedlaethol y DU gan gyfeirio at Eryri, er gwybodaeth.

Rhoddodd yr Aelodau ystyriaeth fanwl i'r adroddiad a gwnaethant y sylwadau a ganlyn:-

- Mewn ymateb i gwestiwn, rhoddodd Mr. Yumashev gyngor ar y materion amrywiol y byddai angen eu hystyried o ran rheoli tir a byddai angen trafod yr opsiynau mwyaf addas yn fanwl cyn symud ymlaen.
- Mewn ymateb i gwestiwn, cadarnhaodd Mr. Yumashev ystyr y term Amaethyddiaeth wedi'i adfywio.
- Roedd yr aelodau'n bryderus y byddai llawer iawn o dir fferm yn cael ei golli oherwydd plannu coed a'r effaith y byddai'n ei gael ar yr Iaith a'r Diwylliant Cymraeg. Dywedwyd wrth yr Aelodau y byddai angen trafod yr holl opsiynau yn fanwl a byddai angen dod i gyfaddawd er mwyn symud ymlaen.
- teimlai'r aelodau y byddai'n ddefnyddiol cael data gofodol o ran llwybrau teithio, gwybodaeth i ymwelwyr, 'bachu' tir ac a oedd bwyd yn cael ei gynhyrchu a'i fwyta'n lleol neu'n cael ei fewnforio. Trafododd yr Aelodau'r data ymhellach a theimlwyd bod angen i'r setiau data fod mor gadarn â phosibl i ddeall y darlun llawn i wneud penderfyniadau gwybodus. Cadarnhaodd Mr. Yumashev fod rhywfaint o'r data gofodol ar gael yn fewnol a bod y data gan Lywodraeth y DU yn cael ei ddefnyddio fel data mwy cywir ar gyfansoddiad amaethyddol.
- Dywedodd y Pennaeth Cadwraeth, Amaethyddiaeth a Choetiroedd fod yr Ystadegau Amaethyddol ar lefel genedlaethol ac nad oeddent yn adlewyrchiad cywir o Ôl Troed Carbon Parciau Cenedlaethol Eryri a'i fod yn hyderus y byddai'r Ôl Troed Carbon yn llawer llai na'r hyn a nodwyd unwaith y byddai'r rheini wedi'u mireinio yn yr adroddiad. Cynghorodd hefyd ar uchafswm y gorchudd coed y gellid ei ddarparu yn Eryri.
- Mewn ymateb i gwestiwn, dywedodd Mr. Yumashev fod Lakes Assessment wedi'i ddefnyddio'n flaenorol fel sbardun, ond bod data a dulliau wedi gwella ers hynny a bod yr adroddiad wedi'i gwblhau o fewn y cyfyngiadau i roi'r data gorau yn genedlaethol ac yn lleol.
- Mewn ymateb i gwestiwn, cadarnhaodd Mr. Yumashev fod asesiad o hyder wedi'i gwblhau ar gyfer pob set ddata ac er bod setiau data gwahanol yn cyfrannu'n wahanol at y canlyniadau, gellid eu defnyddio i ddechrau gwneud penderfyniadau ar y ffordd ymlaen.
- Mewn ymateb i gwestiwn, rhoddwyd eglurhad pellach i'r aelodau ar y data Steam a ddarparwyd yn yr adroddiad a nodwyd mai'r data oedd y mwyaf cyson o setiau data.
- Roedd yr aelodau'n pryderu bod cwmnïau mawr o ardaloedd eraill yn y DU yn prynu tir yng Nghymru i blannu coed er eu budd ariannol eu hunain. Cynghorodd Mr. Yumashev y byddai angen dilyn yr holl egwyddorion i leihau 'golchi gwyrdd' / *green washing*.
- cefnogodd aelod ganfyddiadau'r adroddiad a theimlai fod angen unrhyw newidiadau i wasanaethu'r cymunedau lleol a bod yn ariannol hyfyw.
- Mewn ymateb i gwestiwn, ymddiheurodd Mr. Yumashev nad oedd cyfeiriad wedi ei wneud at Ddeddf Dyfodol Cymru 2040 ond sicrhodd yr aelodau y byddai fersiwn terfynol yr asesiad yn adlewyrchu Fframwaith Cenedlaethol Cymru.
- Teimlai Aelod ei bod yn bwysig cytuno ar gyfarfod o'r Grŵp Tasg a Gorffen Cyfrif Carbon, er mwyn rhoi mwy o strwythur i'r gwaith.
- Diolchodd y Prif Weithredwr i Mr. Dmitry Yumashev a Small World Consulting am yr adroddiad a diolchodd i'r Aelodau am eu cyfraniad. Cadarnhaodd y byddai'r Aelodau'n

cael cyfle pellach i graffu'r adroddiad ac i ystyried sut y byddai'n cyd-fynd â'r Cynllun Rheoli.

- Dywedodd y Prif Weithredwr unwaith y byddai Parciau Cenedlaethol Arfordir Penfro a Bannau Brycheiniog wedi derbyn yr adroddiad, y byddai datganiad ar y cyd yn cael ei gyflwyno ar ganfyddiadau'r adroddiad.

Diolchodd y Cadeirydd, ar ran yr Aelodau, i Dr. Dmitry Yumashev o Small World Consulting am fynychu'r cyfarfod i gyflwyno ei adroddiad.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

6. **Ardaloedd Cadwraeth addas ar gyfer Prosiect yr Unfed Ganrif ar Hugain (Blwyddyn 1)**
Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Swyddog Cynllunio Amgylchedd Hanesyddol i gyflwyno'r prosiect i'r Aelodau a chynghori ar y camau nesaf.

Adroddwyd – Cyflwynodd Swyddog Cynllunio'r Amgylchedd Hanesyddol yr adroddiad a'r cefndir a dywedodd fod y prosiect wedi'i gyflwyno'n flaenorol i rai Aelodau yn y Diwrnod Datblygu Aelodau ym mis Mawrth 2022. Rhoddwyd diweddariad manwl i'r aelodau ar y prosiect.

Trafododd yr Aelodau'r adroddiad a gwneud y sylwadau a ganlyn:-

- Croesawodd yr aelodau'r adroddiad.
- teimlai aelod ei bod yn bwysig ystyried cefndir economaidd y cymunedau er mwyn sefydlu pa ardaloedd i'w blaenoriaethu. Dywedodd y Prif Weithredwr fod yr Awdurdod wedi ymgeisio am fid tair blynedd i ddechrau'r gwaith a'i fod yn hyderus y byddai'r cyllid yn cael ei gymeradwyo o fewn y mis nesaf.
- Mewn ymateb i gwestiwn, cadarnhaodd Swyddog Cynllunio'r Amgylchedd Hanesyddol fod y prosiect, gan gynnwys dogfen benodol yn darparu gwybodaeth ar wella effeithlonrwydd ynni mewn adeiladau traddodiadol a rhestredig o fewn yr Ardaloedd Cadwraeth, y gellir eu cymhwyso'n ehangach hefyd o fewn y Parc Cenedlaethol.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys yr adroddiad a chynnydd presennol Prosiect Ardaloedd Cadwraeth y Parc Cenedlaethol sy'n addas ar gyfer yr 21ain Ganrif .

Daeth y cyfarfod i ben am 13.30